

Budsjett-innst. S. nr. 2

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2008–2009)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kultur- og kirke departementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Innhold

	Side
1. Oversikt over budsjettkapitler og poster – rammeområde 2	5
2. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 2	9
2.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2	9
2.2 Kap. 231 Barnehager	25
2.3 Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet	33
2.4 Kap. 830 Samlivstiltak og foreldreveiledning	34
2.5 Kap. 840 Krisetiltak	34
2.6 Kap. 841 Samlivsbrudd og konfliktløsning	35
2.7 Kap. 842 Familievern	36
2.8 Kap. 843 Likestillings- og diskrimineringsnemnda	37
2.9 Kap. 844 Kontantstøtte	37
2.10 Kap. 845 Barnetrygd	38
2.11 Kap. 846 Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.	38
2.12 Kap. 849 Likestillings- og diskrimineringsombudet	40
2.13 Kap. 850 Barneombudet	41
2.14 Kap. 852 Adopsjonsstøtte	41
2.15 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	41
2.16 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet	52
2.17 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	56
2.18 Kap. 857 Barne- og ungdomstiltak	57
2.19 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	58
2.20 Kap. 859 EUs ungdomsprogram	58
2.21 Kap. 860 Forbrukerrådet	59
2.22 Kap. 862 Positiv miljømerking	59
2.23 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid	59
2.24 Kap. 866 Statens institutt for forbruksforskning	60
2.25 Kap. 867 Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet	60
2.26 Kap. 868 Forbrukerombudet	60
2.27 Kap. 2530 Foreldrepenger	60
3. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3	62
4. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 3	67
4.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3	67
4.2 Kap. 300 Kultur- og kirke departementet (jf. kap. 3300)	86
4.3 Kap. 305 Lotteri- og stiftelsestilsynet (jf. kap. 3305)	86
4.4 Kap. 314 Kultur og samfunn	88
4.5 Kap. 315 Frivillighetsformål	89
4.6 Kap. 320 Allmenne kulturformål (jf. kap. 3320)	94
4.7 Kap. 321 Kunstnerformål	104
4.8 Kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 3322)	105
4.9 Kap. 323 Musikkformål (jf. kap. 3323)	107
4.10 Kap. 324 Scenekunstformål (jf. kap. 3324)	112
4.11 Kap. 325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer (jf. kap. 3325)	115
4.12 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)	116
4.13 Kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328)	120
4.14 Kap. 329 Arkivformål (jf. kap. 3329)	124
4.15 Kap. 334 Film- og medieformål (jf. kap. 3334)	125
4.16 Kap. 335 Pressestøtte	128
4.17 Kringkasting	129

	Side
4.18 Kap. 336 Informasjonsberedskapskringkasting	130
4.19 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk	130
4.20 Kap. 3305 Inntekter fra spill og lotterier (jf. kap. 305)	130
5. Forslag fra mindretall	131
Rammeområde 2 (Familie og forbruker)	131
Rammeområde 3 (Kultur)	137
6. Komiteens tilråding	155

Budsjett-innst. S. nr. 2

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2008–2009)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 2 Familie og forbruker og 3 Kultur, ved Stortingets vedtak 23. oktober 2008, jf. Innst. S. nr. 4 (2008–2009).

1. OVERSIKT OVER BUDSJETTKAPITLER OG POSTER – RAMMEOMRÅDE 2

Nedenfor følger en oversikt over Regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 2 slik de fremkommer i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Kunnskapsdepartementet</i>			
231	Barnehager	24 314 940 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	88 136 000
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	12 925 000
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	7 065 000
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i>	18 120 880 000
	61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	173 000 000
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	829 674 000
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	111 529 000
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i>	33 000 000
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 938 731 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1
Barne- og likestillingsdepartementet			
800		Barne- og likestillingsdepartementet	117 900 000
	1	Driftsutgifter	111 940 000
	21	Spesielle driftsutgifter	5 960 000
840		Krisetiltak	260 093 000
	21	Spesielle driftsutgifter	25 319 000
	60	Tilskudd til krisesentre, <i>overslagsbevilgning</i>	165 000 000
	61	Tilskudd til incestsentre, <i>overslagsbevilgning</i>	57 272 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	12 502 000
841		Samliv og konfliktløsning	31 535 000
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 118 000
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 049 000
	70	Tilskudd til samlivstiltak	6 368 000
842		Familievern	315 017 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	189 642 000
	21	Spesielle driftsutgifter	5 116 000
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	120 259 000
843		Likestillings- og diskrimineringsnemnda	2 247 000
	1	Driftsutgifter	2 247 000
844		Kontantstøtte	1 472 000 000
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 472 000 000
845		Barnetrygd	14 590 000 000
	70	Tilskudd	14 590 000 000
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.	59 442 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i>	13 850 000
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	10 996 000
	70	Tilskudd	15 609 000
	71	Særlige familiepolitiske tiltak	1 020 000
	72	Tiltak for lesbiske og homofile	7 743 000
	73	Tilskudd til Kvinneuniversitetene	5 140 000
	79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	5 084 000
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet	48 574 000
	50	Basisbevilgning	48 574 000
850		Barneombudet	10 309 000
	1	Driftsutgifter	10 309 000
852		Adopsjonsstøtte	20 045 000
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	20 045 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	650 123 000
	1	Driftsutgifter – Fylkesnemndene for sosiale saker	111 577 000
	21	Spesielle driftsutgifter	38 093 000
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	13 294 000
	64	Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	142 863 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	268 910 000
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 530 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i>	72 856 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet	4 650 765 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	2 851 258 000
	21	Spesielle driftsutgifter	54 247 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 517 294 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	63 288 000
	60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i>	164 678 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	384 150 000
	1	Driftsutgifter	378 930 000
	21	Spesielle driftsutgifter	5 220 000
857		Barne- og ungdomstiltak	211 318 000
	21	Spesielle driftsutgifter	2 217 000
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	6 688 000
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	95 539 000
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	10 696 000
	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	65 463 000
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	30 715 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	201 041 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	170 619 000
	21	Spesielle driftsutgifter	2 130 000
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	28 292 000
859		EUs ungdomsprogram	6 893 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 893 000
860		Forbrukerrådet	94 137 000
	50	Basisbevilgning	94 137 000
862		Positiv miljømerking	4 532 000
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	4 532 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid	25 151 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 903 000
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 248 000
866		Statens institutt for forbruksforskning	25 660 000
	50	Basisbevilgning	25 660 000
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet	7 449 000
	1	Driftsutgifter	7 449 000
868		Forbrukerombudet	19 533 000
	1	Driftsutgifter	19 533 000
<i>Folketrygden</i>			
2530		Foreldrepenger	12 856 500 000
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	12 011 500 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	400 000 000
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	345 000 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1
	73	Foreldrepenge ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
		Sum utgifter rammeområde 2	60 379 354 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3842		Familievernet	900 000
	1	Diverse inntekter	900 000
3854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	35 623 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	35 623 000
3855		Statlig forvaltning av barnevernet	997 622 000
	1	Diverse inntekter	40 570 000
	2	Barnetrygd	3 267 000
	3	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	70 795 000
	60	Kommunale egenandeler	882 990 000
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	254 000 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	254 000 000
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	433 000
	1	Diverse inntekter	433 000
3859		EUs ungdomsprogram	2 300 000
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000
		Sum inntekter rammeområde 2	1 290 878 000
		Netto rammeområde 2	59 088 476 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at fra 1. januar 2009 blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags

ordinært barnehagetilbud fastsatt til 2 330 kroner pr. måned og 25 630 kroner pr. år, jf. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2, 3 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 859 post 1	kap. 3859 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

IV

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd, § 10, kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner pr. barn pr. år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner pr. år. Dette tillegget gis pr. enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadsmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karløy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner pr. barn pr. år, det såkalte finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

For stønadsmottakere bosatt på Svalbard ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner pr. barn pr. år, det såkalte svalbardtillegget.

V

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre, kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosentandel av full sats	Kontantstøtte i kroner pr. år
Ikke bruk av barnehageplass	100	39 636
Til og med 8 timer	80	31 704
9–16 timer	60	23 784
17–24 timer	40	15 852
25–32 timer	20	7 932
33 timer eller mer	0	0

VI

Satser for engangsstønad ved fødsel og adopsjon og stønad ved fødsel utenfor institusjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kan utbetale:

engangsstønad ved fødsel og adopsjon, lovens §§ 14-12 og 14-20	kr 35 263 pr. barn.
stønad ved fødsel utenfor institusjon, lovens § 5-13	kr 1 765 pr. fødsel.

2. STORTINGETS VEDTAK OM RAMMESUM FOR RAMMEOMRÅDE 2

Ved Stortingets vedtak 27. november 2008 er netto utgiftsramme 2 endelig fastsatt til kr 59 088 476 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2008–2009). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 2 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 19.

2.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2

Sammenlignende oversikt over partienes forslag innenfor rammen på rammeområde 2 Familie og forbruker

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP
Utgifter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)					
231		Barnehager			
	21	Spesielle driftsutgifter	88 136	88 136 (0)	88 136 (0)
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	12 925	12 925 (0)	0 (-12 925)
	51	Forskning	7 065	7 065 (0)	7 065 (0)
	60	Driftstilskudd til barnehager	18 120 880	18 120 880 (0)	18 120 880 (0)
	61	Investeringsstilskudd	173 000	173 000 (0)	173 000 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	829 674	829 674 (0)	829 674 (0)
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	111 529	111 529 (0)	111 529 (0)
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler	33 000	33 000 (0)	33 000 (0)
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 938 731	4 938 731 (0)	5 146 936 (+208 205)
800		Barne- og likestillingsdepartementet			
	1	Driftsutgifter	111 940	111 940 (0)	101 940 (-10 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	5 960	5 960 (0)	5 960 (0)
840		Krisetiltak			
	21	Spesielle driftsutgifter	25 319	25 319 (0)	25 319 (0)
	60	Tilskudd til krisesentre	165 000	165 000 (0)	165 000 (0)
	61	Tilskudd til incestsentre	57 272	57 272 (0)	57 272 (0)
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	12 502	12 502 (0)	12 502 (0)
841		Samliv og konfliktløsning			
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse	13 000	13 000 (0)	13 000 (0)
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 118	6 118 (0)	6 118 (0)
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser	6 049	6 049 (0)	6 049 (0)
	70	Tilskudd til samlivstiltak	6 368	6 368 (0)	3 368 (-3 000)
842		Familievern			
	1	Driftsutgifter	189 642	189 642 (0)	183 142 (-6 500)
	21	Spesielle driftsutgifter	5 116	5 116 (0)	5 116 (0)
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv.	120 259	120 259 (0)	126 759 (+6 500)
843		Likestillings- og diskrimineringsnemnda			
	1	Driftsutgifter	2 247	2 247 (0)	0 (-2 247)
844		Kontantstøtte			
	70	Tilskudd	1 472 000	1 472 000 (0)	1 517 000 (+45 000)
845		Barnetrygd			
	70	Tilskudd	14 590 000	14 590 000 (0)	14 590 000 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.			
	21	Spesielle driftsutgifter	13 850	13 850 (0)	3 765 (-10 085)
	50	Forskning	10 996	10 996 (0)	7 900 (-3 096)
	70	Tilskudd	15 609	15 609 (0)	0 (-15 609)
	71	Særlige familiepolitiske tiltak	1 020	1 020 (0)	1 020 (0)
	72	Tiltak for lesbiske og homofile	7 743	7 743 (0)	0 (-7 743)
	73	Tilskudd til Kvinneuniversitetene	5 140	5 140 (0)	3 140 (-2 000)
	79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid	5 084	5 084 (0)	5 084 (0)
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet			
	50	Basisbevilgning	48 574	48 574 (0)	28 574 (-20 000)
850		Barneombudet			
	1	Driftsutgifter	10 309	10 309 (0)	10 309 (0)
852		Adopsjonsstøtte			
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet	20 045	20 045 (0)	20 045 (0)
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet			
	1	Driftsutgifter – Fylkesnemndene for sosiale saker	111 577	111 577 (0)	81 577 (-30 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	38 093	38 093 (0)	38 093 (0)
	50	Forskning	13 294	13 294 (0)	13 294 (0)
	64	Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	142 863	142 863 (0)	82 863 (-60 000)
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	268 910	268 910 (0)	208 910 (-60 000)
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 530	2 530 (0)	2 530 (0)
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	72 856	72 856 (0)	72 856 (0)
855		Statlig forvaltning av barnevernet			
	1	Driftsutgifter	2 851 258	2 851 258 (0)	2 351 258 (-500 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	54 247	54 247 (0)	54 247 (0)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	1 517 294	1 517 294 (0)	2 017 294 (+500 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	63 288	63 288 (0)	63 288 (0)
	60	Tilskudd til kommunene	164 678	164 678 (0)	164 678 (0)
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere			
	1	Driftsutgifter	378 930	378 930 (0)	378 930 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	5 220	5 220 (0)	5 220 (0)
857		Barne- og ungdomstiltak			
	21	Spesielle driftsutgifter	2 217	2 217 (0)	2 217 (0)
	50	Forskning	6 688	6 688 (0)	6 688 (0)
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	95 539	95 539 (0)	95 539 (0)
	71	Utviklingsarbeid	10 696	10 696 (0)	10 696 (0)
	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	65 463	65 463 (0)	65 463 (0)
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv.	30 715	30 715 (0)	30 715 (0)
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet			
	1	Driftsutgifter	170 619	170 619 (0)	160 619 (-10 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	2 130	2 130 (0)	2 130 (0)
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	28 292	28 292 (0)	28 292 (0)
859		EUs ungdomsprogram			
	1	Driftsutgifter	6 893	6 893 (0)	6 893 (0)
860		Forbrukerrådet			
	50	Basisbevilgning	94 137	94 137 (0)	94 137 (0)
862		Positiv miljømerking			
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	4 532	4 532 (0)	4 532 (0)
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid			
	21	Spesielle driftsutgifter	20 903	20 903 (0)	20 903 (0)
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk	4 248	4 248 (0)	4 248 (0)
866		Statens institutt for forbruksforskning			
	50	Basisbevilgning	25 660	25 660 (0)	25 660 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet			
	1	Driftsutgifter	7 449	7 449 (0)	7 449 (0)
868		Forbrukerombudet			
	1	Driftsutgifter	19 533	19 533 (0)	19 533 (0)
2530		Foreldrepenger			
	70	Foreldrepenger ved fødsel	12 011 500	12 011 500 (0)	12 005 000 (-6 500)
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	400 000	400 000 (0)	400 000 (0)
	72	Feriepenger av foreldrepenger	345 000	345 000 (0)	345 000 (0)
	73	Foreldrepenger ved adopsjon	100 000	100 000 (0)	100 000 (0)
		Sum utgifter rammeområde 2	60 379 354	60 379 354 (0)	60 379 354 (0)
Inntekter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)					
3842		Familievernet			
	1	Diverse inntekter	900	900 (0)	900 (0)
3854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet			
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	35 623	35 623 (0)	35 623 (0)
3855		Statlig forvaltning av barnevernet			
	1	Diverse inntekter	40 570	40 570 (0)	40 570 (0)
	2	Barnetrygd	3 267	3 267 (0)	3 267 (0)
	3	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	70 795	70 795 (0)	70 795 (0)
	60	Kommunale egenandeler	882 990	882 990 (0)	882 990 (0)
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere			
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	254 000	254 000 (0)	254 000 (0)
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet			
	1	Diverse inntekter	433	433 (0)	433 (0)
3859		EUs ungdomsprogram			
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300	2 300 (0)	2 300 (0)
		Sum inntekter rammeområde 2	1 290 878	1 290 878 (0)	1 290 878 (0)
		Sum netto rammeområde 2	59 088 476	59 088 476 (0)	59 088 476 (0)

2.1.1 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Britt Hildeng, Synnøve Brenden Klemetrud og Tove Karoline Knutsen, fra Sosialistisk Venstreparti, May Hansen og fra Senterpartiet, Magnhild Eia, vil understreke at målsettingen for familierpolitikken er å sikre en trygg økonomisk og sosial situasjon for barnefamilieene. De velferdsordningene vi har, skal gjenspeile de behov og de liv familiene lever. Flertallet viser til at dagens familierpolitikk er i takt med tiden, og at de velferdsordningene vi har er det som barnefamilieene etterspør.

Flertallet er glad for at vi nå nesten er i mål med full barnehagedekning. Aldri før har så mange barn fått tilbud om barnehageplass, og flertallet ser med glede på at både kommunene og de private barnehagene har gjort en stor innsats for å nå målet om full barnehagedekning. Flertallet viser til de tiltakene Regjeringen har satt i verk for å øke antallet førskolelærere og fokuset på å bedre kvaliteten.

Flertallet har merket seg at en av Regjeringens viktigste målsettinger er at de økonomiske støtteordningene, så vel som bidragsregelverket, skal i størst mulig grad bygge opp om et likestilt foreldreskap.

Flertallet er svært glad for at man i dette budsjettet utvider fedrekvoten, i tråd med Regjeringens lovnader i Soria Moria-erklæringen. Flertallet vil understreke at et viktig mål for Regjeringen er at fedre tar ut mer foreldrepermisjon enn i dag, og en økt fedrekvote vil bidra til dette.

Flertallet viser til at familievernet er grunnstammen i hjelpetilbudet til familier i forbindelse med samlivsproblem og konflikter i parforhold. Nettopp derfor har Regjeringen styrket familievernet, og flertallet mener dette er viktig for å ha et hjelpeapparat som er der når barn og foreldre trenger det.

Flertallet vil understreke at foreldre er de viktigste omsorgspersonene i barns liv. Men i de tilfellene hvor foreldrene ikke strekker til, har samfunnet en plikt til å stille opp for barn og unge, slik at de har trygge oppvekstvilkår. Flertallet viser til at mange barn og unge har sammensatte problemer, og at disse har behov for hjelp fra flere offentlige tjenester. Hjelpetilbudet er i mange tilfeller for dårlig koordinert og ikke godt nok utbygd over hele landet. Flertallet viser til at Regjeringen har satt ned et utvalg som skal se på helhetlig og koordinert hjelp til disse barna og ungdommene. Både når det gjelder forholdet mellom det statlige og det kommunale barnevernet, og når det gjelder tjenester disse barna trenger.

Flertallet viser til viktigheten av både kvalitativ og kvantitativ forskning på metoder innen barne-

vernet. Barnevernet må strekke seg etter å finne de beste metodene for å hjelpe disse barna og gjennom å forske på ulike metoder også bli flinkere til å skreddersy individuelle opplegg for hvert enkelt barn. Flertallet vil understreke viktigheten av å utarbeide individuelle planer og at disse inneholder tiltak som er tilpasset det enkeltes barns spesielle behov.

Flertallet vil understreke at tidlig innsats for å avdekke omsorgssvikt er svært viktig, og derfor vil Regjeringen styrke samarbeidet mellom barnevern og barnehager.

Flertallet viser til at barnevernet høsten 2007 overtok ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. Ansvaret gjelder i perioden frem til de blir bosatt i en kommune eller forlater landet etter avslått søknad om opphold. Flertallet har merket seg at det er kommet langt flere enslige mindreårige asylsøkere enn hva UDIs prognoser la til grunn da reformen ble innført. Flertallet er tilfreds med at det er og blir opprettet flere omsorgssentra, og at man legger opp til å fullføre reformen – også opptil 18 år, så snart det faglig og praktisk er mulig å gjennomføre.

Flertallet mener det er viktig å få en helhetlig gjennomgang av adopsjonsfeltet og er godt fornøyd med at Regjeringen har startet dette arbeidet.

Flertallet har merket seg at Regjeringen har vedtatt å styrke og sikre barns rettigheter gjennom en bedre overvåkning av gjennomføringen av FNs barnekonvensjon om barns rettigheter.

Flertallet mener det er viktig med barns og unges deltakelse og engasjement i samfunnet og er glad for at støtten til de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene foreslås økt også neste år. Flertallet ser viktigheten av at Regjeringen støtter både på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

Flertallet er glad for at satsingen rettet mot barn, unge og familier som er rammet av fattigdomsproblemer, gjennom tilskuddsordningen "Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn", videreføres. Flertallet er også glad for videreføringen av satsingen rettet mot ungdom i alderen 15–25 år som står utenfor opplæring og arbeidsliv – "Unge utenfor".

Flertallet har merket seg at Regjeringen fortsatt har høy prioritet på arbeidet med likestilling mellom kvinner og menn, og at Barne- og likestillingsdepartementet har en særlig pådriverrolle for å integrere kjønns- og likestillingsperspektivet på alle politikk-områder og forvaltningsnivå.

Flertallet viser til at Regjeringen er i gang med å gjennomgå Likelønnskommisjonens innstilling, og flertallet ser frem til hvilke tiltak Regjeringen kommer frem til.

Flertallet er stolt av det arbeidet som er gjort og som skal gjøres for å sikre de lesbiske og homofiles rettigheter.

Flertallet vil vise til handlingsplanen mot tvangsekteskap, handlingsplanen mot kjønnslemlestelse, handlingsplanen mot vold i nære relasjoner og handlingsplanen mot menneskehandel som vil gjennomføres. Flertallet vil også vise til at det skal etableres et landsdekkende hjelpe- og behandlingstilbud til voldsutøvere. Flertallet vil understreke viktigheten av disse tiltakene. Ikke minst overfor de gruppene som blir rammet.

Flertallet er glad for at Regjeringen er i gang med arbeidet for å få fremmet sak om lovfesting av krisesentertilbudet.

Flertallet mener det er viktig av Regjeringen å føre en politikk som sikrer forbrukerne en sterk stilling i samfunnet, og som medvirker til god informasjon og kunnskap hos den enkelte forbruker. Flertallet har også merket seg at Regjeringen fremmer et forbruk som er sosialt og bærekraftig. Flertallet er glad for at Regjeringen gjennom Finansportalen.no bedrer forbrukernes mulighet til å sikre seg kunnskap og styrke sine rettigheter innen finans og forsikring.

2.1.2 Hovedprioriteringer fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Knut Gjerde og Karin S. Woldseth, er av den oppfatningen at familien er en av de viktigste pilarene i dagens samfunn. Det er disse medlemmers oppfatning at dersom det føres en aktiv og riktig familiepolitikk, vil dette gi betydelige samfunnsgevinster både på kort og lang sikt.

Etter disse medlemmers oppfatning er det svært viktig å gi familiene en betydelig frihet i hverdagen, mulighet for valgfrihet og råderett over egen familiesituasjon. Disse medlemmer vil på det sterkeste advare mot dem som forsøker å svekke foreldrenes rolle i forhold til barnet. Det offentlige kan aldri fullt ut erstatte foreldrene når det gjelder å skape trygge rammer og tilhørighet for et barn. Disse medlemmer mener barnehager og foreldrekurs er verktøy som foreldrene kan bruke i sitt daglige arbeid med omsorg, oppdragelse og ikke minste det å lære barnet respekt for andre og andres eiendom. Disse medlemmer er klar over at stadig flere par opplever et samlivsbrudd. Dette er en utvikling som ikke bare rammer Norge, men store deler av den vestlige verden. Disse medlemmer mener derfor at det er naivt å tro at offentlige samlivskurs kan snu denne tendensen.

Disse medlemmer ønsker å pris- og kostnadsjustere barnetrygden. I denne sammenheng vil disse medlemmer vise til at kontantstøtten har vist gjennom evaluering at den har vært vellykket og gitt resultater for de familiene som har gjort seg nytte av ordningen.

Disse medlemmer vil bemerke at for å gi full valgfrihet for foreldre, må man gjennom ulike tiltak sørge for at det også på litt sikt blir full barnehagedekning. Det kompromiss som Stortinget vedtok om barnehager vil kunne legge grunnlaget for full barnehagedekning og lavere foreldrebetaling. Gjennom likebehandling av offentlige og private barnehageplasser sikres en utvikling av flere plasser og lavere kostnader. Det er nettopp en reell likebehandling som sørger for en kostnadseffektiv og levedyktig barnehagesektor. Med reell likebehandling vil alle barnehager ha motivasjon til å begrense sine kostnader samtidig som det fokuseres på tilbudets kvalitet. Disse medlemmer vil samtidig peke på at det er svært viktig at man også fokuserer på kvaliteten i barnehagen, slik at det blir et sted å være hvor det er kompetanse nok til at barnet gis et reelt utviklingstilbud. Disse medlemmer vil også peke på at Regjeringen bør sette i gang en evaluering av barnehagetilbudet, og samtidig se på konsekvensene av at svært små barn tilbringer mye tid i barnehagen. Disse medlemmer vil advare sterkt mot at stadig flere av familiens oppgaver blir veltet over på staten eller andre offentlige organer.

Disse medlemmer vil også peke på at det forhold at mange familier i dag oppløses, ofte setter de involverte barna i en vanskelig situasjon. Barna må ikke brukes som våpen i en konflikt mellom foreldrene, men må høres i de spørsmål som angår dem. Til dette vil disse medlemmer påpeke at de fleste barn ønsker like mye samvær med begge foreldrene, og at dette må gjennomføres med mindre det foreligger særlige grunner som tilsier at dette ikke er til barnas beste. FNs barnekonvensjon sier også at dette er en rett det enkelte barn har. Norge har inkorporert FNs barnekonvensjon i sitt lovverk, og vi er derfor pliktig til å legge forholdene til rette slik at dette blir mulig for alle barn som bor i Norge. Disse medlemmer viser til evalueringen av bidragsreglene som ble behandlet i juni 2007 og peker på at automatisk delt foreldreansvar burde ha blitt vedtatt da.

Det er etter disse medlemmers oppfatning viktig at familievernkantorene får den nødvendige kompetanse for også å kunne løse svært konfliktfylte situasjoner. Kirkens familievern utgjør en essensiell del av det totale tilbudet. Det er viktig at kirkens familievernkantorer får utvikle sin egen identitet og beholdes som et "annet spor" på siden av de offentlige kontorene.

Disse medlemmer viser til at kostnadene til det statlige barnevernet ser ut til å ikke ha noen grenser. Fra 2005 og til budsjett for 2009 har beløpet økt med mer enn en milliard kroner. Dette til tross for at Regjeringen ved flere anledninger har uttalt at man skal satse på tiltak i hjemmet. Disse medlemmer

har for øvrig merket seg at det statlige barnevernet heller bruker offentlig institusjoner enn private til tross for at de private både er billigere i drift og at det går utover ungdommene at de må flytte, akkurat når ungdommene har greid å slå rot.

Viser det seg at det er en reell økning av antall barn med hjelpebehov, vil disse medlemmer understreke at et fritt og uavhengig barnevernstilsyn vil være enda mer nødvendig og påkrevet. Nettopp fordi så mange barn har bruk for denne tjenesten betyr det at det tilsynet som Fylkesmannen gjør umulig vil kunne nå ut til alle barna.

Disse medlemmer vil påpeke at ungdom som vokser opp i større byer, ikke alltid har det samme nettverket som barn og unge i distriktene. Det er dessuten ofte et tøffere miljø, og tilgang til rusmidler av ulik art er større. Det er derfor viktig at det tilføres ressurser som kan sette større bysamfunn bedre i stand til å drive forebyggende tiltak. Man må kunne fange opp barn og ungdom i risikozonen på et så tidlig tidspunkt som mulig. Disse medlemmer er derfor glad for satsingen på dette felt.

Disse medlemmer har merket seg at det nå skal satses på frivillige lag og organisasjoner. Disse medlemmer er glad for dette, men ser behovet for at denne satsingen skal konkretisere seg i ytterligere positive tiltak som for eksempel et forbedret momsregime.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er en for sterk vektlegging på tiltak for å fremme likestilling. Slike tiltak er unødvendige og vil i en del tilfeller hindre reell likestilling. Prinsipielt mener disse medlemmer at det er en selvfølge at man får lik lønn for likt arbeid. Likevel vil disse medlemmer ta avstand fra at man skal tildeles stillinger etter kjønn, men at det burde være en selvfølge at stillinger tildeles etter kompetanse. Disse medlemmer finner det derfor ikke nødvendig å bruke store summer på likestillingsprosjekter i regi av det offentlige.

Disse medlemmer mener at det er viktig at forbrukerhensyn står sentralt. Forbrukerne skal ha muligheten til å kunne nå frem med sine klager. Vern om forbrukernes rettigheter er en helt nødvendig del av et velfungerende marked. Forbrukermyndighetene har i en årrekke gjort en solid jobb, og disse medlemmer mener at det bør vurderes en styrking av dette området. Disse medlemmer vil også peke på at merking av produkter er svært positivt i forhold til forbruker, både når det gjelder renhetsmerking og miljømerking.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett.

2.1.3 Hovedprioriteringer fra Høyre

Komiteens medlem fra Høyre, Ole-mic Thommessen, mener at familien er den viktigste ramme om barns oppvekst, uansett hvordan familien er sammensatt. Familien er også den viktigste arena for tilhørighet, nærhet og fellesskap og ivaretar omsorg, læring, sosialisering, solidaritet, egenutvikling og verdiformidling. Foreldrene har hovedansvaret for barns oppdragelse. Å ivareta familiens behov for tid til å etablere gode relasjoner innad i familien, tid til å ta vare på hverandre og mulighet til å delta i hverandres liv, kan i en del tilfeller virke forebyggende i forhold til en del av de problemer vi ser de unge sliter med i dag. I dagens samfunn er storfamilien nesten borte, vi ser tiltagende samlivsbrudd og familiene er i sterk tidsklemme. Økningen i familievold, rusmisbruk og psykiske lidelser kan ha en sammenheng med disse endringer i familielivet. Det er derfor viktig å rette fokus på verdien av å investere i familien som grunnleggende institusjon. Dette medlem mener det er behov for økt forskning på ulike omsorgsløsninger og familiers frihet til å innrette seg i forhold til det omsorgs- og oppdrageransvar foreldre har.

Dette medlem mener at en god finanspolitikk med fokus på faktorer som begrenser høy boligrente, høy inflasjon og høy arbeidsledighet, er det viktigste politiske verktøy i forhold til å gi familien gode rammevilkår. I en turbulent tid med store utfordringer både nasjonalt og internasjonalt, er det av avgjørende betydning at man i finanspolitikken kan stimulere til fortsatt produksjon og verdiskaping slik at arbeidsplasser ikke går tapt og kjøpekraft opprettholdes i befolkningen. Dette medlem viser derfor til Høyres alternative budsjett med vekt på disse forhold.

Dette medlem vil se familiepolitikken i en større sammenheng hvor det legges vekt på forhold som foreldrerett og foreldres ansvar for egne barn, likestilling, behovet for arbeidskraft, kvinners yrkesdeltakelse og hva som gir barn gode oppvekstvilkår. Ulike familier har ulike utfordringer, og familiepolitikken må sees i lys av fattigdomsbekjempelse, behovet for fleksibilitet og at barn har ulike utfordringer knyttet til læring og utvikling. Høyres prioriteringer i årets budsjett viderefører de samme prioriteringer og fokusområder i tråd med de siste to års prioriteringer fra Høyre.

Dette medlem er bekymret over den økning vi ser hva angår saker om vold i nære relasjoner og omsorgssvikt. Høyres familiepolitikk må derfor sees i sammenheng med tiltak knyttet til å bekjempe fattigdom, tiltak som virker forebyggende på vold i nære relasjoner og tiltak og prioriteringer i psykiatrifeltet.

Dette medlem ser at vi gjennom de siste årene står overfor stadig nye utfordringer også innen-

for det familiepolitiske området i kjølvannet av en økt arbeidsinnvandring og vår asylpolitikk. Det er utfordringer knyttet til integrering og synet på kulturelle forskjeller. I arbeidet med integrering er det viktig at familier som bosetter seg i Norge deltar på ulike arenaer som gir erfaringer med og forståelse for det norske samfunn og det verdigrunnlag som her er representert. I denne sammenheng er kommunikasjon viktig og det er av stor betydning at man behersker språket. Høyre har derfor vært pådriver i forhold til å sikre at barn med annet morsmål skal gis tilbud om adekvat språkopplæring. Høyre vil styrke innsatsen på dette området, særlig i forhold til hvordan barnehagen møter denne utfordringen.

Dette medlem viser til at stadig flere kvinner utsatt for menneskehandel oppsøker våre krisesentre. Denne gruppen trenger særskilt oppfølging på det personlige plan, men også hva angår hvordan de skal forholde seg til norske myndigheter og offentlige instanser. Høyre øker bevilgningen for å styrke kompetansen hos dem som arbeider ved krisesentrene til å bistå denne gruppen på en god måte.

Dette medlem vil understreke betydningen av likestilling og like muligheter for foreldre i omsorgen for barna og til arbeidsdeltakelse. Som utgangspunkt mener Høyre at enhver familie skal ha frihet til å innrette sine liv etter hva som passer den enkelte familie. Høyre mener det har vært et riktig grep i en periode å tildele far en bestemt andel av permisjonstiden gjennom en fedrekvote. Høyre støtter også en utvidelse av fedrekvoten, men mener det er et brudd på regjeringserklæringen når to av ukene i utvidelsen tas fra den perioden som i dag tilfaller begge foreldre og overføres til far alene.

Dette medlem vil understreke at arbeidet med full barnehagedekning er viktig, men at det er behov for å sikre at høy utbyggingstakt ikke går på bekostning av kvaliteten i barnehagene. Det er en stor utfordring å sikre en tilstrekkelig og kompetent bemanning i barnehagene. Dette medlem reagerer derfor på at det er lite i Regjeringens politikk som vil avhjelpe den utfordring vi har fått på dette området. Helt siden Regjeringen tiltrådte og la til grunn makspris og full barnehagedekning innen utgangen av 2007, burde man ha igangsatt tiltak umiddelbart for å sikre en forsvarlig bemanning i sektoren. Hardt press på utbygging har åpenbart fått negative konsekvenser i forhold til kvalitet. I Høyres alternative budsjett vil vi bevilge midler til opprettelse av 100 nye studieplasser for førskolelærere utover Regjeringens forslag.

Dette medlem ser at det er store utfordringer knyttet til maksprisordningen for dem som kanskje har det aller vanskeligst. Barn som vokser opp i fattige familier har ofte et større behov for stimulering i hverdagen og trenger et omsorgstilbud utenfor hjem-

met. Før innføring av maksprisordningen hadde vi inntektsgradert foreldrebetaling i barnehager. Etter innføring av makspris falt denne inntektsgradering bort. Likevel har noen kommuner opprettholdt en slik ordning, herunder Oslo kommune, men i andre kommuner har fattige familier fått økt sine barnehagekostnader. Høyre bevilger derfor midler i sitt alternative budsjett for å sikre at flere fattige familier også i andre kommuner får lavere foreldrebetaling i barnehagen, og at flere barn fra ressursvake hjem får mulighet til å være del av barnehagefellesskapet.

Dette medlem ser at en stor andel barn i dag går i barnehage. Andelen barn under tre år i barnehage er også økende. Forskning spriker når det gjelder fordeler og ulemper knyttet til ulike omsorgsløsninger for barn i førskolealder. Dette medlem viser til at ulike land har ulikt tilbud hva gjelder omsorg og opplæring, og det er derfor behov for forskning på norske forhold, hvor man ser på barns behov og deres utvikling i lys av det tilbud vi har i barnehagen og andre behov hos barnet som barnehagen ikke vil kunne gi gjennom sitt tilbud.

Dette medlem viser til at det i betydelig grad er private aktører som står for utbygging av barnehager i dag. Over halvparten av alle norske barnehagebarn går i en privat barnehage. Dette medlem er fremdeles bekymret over de tilbakemeldinger som kommer fra de private barnehagers interesseorganisasjon (PBL) og flere enkeltstående private aktører hvor det vises til at en del kommuner ikke likebehandler offentlige og private barnehager. I et år med kraftig lønnsvekst for førskolelærerne har ikke kommunen lagt denne merkostnad til grunn ved beregning av offentlig finansiering av private barnhager. Konsekvensen at dette er at en rekke mindre barnehager, særlig i byene, vil måtte legge ned sin virksomhet. Hittil i år er det innrapportert til Brønnøysund nedleggelse av 330 private barnehager. Stortinget har nå til behandling endringer i barnehage-loven i forbindelse med at barnehagefinansieringen skal overføres til kommunen i 2011. Forslaget ivaretar ikke de private barnehagene på en likeverdig måte, og dette medlem er bekymret over konsekvensene av Regjeringens politikk når det gjelder å sikre et barnehagetilbud til alle barn over hele landet like god kvalitet uavhengig av om eier av barnehagen er offentlig eller privat.

Dette medlem ønsker å gi foreldre valgfrihet hva angår omsorg for de aller minste barna. Høyre vil videreføre kontantstøtten.

Dette medlem vil peke på at det er dokumentert at familiens økonomi er mest presset i barnerike familier. Dette medlem ønsker å trappe opp støtten til familier med flere barn og foreslår derfor å videreføre forslaget om gradert barnetrygd gjennom

et ekstra tilskudd for å gi familier med fire barn eller flere en bedre økonomi.

I familier med sterkt presset økonomi er det behov for å bidra til at barn gis anledning til å delta i fritidsaktiviteter i nærmiljøet. Høyre vil i den anledning bevilge 10 mill. kroner ekstra til kommunene øremerket det formål å sikre at de minst bemidlede gis tilbud om fritidsaktiviteter gjennom et samarbeid mellom kommune og frivillige organisasjoner.

Dette medlem er bekymret for en utvikling hvor vold, rusproblemer og psykiske problemer svekker familienes evne til å ivareta de oppgaver som tilligger familien. Familier som rammes av slike omstendigheter har behov for å komme i kontakt med ulike hjelpeinstanser. Det har vært problematisert at tiden det tar fra det avdekkes urovekkende tilstander i familien til hjelpetiltak er iverksatt er for lang, og at særlig barn lider unødig overlast på grunn av manglende eller sen reaksjon fra samfunnet når det foreligger overgrep eller omsorgssvikt.

Dette medlem ser at barnevernet har en betydelig rolle i dagens samfunn. Det politiske arbeidet med barnevern er avhengig av at det foreligger god forskning og dokumenterbart materiale til grunn for de beslutninger som tas. Dette medlem vil derfor understreke betydningen av at forsknings- og utviklingsprogrammer etableres og videreføres slik at det formidles god og etterrettelig kunnskap om hvilke utfordringer barnevernet står overfor, hvordan barnevernet lykkes i sitt arbeid og hvorfor det ikke lykkes. Det er i den sammenheng viktig å se på økonomistyring og ressursforvaltning innen barnevernet både på statlig og kommunalt nivå. Målet er å få til et effektivt barnevern hvor ressursene brukes på tiltak direkte rettet mot barn og deres familier, og ikke på en topptung organisasjon med unødig byråkrati og administrasjon og hvor politiske og ideologiske føringer virker styrende på virksomheten.

Dette medlem vil understreke at i arbeidet med utvikling av barnevernet er det viktig at det defineres klare myndighetsområder fordelt på ulike instanser. Det er uheldig at for mye makt konsentres til departementet hva angår kontroll og evaluering av virksomheten, kjøp av plasser i barnevernsinstitusjoner, etablering av institusjonsplasser og tilsyn med og evaluering av institusjoner og tiltak. En rekke private tiltak i barnevernet har opplevd dramatisk nedgang i etterspørsel etter sine tjenester. Dette til tross for at behovet for det tiltak de tilbyr er tilstedeværende. Dette medlem vil understreke betydningen av at staten har gode innkjøpsordninger av private tjenester, og at vi har en reell likebehandling av offentlige og private aktører ved kjøp av institusjonsplasser. Dette medlem registrerer at Regjeringen vil skille mellom offentlige, ideelle og kommersielle aktører. Begrunnelsen er at offentlige midler skal

komme barna til gode og ikke den private eieren. Regjeringens politikk går derfor ut på at virksomheter hvor eier har mulighet til å ta ut utbytte av virksomheten, ikke får tildelinger på linje med andre private aktører. Høyre er uenig i denne tenkning og legger til grunn at det er svært få virksomheter i privat barnevern hvor det tas ut store utbytter av virksomheten. Derimot går flere både ideelle og kommersielle tiltak med overskudd, noe som er et offentlig krav med tanke på at kvaliteten på tilbudet er avhengig av at det finnes midler til oppgradering av hus og utstyr, etterutdanning av personale og videreutvikling av tjenestetilbudet. Høyre er uenig i den endring hva angår innkjøp av private barnevernstjenester hvor de kommersielle aktørene ikke er invitert inn som deltakere i innkjøpsrunden på linje med de ideelle. Denne sontringen har vist seg å få en rekke utilsiktede konsekvenser. Det ser ut til at den måten innkjøpene nå skjer på er diskriminerende i forhold til en rekke aktører, aktører som ikke er etablert som stiftelse eller ideell organisasjon. I tillegg ser vi nå at en rekke private kompetansetilbud og tiltak avvikes på grunn av et sterkt fokus på lav pris. De største miljøene med best økonomi får derimot tildelinger i et spot-marked hvor prisen kan settes høyt, og disse sikrer på denne måten sin inntjening. Dette er en sterkt beklagelig utvikling og kan få vidtrekkende konsekvenser i forhold til å bygge opp et kompetent mangfold av tilbud med høy kvalitet. For Høyre er det av avgjørende betydning at barnevernet leverer kvalitet, ikke hvem som eier tilbudet eller hva slags selskapsform disse har på sin virksomhet. Dette medlem viser til Høyres representantforslag (Dokument nr. 8:98 (2006–2007)) om innføring av en internettbasert tilbudsportale med oversikt over alle godkjente tilbud, og hvor spesifiserte data om pris, innhold og annen relevant informasjon vil være tilgjengelig for alle. Denne åpenhet vil virke forenkling for de som skal anbefale og iverksette tiltak, vil sikre større åpenhet om innhold og kvalitet om både offentlige og private tiltak, og bidra til likebehandling av de ulike aktører. Dette medlem vil også understreke at effekten av nye behandlingstilbud, metoder og tjenester bør dokumenteres av eksterne og uavhengige forskere og forskningsmiljøer før implementering. Disse uavhengige faginstanser bør da ikke være delaktige i implementeringen for å sikre at det ikke sår tvil om forskningens rolle på området. Evaluering av igangsatte nye metodiske konsepter og metoder må også evalueres av uavhengige forskere uten tilknytning verken til metoden eller til implementering. Dette medlem ser at barnevernsinstitusjoner i enkelte tilfeller er knyttet til arbeidsvirksomhet. Det ser ut til at skole og arbeid i institusjonen gir et godt tilbud. I enkelte institusjoner bør det ungdom som på et senere tidspunkt skal ut i et ordinært arbeidsliv, og

hvor denne overgangen kan se ut til å være utfordrende. Høyre mener at det bør være mulig for barnevernet å kunne inngå avtaler med lokale bedrifter og næringsliv om at ungdom bosatt i institusjon gis et arbeidstilbud utenfor institusjonen, der dette er mulig å få til. Det kan da være behov for noe ekstra ressurser for å tilpasse arbeidsplassen, gi noe mer oppfølging, reisekostnader eller andre forhold. I den sammenheng ønsker Høyre å etablere en tilskuddsordning hvor det er mulig å søke om midler til dekning av slike kostnader.

Dette medlem registrerer at Regjeringens politikk når det gjelder plassering av barn i barnevernet dreies over fra institusjonsplassering til fosterhjem. En slik dreining ser ut til å være motivert av behovet for innsparinger i barnevernet. En slik dreining kan svare seg økonomisk, i hvert fall på kort sikt, men fremdeles foreligger ingen undersøkelser som konkluderer med at dette er et riktig strategisk grep i forhold til å sikre at barn og unge får et riktig tilbud. Dette medlem vil understreke at for Høyre er det et viktig overordnet mål når barn skal plasseres utenfor hjemmet, at hver enkelt får et tilpasset tilbud av høy kvalitet til riktig pris. Det er allerede i dag en stor mangel på antall fosterhjem, og det er behov for fosterhjem som vil og evner å ta til seg barn og unge med større utfordringer enn det som har vært vanlig. Dette bidrar til et økt behov for et sterkere apparat rundt den enkelte fosterfamilie, og Høyre vil derfor markere gjennom økte bevilgninger en større utbygging av tjenester som avlastningsordninger, døgntelefontjeneste, faglig bistand og tettere oppfølging av fosterhjemmene.

Dette medlem er bekymret over situasjonen for mindreårige asylsøkere i mottaksentrene. Særlig ser vi en uholdbar håndtering av opplæring og skoledeltakelse for denne gruppen barn og unge.

Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett som har en helt klar profil i forhold til fattig-

dom. Det vises til at barnerike familier i større grad enn andre familier har økonomiske og sosiale utfordringer. Dette medlem ser at en differensiert barnetrygd, hvor familier med fire barn eller flere gis en forhøyet stønad, vil bidra til at denne gruppen ikke blir mer utsatt for fattigdom enn andre familier.

Dette medlem ser at deltakelse i sosiale og aktiviserende fritidsaktiviteter gir økt livskvalitet og glede for de fleste barn og unge. Det er ikke heldig at barn og unge ikke gis anledning til slik deltakelse på grunn av dårlig familieøkonomi. Dette medlem ser at det frivillige organisasjonsliv har gode tilbud, men at det er avhengig av kontingentinntekter for å kunne drive sitt arbeid. Høyre ønsker derfor å innføre en tilskuddsordning hvor de familier som ikke evner å betale for egne barns deltakelse i aktiviteter i regi av de frivillige organisasjonene, skal få mulighet til å få dekket denne kostnaden. Dette medlem ser også at det er større utfordringer knyttet til barn og unge i de større bysamfunnene i landet og vil gi økt støtte til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn. Særlig er det viktig at midler kanaliseres til tiltak av rus- og kriminalitetsforebyggende art.

Dette medlem mener en aktiv forbrukerpolitikk skal ivareta forbrukernes interesser, sikkerhet og rettigheter. Dette medlem mener konkurranseproblematikken er særlig viktig for å sikre forbrukeren varierte og rimelige produkter. Et velfungerende marked med konkurranse mellom flere aktører og et mangfold av produkter er til det beste for forbrukeren. Dette medlem vil understreke forbrukerorganisasjonenes viktige rolle i forhold til å ivareta forbrukerens interesser. Dette medlem mener det er viktig at forbrukerbevissthet også bringes inn i skolen og vil særlig peke på betydningen av at barn og unge læres opp til en bevisst og kritisk holdning til reklame.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Høyre
Utgifter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)				
231		Barnehager		
	51	Forskning	7 065	17 065 (+10 000)
	60	Driftstilskudd til barnehager	18 120 880	17 579 880 (-541 000)
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	111 529	121 529 (+10 000)
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	111 940	91 940 (-20 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Høyre
840		Krisetiltak		
	60	Tilskudd til krisesentre	165 000	170 000 (+5 000)
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	14 590 000	14 625 000 (+35 000)
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	50	Forskning	13 294	18 294 (+5 000)
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	72 856	82 856 (+10 000)
	81	Støtteordning for barn fra særlig ressurssvake hjem	0	10 000 (+10 000)
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter	2 851 258	2 751 258 (-100 000)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	1 517 294	1 617 294 (+100 000)
	61	Tilskuddsordning for sysselsetting av ungdom bosatt i barnevernsinstitusjon	0	15 000 (+15 000)
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	378 930	318 930 (-60 000)
857		Barne- og ungdomstiltak		
	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	65 463	75 463 (+10 000)
Sum utgifter rammeområde 2			60 379 354	59 868 354 (-511 000)
Inntekter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)				
Sum inntekter rammeområde 2			1 290 878	1 290 878 (0)
Sum netto rammeområde 2			59 088 476	58 577 476 (-511 000)

2.1.4 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, lederen May-Helen Mølvær Grimstad, viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) og Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 59 321,7 mill. kroner på rammeområde 2 familie og forbruker, noe som er 233,2 mill. kroner høyere enn Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at mange barn har behov for hjelp fra det offentlige for å få en trygg oppvekst. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å styrke det statlige barnevernet med 50 mill. kroner og å bevilge

ytterligere 10 mill. kroner til ettervern av unge mellom 18 og 23 år med tiltak fra barnevernet. Dette medlem viser videre til forslaget i Kristelig Folkepartis alternative budsjett om ytterligere 10 mill. kroner til tiltak for utsatte barn og til oppfølging av barn i fosterhjem. Dette medlem viser til at Regjeringen tidligere har tatt sikte på å overføre ansvaret for de enslige mindreårige asylsøkerne over 15 år til det statlige barnevernet i løpet av 2009, mens overtakelsen nå er utsatt på ubestemt tid. Dette medlem mener Regjeringen bør komme med en sak til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 som innebærer at ansvaret for de enslige mindreårige asylsøkere over 15 år overføres fra utlen-

dingsmyndighetene til barnevernet fra 1. september 2009. Dette medlem vil understreke at omsorgssituasjonen for de enslige mindreårige asylsøkerne over 15 år må følges nøye i påvente av at ansvaret for denne gruppen overføres til barnevernet.

Dette medlem vil understreke at trygghet og tid er viktig for barns oppvekstvilkår. Derfor ønsker dette medlem å styrke familien som barnas viktigste fellesskap. Dette medlem vil også gi foreldre en reell mulighet til å velge arbeid i eller utenfor hjemmet mens barna er små. Dette medlem viser til at det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslås å øke kontantstøtten til 4 000 kroner. pr. måned fra 1. juli 2009. Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis alternative budsjett også inneholder forslag om å øke engangsstøtten til 1 G fra 1. juli 2009, for å gi foreldre som ikke har opptjent rettigheter til foreldrepenge bedre mulighet til å bruke tid sammen med barnet. Dette medlem viser til at det er høye kostnader ved å adoptere barn fra utlandet, og at tilskuddet til foreldre som adopterer barn fra utlandet er ment å bidra til å motvirke en skjev sosial fordeling av adopsjon knyttet til foreldrenes økonomi. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å øke adopsjonsstøtten til 1 G fra 1. januar 2009.

Dette medlem viser til at likestilling forutsetter at kvinner og menn har like rettigheter og muligheter til å delta i og påvirke samfunnsutviklingen. Likestilling forutsetter også at både kvinner og menn deltar i omsorgsarbeidet i hjemmet. Dette medlem mener det er viktig for hele familien at alle fedre får mulighet til å ta en del av foreldrepermisjonen. Dette medlem foreslår derfor at alle fedre skal få rett til fedrekvote uavhengig av mors yrkesdeltakelse før fødsel. Dette medlem mener at hver av foreldrene skal gis fødselspenge på basis av egen opptjening. Dette medlem mener en utvidelse av permisjonen av hensyn til fars kontakt med barnet bør forbeholdes far. Dette vil også gjøre unge kvinners og menns tilknytning til arbeidslivet mer lik. Dette medlem foreslår derfor at fedrekvoten utvides fra seks til ti uker f.o.m. 1. juli 2009 og at dette gjøres ved å forlenge foreldrepermisjonstida med fire uker.

Dette medlem mener familievernets forebyggende arbeid er uvurderlig og viser til at et forpliktende foreldreskap og godt samarbeid mellom foreldrene også etter samlivsbrudd er avgjørende for barns oppvekst. Dette medlem vil styrke familie-

vernkontorene slik at de både kan drive mekling og forebyggende arbeid. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å styrke familievernnet med 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag, slik at flere familier kan få mer og bedre hjelp. Dette medlem viser videre til at det er stor etterspørsel etter samlivskurs på lokalplan. Dette medlem ønsker at flest mulig skal få et tilbud og viser til forslag i Kristelig Folkepartis alternative budsjett om en bevilgning på 10 mill. kroner mer enn Regjeringen har foreslått. Dette medlem ønsker også å øremerke midler til samlivskurs for førstegangsforeldre fremfor at disse finansieres via rammeoverføringer til kommunene. Dette medlem mener det er viktig at disse midlene øremerkes for å opprettholde og videreutvikle et likeverdig tilbud om samlivskurs i hele landet

Dette medlem vil understreke at det er viktig at kvaliteten i barnehagene ikke blir glemt mens vi arbeider for å nå det tverrpolitiske målet om full barnehagedekning. Derfor foreslår Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett å bevilge ytterligere 10 mill. kroner til kompetanseutvikling i barnehagene og rekruttering av førskolelærere. Dette medlem synes ikke det er rettferdig at de private og kommunale barnehagene forskjellsbehandles. Dette medlem foreslår derfor å fortsette opptrappingen mot likeverdig behandling av de private og kommunale barnehagene og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der 100 mill. kroner øremerkes dette formålet. I tillegg vil dette medlem sikre barnehageplass til alle som ønsker det, uavhengig av økonomi. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti har satt av 25 mill. kroner øremerket til inntektsgraderte satser for foreldrebetaling i barnehagene i alternativt budsjett for 2009.

Dette medlem mener det er avgjørende at forbrukerne får veiledning om hvordan de kan handle på en etisk forsvarlig måte. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til drift av nettsiden etiskforbruk.no.

Dette medlem viser til at følgende forslag ble fremmet i Budsjett-innst. S. I (2008–2009):

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med tiltak som møter den stadig økende gjeldsofferproblematikken."

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	KrF
Utgifter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter	88 136	98 136 (+10 000)
	60	Driftstilskudd til barnehager	18 120 880	17 702 380 (-418 500)
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 938 731	5 063 731 (+125 000)
830		Samlivstiltak og foreldrerettleiing		
	60	Tilskudd til kommuner til samlivstiltak	0	9 100 (+9 100)
841		Samliv og konfliktløsning		
	70	Tilskudd til samlivstiltak	6 368	16 368 (+10 000)
842		Familievern		
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv.	120 259	130 259 (+10 000)
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd	1 472 000	1 640 000 (+168 000)
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet	20 045	35 145 (+15 100)
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter	38 093	48 093 (+10 000)
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	72 856	82 856 (+10 000)
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter	2 851 258	2 901 258 (+50 000)
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter	20 903	22 403 (+1 500)
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel	12 011 500	12 026 500 (+15 000)
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	400 000	618 000 (+218 000)
Sum utgifter rammeområde 2			60 379 354	60 612 554 (+233 200)
Inntekter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)				
Sum inntekter rammeområde 2			1 290 878	1 290 878 (0)
Sum netto rammeområde 2			59 088 476	59 321 676 (+233 200)

2.1.5 Hovedprioriteringer fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 58 961 076 000 kroner under rammeområde 2, som er 127 400 000 kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Venstres familiepolitikk tar utgangspunkt i at den enkelte familie skal ha stor frihet til å finne de løsningsene som passer dem best. For dette medlem er respekt for ulike valg viktig. Familiekonstellasjonene har endret seg de siste tiårene, og dette medlem mener det er viktig at staten sørger for trygge rammer uansett hvilken familieform den enkelte velger.

Dette medlem viser til at flere barnehager sliter med å rekruttere personell og med å opprettholde en forsvarlig kvalitet på tilbudet. Dette medlem er enig i at det må være moderate priser for oppholdsbetaling i barnehager, men mener at plass til alle, god kvalitet og økt økonomisk likebehandling mellom private og kommunale barnehager må prioriteres foran lavere pris.

Dette medlem foreslår derfor at oppholdsbetalingen i barnehager justeres i tråd med den generelle prisveksten, noe som vil medføre en økning i maksimalprisen på 100 kroner pr. måned. Dette medlem viser i denne forbindelse til at Regjeringen foretok en slik prisjustering i statsbudsjettet for 2007. En slik justering av oppholdsbetalingen vil føre til at statens utgifter reduseres netto med 345,5 mill. kroner. Dette medlem ønsker heller å omprioritere denne summen til blant annet å foreta et nødvendig løft for kompetanseutvikling og rekruttering av personell i barnehager, til barnehageforskning, økt økonomisk likebehandling av barnehager og til høyere utdanning.

Dette medlem viser til at vi står overfor store rekrutteringsutfordringer i barnehagesektoren, og at det pr. i dag er en betydelig underdekning i antall førskolelærere. Etter dette medlems syn er tilfredsstillende pedagogisk dekning avgjørende for kvaliteten i barnehagene. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 25 mill. kroner til en rekrutterings- og kompetansehevingspakke for å øke antallet kvalifiserte førskolelærere. I tillegg ønsker dette medlem – i tråd med Venstres øvrige satsing på forskning – å bevilge 10 mill. kroner til FoU-tiltak innenfor barnehagesektoren.

Dette medlem viser til at private og kommunale barnehager forskjellbehandles i dagens tilskuddsystem. Kommuner hvor en privat barnehage er etablert har pr. i dag plikt til å gi tilskudd slik at det samlede offentlige tilskuddet utgjør minst 85 pst. av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlige tilskudd. Dette medlem mener på prinsipielt grunnlag at private og kommu-

nale barnehager skal ha økonomisk likeverdig behandling, og vil understreke at dette også var et sentralt element i barnehageforliket.

Dette medlem mener at det er behov for en gradvis opptrapping slik at man på sikt vil oppnå full økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager. På denne bakgrunn vil dette medlem, som et første ledd i opptrappingen, foreslå å bevilge 134 mill. kroner, tilsvarende en økning på to prosentpoeng, til økt økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette innebærer at private barnehager vil få minst 87 pst. av hva tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlige tilskudd.

Dette medlem mener det ikke er en menneskerett å få egne barn, men at barn har rett til å ha foreldre. Dette medlem mener foreldre som velger å ta seg av barn som allerede er satt til verden må få like gode økonomiske vilkår som biologiske foreldre og at adoptivforeldre bør få samme permisjonsrettigheter som biologiske foreldre. Det skal ikke være en økonomisk byrde å adoptere. Dette medlem foreslår derfor at adopsjonsstøtten økes til 1 G og bevilger 15,1 mill. kroner til dette formålet.

Dette medlem mener det er viktig at trygdesystemet kontinuerlig tilpasses virkeligheten. Slik det nåværende systemet er utformet er fedrekvoten avhengig av at barnets mor har vært yrkesaktiv i minst halv stilling i opptjeningstiden. Dette medlem mener far bør gis selvstendig rett til foreldrepenger, inkludert fedrekvoten, og foreslår å innføre en rett til foreldrepenger for fedre med barn født etter 1. juli 2009 som omfattes av slike tilfeller. Det er et mål for Venstre med reell likebehandling av mor og far i regelverket om foreldrepenger. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 15 mill. kroner til dette. Dette medlem mener videre det er viktig at fedre får tilbrakt like mye tid sammen med nyfødte barn som mødrene, og foreslår å øke fedrekvoten med to uker for fedre med barn født etter 1. januar 2009.

Dette medlem viser til at ungdom som har vært under barnevernets omsorg ser ut til å klare seg dårligere enn andre ungdommer etter fylte 18 år. Ungdom som går ut av barnevernet er i risiko for marginalisering på områder som utdanning, arbeid, bolig og inntekt. I tillegg er det risiko for rusmisbruk, kriminalitet og psykiske problemer. Dette medlem mener på denne bakgrunn at det må satses mer på ettervernet.

Dette medlem mener det er avgjørende at barnevernets tilbud til ungdommer ikke plutselig opphører ved oppnådd myndighetsalder. Dette medlem viser til at barnevernets omsorg i dag opphører ved fylte 18 år. I barnevernloven § 4-15 er det bestemt at barnevernstjenesten, i samarbeid med barnet, skal vurdere om det skal fortsette eller iverksette

tiltak etter at barnet fyller 18 år. Selv om kommunene skal vurdere ettervernstiltak og det nå foreslås en utvidet plikt til begrunnelse når tiltak fra barnevernet opphører ved 18 år, mener dette medlem at dette ikke er tilstrekkelig for å sikre ettervernet. Dette medlem er kjent med at det er ulik praksis i kommunene på ettervernsiden.

Dette medlem mener at den beste måten å sikre at ungdommer får en tilstrekkelig oppfølging etter 18 år er å lovfeste en slik rett til ettervern fram til fylte 23 år. På denne bakgrunn foreslår dette medlem å bevilge 25 mill. kroner til dette formålet.

Dette medlem viser til at basisbevilgningen til Likestillings- og diskrimineringsombudet for 2009 er økt med 9 mill. kroner utover prisjustering. Dette medlem ser at det er behov for noe mer ressurser i forbindelse med endringene i diskrimineringsloven og iverksetting av ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov fra 1. januar 2009, men kan ikke se at det er behov for 9 mill. kroner til dette formålet. Dette medlem foreslår derfor å kutte 7 mill. kroner i basisbevilgningen. Dette medlem mener Likestillings- og diskrimineringsombudet gjør en god jobb i arbeidet for økt likestilling, blant annet ved å avdekke diskriminerende forhold og ved å drive informasjonsarbeid. Dette medlem peker likevel på at det er mange som arbeider med likestilling på frivillig basis og at det er viktig å støtte dette arbeidet. Dette medlem ønsker derfor å øke bevilgningen til frivillige organisasjoner som jobber med likestillingsarbeid med 1 mill. kroner. Dette medlem mener en moderne og framtidsrettet næringspolitikk

handler om å legge til rette for det nye næringslivet vi skal leve av i fremtiden. Det handler om forenkling og om fleksibilitet – ikke minst for gründere og selvstendig næringsdrivende. Dette medlem vil sørge for at det blir like naturlig for kvinner som for menn å frigjøre seg fra en arbeidsgiver og starte for seg selv. For å legge bedre til rette for en kombinasjon av småbarnsomsorg og yrkesaktivitet, vil dette medlem styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter ved å øke potten for sykepenger for selvstendig næringsdrivende med 13,4 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m. foreslås økt med 10 mill. kroner. Dekningsgraden for selvstendig næringsdrivende på sykepenger og omsorgs- og pleiepenger er i dag 65 pst., den foreslåtte økningen vil innebære 100 pst. dekning. Dette medlem viser til at jordbrukere og fiskere gjennom ulike avtaler har fått velferdsordninger som gir disse grupper utvidede rettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel. Hovedbegrunnelsen for disse særavtalene er å sikre rekruttering til disse næringer. En annen begrunnelse er at det er i næringenes interesse å sikre rekruttering av kvinner. Dette medlem mener det er viktig med styrket rekruttering også i andre næringer, ikke bare i primærnæringen. En likestilling av disse rettighetene vil legge bedre til rette for at flere kvinner vil ha mulighet til å starte egen arbeidsplass for seg selv og andre.

Dette medlem vil vise til forslag om bedre sosiale ordninger for gründere og selvstendig næringsdrivende i Venstres alternative budsjett.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Venstre
Utgifter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)				
231		Barnehager		
	51	Forskning	7 065	42 065 (+35 000)
	60	Driftstilskudd til barnehager	18 120 880	17 804 780 (-316 100)
	61	Investeringsstilskudd	173 000	162 000 (-11 000)
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler	33 000	29 000 (-4 000)
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 938 731	5 045 331 (+106 600)
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd	1 472 000	1 485 000 (+13 000)
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.		
	70	Tilskudd	15 609	16 609 (+1 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Venstre
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	48 574	41 574 (-7 000)
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet	20 045	35 145 (+15 100)
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter	2 851 258	2 876 258 (+25 000)
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel	12 011 500	12 026 500 (+15 000)
Sum utgifter rammeområde 2			60 379 354	60 251 954 (-127 400)
Inntekter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)				
Sum inntekter rammeområde 2			1 290 878	1 290 878 (0)
Sum netto rammeområde 2			59 088 476	58 961 076 (-127 400)

2.2 Kap. 231 Barnehager

Komiteen viser til at barnehagene skal sikre barn en god omsorg og læring, samtidig som de gir småbarnsforeldre mulighet til et aktivt yrkesliv. Komiteen har merket seg at mange kommuner nå har full barnehagedekning, mens andre kommuner fortsatt sliter med ventelister.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er glad for at full barnehagedekning er Regjeringens hovedprioritering for 2009 på barnehagefeltet. Samtidig med at full barnehagedekning gjennomføres, skal høy kvalitet og lav pris i sektoren prioriteres. Flertallet merker seg at barnehageløftet står sentralt i Regjeringens politikk for å skape gode og trygge oppvekst- og opplæringsvilkår for barn og unge, og vil berømme Regjeringens innsats for å få på plass denne viktige velferdsreformen. Fra 2007 til 2009 er kap. 231 styrket med over 6 mrd. kroner. Barnehageforvaltningen ble overført til Kunnskapsdepartementet som en integrert del av opplæringstilbudet til barn og unge, for å få til en helhetlig tenkning rundt barnehagepolitikken.

Flertallet er fornøyd med lovfestet rett til barnehage til alle barn som har fylt ett år innen utgangen av august det året det blir søkt om plass.

Komiteen vil understreke viktigheten av at det arbeides videre med en økonomisk likestilling mel-

lom private og kommunale barnehager. Det er viktig at vi nå får en oversikt over de reelle kostnadsforskjellene mellom private og kommunale barnehager.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at privateide og -drevne norske barnehager utgjør over halvparten av det totale barnehagetilbudet. Det vises også til at dagens finansieringsordning har svakheter som bidrar til forskjellsbehandling mellom offentlige og private barnehager. Disse medlemmer er bekymret over at Regjeringen heller ikke for neste års statsbudsjett har fremmet forslag som sikrer mer likebehandling av private og kommunale barnehager. På grunn av forskjellsbehandling er det mange private barnehager som sliter økonomisk, og flere barnehager har gått konkurs. Disse medlemmer er opptatt av at private barnehager må sikres gode rammevilkår, og at dette vil være avgjørende for å få full barnehagedekning.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om hvordan de vil sikre reell likebehandling av private og kommunale barnehager snarest, og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009."

Komiteen vil understreke at den deler Regjeringens mål om full barnehagedekning, høy kvalitet

og lav pris, for å sikre alle barn rett til gode og tilgjengelige barnehageplasser.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, understreker betydningen av et godt barnehagetilbud for barns språkutvikling og viser til en ny forskningsrapport fra Kunnskapsdepartementet og Folkehelseinstituttet som dokumenterer dette. Rapporten er utviklet for å gi en generell oversikt over barns språkutvikling ved 3 års alder og er basert på data fra et utvalg på 22 509 barn. I rapporten sammenlignes språkutviklingen til barn som går i barnehage når de er tre år med barn som er hjemme når de er tre år.

Språkutviklingen til barn med foreldre med lav utdanning, lav inntekt og et annet morsmål enn norsk ser ut til å bli særlig positivt påvirket av barnehagedeltakelse. Flertallet viser til at dette funnet er i tråd med mesteparten av den internasjonale forskningen på feltet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om kvalitet i barnehagene. Videre satsing på kompetanse hos personalet vil være et viktig tema i meldingen. Personalets forståelse av sitt oppdrag er avgjørende for om barnehagen oppfyller sitt samfunnsmandat. Barnehagens innhold skal være allsidig og variert og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Dette stiller høye og sammensatte krav til personalets kompetanse, holdninger og handlinger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at parallelt med satsingen på full barnehagedekning er det iverksatt strategier for å sikre barnehagenes kvalitet. I arbeidet med å sikre kvalitet i barnehagen inngår blant annet oppfølging av rekrutteringsstrategi for barnehagesektoren 2007–2011 og kompetansestrategi for barnehagesektoren 2007–2010.

Flertallet vil også peke på den positive utviklingen ved at antallet uteksaminerte førskolelærere økte fra 1 272 personer i 2006 til 1 435 personer i 2007. Søkingen til studiet har også økt. Økningen er på 6,8 pst. fra 2006 til 2007 og 15, 2 pst. fra 2007 til 2008. Flertallet viser til Kunnskapsdepartementets egne beregninger, som sier at vi mangler noe i overkant av 4 000 pedagoger, og som viser at vi er i balanse mellom tilbud og etterspørsel etter førskole-

lærere i 2012. En ny framskrivning av behovet for førskolelærere vil foreligge i desember 2008. Flertallet viser også til at i 2008 ble det i budsjettet lagt til grunn en etablering av 125 studieplasser for førskolelærerutdanning og dette er foreslått styrket med 150 ordinære studieplasser i 2009. Flertallet vil også peke på at i tillegg er det i budsjettet for 2009 foreslått 150 nye studieplasser til ettårig videreutdanning i barnehagepedagogikk for personer med annen pedagogisk utdanning og styrking av tilbudet til arbeidsplassbasert førskoleutdanning for assistenter i barnehagene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, registrerer at det fortsatt gjenstår mye arbeid før målet om 20 pst. menn i barnehagene er oppfylt, og merker seg at Regjeringen følger dette opp med Handlingsplan for likestilling i barnehage og grunnopplæring 2008–2010.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at der den forrige regjeringen snakket om å "innfase" likebehandling av offentlige og private barnehager, har denne regjeringen sluttet å omtale likebehandling. Fortsatt likestiller de gjeldende forskriftene kostnadsdeknings- og enhetskostnadsprinsippet og lar kommunene selv velge hvilket prinsipp de vil legge til grunn for utbetaling av støtte til private barnehager. Disse medlemmer mener at det er åpenbart at det kun er enhetskostnadsprinsippet som gir reell likeverdig behandling mellom kommunale og private barnehager. Disse medlemmer er svært skuffet over at barnehageministeren ser ut til å ha begravd den ene bærebjelken i reformen – nemlig likebehandling. Forskjellsbehandling mellom kommunale og private plasser, samt forskjeller i hvordan kommuner regner ut tilskudd til private plasser, skaper stor usikkerhet og økonomiske utfordringer for de private barnehagene. Dette kan i en del tilfeller ha ført til at private barnehager har måttet legge ned virksomheten, eller ført til at færre nye plasser blir bygget ut – og dermed bidratt til den mangelen av plasser som fortsatt er i en del kommuner.

Disse medlemmer står fast på målsettingen om maksimalpris og full barnehagedekning. Disse medlemmer mener at frem til det er full barnehagedekning må utbygging prioriteres fremfor prisreduksjoner. En redusert pris før det blir full dekning vil føre til ubalanse i markedet – noe ingen er tjent med.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utforme nye forskrifter om likeverdig behandling, hvor det fastslås at kommunene skal følge enhetskostnadsprinsippet."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at hvis forslaget om full likebehandling og forslaget om å fastslå at kommunene skal følge enhetskostnadsprinsippet faller, er det behov for en gradvis opptrapping slik at man på sikt vil oppnå full økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager. På denne bakgrunn vil disse medlemmer som et første ledd i opptrappingen foreslå å bevilge om lag 200 mill. kroner, tilsvarende en økning på tre prosentpoeng, til økt økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette innebærer at private barnehager vil få minst 88 pst. av tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd.

Disse medlemmer merker seg at ingen andre parti foreslår slike opptrappingsmidler i Stortingets behandling av statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett, som ble fremlagt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettets rammer i Stortinget 27. november 2008 (Budsjett-innst. S. I (2008–2009)), ikke har lagt inn midler til opptrapping av 85-prosentregelen for private barnehager. Disse medlemmer viser til sine partiers alternative budsjetter der det på forpliktende grunnlag er lagt inn henholdsvis 150 mill. kroner i Høyres budsjett, 100 mill. kroner i Kristelig Folkepartis budsjett, og 134 mill. kroner i Venstres budsjett.

Disse medlemmer viser til finansdebatten i Stortinget 27. november 2008, hvor stortingsrepresentant Siv Jensen fikk spørsmål om hvorfor Fremskrittspartiet ikke hadde satt av en krone mer til å likebehandle kommunale og private barnehager, verken på budsjettet for 2009 eller for 2008. Partiformann Siv Jensen svarte følgende:

"Men nå er det altså sånn at finansieringen av private barnehager også i veldig stor grad er opp til kommunenes prioriteringer. Fremskrittspartiet har mer enn noe annet parti i denne sal styrket kommunenes økonomi for 2009, bl.a. gjennom øremerking av midler, slik at vi kan styre innsatsen ikke minst mot sykehjem og eldreomsorg. Vi har styrket finansieringen av kommunene på nær sagt alle områder, fordi de er underfinansiert i Regjeringens statsbudsjett, noe som blir enda verre av finanskrisen og de økonomiske nedgangstidene som vi nå opplever.

Hadde kommunene fått en reell finansiering av alt det ansvar og alle de oppgaver de har, hadde det også vært et viktig bidrag til at man i større grad kunne likebehandlet private og offentlige barnehager, som vi er hjertens enige i er avgjørende for at pri-

vate barnehager skal kunne overleve i tiden fremover."

Disse medlemmer har merket seg at "Fremskrittspartiet alternative statsbudsjett 2009" har øremerket sine foreslåtte økninger til kommunene uten at problemstillingene til private barnehager er omtalt. Disse medlemmer registrerer at Fremskrittspartiet heller ikke har foreslått midler til dette formål i sitt opprinnelige alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en økning i overføringene til kommunene på 4,9 mrd. kroner mer enn Regjeringens forslag. Disse medlemmer synes det er useriøst å trekke frem deler av Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, uten samtidig å presentere andre relevante disposisjoner. Med en slik sterk økning i overføringene vil kommunene være langt bedre i stand til å innføre reell likebehandling av offentlige og kommunale barnehager. Kommunesektorens økonomi må sees i sammenheng, uten at det skal være nødvendig å omtale alle områder som vil nyte godt av økte overføringer. Disse medlemmer vil også vise til at helt siden Dokument nr. 8:75 (2001–2002) om maksimalsats for oppholdsbetaling i barnehager har Fremskrittspartiet vært den sterkeste pådriver for likebehandling av offentlige og private barnehager. Også gjennom den tiden hvor regjeringen Bondevik II motarbeidet barnehagereformen, sto Fremskrittspartiet som den fremste pådriver for likebehandling. Å så tvil om disse medlemmers sterke engasjement for likebehandling av offentlige og private barnehager er i beste fall politisk retorikk på laveste nivå.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Ot.prp. nr. 57 (2007–2008) hvor Regjeringen fremmer forslag om endringer i finansieringsordningen for private barnehager ved overføring i kommunerammen fra 2011. For å sikre likebehandling mellom offentlige og private barnehager, mener dette medlem det er behov for å utarbeide et felles beregningssystem for finansiering av private barnehager som skal gjelde for alle kommuner. Dette medlem mener reell likebehandling oppnås ved en lokal stykkprisfinansiering. Allerede i dette budsjettet vil Høyre starte en gradvis opptrapping mot 100 pst. finansiering av private barnehager og dette medlem viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 150 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem mener det ikke er riktig at finansieringen av private barnehager overlates til kommunen før full barnehagedekning er oppnådd og det er utarbeidet et godt beregningssystem nedfelt i forskrifts form fra departementet.

Dette medlem viser til en urovekkende utvikling når det gjelder andel av kvalifisert personell i barnehagen. Det er en kontinuerlig økning i antallet dispensasjoner fra kravet om formell utdanning blant avdelingsledere og styrere i sektoren. Særlig gjelder dette i byer og tettsteder i såkalte pressområder. Det er av avgjørende betydning at de som arbeider med barn i barnehage hvor barn tilbringer store deler av sin tidlige barndom, har innsikt i og forståelse av hvilket stort ansvar de er tillagt og hvordan de skal skape en god tilværelse som sikrer god utvikling hos hvert enkelt barn. Dette medlem har ved flere anledninger ytret bekymring over den høye utbyggingstakten denne Regjeringen har lagt opp til, fordi det over flere år har vært dokumentert at førskolelærrermangelen ville eskalere i takt med utbyggingen og kvaliteten på barnehagetilbudet dermed forringes. Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges midler til opprettelse av 100 nye studieplasser i førskolelærerutdanningen utover Regjeringens forslag. Denne sak behandles i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Dette medlem er bekymret over den utvikling vi nå ser i mindre ressurssterke og fattige familier med økte rente- og boustgifter og forventet lavere arbeidsdeltakelse. Disse familier har etter innføring av maksprisordningen fått økte utgifter til barnehage. Dette medlem mener det er særlig uheldig at barn i ressurssvake hjem ikke får anledning til å gå i barnehage på grunn av dårlig økonomi. I en undersøkelse utført av Folkehelseinstituttet (Rapport 2008:10) fremgår det at barn i hjem hvor foreldre har lav utdanning og i hjem hvor det er annet morsmål enn norsk, gjør det en forskjell i språkutviklingen at barnet går i barnehage. Kun et fåtall av norske kommuner har inntektsgradert foreldrebetaling. Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 150 mill. kroner til inntektgradert foreldrebetaling i barnehagene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener barnehagetilbudet skal være tilpasset familienes behov og være fleksibelt, rimelig og av god kvalitet over hele landet. Dette medlem mener det er viktig at kvaliteten i barnehagene følges nøye i en periode med en sterk satsing på utbygging av nye barnehageplasser og økte krav til innhold. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti gjentatte ganger har fremmet forslag i Stortinget om at Regjeringen skal komme med en stortingsmelding om kvaliteten i barnehagene, men at forslaget har blitt nedstemt. Dette medlem er glad for at Regjeringen nå ser behovet for en slik melding, og ser fram til framleggelsen av meldingen. Dette medlem vil understreke betydningen av å styrke barnehageforskning og av et systematisk arbeid og en

langsiktig strategi for å innføre ny rammeplan. Det er viktig at rammeplanen implementeres i alle barnehager. Dette medlem vil videre understreke behovet for økt kompetanse hos de ansatte og vil i den sammenheng peke på at etter- og videreutdanningstilbudet må styrkes. Dette medlem mener vi må ha som mål å øke andelen førskolelærere i barnehagene. Dette medlem konstaterer at utviklingen dessverre går i gal retning. Det er viktig å beholde de førskolelærerne som jobber i barnehagene i dag, utdanne nye pedagoger, samt å legge til rette for at flest mulig av de allerede utdannede førskolelærerne returnerer til sektoren. Dette medlem er bekymret for at antallet dispensasjoner fra kravet om førskolelærerutdanning øker. Dette medlem vil understreke at uten flere tiltak og større bevilgninger til rekruttering av førskolelærere i barnehagesektoren, vil en risikere at pedagogtetttheten synker i takt med barnehageutbyggingen. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag til kompetanseutvikling i barnehagene og rekruttering av førskolelærere.

Dette medlem ønsker å fokusere på behovet for kvalifisert personale.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen orientere om personalsituasjonen i barnehagesektoren i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009."

Dette medlem viser videre til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der 100 mill. kroner bevilges til opptrapping mot likeverdig behandling av private og offentlige barnehager. I tillegg vil dette medlem sikre barnehageplass til alle som ønsker det, uavhengig av økonomi. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti har satt av 25 mill. kroner øremerket til inntektsgraderte satser for foreldrebetaling i barnehagene i alternativt budsjett for 2009. Dette medlem viser videre til at nedgangen i tilskuddet til studentbarnehager over Kunnskapsdepartementets budsjett de senere år vil kunne medføre økning i foreldrebetaling for studenter. Dette medlem er bekymret for hvilke konsekvenser dette kan ha for ulike grupper av studenter og prinsippet om lik mulighet til utdanning. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å øke bevilgningen til studentbarnehager med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er viktig å sikre et best mulig barnehagetilbud for alle som ønsker det, og støtter at det innføres lovfestet rett til barnehage

for alle barn. Disse medlemmer mener imidlertid at en slik rett ikke bør innføres før målet om full dekning er nådd, og vil i den sammenheng vise til Innst. O. nr. 69 (2007–2008):

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre legger til grunn at loven om rett til barnehageplass ikke trer i kraft før full barnehagedekning er nådd... Disse medlemmer viser til at det dermed var et samlet storting som gikk inn for at det skulle være full barnehagedekning før innføring av lovfestet rett."

Disse medlemmer mener også at det er urimelig at rettigheten innføres kun for barn som har fylt ett år innen utgangen av august det året det blir søkt om plass. Etter disse medlemmers mening bør rett til plass sikres alle barn fra barnet fyller ett år. En rettighet kan ikke variere etter når på året barnet er født. Disse medlemmer vil i den sammenheng igjen vise til Innst. O. nr. 69 (2007–2008):

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at kommunene må foreta løpende opptak hele året, og at foreldre skal være sikret plass hvis barnet har fylt ett år og de har søkt senest fire måneder før de trenger plass. En slik forutsigbar ordning vil sikre at barnet får barnehageplass når begge foreldrene skal tilbake i arbeid.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag om ny lovtekst i barnehagelovens § 12 a:

"I lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) skal Ny § 12 a lyde:

§ 12 a Rett til plass i barnehage

Barn har rett til barnehageplass fra fylte ett år. For å være sikret plass, må søknad om barnehageplass fremmes senest fire måneder før plassen skal benyttes. Kommunen er pliktig til å skaffe slik plass innen utløpet av denne perioden".

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener kommunen har plikt til å dekke etterspørselen etter barnehager. Spørsmålet om en eventuell rett på foreldrenes hånd må vurderes i overgangen til full barnehagedekning. Så lenge det er mangel på barnehageplasser, vil lovfestingen av denne retten ikke være reell for svært mange foreldre, særlig i pressområdene i byene, slik at man i realiteten vil sitte igjen med en symbolsk lovbestemmelse dersom loven trer i kraft før vi har full barnehagedekning.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om at loven om rett til barnehageplass ikke trer i kraft før full barnehagedekning er nådd."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at flere barnehager sliter med å rekruttere personell og med å opprettholde en forsvarlig kvalitet på tilbudet. Disse medlemmer er enig i at det må være moderate priser for oppholdsbetaling i barnehager, men mener at plass til alle, god kvalitet og økt økonomisk likebehandling mellom private og kommunale barnehager må prioriteres foran lavere pris.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett, og på grunnlag av sammenhengen mellom makspris, kvalitet og full barnehagedekning foreslås en justering av prisen på opphold til 2 530 kroner pr. måned.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett hvor det foreslås at oppholdsbetalingen i barnehager justeres i tråd med den generelle prisveksten, noe som vil medføre en økning i maksimalprisen på 100 kroner pr. måned. Dette medlem viser i denne forbindelse til at Regjeringen foretok en slik prisjustering i statsbudsjettet for 2007. En slik justering av oppholdsbetalingen vil føre til at statens utgifter reduseres netto med 345,5 mill. kroner. Dette medlem viser til Venstres alternative budsjett hvor man omprioriterer denne summen for å foreta nødvendige løft for kompetanseutvikling og rekruttering av personell i barnehager, til barnehageforskning, økt økonomisk likebehandling av barnehager og til høyere utdanning.

Dette medlem viser til at vi står overfor store rekrutteringsutfordringer i barnehagesektoren, og at det pr. i dag er en betydelig underdekning i antall førskolelærere. Etter dette medlems syn er tilfredsstillende pedagogisk dekning avgjørende for kvaliteten i barnehagene. Dette medlem viser til Venstres alternative budsjett hvor det bevilges 25 mill. kroner til en rekrutterings- og kompetansehevingspakke for å øke antallet kvalifiserte førskolelærere. I tillegg ønsker dette medlem – i tråd med Venstres øvrige satsing på forskning i Venstres alternative budsjett – å bevilge 10 mill. kroner til FoU-tiltak innenfor barnehagesektoren.

Dette medlem viser til at private og kommunale barnehager forskjellbehandles i dagens tilskuddssystem. Kommunen hvor en privat barnehage er etablert har pr. i dag plikt til å gi tilskudd slik at det samlede offentlige tilskuddet utgjør minst 85 pst. av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlige tilskudd. Dette medlem mener på prinsipielt grunnlag at private og kommunale barnehager skal ha økonomisk likeverdig behandling, og vil understreke at dette også var et sentralt element i barnehageforliket.

Dette medlem mener at det er behov for en gradvis opptrapping slik at man på sikt vil oppnå full økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager. På denne bakgrunn vil dette medlem, som et første ledd i opptrappingen, vise til Venstres alternative budsjett hvor det blir foreslått bevilget 134 mill. kroner, tilsvarende en økning på to prosentpoeng, til økt økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette innebærer at private barnehager vil få minst 87 pst. av hva tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlige tilskudd.

Dette medlem vil understreke at det er en forutsetning at arbeidet med å skaffe full barnehagedekning ikke skal gå på bekostning av barnehagens kvalitet, og påpeker at arbeidet med å styrke barnehagens kvalitative innhold trappes opp.

Dette medlem viser bl.a. til Venstres merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2006–2007) og vil ytterligere understreke betydningen av studentbarnehager. Studentbarnehager har vært og er et viktig virkemiddel for å gi alle lik rett til høyere utdanning, blant annet fordi ordningen gir studenter med barn muligheten til å være heltidsstudenter. Studentbarnehager er ikke som andre barnehager, blant annet ved at tilbudet der er tilpasset studerende foreldres behov for fleksibilitet. Dette medlem vil understreke at Regjeringens generelle barnehagesatsing ikke nødvendigvis tilfredsstiller studentenes behov for et særskilt barnehagetilbud. Videre mener dette medlem at det er en forunderlig diskrepans fra Regjeringens side å satse betydelige midler på barnehager, men i for liten grad å sikre tilbudet ved studentbarnehagene. Tilskuddet til studentbarnehagene er et viktig studentpolitisk virkemiddel som er med på å sikre lik mulighet til utdanning og bedre velferd for studenter med barn.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å øke bevilgningen til studentbarnehager med 5 mill. kroner over kap. 270 post 41, rammeområde 16 i Budsjett-innst. S. nr. 8 (2008–2009).

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen merker seg at midlene som blir bevilget her er knyttet til forskning, utviklingsarbeid, kartlegginger, kompetansetiltak, informasjon og erfaringsutveksling. Midlene blir blant annet brukt til kompetanseheving i barnehagene. Det foreslås en bevilgning på 88 mill. kroner på posten i 2009.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag til kompetanseutvikling i barnehagene og rekruttering av førskolelærere.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett der det foreslås å bevilge 25 mill. kroner utover Regjeringens forslag til en rekrutterings- og kompetansehevingspakke for å øke antallet kvalifiserte førskolelærere.

Post 50 Tilskudd til samisk barnehagetilbud

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at formålet med tilskuddet er å legge til rette for at samiske barn skal få utvikle språket sitt og kulturbakgrunnen sin i barnehagen. Tilskuddet blir forvaltet av Sametinget etter egne forskrifter. Sametinget og Kunnskapsdepartementet har årlige samarbeids- og informasjonsmøter. Flertallet merker seg at Regjeringen viderefører bevilgningene på samme nivå som i 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet kan ikke se at det er riktig at ulike folkegrupper skal ha særtiltak. Alle bør behandles på lik linje innenfor de samme ordningene. Disse medlemmer er av den oppfatning at minoritetsgrupper ikke er tjent med å få særbehandling.

Post 51 Forskning, kan benyttes under post 21

Komiteen merker seg at midlene blir prioritert til forskning i og om barnehager og blir forvaltet av Norges forskningsråd gjennom PRAKSISFOU og program for velferdsforskning (2004–2008). Bevilgningene må sees i sammenheng med bevilgningene til kompetanseutvikling på post 21.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at i den kommende stortingsmeldingen for kvalitet og innhold i barnehagen vil status og vurdering av behovet for forskning drøftes og at denne vurderingen også vil inkludere de minste barna i barnehage.

Flertallet vil imidlertid peke på at Kunnskapsdepartementet allerede har ulike forskningsprosjekter:

- I programmet for utdanningsforskning, jf. kap. 6 i St.prp. nr 1 (2008–2009), er forskning om barnehager inkludert.
- I PRAKSISFOU, jf. post 21 under kap. 231, er barns medvirkning et prosjekt der fokus er på de minste barna i barnehagen.
- Kunnskapsdepartementet har et samarbeid med Folkehelseinstituttet om Mor/Barn-studien. På sikt vil dette gi kunnskap om sammenheng mellom ulike omsorgsløsninger, herunder barnehage og barns utvikling. Undersøkelsen har allerede levert resultater om at barnehagedeltakelse har en

klart positiv effekt på språkutviklingen hos 3-åringene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det er økt behov for ny forskning, samt oversikt over og innsikt i eksisterende forskning, knyttet til ulike omsorgsløsninger for små barn, for å kunne føre en god og forsvarlig familierpolitikk. I dette forskningsarbeidet må det søkes å avdekke ulike konsekvenser av de ulike omsorgsløsninger. Særlig gjelder dette barn inntil treårsalder. Barnehagen er en viktig arena for de fleste norske barn i denne perioden, og det er derfor viktig at forskningen tar opp i seg de utfordringer og fordelene som ligger i at flesteparten av norske barn i stor grad har sin tidlige barndom i barnehage. Forskningsarbeidet bør også ta for seg hva som bør være kvalitetsindikatorer i barnehagen og hvordan barnehagetilbudet skal innrettes for å sikre et godt omsorgs- og læringsmiljø.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag til dette formål.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett der det foreslås å bevilge 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag til FoU-tiltak innenfor barnehagesektoren.

Post 60 Driftstilskudd til barnehager overslagsbevilgning

Komiteen merker seg at Regjeringen vil øke bevilgningene med om lag 2 mrd. kroner i 2009. Økningen skal bl.a. dekke forventet pris- og kostnadsvekst i kommunal sektor, faste plasser i midlertidige lokaler, nye plasser i permanente lokaler og kompensasjon til barnehager som følge av inntektsbortfall ved at foreldrebetalingen videreføres nominelt på samme nivå som i 2008.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor man reduseres statens driftstilskudd i tråd med en økning i oppholdsbetalingen på 200 kroner pr. måned.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett der det foreslås at oppholdsbetalingen i barnehager justeres i tråd med den generelle prisveksten, noe som vil medføre en økning i maksimalprisen på 100 kroner pr. måned. Dette medlem viser i denne forbindelse til at Regjeringen foretok en slik prisjustering i statsbudsjettet for 2007. En slik justering av oppholdsbetalingen vil føre til at

statens driftstilskudd reduseres med 316,1 mill. kroner.

Post 61 Investeringstilskudd, overslagsbevilgning

Komiteen ser at tilskuddsordningen er et viktig virkemiddel for å nå målet om full barnehagedekning. Investeringstilskuddet er et engangstilskudd til etablering av nye barnehageplasser. Tilskuddet skal dekke deler av anleggskostnadene (tomte- og byggekostnader) ved nybygg, tilbygg eller ombygging slik at investeringstilskuddet reduserer finansieringsbehovet (lånebehov eller behov for egenkapital) ved etablering av nye plasser. Investeringstilskudd blir gitt til etablering av plasser som bringer nye barn inn i ordinære barnehager som er godkjent etter gjeldende regelverk.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres merknad under post 60. En justering i oppholdsbetalingen i barnehager med den generelle prisveksten vil redusere statens investeringstilskudd med 11 mill. kroner.

Post 62 Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage

Komiteen viser til at ordningen skal bidra til at barn med nedsatt funksjonsevne blir prioritert ved opptak, slik de skal i henhold til barnehageloven. Kommunene har ansvaret for at barn med prioritet får plass i barnehage. I 2007 var det tildelt om lag 762 mill. kroner til barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage. Det var om lag 5 900 barn med nedsatt funksjonsevne som gikk i barnehager som fikk ekstra ressurser i barnehagene i 2007. Komiteen ser at Regjeringen foreslår at ordningen videreføres på samme nivå som i 2008.

Post 63 Tilskudd for tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetspråklige barn i førskolealder

Komiteen ser at tilskuddet skal medvirke til at kommunene kan utforme tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetspråklige barn i førskolealder. Et delmål er at minoritetsbarn går i barnehage og et annet delmål er å medvirke til at kommunene utarbeider helhetlige tiltak på tvers av tjenestetilbudene. Tilskuddet blir delt ut til kommuner ut fra tallet på minoritetspråklige barn i barnehage. Tilskuddet er fleksibelt ut fra lokale variasjoner og behov.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor det er lagt inn 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag for å styrke kompetansen i barnehagen knyttet til språkstimulerende tiltak for barn med annet morsmål.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil understreke betydningen av barnehagen som arena for språkopplæring. Dette er særlig viktig for barn med minoritetsbakgrunn. Det er viktig at barn får mulighet til å gå i barnehage før skolestart, selv om foreldrene er hjemme med yngre søsken. På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak som gir barn over 3 år gratis kjernetid i barnehage hvis foreldrene mottar kontantstøtte for yngre søsken."

Post 64 Tilskudd til midlertidige barnehagelokaler, overslagsbevilgning

Komiteen merker seg at Regjeringen legger til rette for en etablering av faste barnehageplasser i midlertidige lokaler inntil permanente barnehagebygg er ferdige. Dette er et virkemiddel for å øke kapasiteten i barnehagesektoren. Komiteen viser til at tilskuddsordningen ble innført fra 1. januar 2007. Ordningen er en foreløpig ordning som skal stimulere barnehageeiere til å legge til rette lokaler som gir barn fast plass i en barnehage før den planlagte barnehagen er på plass. På denne måten kan dette være med på at en når målet om full barnehagedekning. Fylkesmennene skal administrere ordningen. Regjeringen foreslår å bevilge 33 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres merknad under post 60. En justering i oppholdsbetalingen i barnehager med den generelle prisveksten vil redusere statens tilskudd til midlertidige barnehagelokaler med 4 mill. kroner.

Post 65 Skjønnsmidler til barnehager

Komiteen ser at Regjeringen foreslår å bevilge om lag 4 939 mill. kroner i skjønnsmidler til kommunene for 2009. Posten er økt med om lag 780 mill. kroner i forhold til 2008.

Komiteen merker seg at målet med skjønnsmidler er å kompensere for de økende netto merutgifter til kommunene som følge av maksimalpris, kommunal plikt til likeverdig behandling og drift av nye barnehageplasser. Skjønnsmidlene er statlige midler som blir overført til kommunene og er øremerket for barnehagedrift.

Komiteen vil understreke viktigheten av at det arbeides videre med en økonomisk likestilling mellom private og kommunale barnehager. Det er viktig at en nå får en oversikt over de reelle kostnadsforskjellene mellom private og kommunale barnehager.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at KS – Kommunesektorens interesse og arbeidsgiverorganisasjon (KS) i høring med komiteen har påpekt at etterspørselen etter barnehageplasser i 2009 er betydelig større enn det Regjeringen legger opp til. Disse medlemmer viser videre til at KS ber om at underfinansieringen av barnehagesektoren kompenseres ved at det legges inn 750 mill. kroner ekstra i det økonomiske opplegget for kommunesektoren for 2009, slik at Stortingets forutsetninger om statlig dekning av merkostnadene knyttet til barnehagereformen oppfylles. Disse medlemmer ber Regjeringen komme tilbake til denne utfordringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil understreke at innføring av maksimalpris har ført til at alle får billige barnehageplasser. Kommunene skal ha ordninger som kan tilby barnefamilier med lavest betalingsevne en reduksjon i eller fritak for foreldrebetaling. Kommunene bestemmer selv hvilke ordninger de vil tilby. Flertallet viser til at ved siden av inntektsgradert foreldrebetaling er de vanligste ordningene friplasser og økonomisk sosialhjelp.

Flertallet viser til at de aller fleste kommunene har rabatt- og fritaksordninger for barnefamilier med lavest betalingsevne og at SSBs foreldrebetalingundersøkelse for 2008 viser bl.a. at 84 pst. av kommunene tilbyr friplasser for barnefamilier med lav inntekt. Flertallet vil peke på at gjennomsnittlig foreldrebetaling for barn i en kommunal barnehage er redusert reelt med 1 360 kroner pr. måned (37 pst.) siden 2002. For private barnehager er reduksjonen 2 000 kroner pr. måned (46 pst.) og at foreldrebetalingen for husholdninger med årsinntekt på 250 000 kroner og barn i kommunal barnehage er siden 2002 i gjennomsnitt redusert reelt med 34 pst. eller om lag 1 100 kroner pr. måned.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil påpeke at innføring av maksimalpris ikke har ført til at alle får billige barnehageplasser. Disse medlemmer mener barnehagesatsene må være lavere for de med lavest inntekt. Disse medlemmer viser til at 93 kommuner (23 pst. av 396 kommuner) i januar 2008 rapporterte at de har inntektsgradert foreldrebetaling i barnehagene. Disse medlemmer vil sikre barnehageplass til alle som ønsker det, uavhengig av hvilken kommune barnet bor i. Lav inntekt bør ikke være en grunn til ikke å bruke barnehagen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det må legges til rette for et system med full likebehandling mellom offentlige og private barnehager. Slik likebehandling kan oppnås enten innenfor eksisterende budsjetttrammer, eller ved økning av enkeltposter. Disse medlemmer foreslår derfor å bevilge om lag 200 mill. kroner. Dette innebærer at private barnehager vil få minst 88 pst. av hva tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlige tilskudd.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett, som ble fremlagt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettets rammer i Stortinget 27. november 2008 (Budsjett-innst. S. I (2008–2009)), ikke har lagt inn midler til opptrapping av 85-prosentregelen for private barnehager. Disse medlemmer viser til sine partiers alternative budsjetter der det på forpliktende grunnlag er lagt inn henholdsvis 150 mill. kroner i Høyres budsjett, 100 mill. kroner i Kristelig Folkepartis budsjett, og 134 mill. kroner i Venstres budsjett.

Komiteens medlem fra Høyre mener det må legges til rette for et system med full likebehandling mellom offentlige og private barnehager. Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 150 mill. kroner til en begynnelse på en gradvis opptrapping mot 100 pst. offentlig finansiering av private barnehager.

Dette medlem er bekymret over at maksprisordningen har gitt reell økning i barnehageutgiftene for grupper av lavinntektsfamilier. Det er uheldig når maksprisordningen gjør at barn ikke får gå i barnehage og/eller økonomien i de svakeste familiene forverres ytterligere. Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 150 mill. kroner til inntektsgradert foreldrebetaling i budsjetttrammen for kommunal- og forvaltningskomiteen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil i denne sammenheng vise til forslag i Kristelig Folkepartis alternative budsjett om å bevilge 25 mill. kroner øremerket til inntektsgraderte satser for foreldrebetaling i barnehagene.

Dette medlem synes ikke det er rettfærdig at de private og kommunale barnehagene forskjellsbehandles. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der opptrappingen av likeverdig behandling av de private og kommunale barnehagene fortsetter, og det foreslås å bevilge ytterligere 100 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett der det foreslås å bevilge 134 mill. kroner utover Regjeringens forslag, tilsvarende en økning på to prosentpoeng, til økt økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette innebærer at private barnehager vil få minst 87 pst. av hva tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlige tilskudd.

2.3 Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet

Komiteen viser til det pågående arbeidet for å gi et best mulig samsvar mellom departementets oppgaveprioritering, ressursallokering og bruk av den samlede kompetansen. Komiteen mener dette er et viktig arbeid. Komiteen har også merket seg at departementet arbeider for at etatene skal bedre sin faglige og økonomiske styring. Effektive etater er avgjørende for å nå målene for sektoren, og komiteen er tilfreds med at departementet vektlegger å stimulere til rasjonell og målrettet drift.

Komiteen er tilfreds med departementets fokus på høy informasjonsberedskap. Både tjenesteytere og brukere har behov for oppdatert informasjon. Komiteen mener det er positivt at departementet arbeider for publikumsvennlig, åpen, fullstendig, korrekt og forståelig informasjon til rett tid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at det også i år vises i budsjettet til at det moderniseres, effektiviseres og forenkles i departementet. Man må forvente en viss effekt av dette og ikke slik det legges opp til i budsjett; en økning i antall ansatte og i utgiftene. Disse medlemmer foreslår for øvrig avvikling av virksomheten på en rekke områder – hvilket vil medføre mindre aktivitet i departementet. På denne bakgrunn foreslås en reduksjon av post 1.

Disse medlemmer setter pris på at departementet har som mål å effektivisere organisering og drift, og merker seg de tiltak som er gjennomført. Det er viktig at alle offentlige virksomheter bidrar til rasjonell drift, hvor ressursinnsats hele tiden må veies opp mot andre samfunnsbehov. Disse medlemmer merker seg også at Regjeringen ikke har satt opp noen resultatmål for departementet, sannsynligvis fordi det er for vanskelig å definere fornuftige resultater for byråkrater.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett og reduserer bevilgningen med 20 mill. kroner i forhold til Regjeringens budsjettforslag.

2.4 Kap. 830 Samlivstiltak og foreldreveiledning

Komiteen viser til at kapitlet er avviklet fra budsjettåret 2009, og at de gjenstående midlene, det vil si midlene under post 21 Spesielle driftsutgifter, foreldreveiledning, er lagt inn under kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, post 1 Driftskostnader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er uheldig at kapitlet avvikles. Samlivstiltakenes plass i budsjettet blir dermed mindre synlig og mindre oversiktlig.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at midlene til Godt Samliv!-kursene fra 2008 fordeles gjennom inntektssystemet til kommunene. Dette medlem ønsker å øremerke midler til samlivskurs for førstegangsførelse fremfor at disse finansieres via rammeoverføringer til kommunene. Dette medlem mener det er viktig at disse midlene øremerkes for å opprettholde og videreutvikle et likeverdig tilbud om samlivskurs i hele landet.

2.5 Kap. 840 Krisetiltak

Komiteen merker seg at Regjeringen i 2009 vil fortsette arbeidet med forebygging av æresrelatert vold, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap. Komiteen vil særlig understreke viktigheten av at arbeidet mot kjønnslemlestelse og tvangsekteskap skjer i nær dialog og samarbeid med berørte innvandrermiljøer og -organisasjoner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen viser til at midlene på posten blant annet skal følge opp tiltak i handlingsplanen mot vold i nære relasjoner m.m. Bufdir har ansvaret for å følge opp og rapportere om et regionalt pilotprosjekt for utprøving av samarbeidsmodeller og rutiner mellom krisevern, barnevern og familievern. Prosjektet har som mål å styrke den barnefaglige kompetansen på krisesentrene. Prosjektet har foreslått standarder for barn på krisesentrene og presenterer passende former for samarbeid for hjelpeapparatet. De ulike tiltakene skal gjøres tilgjengelig gjennom en elektronisk håndbok. Komiteen vil understreke viktigheten av at kompetanse på barn som lever med vold blir økt og at det iverksettes målrettede tiltak.

Alle som arbeider med barn må få økt kunnskap på dette feltet slik at barna får den behandling og hjelp de trenger. Komiteen vil understreke viktigheten av å bedre tilgjengeligheten til krisesentrene og legge til rette for og satse på tiltak for funksjonshemmede. Det er også meget viktig at krisesentrene blir

fysisk tilrettelagt for barn og får barnefaglig kompetanse. Komiteen vil understreke at dette arbeidet må intensiveres. 15 pst. av kvinner som henvender seg til krisesentrene blir avvist grunnet rus eller psykiske problemer. På bakgrunn av dette må det vurderes egnede tiltak for voldsutsatte kvinner med særskilt problematikk, for eksempel psykisk sykdom og rusproblematikk. Komiteen vil understreke viktigheten av at et tilbud til disse kvinnene kommer på plass. Komiteen vil også peke på den utfordringen det er at i 2007 var 58 pst. av krisesenterbeboerne av utenlandsk opprinnelse. Dette betyr nye utfordringer og man trenger økt kompetanse. Noen krisesenter har ofre for menneskehandel boende hos seg i lange perioder uten å få økonomisk kompensasjon. Tilbudet til disse kvinnene er ofte ikke godt nok. Dette er en ny problemstilling som det må finnes en løsning på, blant annet gjennom å arbeide for alternative tilbud. Komiteen er fornøyd med at det nå blir lagt frem en rettleddning som skal være et arbeidsredskap for medarbeidere ved krisesentrene og i andre tjenester som arbeider med kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn. Temaene i rettlederen er kulturforståelse, psykisk helse, vern og trygghet og bruk av tolk i arbeidet. Mer spesifikke temaer som tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og menneskehandel er også omtalt. Komiteen vil understreke at Handlingsplan mot kjønnslemlestelse som skal gjelde for perioden 2008–2011 har som hovedmål å hindre at barn og unge kvinner blir kjønnslemlestet. Kjønnslemlestelse er brudd på menneskerettighetene og må bekjempes. Planen inneholder 41 videreførte og nye tiltak mot kjønnslemlesting. Det samme gjelder handlingsplanen og kampen mot tvangsekteskap.

Komiteen viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 854 Kjønnslemlestelse og tvangsekteskap.

Post 60 Tilskudd til krisesentre

Komiteen merker seg at målet for de statlige tilskuddsordningene til drift av krisetiltak er å hjelpe ofrene, samt å bidra til å redusere omfanget av vold, mishandling og overgrep. Det må også i større grad fokuseres på å se og oppdage barn som utsettes for overgrep og vold.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens pågående arbeid med å lovfeste krisetilbudet, og støtter dette.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at krisesentertilbudet bør lovfestes for å sikre et krisesentertilbud i alle landets kommuner og for å bidra til bedre kvalitet på tilbudet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti går imot at bevilgningene til sentrene overføres til kommunerammen. Disse medlemmer frykter at konsekvensene av en slik overføring ikke er tilstrekkelig belyst.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil peke på at det gjøres et enormt arbeid for de kvinnene som faller utenfor de ordinære krisetiltakene på grunn av rus eller psykiatri, gjennom frivillige organisasjoner. Spesielt vil disse medlemmer vise til det arbeidet Kirkens Bymisjon gjør for prostituerte som har vært utsatt for vold og oppfordrer Regjeringen til å styrke deres arbeid gjennom økte bevilgninger, slik at også kvinner som faller utenfor andre krisetiltak har et sted å henvende seg.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor det er bevilget 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag til kompetanseheving om problemer knyttet til kvinner utsatt for menneskehandel slik at disse kan gis et godt tilbud i krisesentrene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Senteret for seksuelt misbrukte menn er det eneste i landet som har et særskilt tilbud til seksuelt misbrukte menn. Driften til dette senteret finansieres av Oslo Kommune og staten. Disse medlemmer peker på at et slikt finansieringssystem innebærer forutsigbarhet for senteret og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere om Senteret for seksuelt misbrukte menn burde få en status som et nasjonalt kompetansesenter og dermed større sikkerhet og forutsigbarhet gjennom en nasjonal finansiering."

Post 61 Tilskudd til incestsentre

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er tilfreds med at det er åpnet incestsentre i 3 nye fylker i 2007, men er bekymret for at Sogn og Fjordane nå er det eneste fylke som ikke har etablert et incestsenter. Dette er et

tiltak som skal være tilgjengelig over hele landet og fylket bør oppfordres til å opprette dette tiltaket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet slutter seg ikke til at det er behov for incestsentre i alle fylker. Disse medlemmer viser til at et senter fint kan betjene to fylker og særlig i fylker hvor det ikke er svært stor folketetthet.

Disse medlemmer viser til at incestsentre ikke er sentre man trenger å reise til, det er sentre som gir råd og videreformidler kontakt med hjelpeapparatet. Disse medlemmer vil nok en gang understreke at incestsentre ikke er et behandlingssted, men et sted hvor man på bakgrunn av egne erfaringer hjelper andre som har vært utsatt for incest til riktig behandlingssted.

2.6 Kap. 841 Samlivsbrudd og konfliktløsning

Komiteen understreker betydningen av et godt faglig familievern tilpasset familiens behov. Komiteen vil særlig vektlegge et godt helhetlig, forebyggende familiearbeid og et godt samarbeid med barnevern og tilgrensende tjenester. Komiteen vektlegger betydningen av ulike tiltak og tilbud direkte rettet mot familier med spesielle behov.

Komiteen støtter det arbeid som er gjort med timefordeling knyttet til obligatorisk og frivillig mekling for de som ønsker det for å sikre et godt tilbud til familier med høy konfliktnivå.

Komiteen vil understreke at det er mye som tilsier at det er behov for å følge opp evalueringen av de saksbehandlingsregler som gjelder i barnefordelingssakene.

Komiteen er tilfreds med at det gjøres løpende vurdering av tiltak som kan bidra til at flere saker blir løst gjennom utenrettslig mekling i regi av familievernkontorene. Komiteen vil særlig fremheve behovet for økt kompetanse når det gjelder mekling i særlig konfliktfylte saker og støtter opp om prosjektet i regi av Universitetet i Oslo, som har som mål å utvikle metoder for slik mekling.

Komiteen er tilfreds med at det utarbeides god løpende statistikk på barnebidragsfeltet. Komiteen viser til at det nå er lagt frem en rapport som sammenligner økonomien i familiene før og etter bidragsreformen.

Komiteen viser til at kvaliteten på samlivskurs må sikres og det må utvikles samlivstiltak også rettet mot andre grupper enn de tradisjonelle.

Komiteen viser til at det er viktig at privat økonomi ikke skal utelate ulike grupper fra å delta på samlivskurs.

Komiteen vil understreke viktigheten av at barns rettigheter blir sikret etter samlivsbrudd. Barn skal høres på en barnefaglig og juridisk forsvarlig måte i saker om foreldreansvar, fast bosted og sam-

vær. Barn har rett til samvær med begge sine foreldre, og komiteen støtter arbeidet som gjøres for å sikre barn god kontakt med begge foreldre etter et samlivsbrudd. Det vises blant annet til NOU 2008:9 Med barnet i fokus. Utvalget har sett på endringer i barneloven i et perspektiv der begge foreldre ansees å være like viktige for barnet. Det må være en målsetting for arbeidet at flest mulig kommer frem til private avtaler om samvær. Komiteen merker seg at prosjektet Barn og foreldres erfaring med delt bosted som er utført av Instituttet for samfunnsforskning, er avsluttet. Prosjektet var det første av sitt slag i Norge. Studien viste at både barn og foreldre i hovedsak har positive erfaringer med delt bosted. Barna ønsker å være en del av hverdagslivet i begge foreldrenes hjem. De blir inkludert og anerkjent i begge hjemmene og opplever at de har en selvfølgelig plass både hos mor og far. Denne undersøkelsen viser hvor viktig det er at barn blir hørt og at deres ønsker om bosted blir vektlagt ved samlivsbrudd.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at selv om de fleste foreldrene har et godt samarbeid om barna, viser imidlertid rapporten om delt bosted fra Institutt for samfunnsforskning at en fjerdedel (27 pst.) har et konfliktfylt forhold til den andre forelderen. Konflikten det her er snakk om er av en type som ikke går over av seg selv, og over halvparten av foreldrene mente at barna led under konflikten. Disse medlemmer viser til rapporten som sier at når det er store konflikter mellom foreldrene, er det en klar tendens til at barnas oppmerksomhet blir spisset mot at delt bosted er den mest rettfærdige ordningen for foreldrene. Disse medlemmer vil understreke at åpenbar fiendtlighet mellom foreldrene er belastende for barn. Disse medlemmer viser til at rapporten konkluderer på følgende måte:

"Ut fra vår undersøkelse kan vi konkludere at delt bosted kan fungere bra for mange barn. Vi har imidlertid ikke hold for å konkludere med at delt bosted vil fungere bra for alle eller de fleste barn."

Disse medlemmer viser til at forskerne mener følgende faktorer er betingelser for at delt bosted skal fungere bra: At foreldrene samarbeider godt, at barna selv ønsker en slik ordning og trives med to hjem, at det er nærhet mellom foreldrehjemmene, at barna får en selvfølgelig plass og blir inkludert og anerkjent i begge hjemmene, at begge foreldrene stiller opp i forhold til barnas fritidsaktiviteter og skole og at det er åpenhet for å endre ordningen dersom barnas situasjon og behov forandrer seg.

Post 70 Tilskudd til samlivstiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at samlivskurs er etterspurt og at mange ulike aktører har tilbud om kurs med mål om å forebygge kriser og ta vare på et godt samliv.

Disse medlemmer vil videre peke på samlivskurskonseptet som Level tilbyr. Disse medlemmer vil vise til at kursopplegget driftes av et tverrfaglig kommunalt team med representanter fra helsestasjon, familievernkontor, skolen og kirken. Disse medlemmer mener helhetstenkingen og systematikken, utnyttelsen av allerede eksisterende strukturer, samt finansieringssamarbeidet med lokalt næringsliv er elementer som gjør Levels arbeid unikt og forbilledlig.

Disse medlemmer mener opplegget Level bør spres til flere deler av landet og ber Regjeringen prioritere dette økonomisk.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener slike kurs bør være lett tilgjengelige for flest mulig, og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås ytterligere 10 mill. kroner til lokale samlivskurs.

2.7 Kap. 842 Familievern

Komiteen støtter Regjeringens arbeid for å skape et likeverdig tilbud innenfor familievernet i de ulike regionene og det arbeid som er igangsatt av barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) med hensyn til arbeid med utvikling av et helhetlig system for brukerrettet kvalitetsutvikling av familievernet. Komiteen er tilfreds med at det er igangsatt og gjennomført en rekke tiltak for styrket kompetanse med hensyn til minoritetsspråklige familier, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap, lesbiske og homofile og barn som lever med vold.

Komiteen vil understreke betydningen av den satsing som er gjort i familievernet for å sikre god kompetanse på og tilbud til familier med voldsproblematikk, minoritetsetniske familier og familier med barn med nedsatt funksjonsevne.

Komiteen deler også Regjeringens strategi når det gjelder å sikre at familievernkontorene i større grad kan tilpasse sine tjenester til menn som opplever samlivsbrudd, konflikt i forhold til omsorg for barn og kunnskap om oppdrager- og omsorgsrollen til menn.

Komiteen ser behovet for at det er et utstrakt samarbeid tverretattlig på lokalt nivå og vil understreke betydningen av at slikt arbeid videreføres.

Komiteen er tilfreds med at det i årets budsjett gis økt bevilgning til flere stillinger i familievernnet. Dette er i tråd med den økning vi ser i antallet henvendelser, ventelister og behovet for flere konsultasjoner som preger de som henvender seg.

Komiteen er enig i at det er behov for å tilpasse tilbudet i familievernnet til menns behov. Komiteen er tilfreds med at det arbeides med å gjøre menn mer oppmerksomme på familievernets tilbud. Komiteen vil understreke betydningen av å videreføre et tosporet familievern.

Komiteen vil understreke viktigheten av et godt faglig familievern tilpasset familiens behov. Kompetansehevende tiltak som har vært prioritert er arbeidet med familier med voldsproblematikk og minoritetsetniske familiers behov for familievernets tjenester. Det er videre tatt initiativ til å øke kompetansen på relasjonsproblemer hos homofile og lesbiske par og familier.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil vise til det grunnleggende viktige arbeidet familievernkontorene utfører. Disse medlemmer mener Regjeringens forslag til budsjettøkning ikke er nok til å kunne øke kapasiteten og tilgjengeligheten ved de 64 familievernkontorene i landet. Disse medlemmer vil understreke betydningen av å videreføre et tosporet familievern. Disse medlemmer viser til at en rekke familievernkontor har meldt om underskudd, ubesatte stillinger og nedtrapping av virksomheten over flere år, med lange ventelister og inntaksstopp som resultat. Disse medlemmer er bekymret for den videre utviklingen innen familievernnet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å styrke familievernnet med 10 mill. kroner, slik at flere familier kan få mer og bedre hjelp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er av den oppfatning at en rekke oppgaver løses best av private, frivillige organisasjoner. Mange slike organisasjoner har et verdigrunnlag som er et godt fundament for å løse nettopp de oppgaver de tar sikte på.

2.8 Kap. 843 Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen mener det er viktig at vedtakene blir offentlig tilgjengelig og er tilfreds med at departementet vil bidra til dette bl.a. gjennom egne hjemmesider.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at nemnda fra 1. januar 2009 også skal behandle saker etter den nye diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og legger til grunn at en derfor må regne med noe større aktivitet i 2009 enn tidligere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 849.

2.9 Kap. 844 Kontantstøtte

Komiteen mener det er viktig at det føres en familiepolitikk som er tilpasset familiens ønsker og behov, og som legger til rette for at begge foreldre har mulighet til å kombinere omsorg og arbeid.

Komiteen viser til at den sterke satsingen på barnehageutbygging vil redusere behovet noe for kontantstøtte i 2009, og at antall stønadsberettigede barn er anslått til 41 100 som et gjennomsnitt for året. Dette er 4 700 færre enn i saldert budsjett for 2008. Bevilgningene er ut fra dette redusert med om lag 142 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2008.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Soria Moria-erklæringen der det står at når full barnehagedekning er oppnådd, og tidligst 2008, skal kontantstøtten legges om.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at kontantstøtten har vist gjennom evaluering at den har vært vellykket og gitt resultater for de familiene som har gjort seg nytte av ordningen.

Regjeringen foreslår at kontantstøtten videreføres nominelt fra 2008, noe som betyr en reduksjon tilsvarende pris- og kostnadsveksten. Dette rammer foreldre som ønsker en mulighet til å være mer sammen med barna sine. I tillegg frarøver også Regjeringen med sin politikk foreldre med liten inntekt muligheten til valgfrihet. I realiteten betyr dette at nok en gang har Regjeringen prioritert foreldre med middels eller høy inntekt, og samtidig sagt at reell valgfrihet kun er for de rike.

Disse medlemmer vil understreke at trygghet og tid er viktig for barns oppvekstvilkår. Derfor ønsker disse medlemmer å styrke familien som barnas viktigste fellesskap. Familien er en svært viktig tradisjons- og kulturbærer i samfunnet og bør styrkes fremfor at det offentlige i stadig større grad tar avgjørelser som griper inn i den private sfære. Disse medlemmer vil også gi foreldre en reell mulighet til å velge arbeid i eller utenfor hjemmet mens barna er små.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener kontantstøtten er et viktig virkemiddel for et familievennlig samfunn og bør heves slik at den kan gi økt mulighet til valgfrihet for småbarnsfamilier.

Disse medlemmer vil ta avstand fra den linje Regjeringen har lagt seg på med å redusere kontantstøtten.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener også at det må satses på å få flere menn til å benytte ordningen. Dette medlem foreslår å øke kontantstøtten til 4 000 kroner. pr. måned fra 1. juli 2009. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der bevilgningene til kontantstøtten foreslås økt med 168 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Post 70 Tilskudd

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil advare sterkt mot at barnehager blir oppfattet som obligatoriske.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett der oppholdsbetalingen i barnehager foreslås justert i tråd med den generelle prisveksten, det vil si en økning på 100 kroner måneden. På bakgrunn av prisjusteringen foreslår Venstre å øke bevilgningen til kontantstøtten med 13 mill. kroner, jf. svar på spørsmål nr. 84 fra Finansdepartementet til finanskomiteen/Venstres fraksjon av 7. oktober 2008.

2.10 Kap. 845 Barnetrygd

Post 70 Tilskudd

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at satsene i den ordinære barnetrygden ikke har vært prisjusterte på tolv år. Manglende pris- og kostnadskompensasjon innebærer en reell nedgang i verdien av den utbetalte barnetrygden, noe disse medlemmer finner svært uheldig. Disse medlemmer merker seg at i Stortingets behandling av Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 2009 og forslaget til statsbudsjett for 2009 (Budsjett-innst. S. I (2008–2009), jf. St.meld. nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-5 (2008–2009)) var det kun Fremskrittspartiets representanter som stemte for en pris- og kostnadsjustering av barnetrygden.

Disse medlemmer fremmer derfor forslag om at:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om barnetrygdens fremtid, slik at ordningen også i de kommende år kan bidra på en god måte til å nå målene uten en årvisst forringelse."

Komiteens medlem fra Høyre viser til at fattigdom ofte rammer barnerike familier og at det er behov for å innrette barnebidragsordningen på en slik måte at de familier som trenger det mest får en større andel. Dette medlem er også bekymret over en utvikling hvor vi ikke har en fødselsrate som opprettholder befolkningstallet og mener samfunnet må sikre at barnerike familier ikke faller i fattigdomsfella. Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 2 000 kroner mer i året til hver familie med 4 barn eller flere.

2.11 Kap. 846 Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.

Komiteen merker seg at Regjeringen i 2009 vil fortsette arbeidet for likestilling mellom kvinner og menn på alle samfunnsområder, forebygging og hindring av diskriminering av personer på grunnlag av seksuell orientering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at likelønnskomisjonen leverte sin innstilling 21. februar 2008 og at denne har vært på bred høring.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, har merket seg at Regjeringen nå bearbeider innstillingen og høringsuttalelsene, og at dette arbeidet vil legge grunnlaget for det videre arbeid for å oppnå likelønn mellom kjønnene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er viktig å gjøre noe med det kjønnsdelte arbeidsmarkedet og med likelønnsutfordringene. Likelønn er etter dette medlems mening først og fremst et spørsmål om rettferdighet. Dette medlem viser til at det er høy kvinnelig sysselsetting i Norge, men at kvinners gjennomsnittlige lønnsnivå ligger ca. 15 pst. lavere enn menns. Dette medlem viser til at Likelønnskommissjonen dokumenterer at likelønnsutfordringen er særlig uttalt for de kvinnedominerte utdanningsgruppene i offentlig sektor. Lønnsgapet er på 20,5 pst. for denne gruppen, og det er økende. Dette medlem understreker at dette er særlig synlig for kvinnedominerte utdanningsgrupper i offentlig sektor i forhold til mannsdominerte yrkesgrupper i privat sektor med tilsvarende utdanning, men at også innenfor de ulike tariffområdene i offentlig sektor har vi likelønnsutfordringer. Dette medlem vil påpeke at partene i arbeidslivet har et betydelig ansvar for å rette opp lønnsdiskrimineringen mellom kvinner og menn. Dette medlem anbefaler partene i arbeidslivet å sette av midler til kombinerte lavtlønns- og kvinnepotter i lønnsforhandlingene.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en forpliktende plan for likelønn."

"Stortinget ber Regjeringen bidra med tiltak for kvinnedominerte utdanningsgrupper i offentlig sektor, i tråd med Likelønnskommissjonens anbefalinger."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at størstedelen av forskningsmidlene under kap. 846 har gått til to programmer under Norges forskningsråd: Program for velferdsforskning (2004–2005) og Kjønnforskning; kunnskap, grenser, endring (2001–2007). Flertallet peker på viktigheten av forskning for å få et bredt kunnskapsgrunnlag for samlivs- og likestillingspolitikken.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil peke på at det er viktig å synliggjøre ensliges situasjon og

behov. Disse medlemmer mener det er et stort behov for å kartlegge aleneboendes levekår og å finne tiltak som bedrer situasjonen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om ensliges situasjon og levekår."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 849.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 849.

Disse medlemmer ønsker å avvikle likestillingsforskning under denne posten. De prosjekter som er bundet opp utover 2008 fullføres.

Post 50 Forskning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 849.

Disse medlemmer ønsker å avvikle likestillingsforskning under denne posten. De prosjekter som er bundet opp utover 2008 fullføres.

Post 70 Tilskudd

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til det viktige arbeidet som organisasjonen for transkjønnede (LFTS) gjør, og det forebyggende helsearbeidet som gjøres opp mot kvinner og menn i deres målgruppe. Flertallet er fornøyd med at Regjeringen har signalisert at landsforeningen skal sikres driftsmidler også i 2009, og forventer at dette følges opp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 849.

Disse medlemmer ønsker å avvikle likestillingsarbeidet under denne posten.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett der tilskuddet til familie- og likestillingspolitisk forskning økes med 1 mill. kroner utover Regjeringens forslag, da dette medlem mener det er viktig å få bedre og ny kunnskap om samliv og likestilling og formidling av denne kunnskapen.

Post 72 Tiltak for lesbiske og homofile

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 849.

Disse medlemmer foreslår betydelige reduksjoner innenfor denne post. Disse medlemmer mener at det ikke er en offentlig oppgave verken å drive med likestillingsarbeid eller tiltak for særinteressegrupper slik som lesbiske og homofile. Disse medlemmer mener det er feil å opprette selektive tiltak for friske og arbeidsføre voksne mennesker kun på basis av deres seksuelle legning.

Post 73 Tilskudd til Kvinneuniversitetene

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at kvinner og menn i dag har like muligheter til å foreta utdanningsvalg. Disse medlemmer mener det er galt av staten å bidra til stigmatisering av halve landets befolkning ved å gi støtte til universitets- og høyskolestudium som tar utgangspunkt i å gi tilbud til ett kjønn.

Disse medlemmer registrerer videre at tilbudene gitt av kvinneuniversitetene også gis av andre aktører, men da kjønnsnøytralt. Derfor mener disse medlemmer at overføringene til kvinneuniversitetene må reduseres, i denne omgang med 2 000 000 kroner. Kap. 846 post 73 reduseres med 2 mill. kroner.

2.12 Kap. 849 Likestillings- og diskrimineringsombudet

Komiteen viser til at ombudets virksomhet i 2009 vil bli preget av ansvaret det har fått etter dis-

kriminerings- og tilgjengelighetsloven. Loven gir vern mot diskriminering av personer med nedsatt funksjonsevne på alle samfunnsområder. I tillegg gir loven rett til universell utforming og individuell tilrettelegging.

Komiteen understreker betydningen av at ombudets tjenestetilbud er et reelt lavterskeltilbud og at god rettleiing er avgjørende i så måte. Veiledningen må rette seg til så vel enkeltpersoner som trenger hjelp som grupper og institusjoner som er i en posisjon der de kan diskrimineres.

Komiteen vil i likhet med departementet understreke viktigheten av et godt samarbeid med arbeidslivet og ser at fagorganisasjoner har behov for rettleiing om lovverk og om hvordan de kan medvirke til mangfold og like rettigheter for alle.

Komiteen har merket seg at ombudet i 2009 vil rette en forsterket innsats mot de ansatte i arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene regionalt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at likestillings- og diskrimineringsombudet skal være et alternativ til domstolsbehandling i diskriminerings saker og således være et lavterskeltilbud som er lett tilgjengelig.

Flertallet slutter seg til ombudets mål og strategier for 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener dagens offentlige arbeid mot diskriminering og for likestilling føres på feil grunnlag. På sikt bør virksomhetene innen dette felt reduseres eller avvikles.

Disse medlemmer finner det ikke rimelig at noen skal ha krav på spesielle tiltak og særlig beskyttelse av lov og/eller ombud kun basert på kjønn, rase eller seksuelle preferanser. Fremskrittspartiet tar altså avstand fra at det offentlige skal bruke store ressurser på å ivareta friske, voksne, intelligente og i mange tilfeller velutdannede menneskers rettigheter. Disse medlemmer har full tiltro til menneskenes egen evne til å klare dette, tiltro til at kvinner og menn kjenner sine behov og rettigheter, og tiltro til at de selv kan ivareta disse gjennom det generelle lovverk som gjelder for alle i landet. All annen tankegang er etter disse medlemmers syn en krenkelse av det enkelte individs integritet og evne til å ta egne beslutninger.

At det er betydelige krefter i det norske samfunn som ønsker å videreføre gårdsdagens likestillingspolitikk, bekreftes ikke minst ved at mange fortsatt har en ufravikelig tro på kjønnskvotering. Disse medlemmer mener et individ som har fått et arbeid eller en posisjon pga. sitt kjønn og ikke pga. sine kvalifikasjoner nedvurderes både av samfunnet og seg selv. Disse medlemmer mener at likestillingsarbeid i

offentlig regi bør avvikles. Det forutsettes selvfølgelig at avviklingen skjer i tråd med arbeidsmiljølovens og tjenestemannslovens regler.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om avvikling av Diskriminerings- og likestillingsombudet, og endring av likestillingsloven slik at andre instanser, herunder domstolene og Arbeidstilsynet, får i oppgave å håndheve de sentrale bestemmelser i loven."

Post 50 Basisbevilgning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett der tilskuddet til Likestillings- og diskrimineringsombudet reduseres med 7 mill. kroner, da veksten er ubegrunnet ut over lønns- og prisjustering.

2.13 Kap. 850 Barneombudet

Komiteen viser til Regjeringens redegjørelse for Barneombudets arbeid og merker seg målene og strategiene ombudet vil prioritere i 2009. Komiteen er tilfreds med disse. Komiteen vil peke på Barneombudets viktige rolle i å fremme barns interesser overfor det offentlige og private og ved å følge med i utviklingen av barns oppvekstkår. Komiteen mener særlig det er viktig at Barneombudet følger med i at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barns rettigheter.

Komiteen vil understreke Barneombudets frie og selvstendige rolle. Det er viktig for ombudets integritet og tillit at uttalelser gis på et godt faglig grunnlag.

2.14 Kap. 852 Adopsjonsstøtte

Post 70 Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet

Komiteen viser til at det er høye kostnader knyttet til adopsjon fra utlandet. Komiteen viser videre til at tilskuddet til foreldre som adopterer barn fra utlandet er ment å bidra til å motvirke en skjev sosial fordeling av adopsjon knyttet til foreldrenes økonomi. Komiteen vil understreke at dette utjevningstiltaket er svært viktig. Komiteen har merket seg at ordningen med tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet justeres og dermed vil utgjøre 40 000 kroner pr. barn i 2009.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til disse partiers alternative statsbudsjetter der det foreslås å øke adopsjonsstøtten til 1 G fra 1. januar 2009 og bevilges 15,1 mill. kroner til dette formålet.

2.15 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Komiteen er tilfreds med at Regjeringen øker satsingen på kompetanseheving i kommunene. Viktige tiltak for å evaluere, forbedre og endre regelverk og praksis er også iverksatt.

Komiteen er enig i Regjeringens understreking av at barnevernet må legge vekt på høy rettssikkerhet, og ha løpende evaluering og forbedring av regelverket.

Komiteen merker seg i den forbindelse at flere av de endringene som er vedtatt tok til å gjelde i 2007–2008, blant annet barnevernets overtakelse av enslige mindreårige asylsøkere under 15 år, og implementering av forbedret regelverk for helhetlig og god saksbehandling i fylkesnemndene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er tilfreds med at erfaringene i fylkesnemndene så langt er positive, og at nemndene har fått økt kapasitet og samtidig reduserte kostnader.

Komiteen merker seg at departementet legger vekt på at regelverk til enhver tid skal være tilpasset utfordringene på barnevernsfeltet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er ikke tilfreds med fylkesnemndene, da disse medlemmer er av den oppfatning at man setter rettssikkerheten i fare. Disse medlemmer ønsker å legge saker om omsorgsovertagelse til det ordinære rettsapparatet. Disse medlemmer er svært skeptiske til at departementet har et forslag ute på høring nå om at det er fylkesnemndene som skal avgjøre saker om adopsjon, når barnet er i offentlig omsorg. Disse medlemmer frykter at barns rettigheter helt blir satt til side. Disse medlemmer viser til at man i enhver omsorgsovertagelsessak, hvor det er mulig, skal ha som mål å tilbakeføre barnet til sine biologiske foreldre.

Bruk av tvang

Komiteen mener det er positivt at departementet har satt i gang et arbeid med å klargjøre tolkning av regelverk og forskrifter for bruk av tvang i barnevernet. Utgangspunktet må være at barns og ungdommers rettssikkerhet blir ivaretatt, og at tvang alltid må knyttes opp mot en konkret vurdering av den aktuelle situasjon. En gjennomgang av regelverket er etter komiteens mening viktig med tanke på å

oppnå en felles forståelse og en så ensartet praksis som mulig.

Ettervern for unge mellom 18 og 23

Komiteen har merket seg at departementet har satt i gang et arbeid for å bedre ettervernet for ungdommer som har vært under barnevernets omsorg og som har fylt 18 år. Komiteen er kjent med at det har vært en stor vekst i ettervernstiltak i kommunene, og at ca. 85 pst. av ungdommene som ønsker ettervern får dette. Komiteen viser til at ungdom som har vært under barnevernets omsorg ofte har et mindre og mer sårbart familienettverk enn ungdommer flest. Behovet for planmessighet og forutsigbarhet for denne gruppen er av den grunn særlig stort.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er fornøyd med at departementet arbeider med justering av regelverket for ettervern slik at kommunene forpliktes til å begrunne sin beslutning dersom ettervern ikke settes inn. Kommunene oppfordres videre til å innarbeide gode rutiner for å tilpasse ettervernstiltak til den enkelte ungdom som ønsker dette, og flertallet understreker at unge som først avslår oppfølging skal kunne få slik hjelp dersom behovet oppstår på et senere tidspunkt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det er en svakhet knyttet til samordning mellom sosialtjenestelovgivning, barnevernlovgivning og annet regelverk når det gjelder å sikre at unge voksne som tidligere har vært under barnevernets omsorg, får gode ordninger til å kunne mestre alenetilværelsen som en voksen og myndig person. Disse medlemmer mener det må være mulig for tidligere barnevernsbarn å be om et ettervernstilbud i hele perioden fra fylte 18 til fylte 23 år. Disse medlemmer mener også det er grunn til å se nærmere på praksis i kommunene når det gjelder å planlegge et mulig ettervernstilbud før myndighetsalder inntreffer. Det er også viktig å kartlegge om de ettervernstilbud som blir gitt er tilstrekkelig tilpasset det behov den enkelte har. Mye tyder på at det er behov for å videreutvikle ettervernstilbudet til å bli et kvalitativt bedre tilbud mer tilpasset den enkeltes behov.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er uakseptabelt at bare 85 pst. av de som ønsker ettervern får dette. Disse medlemmer mener at alle som ønsker det skal få et tilbud om ettervern, og at alle ungdommer i det året de fyller 18 år også skal ha en handlingsplan for de nærmeste årene.

Disse medlemmer viser til at dette er en svært sårbar gruppe som har behov for trygge rammer rundt seg, og det er derfor uforståelig hvorfor 15 pst. av de ungdommene som ønsker ettervern ikke får dette.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener unge med tiltak etter barnevernloven bør ha en lovfestet rett til ettervern fram til de fyller 23 år. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der ettervern for barnevernsbarn er styrket med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Representantforslag fra stortingsrepresentantene May-Helen Molvær Grimstad, Ola T. Lånke, Dagrun Eriksen og Åse Gunhild Woie Due-sund om å bedre rammevilkårene for fosterforeldre, øke rettssikkerheten for fosterbarn og lovfeste rett til ettervern for unge med tiltak etter barnevernloven (Dokument nr. 8:14 (2007–2008)). Disse medlemmer vil understreke at barnevernsbarn ofte har større behov for en trygg base enn de som har hatt en stabil oppvekst med trygge og nære relasjoner og omgivelser. Disse medlemmer viser til at mange opplever å bli kastet ut i en virkelighet de ikke er forberedt på. Derfor er det mange som sliter med ulike problemer etter at de har fylt 18 år, i den såkalte "sviktfasen". Disse medlemmer ønsker å gi ungdom som har mottatt tiltak fra barnevernet en bedre start på voksenlivet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag som gir unge med tiltak etter barnevernloven rett til tiltak fram til fylte 23 år."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener barnevernet skal sikre at alle barn får like muligheter noe som er viktig for å motvirke fattigdom hos barn. Det beste barnevernet er forebyggende, samarbeider med foreldrene og er en del av kommunenes helhetlige oppvekstpolitikk. Disse medlemmer ønsker et mer fleksibelt regelverk som gjør det mulig å tilby flere typer hjelpetiltak på et tidligere tidspunkt.

Det viktigste for disse medlemmer er at det blir tilbudt gode barnevernsordninger til barnets beste, ikke om det er offentlige, private eller ideelle aktører som utfører tjenesten. Disse medlemmer vil sikre at barn ikke opplever usikkerhet som følge av at private institusjoner trues av nedleggelse av prinsipielle grunner. Ungdom som har vært under

barnevernets omsorg ser ut til å klare seg dårligere enn andre ungdommer på områder som utdanning, arbeid, bolig og inntekt. I tillegg er det risiko for rusmisbruk, kriminalitet og psykiske problemer. Det må derfor satses mer på ettervern.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett, hvor Venstre vil love retten til ettervern fram til fylte 23 år og bevilger 25 mill. kroner utover Regjeringens forslag til dette formålet.

Rimelig saksbehandlingstid i søknader om billighetserstatninger

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at målet om maksimum ett års saksbehandlingstid for behandling av søknader om billighetserstatning for tidligere barnehjems- og fosterhjemsbarn ble oppnådd ved årsskiftet 2007/2008.

Komiteen er også fornøyd med at oppheving av nedre tidsavgrensing ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med behandling av inneværende års statsbudsjett, slik at ordningen nå også omfatter barn som var plassert i barne- eller fosterhjem før 1945. Komiteen er glad for at hele denne gruppen nå ivaretas gjennom de ordninger som er vedtatt av Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er ikke tilfreds med saksbehandlingstiden for søknader om billighetserstatning for tidligere barnehjems- og fosterhjemsbarn. Disse medlemmer er kjent med at selv om BUFDIR har et år på å behandle saken, tar det ytterligere 2 til 3 år før søker blir gjort kjent med avslag eller innvilgelse av søknaden. Disse medlemmer er av den oppfatning at man nå må prioritere og sette forrang på dette arbeidet.

Høyt kunnskaps- og kompetansenivå i barnevernet

Komiteen er fornøyd med at departementet har lagt en langsiktig forsknings- og utviklingsstrategi på barnevernsfeltet. Målet er et mer kunnskapsbasert barnevern, hvor innsatsen blant annet skal rette seg mot viktige problemområder som rus, psykiatri, seksuelle overgrep, vold i nære relasjoner, etnisitet og barnevern, samt barnevernets praksis, system og organisering. Komiteen er enig i at dette er særlig viktige innsatsområder som det trengs mer kunnskap om.

Komiteen vil understreke betydningen av å styrke kunnskap og kompetanse i det kommunale

barnevernet. Det er derfor etter komiteens mening positivt at departementet har satt i gang et flerårig kunnskaps- og kompetanseprogram rettet mot det kommunale barnevernet. Programmet skal gi kommunene bedre grunnlag for å løse stadig mer kompliserte barnevernssaker. Etableringen av en nettside med oversikt over relevant kunnskap på feltet kan etter komiteens mening være et nyttig verktøy for barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til de gode resultatene vi har hatt av forsøksordningen i Trondheim kommune med kommunalt ansvar for hele barnevernet. Særlig er det verdifullt å trekke frem at kommunen etablerte meget gode systemer og rutiner når det gjaldt samordning av ulike etater og ulike tiltak. Evalueringen av forsøket viste en økt politisk oppmerksomhet om barnevernsfeltet, økt vilje til å prioritere barnevernsarbeidet og det ble utviklet et sterkt fagmiljø og høy kompetanse i kommunen. Disse medlemmer beklager at ordningen ikke ble videreført slik at Trondheim kommune fikk mulighet til å opprettholde sitt gode barneverntilbud, og at andre kommuner fikk mulighet til å gå inn i tilsvarende forsøksordning, gjerne i et interkommunalt samarbeid. I denne sammenheng vises det til Høyres forslag i Dokument nr. 8:91 (2007–2008) behandlet i Stortinget (Innst. S. nr. 20 (2008–2009)).

Bedre samarbeid på barnevernsområdet

Komiteen vil understreke at et godt og målrettet barnevern er avhengig av at relevante instanser samarbeider om å definere og løse problemene.

Det er derfor etter komiteens mening positivt at departementet sammen med KS i 2008 satte i gang et prosjekt hvor 15 kommuner prøver ut ulike modeller for samordning av tjenester knyttet til barnevernets oppdrag. Prosjektet følges opp i 2009, og komiteen har forventninger til at erfaringene med prosjektet kan danne grunnlag for samarbeid på barnevernsfeltet i kommunene generelt. Komiteen vil spesielt peke på betydningen av at det er satt i gang et arbeid hvor barnehagene involveres i et samarbeid med barnevernet. God kompetanse blant barnehageansatte er etter komiteens mening avgjørende for å kunne se og identifisere utsatte barn, slik at barnevernet kan komme tidlig inn med tilpasset hjelp til barnet og den aktuelle familie. Komiteen mener det er betenkelig at det så langt bare er ca. 3 pst. av bekymringsmeldingene til barnevernet som kommer fra barnehagene, og legger til grunn at det samarbeidet som er iverksatt vil gi barnehagene bedre kompetanse og større trygghet for å avdekke alvorlige problemer eller omsorgssvikt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er derfor glad for at Regjeringen har satt i gang arbeidet med en veileder for å styrke samarbeidet mellom barnevern, barnehage og skole.

Komiteen vil påpeke at man i noen kommuner har innført en forsøksordning med familieråd. Komiteen er kjent med at den form for dialog mellom barnevern og familie gjør at man får redusert konfliktnivået.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre håper at dette er en form for dialog som er kommet for å bli, og at også flere kommuner gis en mulighet til å forsøke dette.

Disse medlemmer mener det er alvorlig at barn som åpenbart ikke får den omsorg det skal ha, som blir utsatt for overgrep eller som lever i familier hvor foreldre sliter med rus eller psykiske utfordringer, ikke blir sett og at det ikke reageres fra de som har daglig kontakt med barnet. Særlig trekkes frem barnehagepersonalet som eksempel på personer som burde reagere oftere, og det vises til at kun 3 pst. av bekymringsmeldingene kommer fra barnehagene. Disse medlemmer mener det er behov for større kunnskap og innsikt i de utfordringer som ligger i spennet mellom det tillitsforhold som er viktig mellom foreldre og barnehagens personale, varslingsplikten, taushetsplikten og personvern hensynet til barna og deres familier. Herunder bør det søkes å avdekke hva som er årsaker til at det ikke reageres tidlig nok i forhold til barn som åpenbart kunne ha fått et bedre liv om det offentlige støtteapparatet hadde kommet inn på et tidligere tidspunkt.

På dette grunnlag fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede alle forhold ved vår lovgivning og de bakenforliggende årsaker til at barn som lider overlast ikke blir fanget opp på et tidlig tidspunkt der det er behov for at offentlige myndigheter griper inn."

Disse medlemmer vil vise til at Oslo, som eneste kommune, har ansvar for de statlige oppgavene i barnevernet. Disse medlemmer er gjort kjent med at fra 2004 er det imidlertid blitt en stadig skjevere finansiering av Oslos statlige oppgaver i forhold til resten av landet. KS har beregnet underkompensasjonen til 73 mill. for året 2008.

Ny tvisteordning

Komiteen vil peke på viktigheten av at det statlige og det kommunale barnevernet samhandler

godt. Det er derfor etter komiteens mening positivt at Barne- og likestillingsdepartementet foreslår å etablere en tvisteordning som kan benyttes i saker som har låst seg mellom statlig barnevern og kommuner. Komiteen er fornøyd med at en prøveordning med et tvisteløsningsorgan vedrørende uenighet om økonomiske forhold kommer på plass i 2009.

Ivaretagelse av den flerkulturelle kompetansen i barnevernet

Komiteen viser til rapporten Flerkulturelt barnevern – en kunnskapsoversikt utarbeidet av Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet. Rapporten ble lagt fram i august 2007 og hadde som mål å identifisere virksomme metoder nasjonalt og internasjonalt som kan benyttes i forhold til innvandrersfamilier. Komiteen er tilfreds med at Barne- og likestillingsdepartementet finansierer et opplegg ved fire utvalgte høyskoler som har utarbeidet en videreutdanning på dette feltet med oppstart høsten 2008. Komiteen ser det også som positivt at departementet har startet utprøving av en treårig mentorordning, "Nattergalen", hvor studenter i barnevern- og sosialfagutdanninger får tilbud om å være mentorer for barn mellom åtte og tolv år med minoritetsbakgrunn. Komiteen vil understreke betydningen av å øke andelen kvalifisert personell med innvandrerbakgrunn i barnevernet, både for å gi riktig hjelp til denne gruppen av barn og unge, og for å styrke barnevernets legitimitet blant minoritetsbefolkningen. Komiteen peker på at det er viktig at Barne- og likestillingsdepartementet har spesielt fokus på dette arbeidet.

Meldinger og undersøkelser skal gjennomføres i samsvar med tidsfristene i loven

Komiteen har registrert med bekymring at det i flere kommuner har vært fristoverskridelser for behandling av meldte saker de siste årene, og at dette varierer fra kommune til kommune. Komiteen har notert seg at fylkesmennene i den forbindelse har oppnådd forbedring ved å gi bøter til enkelte kommuner, i tillegg til at det har vært tett oppfølging med råd og veiledning. Komiteen merker seg at departementet følger utviklingen nøye, i et tett samarbeid med fylkesmennene. Det er etter komiteens mening svært viktig at bekymringsmeldinger blir fulgt opp og undersøkelsessaker avklart innen frist, slik at utsatte barn og unge får hjelp.

Effektivt og målrettet tilsyn

Komiteen vil peke på at fylkesmannen skal sørge for å oppfylle loven om tilsyn i offentlige og private barnevernsinstitusjoner, og påse at kommu-

nene følger lovverket og retter opp eventuelle feil og mangler. Komiteen er fornøyd med at Barne- og likestillingsdepartementet sammen med Helsetilsynet og fylkesmennene har utarbeidet en felles rettleder for gjennomføring av et felles tilsyn for barnevernet og helse- og sosialtjenesten i 2008. Målet er å bidra til at kommunene samordner tjenester og tiltak til utsatte barn og unge som trenger hjelp. Komiteen mener dette er et positivt tiltak. Komiteen merker seg at halvårsrapportering til fylkesmennene 31. desember 2007 viste at kommunene har tilsynsansvar for vel 6 500 barn. Av disse har nesten 90 pst. tilsyn. Komiteen noterer seg at departementet viser til at det kan være vanskelig å nå alle, for eksempel at det ved akutt plasseringer kan ta noe tid før tilsynsfører er på plass. Komiteen legger til grunn at Barne- og likestillingsdepartementet styrker dialogen med fylkesmennene med sikte på at kommunene oppnevner tilsyn så snart som praktisk mulig, i samsvar med de krav loven stiller.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til representantforslag om å bedre rammevilkårene for fosterforeldre, øke rettssikkerheten for fosterbarn og lovfeste rett til ettervern for unge med tiltak etter barnevernloven (Dokument nr. 8:14 (2007–2008)), der tilsynsførerutfordringene tas opp og der Kristelig Folkeparti fremmer forslag om å overføre ansvaret for tilsyn med fosterhjem til fylkesmannen og forslag om at Regjeringen gjennomgår lønnsbetingelsene for tilsynsførere, med sikte på å utjevne forskjellene mellom kommunene og gjøre det lettere å rekruttere tilsynsførere.

Et godt tilbud av fosterhjem og institusjoner

Komiteen merker seg at fosterhjemsplassering er mest brukt når barn må plasseres utenfor hjemmet. Fosterhjem blir benyttet for over 80 pst. av de barna som barnevernet overtar omsorgen for.

Komiteen understreker at gode og individuelt tilpassede fosterhjem vil være svært viktige samarbeidspartnere for barnevernet. Bufdir spiller en viktig rolle for å gi kommunene bistand i fosterhjemssaker, og komiteen merker seg at Barne- og likestillingsdepartementet har styrket fosterhjemstilbudet på flere måter, gjennom fokus på rekruttering, god veiledning og oppfølging, og bedre arbeidsvilkår. Komiteen ser positivt på det arbeidet som gjøres for å skaffe fosterhjem til barn med spesielle behov, herunder fosterhjem med ulik etnisk tilknytning.

Komiteen mener at barnets behov må være styrende for hvilke tiltak barnevernet iverksetter. Komiteen vil understreke betydningen av tilstrekkelig kapasitet i både institusjoner og fosterhjem innenfor alle barnevernsregionene.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å styrke fosterforeldrenes rammevilkår ved å gi alle fosterforeldre som er ute av ordinært arbeid, rett til sykepenger og tjenestepensjon, uavhengig av om det er statlige eller kommunale fosterhjem. Disse medlemmer mener det er viktig å legge til rette for at vi får gode kommunale og statlige fosterhjem, slik at fosterbarna får best mulig oppvekstvilkår. Disse medlemmer mener at fosterhjemsarbeidet må styrkes ved å bedre fosterforeldrenes rammevilkår. Det er blant annet viktig å sikre sosiale rettigheter knyttet til sykdom og pensjon. Videre er det viktig at alle fosterforeldre sikres god opplæring, jevnlig faglig veiledning og et tilstrekkelig tilbud om avlastning. Disse medlemmer mener de kommende endringene for statlige fosterhjem er svært viktige og positive, men savner tiltak som sikrer tilsvarende endringer for kommunale fosterhjem. Disse medlemmer viser til Representantforslag fra stortingsrepresentantene May-Helen Molvær Grimstad, Ola T. Lånke, Dagrun Eriksen og Åse Gunhild Woie Duesund om å bedre rammevilkårene for fosterforeldre, øke rettssikkerheten for fosterbarn og lovfeste rett til ettervern for unge med tiltak etter barnevernloven (Dokument nr. 8:14 (2007–2008)).

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag som sikrer alle fosterforeldre som er ute av ordinært arbeid, rett til sykepenger og tjenestepensjon."

Komiteen merker seg at Barne- og likestillingsdepartementet har, i samarbeid med svenske myndigheter, tatt initiativ til å utvikle en institusjonsmodell for behandling av ungdom med alvorlige adferdsproblemer. Modellen Multifunc er implementert i fem nye institusjoner i Bufetat. Komiteen er glad for at det er kommet flere tilpassede tilbud til denne gruppen unge. Komiteen merker seg også at en implementeringsstudie av behandlingsmodellen er startet og gjennomføres ved Universitetet i Tromsø.

Gode tilbud om familie- og nærbaserte metoder

Komiteen understreker at de fleste som får hjelp av barnevernet får dette i familie og nærmiljø. En samordningsgruppe for barn og unge har hatt som mål å få til en god, helhetlig organisering av forebyggende arbeid mellom barn, unge og familiene. Barne- og likestillingsdepartementet videreførte også et treårig utviklingsarbeid knyttet til fattigdomsinnnsatsen gjennom barnevernet. Komiteen er enig i at dette er viktige tiltak.

Sikre god oppfølging av akutte problemer

Komiteen er tilfreds med at Barne- og likestillingsdepartementet har gitt støtte til en evaluering av barnevernsvaktordningen. Evalueringen skal være ferdig i 2008. Komiteen merker seg også andre viktige tiltak for å forebygge og behandle akutte kriser, deriblant vedtak om å etablere en døgnåpen, gratis alarmtelefon for barn og unge. Komiteen ser positivt på at det i løpet av 2008 vil utarbeides retningslinjer for opprettelse av en nødtelefon for fosterforeldre. Komiteen er enig i at dette vil kunne være gode tiltak for forebygging og oppfølging.

Tidlig hjelp til grupper av utsatte barn og unge og deres familier

Komiteen viser til at barnevernet overtok ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år fra utlendingsmyndighetene 3. desember 2007. Komiteen vil i den forbindelse vise til kap. 856 hvor dette særskilt er omtalt.

Komiteen merker seg at flere tiltak er satt i gang for å bedre situasjonen for utsatte barn og unge; blant annet gjennom familieråd, støtte til familier med kronisk syke barn og barn med nedsatt funksjonsevne, opplæringsprogram i foreldrerettledning for ansatte i fengsel, arbeid for å motvirke mobbing, og tiltak mot tvangsekteskap. Komiteen støtter dette.

Faglig dialog og brukermedvirkning

Komiteen er fornøyd med at Barne- og likestillingsdepartementet viderefører samarbeidet med organisasjoner som arbeider med barnevern og utsatte barn og unge, blant annet Norsk Fosterhjemforening, Norges Barnevernssamband, Landsforeningen for Barnevernsbarn, PAG-stiftelsen, Fellesorganisasjonen og ansattes organisasjoner.

Riktig hjelp til barn med foreldre som er rusmisbrukere eller psykisk syke

Komiteen er enig i departementets understreking av at barn med rusbelastede foreldre eller psykisk syke foreldre er en svært sårbar gruppe. Det er etter komiteens mening særdeles viktig å sette inn gode tiltak for disse barna. Tidlig intervensjon og gode samarbeidsrutiner mellom aktuelle instanser er spesielt viktig for denne gruppen barn. Komiteen ser positivt på at 26 kommuner er med i et prosjekt som skal utvikle gode modeller for helhetlig og systematisk oppfølging fra fødsel til skolealder av barn i familier med rusproblemer. I tillegg til nasjonal koordinator, er det tilsatt koordinatorene i hver av de fem regionene for å styrke kompetansen på feltet. Komiteen er fornøyd med at departementet styrker innsatsen for denne gruppen barn og unge.

Riktig hjelp til barn som blir utsatt for vold, overgrep og utnyttning

Komiteen merker seg at Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner som ble lagt fram i 2007, inneholder flere tiltak som spesielt er rettet mot barn. Barne- og likestillingsdepartementet videreførte støtte til prosjektet Barn som lever med vold i familien (2007–2009). Komiteen merker seg at en rapport fra Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) viser klare statistiske sammenhenger mellom å ha blitt utsatt for vold/overgrep under oppveksten og forhold som dårlig økonomi, rusproblemer blant foreldrene og minoritetsbakgrunn. Komiteen peker på betydningen av at man benytter denne kunnskapen for å finne tidlige, treffsikre og tilpassede tiltak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil peke på at vold i familien er et økende og alvorlig problem og krever økt innsats. Disse medlemmer viser til at vold mot barn er et av de mest underkommuniserte problemene i dagens samfunn. Terskelen for å gripe inn i andre familiers indre anliggender er ofte høy, og mange barn lider i stillhet bak familiens vegger. Disse medlemmer mener søkelyset må rettes mot de mest sårbare og utsatte barna. Barn som er utsatt for eller vitne til vold må få tett og riktig oppfølging, de må få beskyttelse og hjelp. Disse medlemmer er opptatt av å sikre at alle som arbeider med barn får kjennskap til barns utsatthet i forhold til vold og overgrep, og blir i stand til både å avdekke saker og å rapportere dem videre til rett instans slik at barnet kan få hjelp.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sette ned et hurtigarbeidende utvalg som skal utrede og foreslå kortsiktige og langsiktige tiltak for å forebygge og håndtere vold i nære relasjoner."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil vise til Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner, utarbeidet av regjeringen Bondevik I i 2000. Denne handlingsplanen ble revidert av regjeringen Bondevik II i 2003.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en revisjon av Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner med et særlig fokus på vold mot barn."

Kjønnslemlestelse og tvangsekteskap

Komiteen er fornøyd med at Regjeringen har iverksatt et bredt forankret arbeid mot kjønnslemlestelse og tvangsekteskap, koordinert gjennom Barne- og likestillingsdepartementet. Komiteen mener at handlingsplanen mot kjønnslemlestelse (2008–2011) som Regjeringen la fram, beskriver viktige tiltak for å hindre at barn og unge utsettes for overgrep. Komiteen legger til grunn at man intensiverer arbeidet mot de aktuelle miljøene og fortløpende evaluerer tiltakenes treffsikkerhet.

Komiteen er tilfreds med at Barne- og likestillingsdepartementet følger opp Handlingsplan mot tvangsekteskap (2008–2011). Det er etter komiteens mening positivt at Bufdir har startet et arbeid med å etablere spesialiserte beredskaps- og fosterhjem som tiltak for disse unge. Det skal også opprettes et forsterket fosterhjem i hver av de fem regionene. Komiteen er positiv til dette og vil samtidig påpeke viktigheten av informasjon og andre forebyggende tiltak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at familieinnvandringspolitikken over flere tiår har vært den mest feilslåtte delen av norsk innvandringspolitikk. Disse medlemmer viser til at et overveldende flertall av innvandrere i visse minoriteter systematisk henter ektefelle i opprinnelseslandet, og at dette gjelder andregenerasjonsinnvandrere i like stor grad som førstegenerasjonsinnvandrere. Konsekvensen er at integrasjonsprosessen nullstilles for hver eneste generasjon. Disse medlemmer mener det er på høy tid at Norge skjerper familieinnvandringspolitikken, blant annet gjennom å iverksette tiltak som har vist seg å være effektive og målrettede i andre vestlige land. Disse medlemmer mener at familieinnvandringsordningen bare skal omfatte ektefelle, egne barn under 15 år og adopsjon, og det skal stilles strenge krav til innvilgelse. Disse medlemmer viser til at dette betyr at samboer til referanseperson, referansepersonens foreldre, og referansepersonens fraskilte ektefelle(r), ikke vil ha anledning til å få komme til Norge gjennom familieinnvandring. Disse medlemmer ønsker at familieinnvandrere til Norge skal kunne få en egen type oppholdstillatelse med visse restriksjoner.

Disse medlemmer mener utfordringene knyttet til familieinnvandring ikke er like store for alle innvandrergupper. Disse medlemmer mener derfor at det er uproblematisk å unnta personer fra for eksempel EØS, USA, Canada, Japan, Singapore, Australia og New Zealand fra skjerpede krav til familieinnvandring.

Disse medlemmer viser her til at Fremskrittspartiets forslag til ny norsk utlendingslov har et

helt annet opplegg for familieinnvandring enn Regjeringen, der ingen av paragrafene er identiske med de Regjeringen har. Disse medlemmer vil innføre 24-årsgrense som innebærer at begge parter må være over 24 år for at man skal kunne importere ektefelle. Gjennomsnittlig giftealder for førstegangsgifte i Norge er for øvrig på over 30 år. 24-årsgrensen ble innført i Danmark i 2001 og har ifølge Jyllands-Posten 29. oktober 2007 snudd ekteskapsmønsteret hos store innvandrergupper på hodet. Mens 67 pst. av unge innvandrere og etterkommere fra ikke-vestlige land i 2001 hentet ektefelle i utlandet, finner nå 63 pst. av unge innvandrere fra Tyrkia, Pakistan, Somalia, Libanon og andre ikke-vestlige land sine ektefeller i Danmark. Det meldes også om at antall tvangsekteskap har blitt dramatisk redusert. Undersøkelser viser også at svært mange unge innvandrere i Danmark nå tar høyere utdanning istedenfor å gifte seg tidlig.

Disse medlemmer vil også innføre tilknytningskrav slik at familiegjening med ektefelle kun vil innvilges hvis man ikke har større samlet tilknytning til noe annet land enn til Norge. Bakgrunnen for denne regelen er også at disse medlemmer ønsker å forhindre at unge mennesker blir sendt ut av landet for å tvangsgiftes, for så å måtte bli der i fangenskap til alderskravet på 24 år er oppnådd. Tilknytningskravet faller bort hvis herboende er norsk statsborger over 28 år eller har hatt lovlig opphold i 28 år. I tilfeller der referansepersonen har kommet til Norge gjennom adopsjon og er norsk statsborger, mener disse medlemmer at vedkommende bør anses som norsk statsborger fra fødsel hvis vedkommende har kommet til Norge før fylte 6 år.

Disse medlemmer ønsker utstrakt bruk av alderstesting i saker der det kan reises tvil om identitet. Disse medlemmer mener tvangsekteskap og medvirkning til tvangsekteskap av barnebruder må straffes hardt og at det må finnes gode kontrollmekanismer for å sette en stopper for dette. Disse medlemmer mener i motsetning til Regjeringen at aldersundersøkelser bør benyttes også der det er reist tvil om at voksen asylsøker eller familieinnvandrer har oppgitt feil alder, og vil i den forbindelse vise til disse medlemmers merknader i Innst. O. nr. 44 (2006–2007) om lov om endringer i utlendingsloven (DNA-testing og aldersundersøking mv.). Disse medlemmer ønsker utstrakt bruk av DNA-testing i saker der det kan reises tvil om identitet. Disse medlemmer mener blant annet at DNA-testing bør kunne benyttes i enhver familieinnvandrings sak der det etter loven er nødvendig å fastslå om det eksisterer en familierelasjon, dvs. for eksempel for å få bekreftet at angivelige barn faktisk er referansepersonens barn, og også for å avsløre ulovlige ekteskap mellom nære slektninger som strider mot bestemmel-

sene i ekteskapsloven, jf. Fremskrittspartiets forslag om forbud mot ekteskap mellom biologiske fettere og kusiner. Disse medlemmer mener videre at det kan være hensiktsmessig å opprette et DNA-register over alle som kommer til Norge gjennom familiegjennforening, og at dette registeret blant annet bør kunne benyttes i forbindelse med kriminalitetsbekjempelse.

Disse medlemmer har som utgangspunkt at de som henter seg ektefelle fra utlandet til Norge har et stort ansvar. Dette ansvaret gjelder både i forhold til å sikre den som hentes hit en anstendig levestandard og i forhold til integrering. Ansvaret for å sørge for at familieinnvandrerene får en anstendig levestandard, sikres gjennom økte krav til forsørgerevne, krav til egnet bolig og krav til bankgaranti/depositum på 100 000 kroner. For å sikre at familieinnvandrerene lærer seg norsk og grunnleggende forståelse av det norske samfunnet, har Fremskrittspartiet foreslått å innføre en språk- og kunnskapstest etter nederlandsk modell som potensielle familieinnvandrere må bestå i hjemlandet før familieinnvandring kan innvilges.

Disse medlemmer mener at integrering av familieinnvandrere på lang sikt er helt avhengig av herboendes evner, ferdigheter og motivasjon til å integrere en importert ektefelle. Hvis herboende ikke kan gjøre seg forstått på norsk, og mangler grunnleggende forståelse av norsk kultur, vil han eller hun ha lite å bidra med når det gjelder å integrere familieinnvandrerene. Fremskrittspartiet har derfor fremmet forslag om at alle som ønsker å hente ektefelle utenfor EU/EØS, må bestå en enkel test om norsk språk og samfunnsnivå, gjerne i form av rundt 100 multiple-choice spørsmål. Disse medlemmer ser for seg at testen kalibreres slik at 90 pst. av den norske befolkningen kan bestå testen ved første forsøk etter 50 timers egenforberedelse. Alle som består testen vil få et sertifikat som dokumenterer at de har rett til å hente ektefelle utenfor EU/EØS, vel å merke hvis andre krav også er oppfylt. Disse medlemmer mener at en slik herboendetest vil bidra til at de som henter ektefelle til Norge også har de nødvendige forutsetningene til å sørge for at familieinnvandrerene har gode sjanser til å integrere seg i det norske samfunnet. Disse medlemmer vil i den forbindelse minne om at det stilles strenge krav til de som skal få adoptere barn fra utlandet, og at potensielle adoptivforeldre blir grundig evaluert før adopsjon innvilges. Disse medlemmer mener derfor at herboende som importerer ektefelle, i likhet med potensielle adoptivforeldre, har et stort ansvar og at det derfor er naturlig at det stilles noen krav fra samfunnets side.

Disse medlemmer viser til Innst. O. nr. 18 (2006–2007) om lov om endringer i ekteskapsloven og straffeprosessloven mv. (tiltak for å forhindre tvangsekteskap mv.). I denne innstillingen påpeker

disse medlemmer at tvangsekteskap typisk skjer overfor jenter i fundamentalistiske muslimske miljøer og er samtidig gjerne kulturelt betinget. Familier som er bosatt i Norge har ofte tett kontakt med sin familie i opprinnelseslandet med den hensikt å lage en avtale om fremtidig giftermål. En datter, bosatt i Norge er pga. norske familiegjennforeningsregler et attraktivt "verdipapir", og giftes gjerne bort til slektninger bosatt i opprinnelseslandet. På denne måten skapes det grunnlag for familiegjennforening i Norge. Disse medlemmer mener et ekteskap som inngås på dette vis oftest vil stride mot brudens vilje og etter disse medlemmers mening må bli å likestille med voldtekt, dersom ekteskapet "fullbyrdes". Forsøk på å arrangere ekteskap under tvang må følgelig bli å anse som medvirkning til voldtekt.

Disse medlemmer tar opp igjen sitt forslag fra denne innstillingen og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå lovverket, med sikte på å revidere aktuelle lover, slik at man likestiller tvangsekteskap med voldtekt dersom ekteskapet "fullbyrdes". Forsøk på å arrangere ekteskap under tvang må følgelig bli å anse som medvirkning til voldtekt."

Selv om tvangsekteskap og arrangerte ekteskap rammer begge kjønn, vil disse medlemmer imidlertid sette hovedfokus på jentene og kvinnene som i mange innvandrer miljøer har sterkere begrensninger på sin frihet og rettigheter enn menn/gutter.

Disse medlemmer viser til at mellom arrangerte ekteskap og tvangsekteskap er det en glidende, nesten umerkelig overgang, og det er derfor vanskelig å skille mellom de to formene. Disse medlemmer er derfor kommet til at både tvangsekteskap og såkalte arrangerte ekteskap må likebehandles i lover, forskrifter og regler. Fremfor å forsøke å skille mellom tvangsekteskap og arrangerte ekteskap vil det være mer fruktbart å skille mellom formene for press, som kan variere mellom milde oppfordringer til utilslørte drapstrusler.

Disse medlemmer mener det er viktig at man holder fokus på, og i stor grad bistår, innvandrerkvinner som bryter ut og tar skrittet til å inngi anmeldelse om tvangsekteskap. Disse kvinnene har gjerne levd et liv hvor de har vært totalt umyndiggjort, de er ofte uerfarne i å ta avgjørelser på egne vegne, samt til å forholde seg til offentlige etater, bankforbindelser mv. For det annet er det slik at det å inngi anmeldelse for tvangsekteskap ofte innebærer at kvinnen, for å ivareta sin egen sikkerhet, må bryte med hele sitt tidligere nettverk. Kontakt med hennes tidligere miljø kan være forbundet med livsfare. I enkelte fundamentalistiske muslimske miljøer kan "familiens ære" kun rettes opp ved at den fornærmede part drepes

(såkalt "æresdrap"). En kvinne som bryter med sitt tidligere nettverk på dette vis vil kunne befinne seg i en for henne totalt fremmed kultur og vil utvilsomt ha behov for bistand fra det offentlige.

Disse medlemmer viser videre til at et viktig aspekt ved praksisen med arrangerte ekteskap med ektefeller fra hjemlandet er forakten for det norske. En utbredt oppfatning i mange innvandremiljøer er at norske kvinner opptrer som horer, og man ønsker naturligvis ikke at sine egne kvinner skulle opptre som dem. Som en konsekvens av dette ønsker man ikke at døtrene gifter seg med norske menn. Det viser seg imidlertid at kvinnene også kun i liten grad gifter seg med menn oppvokst i Norge som deler deres kulturelle bakgrunn, noe som skyldes et annet viktig forhold, nemlig det økonomiske.

Disse medlemmer mener mye tyder på at oppholdstillatelse i Norge er relativt mye verd, og man kan derfor ikke se bort fra at det også foregår transaksjoner av penger, verdigjenstander og eiendommer i forbindelse med de avtaler som gjøres i forbindelse med giftermål.

Disse medlemmer mener vi har et godt regelverk i Norge mht. bigami. Det er imidlertid et spørsmål om man faktisk setter nødvendige ressurser inn for å avdekke disse sakene. I enkelte innvandrergrupper er flerkoneri særlig utbredt, noe som også har en klar økonomisk side. Om man i hjemlandet har flere koner så har man ifølge norske regler kun anledning til å ta med seg én til Norge. Dette kan lett omgås ved at man etter ankomst til Norge skiller seg fra konen, men ved at skilsmissen ikke skjer muslimsk så er partene fremdeles gift. Dermed kan mannen hente en ny kone fra hjemlandet og skille seg fra henne og hente enda en ny kone fra hjemlandet. Denne prosedyren kan repeteres nærmest i det uendelige, og han vil fortsatt være gift med alle etter muslimsk skikk. Ved at mannen i de fleste muslimske kulturer har fullstendig kontroll med konens eller konenes penger, vil han gjennom sjenerøse norske velferdsordninger kunne ha en relativt høy inntekt, uten selv å arbeide. Det er blitt registrert tilfeller hvor enslige kvinner med mange barn og uten lønnet arbeid har mottatt over 25 000 kroner i måneden. Om man da har fire koner blir inntekten betydelig.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen styrke innsatsen i arbeidet mot bigami."

Disse medlemmer viser til at kvinneundertrykkningen i innvandremiljøene har flere sider. Tvangsekteskap er én, omskjæring en annen. I enkelte kulturer, primært i den nordlige delen av Afrika, er kjønnslemlestelse av kvinner vanlig. Dette gjelder ikke bare den muslimske kulturkrets, men det

er i Norge klart flest muslimer som praktiserer kjønnslemlestelse av kvinner. Denne skikken springer ut fra ønsket om kontroll av kvinner, og resonnetet er at kvinner som ikke har noen glede av seksuelt samkvem vil være lite tilbøyelige til utroskap. Ut fra et norsk kvinnesyn dreier dette seg om lemlestelse av kjønnsorgan. I Sverige har kjønnslemlestelse vært forbudt siden 1982, mens en tilsvarende lov i Norge først trådte i kraft 1. januar 1996.

Disse medlemmer viser til at intensjonene bak den norske loven var god, men disse er til nå ikke blitt fulgt opp. Disse medlemmer har imidlertid merket seg omtale i pressen som tyder på at Regjeringen vil gå inn for frivillige undersøkelser av genitaliene hos jenter ifra risikoområder. Og at de som ikke møter til dette skal vurderes av barnevernet.

Disse medlemmer viser videre til at stortingsflertallet, alle de øvrige partier, etter beste evne har forsøkt å føre en liberal politikk overfor innvandrere med sikte på at integrering ville være en prosess som kom naturlig av seg selv, ikke minst på grunn av innvandreneres egeninteresse for å bli akseptert i det norske samfunn. Flertallet har ofte fremholdt at innvandringen til Norge har vært en berikelse og at den ville være omtrent problemfri. Det har vært talt positivt om "det fargerike fellesskap" som etter hvert ble avløst av "det flerkulturelle samfunn" og bare som noe positivt. Nå fremkommer tydeligere og tydeligere både for samfunn og berørte personer de problemer og utfordringer Fremskrittspartiet har påpekt i mer enn 20 år. Hovedårsaken er grunnlaget for integreringspolitikken som har vært basert på en gjensidig tilpassing til hverandre i forholdet mellom nordmenn og innvandrere, i stedet for det Fremskrittspartiet har hevdet, nemlig at innvandrere mer ensidig må tilpasse seg norske lover, forskrifter, regler og normer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at det i dag eksisterer spesialiserte beredskaps- og fosterhjem for jenter utsatt for tvangsekteskap i privat regi. Det er bekymringsfullt at disse tiltak, på grunn av sin selskapsform, ikke behandles på linje med andre tilbud i barnevernet ved kjøp og tildeling av plasser. Dette er særlig uheldig siden disse tiltak har utviklet spisskompetanse på nettopp denne gruppen for å kunne gi et tilpasset tilbud. Disse medlemmer mener den praksis som nå er etablert ved kjøp av tiltaksplasser medfører forskjellsbehandling av ulike private aktører, og gode tilbud og viktige kompetansmiljøer går tapt. Det er grunn til å anta at tilbudet til denne gruppen sårbare jenter blir et dårligere tilbud. Disse medlemmer legger til grunn at vi får det beste barnevernet når aktører med best tilbud

av best kvalitet til en riktig pris får tildelinger uavhengig av eierskapet til tiltaket.

Komiteens medlem fra Venstre mener Norge skal være et flerkulturelt liberalt samfunn. Men vi skal ikke tolerere intoleranse, kvinneundertrykking og manglende respekt for Norges lover.

Dette medlem mener kultur eller religion må aldri tillates som grunn til undertrykkelse og berøvelse av grunnleggende rettigheter. Vi skal ikke tolerere holdninger, foreteelser og bevegelser som er intolerante. Altfor ofte har vi i Norge, av redsel for å framstå som intolerante, valgt ikke å ta tak i problemer.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at kvinners rettigheter også gjelder innvandrerkvinner, og at den som opprettholder kvinneundertrykkelse i familien eller slekten må rettsforfølges i tråd med norsk lov. Samfunnet må beskytte og støtte dem som utsettes for frihetsberøvelse og overgrep. For å kunne informere om deres rettigheter, ta imot anmeldelser og etterforske forbrytelser, må politiet utvide sin kulturelle kompetanse, spesielt i områder med mange innvandrere. Disse medlemmer er av den oppfatning at barns oppvekstvilkår må stå sentralt i integreringspolitikken. I et segregert samfunn blir barn og unge lett skadelidende i krysspresset mellom tradisjon, familie og det liberale samfunnets verdier. Vi kan ikke tolerere at barn blir tatt ut av norsk skole, at de kjønnslemlestes eller tvangsgiftes. Mange unge jenter med innvandrerbakgrunn tvinges til å leve et dobbeltliv i skrekk for at familien skal avsløre dem i ikke å følge de tradisjonelle verdiene når de er på skolen eller ute på fritiden. Disse medlemmer mener at ingen skal fratras sin frihet og giftes bort mot sin egen vilje, men vil ikke støtte generelle innvandrings tiltak som rammer store grupper, slik som aldersgrense eller tilknytningskrav. I stedet vil disse medlemmer satse på mer treffsikre tiltak. Disse medlemmer mener det bør innføres en viljeserklæring for alle som er lovlig bosatt i Norge og som skal reise utenfor EU for å gifte seg. Har man ikke undertegnet erklæringen før Norge forlattes, snus bevisbyrden: Det er den som søker om opphold som da må bevise at ekteskapet ikke er inngått ved tvang. På den måten unngår man at "den gifteklare" blir overraskende tvangsgiftet under opphold i opprinnelseslandet. Videre ønsker disse medlemmer å innføre et anonymt vitneprov i familiegyjenforeningsaker. En kvinne eller mann vil i intervju med utlendingsmyndighetene kunne fortelle at ekteskapet er inngått mot hennes eller hans vilje uten at utsagnet fremkommer i avslaget om familiegyjenforening. Disse medlemmer peker videre på at skolever-

ket, helsevesen, fritidsarbeidere og andre som jobber med unge, må ha et ekstra ansvar for å informere ungdom om at tvangsekteskap er forbudt. Det er viktig at disse voksenpersonenes kunnskap om andre kulturer øker og at de lærer seg til å se signaler når unge blir utsatt for æresrelatert vold og trusler. Lover og regler knyttet til bort- og tvangsgifting må derfor tas inn i utdanningen av de som jobber på disse arenaene, slik at kompetansen på området øker. Det bør etter disse medlemmers syn videre innføres en egen informasjon/støttetelefon for voksne som møter problemstillingen tvangsgifte i praksis og støttes opp under initiativ for å megle mellom barn og foreldre som kommer i konflikt om ekteskap. Det er også viktig med klare instruksjoner til norske utenriksstasjoner om å være restriktive med å innvilge oppholdstillatelse dersom det er tvil om at ekteskapet inngås frivillig. Disse medlemmer mener også at det er viktig at norske myndigheter samarbeider tettere med andre lands myndigheter. Videre mener disse medlemmer at lovverket må skjerpes ytterligere. Beviskravet for tvangsekteskap bør senkes fra "Sannsynlig" til "der det er grunn til å tro" at ekteskapet er inngått mot en av partenes vilje. Disse medlemmer mener mye har vært gjort i arbeidet mot kjønnslemlestelse. I tillegg til lovforbud og avvergelsesplikt har det blitt utarbeidet en handlingsplan, det har vært etablert egne prosjekt for å endre holdninger og det har vært produsert mye informasjonsmateriale. Siden vedtakelsen av loven har imidlertid få blitt dømt, og det har kommet svært få tips til politiet som følge av avvergebestemmelsen. Dette betyr dessverre ikke at det ikke praktiseres kjønnslemlestelse på jenter i Norge i dag. Det er sannsynligvis få som står i fare for å bli utsatt for dette overgrepet, men med utgangspunkt i overgrepets art mener disse medlemmer at det bør innføres ytterligere tiltak for å få bukt med kjønnslemlestelse i Norge. Disse medlemmer mener det bør vurderes å innføre en meldeplikt for de yrkesgruppene som i dag har en plikt til å avverge kjønnslemlestelse. For å sette i gang etterforskning er politiet helt avhengige av meldinger fra miljøet selv, helsevesen, skole eller barnehage om overgrep. Allerede i dag er det flere unntak fra taushetsplikten for helsepersonell som gjør at de i visse tilfeller både har rett og plikt til å melde fra til barnevernstjenesten, sosialtjenesten og politiet. Andre kriminelle handlinger som foretas mot barn, er med andre ord ikke nødvendigvis omfattet av dagens taushetsplikt. Helsearbeidere har f.eks. etter helsepersonelloven § 31 en plikt til å varsle politiet dersom det er nødvendig for å avverge alvorlig skade på person. Dersom det foreligger mistanke om at et armbrudd skyldes barnemishandling, har helsearbeidere allerede en plikt til å varsle etter dagens regler. De hensynene som ligger

bak dagens regelverk, gjør seg etter disse medlemmers syn også gjeldende for kjønnslemlestelse.

Seksuelle overgrep mot barn og menneskehandel

Komiteen peker på at det forebyggende arbeidet mot vold og utnyttning av barn må styrkes, og at samarbeidet mellom statlige og kommunale instanser må bedres på dette feltet. Komiteen merker seg at tiltak i handlingsplanen Stopp menneskehandelen (2006–2009) er fulgt opp i et samarbeid mellom Barne- og likestillingsdepartementet og Bufdir. Komiteen mener det er svært viktig å styrke kunnskapen på dette feltet i kommunene, slik at tiltak kan settes inn tidlig.

Internasjonalt samarbeid om barn og unge

Komiteen merker seg at det er satt i gang et samarbeid om utsatte barn og unge mellom østersjølandene, Ukraina, Hvite-Russland og Moldova. Barne- og likestillingsdepartementet er medlem i Embetsmannskomiteen for sosiale saker i Nordisk ministerråd og har derigjennom et spesielt ansvar for utsatte barn og unge. Komiteen ser det som spesielt viktig at Norge er med i internasjonalt samarbeid på dette feltet, fordi det både gir økt kompetanse og fordi viktige problemstillinger knyttet til barnevern og sosiale tiltak for barn og unge krever internasjonal samhandling.

Komiteen støtter Regjeringens innsats for utsatte barn og unge som en del av det nordiske helse- og sosialsamarbeidet. Komiteen vil spesielt peke på det viktige arbeidet som gjøres på barnevernsfeltet i Nordvest-Russland i regi av Bufetat Nord, gjennom spesielle prosjekter og gjensidig kompetanseutveksling. Dette er en viktig del av Regjeringens nordområdesatsing, hvor folk-til-folk-samarbeid på helse-, sosial- og barnevernsfeltet har høy prioritet. Komiteen støtter dette. Komiteen er kjent med at Norge har overtatt formannskapet i Barentsregionens Barneprogram fra høsten 2008. Komiteen legger til grunn at dette blir fulgt opp av de aktuelle departementer, både med tanke på faglig og økonomisk støtte til det viktige arbeidet som gjøres.

Post 1 Driftsutgifter – Fylkesnemndene for sosiale saker

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener i utgangspunktet at fylkesnemndene bør legges ned, og oppgavene overføres til det ordinære rettssystemet. Samtidig mener disse medlemmer at administrasjonen av fylkesnem-

dene er altfor kostnadskrevende og mener at det må effektiviseres.

Disse medlemmer vil derfor fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om avvikling av fylkesnemndene og overføring av sakene i det ordinære domstolsapparatet."

Post 50 Forskning

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlem fra Høyre viser til partiets alternative budsjett hvor det er lagt inn 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag til økt forskning på metoder brukt i det private barnevern. Dette medlem støtter det arbeidet som gjøres i regi av Atferdssenteret når det gjelder forskning på atferdsutfordringer hos barnevernsbarn, men vil også at andre enkeltforskere og forskermiljøer i større grad bidrar i forskning på ulike tilnærminger til barn og unge med store atferdsutfordringer.

Post 64 Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at Regjeringen åpner for et langt større antall enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere, til tross for en bebudet strengere asyl- og flyktningpolitikk.

Disse medlemmer ønsker en vesentlig reduksjon av posten. Fremskrittspartiets asyl- og flyktningpolitikk vil medvirke til at det kommer færre innenfor denne gruppen til Norge. Med en reduksjon av antallet enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere vil også behovet for bosetting og tiltak under barnevernet reduseres. Disse medlemmer mener at en slik nedgang er ønskelig og oppnåelig ved proaktiv bruk av politiske signaler og Schengen-samarbeidet. Det er en klar sammenheng mellom uttalelser fra politisk hold om asylpolitikken, og hvor mange enslige mindreårige som smugles inn i landet eller som kommer inn på egen hånd. Smugling av mindreårige er i noen tilfeller nært knyttet til trafficking og bør også av den grunn bekjempes. Disse medlemmer vil også påpeke at denne posten ikke bør ligge innefor Barne- og likestillingsdepartementets budsjett, men være en del av kommunalbudsjettet.

Post 65 Refusjon av kommunale avgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under post 64.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til egne merknader under kap. 856.

Post 71 Utvikling og opplysningsarbeid mv.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det fra Regjeringen er ønsket en dreining fra institusjonsplassering til fosterhjem. Denne dreining bidrar til at flere barn og unge som plasseres i fosterhjem oftere har utfordringer knyttet til atferd, rus, psykiske problemer, utviklingsavvik og annet. De fosterfamilier som velger å ta omsorgen for stadig mer krevende barn og unge, er nødt til å ha et godt tiltaksapparat rundt seg. Det kan være tilbud om døgnbemannet hjelpetelefontjeneste for konsultasjon ved akutte situasjoner. Det kan være avtale om en fast avlastningsordning i institusjon hvor barnet er kjent. Det skal være en faglig oppfølging og veiledning av foreldrene i forhold til det særskilte barn. I tillegg er det viktig at tilsynsfunksjonen er meget god. Disse medlemmer ser ikke at dette tiltaksapparatet i tilstrekkelig grad er bygget ut i forhold til særlig de statlige fosterhjemmene. Derimot har vi sett at flere private aktører har meget gode tiltaksapparat rundt sine fosterhjem, og en aktør har også mottatt fosterhjemsprisen for dette. Disse medlemmer viser til at private aktører kan tilby denne oppfølging på en god måte til statlige fosterhjem, og at det derfor må tilrettelegges for et slikt samarbeid mellom offentlige og private aktører.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett og bevilger 10 mill. kroner utover Regjeringens budsjett til dette formål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener det er viktig at alle private aktører som er godkjent av staten til å drive med barnevernstiltak, sikres samme driftsvilkår som statlige tiltak med tilsvarende tilbud.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av at sektoren legger til grunn en finansieringsordning og en innkjøpsordning som sikrer at barnevernet kan levere tjenester bestående av stort mangfold og høy kvalitet til en riktig pris, uavhengig av selskapsformen i eller eierskapet til fosterhjemmet, ungdomshjemmet eller institusjonen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at mange barn har behov for hjelp fra det offentlige for å få en trygg oppvekst. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag til tiltak for utsatte barn og til oppfølging av barn i fosterhjem.

Post 81 Støtteordning for betaling av kontingent (NY)

Komiteens medlem fra Høyre vil etablere en ny tilskuddsordning for barn i særlig ressursvake hjem, fosterhjem, ungdomshjem og barnevernsinstitusjoner til betaling av kontingenter ved deltakelse i fritidsaktiviteter. For denne gruppen barn og unge er det særlig viktig å delta i sosiale fellesskap hvor det er rom for å dyrke eget interessefelt sammen med andre med like interesser. Barn med svak tilknytning til familie eller familielignende institusjon, har særlig behov for et sterkt nettverk med mennesker man kan ha gode relasjoner til. Undersøkelser viser at de som har et engasjerende interesseområde og som har gode relasjoner til andre nære personer utenfor institusjon eller en ikke-fungerende familie, i større grad lykkes i livet etter at barnevernstiltaket opphører. Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 10 mill. kroner til en slik tilskuddsordning.

2.16 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at antall barn både i statlige og kommunale barnevernstiltak har vokst de siste årene. Dette innebærer at det kompetanseutviklingsprogrammet som er iverksatt for landets fagteam må følges opp, og at man løpende følger utviklingen for måloppnåelse. Barnevernets tilbud til barn og unge må være basert på kunnskap, og flertallet er fornøyd med at alle regioner har utviklet opplæringsplaner i tråd med Barne- og likestillingsdepartementets overordnede føringer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet erkjenner at for enkelte barn kan situasjonen være så vanskelig at det blir nødvendig å fjerne dem fra hjemmet, og erkjenner derfor nødvendigheten av et barnevern. Disse medlemmer mener det bør opprettes et fritt og uavhengig barne-

verntilsyn, som kan sørge at det føres tilsyn både med det lokale barnevern og det statlige barnevern. Et slikt tilsyn bør etableres etter mønster av andre uavhengige kontrolltilsyn. Barneverntilsynet bør både behandle klager på barnevernets arbeidsutførelse, fremme forslag om gode og sikre arbeidsmetoder basert på den innsikt som fremkommer fra klagebehandling og bør også kontrollere alle barnevernsinstitusjoner.

Disse medlemmer merker seg at Regjeringen understreker viktigheten av både bedre utnyttelse av ressursene og en god faglig og økonomisk styring av barnevernet i sitt budsjettforslag. God styring er ikke akkurat det man forbinder med det statlige barnevernet, spesielt etter flere år med kritiske merknader fra Riksrevisjonen. Disse medlemmer kan ikke se at en rekordstor økning i budsjettet vil bidra til verken en bedre utnyttelse eller bedre styring av de økonomiske ressursene.

Disse medlemmer mener at det i hovedsak er tre årsaker til den sterke økningen Regjeringen foreslår. For det første fortsetter det statlige byråkratiet å vokse nærmest uhemmet. Intensjonen med å overføre forvaltningen av barnevernet fra fylkeskommunen til staten var nettopp å få en bedre styring og økonomisk kontroll med barnevernet. Istedenfor har økonomistyringen blitt sterkt kritisert av Riksrevisjonen, og det med rette. For det andre har Regjeringen valgt å redusere bruken av private barnevernstjenester for å kanalisere brukerne over i statlige tilbud. Det blir dyrere når statlige tilbud har høyere kostnader enn private. I tillegg er det meningsløst så lenge private tilbud er like gode eller bedre enn de statlige. For det tredje er det en økning i antall barn under barnevernets omsorg. Denne økningen kommer som en følge av at barnevernet i for liten grad gir hjelp og støtte til familiene, før det blir "for sent" og man må overta omsorgen.

Disse medlemmer vil derfor fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om etablering av et statlig barnevernstilsyn."

Et barnevern med høy legitimitet

Komiteen ser det som viktig at barnevernet har høy legitimitet i befolkningen. Det er derfor etter komiteens mening positivt at Bufetat har videreført kommunikasjonskurs for fagteam og kommunale barnevernsansatte. Komiteen merker seg at man har utarbeidet bedre informasjonsmateriell til viktige grupper, blant annet til barn som bor i fosterhjem, til tilsynsførere og til barn av psykisk syke og rusmiddelavhengige foreldre.

Systematisk forskning og utvikling

Komiteen er fornøyd med at Bufdir og Barne- og likestillingsdepartementet har fulgt opp FoU-strategien Et kunnskapsbasert barnevern 2005–2008. Komiteen merker seg at det inkluderer prosjekter av både kortsiktig og langsiktig karakter. Komiteen vil spesielt trekke fram evauleringsrapporten Vurdering og videreutvikling av fagteamene som ble lagt fram i februar i 2008. Komiteen legger til grunn at identifisering av viktige utviklingsområder for fagteamene som f.eks. organisering, tiltak, kompetanse og samarbeid blir fulgt opp. Likeledes vil komiteen understreke betydningen av en studie for perioden 2006–2011 som skal gi systematisk kunnskap om langsiktig tilpassing og sosial integrasjon blant enslige mindreårige asylsøkere.

Komiteen merker seg også at Barnevernets utviklingssenter i Nord-Norge i februar 2008 la fram en kunnskapsoversikt over forskning på Nordkalotten om barnevern og samiske barn og deres familier. Komiteen vil peke på at denne kan være et formålstjenlig redskap for øke den faglige kvaliteten i det statlige og kommunale barnevernet i forhold til den samiske befolkning.

Godt tiltaksapparat med behovstilpasset struktur og kapasitet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter Regjeringens politikk på barnevernsfeltet hvor det blir lagt vekt på å forbedre og videreutvikle tjenestetilbudet i det statlige barnevernet.

Komiteen er enig i at det må satses på et barnevern med tiltak som er tilpasset behovene til det enkelte barn.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, støtter at det foretas en vridning i barnevernstiltakene fra institusjonsplasseringer til fosterhjem, familiehjem og andre hjemmebaserte tiltak.

Komiteen er fornøyd med at Bufetat har prioritert arbeidet med etablering av nye fosterhjem, at man har tilsatt flere fosterhjems konsulenter og satt inn tiltak for å følge opp eksisterende fosterhjem.

Komiteen understreker betydningen av at hvert barn skal utredes individuelt. Tilstrekkelig fosterhjems kapasitet er en forutsetning for å få til et individuelt tilpasset opplegg. Nedleggelse av et tiltak må ikke skje dersom det betyr at barn blir stående uten tilbud.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folke-

parti og Venstre er bekymret over at det i dag er mange barn som venter på fosterforeldre. Disse medlemmer mener at arbeidet for å skaffe nok fosterforeldre må styrkes ytterligere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er fornøyd med at departementet legger opp til å styrke og ta i bruk egne institusjoner og institusjoner i regi av ideelle organisasjoner, for dermed å redusere bruken av kommersielle, private aktører. Flertallet støtter dette, og understreker at det må legges til rette for et godt og forpliktende samarbeid mellom det statlige barnevernet og de ideelle organisasjonene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti støtter at departementet legger opp til å styrke og ta i bruk egne institusjoner og institusjoner i regi av ideelle organisasjoner, men dette medlem mener at dette ikke må medføre at barna får et dårligere tilbud, f.eks. at barna må reise lenger bort enn anbefalt eller vente lenger for å få et godt omsorgstilbud.

Dette medlem mener at barnas behov er viktigere enn om tilbudet gis i offentlig eller privat regi.

Komiteen legger til grunn at departementet vil legge vekt på god dialog og samhandling med de ideelle organisasjonene i prosessen med inngåelse av avtaler.

Komiteen vil i den forbindelse peke på unntakshjemmelen som ligger i lov om offentlige anskaffelser. Komiteen er kjent med departementets bruk av disse unntaksbestemmelsene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at konkurranse ikke alltid er et formålstjenlig virkemiddel og at barnevernet passer dårlig for tradisjonelle anbudskonkurranser. Dette medlem mener ideelle virksomheter som yter helse-, omsorgs- eller barnevernstjenester, må unntas fra kravet om anbud, enten det er staten eller kommunen som skal skaffe tjenester. Dette medlem vil oppfordre til bruk av unntakshjemmelen som ligger i lov om offentlige anskaffelser for institusjoner innenfor barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener Regjeringen må ta grep for å sikre at barn og unge innen barnevernet får et tilbud av god kvalitet. Mange ansatte på institusjoner melder om bekymring knyttet til prispress og kortsiktighet, og manglende fokus på kvalitet og på barnas

behov. Det er viktig at de som har det daglige ansvaret for barn innenfor barnevernet, kan basere seg på langsiktige og trygge rammevilkår. Det er barn på institusjon som lever i frykt for at hjemmet deres skal gå konkurs, som savner flere voksne rundt seg på institusjonen, eller står i kø for å få fosterhjem eller institusjonsplass. Disse medlemmer er bekymret for om barna får det tilbudet som er best tilpasset dem, eller om økonomiske prioriteringer styrer hvilket tilbud barna får.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningene til det statlige barnevernet med 50 mill. kroner, 10 mill. kroner til ettervern av unge mellom 18 og 23 år med tiltak fra barnevernet. Videre foreslår Kristelig Folkeparti å øke budsjettet med 10 mill. kroner til tiltak for utsatte barn og oppfølging av barn i fosterhjem.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det ofte tar lang tid å bygge opp en relasjon mellom ansatte og barn på en barnevernsinstitusjon. Korte kontrakter kan derfor føre til at kvaliteten på tilbudet blir dårligere på grunn av ustabile rammevilkår. Disse medlemmer viser til at når priser blir presset, vil etablerte virksomheter kunne bli lagt ned, selv om de leverer barnevernstjenester av svært høy kvalitet og med tilfredse brukere. Dette medfører at fagmiljøet det har tatt flere tiår å bygge opp, blir lagt ned, samtidig som en har bruk for denne kompetansen. Disse medlemmer ønsker et mangfold av tilbud innenfor barnevernet både offentlig og privat.

Godt rettsvern og god kvalitet i saksbehandling og tjenester

Komiteen er enig i viktigheten av dette. Fagteamene trenger mye tid på saker der barn har rettigheter etter flere lovverk, og komiteen er enig i at dette er utfordrende for samarbeidet mellom Bufetat og kommunene. Komiteen er fornøyd med at Bufetat legger vekt på å styrke fagteamenes kompetanse for å handtere nettopp slike saker.

Strukturert samarbeid på regionalt og lokalt nivå

Komiteen vil understreke at dersom barnevernet skal make å gi god og tilpasset hjelp til barn og unge som trenger det, er samarbeid mellom flere relevante instanser helt avgjørende. Komiteen er fornøyd med at Bufdir har satt i gang et slikt samarbeid der sosial- og helsemyndighetene og justismyndighetene er involvert både nasjonalt, regionalt og lokalt. Komiteen vil understreke betydningen av at samarbeidsavtaler mellom instansene må forankres godt

i de ulike miljøene, slik at god og tverrfaglig samhandling på barnevernsfeltet blir permanent.

Komiteen merker seg at regionene har løpende vurdering av den interne organiseringen av fagteamene for å sikre godt samarbeid og god bruk av ressursene.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at denne posten har blitt oppblåst de senere år som følge av økt byråkrati, redusert bruk av private tilbud og lite fokus på tidlige tiltak.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås en økning på 50 mill. kroner utover Regjeringens forslag for å styrke det statlige barnevernet.

Post 22 Kjøp av private barneverntjenester

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre kan ikke se at det er riktig å redusere innkjøpet av private barneverntjenester, all den tid de private leverer billigere og like gode tjenester som de statlige institusjonene. Når barn mister sin plass i en velfungerende privat institusjon er det i noen tilfeller som et nytt overgrep å regne – et overgrep som utføres av det offentlige på grunn av en ideologisk tro på at kun det offentlige kan gi et godt tilbud. Det bør innføres et etterprøvbart system med konkurranseutsetting av innkjøp av private barneverntjenester.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er enig med Regjeringen i at bevilgningene til barnevernsformål i så stor grad som mulig bør gå kortest mulig vei til hjelp for barn og unge som trenger det, og ikke til å utbetale utbytte til kommersielle aktører.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er også av den oppfatning at forutsigbarhet og langsiktighet best kan ivare-

tas med bruk av offentlige institusjoner og institusjoner i regi av ideelle organisasjoner.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 100 mill. kroner utover Regjeringens forslag til kjøp av private barnevernstjenester.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at vi hittil dette året har sett en dramatisk økning i antallet akutt plasseringer i barnevernet med 31 pst. Dette er et signal om at det ikke gjøres nok fra statens side hva angår plassering på et tidligere tidspunkt i egnet tiltak ut fra anmodning fra kommunen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at det ikke er faglig enighet om at det er bedre å plassere barn og unge i fosterhjem fremfor i institusjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener det tvert imot viser seg at en stadig større del av fagmiljøene ser at veldrevne institusjoner med god faglig kompetanse og stabile ansatte, er et meget godt tilbud til mange av de ungdommene som Regjeringen nå ønsker plassert i fosterhjem.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener Regjeringens politikk med en dreining fra institusjon til fosterhjem og en gradvis nedbygging av privat barnevern har bidratt til et dårligere barnevernstilbud totalt sett. Det er behov for å satse på sterke kompetansemiljøer og stort mangfold.

Disse medlemmer viser til at privat barnevern bidrar til dette hvis de kan drive med en høyere beleggsprosent enn det de har i dag. Disse medlemmer mener det derfor må bli en bedre innkjøpsordning, med full likebehandling av alle aktører og inngåelse av avtaler som sikrer forutsigbarhet, stabil bemanning og en langsiktighet i avtalen.

Post 61 Tilskuddsordning for samarbeid mellom lokale bedrifter og barnevern (NY)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ser at en rekke barn og unge bosatt i barnevernsinstitusjon ikke har en tilfredsstillende skolegang eller annet tilbud når skole ikke er egnet opplæringssted. Manglende skolemotivasjon, vanskeligheter med å tilpasse seg ordinær undervisningssituasjon og store huller i basisferdigheter krever skreddersydde tiltak for å sikre at barnevernsbarna er rustet til et liv på egen hånd når den tid

kommer. Forpliktende arbeidsavtaler i lokale bedrifter kan ofte være et godt tilbud som stimulerer til økt motivasjon for skolefag, fremmer ansvarsfølelse og gir opplevelse av mestring. Når det legges til rette for et slikt samarbeid vil det kreve at bedriften følger opp på en særskilt måte i nært samarbeid med barnevernet.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 15 mill. kroner til en tilskuddsordning for de bedrifter som går inn i et forpliktende samarbeid med barnevernet om å tilby arbeidstrening og arbeidsfellesskap for ungdom bosatt i barnevernstiltak.

2.17 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere

Komiteen er fornøyd med at barnevernet fra høsten 2007 tok over omsorgsansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år i fasen fram til bosetting i en kommune eller retur, og at det første omsorgssenter på Eidsvoll for denne gruppen ble åpnet i desember 2007.

Komiteen har merket seg at det er forventet å komme et langt større antall enslige mindreårige asylsøkere under 15 år i 2009 enn først antatt, og at dette tallet kan bli omkring 200. Det er derfor planlagt tre nye sentre for denne gruppen.

Komiteen understreker at det må stilles strenge krav til kompetanse og ressurser ved sentrene. Samtidig ønsker komiteen å understreke at plassering av enslige mindreårige asylsøkere må, i likhet med andre barn, baseres på individuell vurdering av den enkeltes behov, og at omsorgstilbudet må tilpasses ut fra faglig tilråding. Komiteen mener at vurdering av tilpassede tiltak må gjøres av personell med høy faglig kompetanse og med god kunnskap på det flerkulturelle feltet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, har merket seg at Regjeringen på grunn av den store tilstrømmingen av enslige, mindreårige under 15 år, velger å prioritere denne gruppen, slik at barnevernets overtakelse av gruppen over 15 år blir utsatt. Flertallet merker seg at det også fra faglig hold er kommet synspunkter som støtter en slik prioritering. Flertallet er enig i at man må prioritere av de yngste asylsøkerne, men er bekymret over at barnevernets omsorg for gruppen mellom 15 og 18 år er utsatt inntil videre. Flertallet legger til grunn at Regjeringen vil sette inn tilstrekkelige ressurser og prioritere ulike tiltak for å styrke og forbedre motaksforholdene for denne gruppen enslige, mindreårige asylsøkere.

Flertallet viser i den forbindelse til at Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2008 bevilget 10 mill. kroner for å bedre tilbudet til enslige mindreårige asylsøkere i mottak. Dette videreføres med en helårsvirkning på 26 mill. kroner for 2009. Flertallet er glad for at Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med ytterligere 15,5 mill. kroner for å bedre mottakstilbudet for denne gruppen, slik at samlet bevilgning knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere i mottak blir 41,5 mill. kroner i 2009.

Flertallet viser til at midlene i hovedsak er tenkt benyttet til å styrke bemanningen, og da særlig den barnevernsfaglige og den psykologfaglige kompetansen. Det kan også være aktuelt å styrke barnevernet i vertskommuner med spesielle utfordringer. Flertallet støtter dette.

Flertallet forutsetter at ansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere over 15 år blir overført til barnevernet så snart det er praktisk mulig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringen tidligere har tatt sikte på å overføre ansvaret for de enslige mindreårige asylsøkerne over 15 år til det statlige barnevernet i løpet av 2009, mens overtakelsen nå er utsatt på ubestemt tid. Disse medlemmer mener Regjeringen bør komme med en sak til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 som innebærer at ansvaret for de enslige, mindreårige asylsøkere over 15 år overføres fra utlendingsmyndighetene til barnevernet fra 1. september 2009. Disse medlemmer vil understreke at omsorgssituasjonen for de enslige, mindreårige asylsøkerne over 15 år må følges nøye i påvente av at ansvaret for denne gruppen overføres til barnevernet.

Disse medlemmer vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme med en sak til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 som innebærer at ansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere over 15 år overføres fra utlendingsmyndighetene til barnevernet fra 1. september 2009."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener barn som kommer til Norge alene er en av de mest sårbare gruppene som finnes i vårt samfunn. Ansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år er nå overført til barnevernet. Ifølge Redd Barna utgjør imidlertid barn mellom 15 og 18 år hele 90 pst. av de enslige, mindreårige asylsøkerne i Norge. Disse med-

lemmer er bekymret for den oppfølgingen disse barna får.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres forslag om å redusere ankomsten av asylsøkere til 10 000 personer årlig. Om ankomsten av asylsøkere reduseres i det omfang, anslås antallet enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år å utgjøre 130 personer i 2009, jf. svar fra Finansdepartementet på spørsmål nr. 117 fra Høyres fraksjon. Det vil da være behov for å opprette færre nye omsorgssentre enn lagt til grunn ved gjeldende prognoser og på dette grunnlag reduseres posten med 60 mill. kroner.

2.18 Kap. 857 Barne- og ungdomstiltak

Komiteen ser med glede på at dette budsjettkapitlet er styrket. Spesielt fint er det å se at det er en gjennomgående vilje til å satse på barne- og ungdomsorganisasjoner og på ungdom i storbyene.

Komiteen synes prioriteringene med å samordne og få en helhetlig barne- og ungdomspolitik på alle forvaltningsnivå er riktig og viktig. At man nå ønsker å få kompetanse på og bruke FNs konvensjon om barn i sitt arbeid, mener komiteen er et riktig valg av Regjeringen. Komiteen har merket seg at fattigdomsbekjempelse blant barn, ungdom og familier i større bysamfunn er et av målene også for 2009.

Komiteen viser til proposisjonen og forslag til videre oppfølging av Handlingsplan mot fattigdom gjennom ulike barne- og ungdomstiltak. Komiteen støtter vektleggingen av samhandlingen mellom ulike forvaltningsnivåer og samhandling mellom forvaltningen og frivillig sektor for å lykkes med de ulike satsinger og tiltak.

Komiteen viser til at ordningen med å utnevne en barne- og ungdomskommune hvert år videreføres, noe som bidrar til økt oppmerksomhet for en god politikk for barn og unge i kommunene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre synes at denne satsingen kommer noe sent, og Regjeringen må nå vise at dette ikke er bare ord, men at fattigdomsbekjempelse faktisk er et satsingsområde som man mener noe med. Disse medlemmer forventer derfor at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en orientering om hvilke konkrete tiltak man har satt i gang i forhold til barn og ungdom.

Post 70 Barne- og ungdomsorganisasjoner

Komiteen vil understreke viktigheten av det arbeidet barne- og ungdomsorganisasjoner gjør for å engasjere og stimulere barn og ungdom.

Komiteen vil påpeke at en viktig del av bevisstgjøringen av barn og ungdom bidrar til å styrke demokratiet, samtidig som man øker barns og unges medvirkning og innflytelse i samfunnet. Dette er et svært viktig arbeid med tanke på å få bevisste voksne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at denne posten har økt, noe som gir en god signaleffekt ut til de utallige organisasjonene som gjør et fantastisk arbeid for å engasjere barn og unge.

Post 73 Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn

Komiteen er fornøyd med at denne posten har økt med 17 mill. kroner. Det er ikke alle barn og unge som finner seg til rette i organiserte aktiviteter, og det er derfor viktig at også disse barna og ungdommene blir stimulert. Tilskuddet setter fokus på at de fire største byene i landet har noen ekstra utfordringer, i forhold til ungdom som kan bli utsatt for vold, mobbing og kriminell adferd. Det er klart at storbyproblematikken nok kan oppstå også i andre byer enn bare de ti største. Behovet for å bekjempe vold, mobbing, rus og kriminalitet er stort. Det at denne posten skal kunne brukes til strakstiltak der det oppstår akutte problemer i barne- og ungdomsmiljøer, er veldig viktig. Men også det faktum at det fra denne posten kan gis tilskudd som direkte retter seg mot fattigdom blant barn, unge og deres familier, gjør at tilskuddene fra denne posten er svært viktig. Komiteen har merket seg at tildelingen skjer i fire kategorier, hvor de fire største byene får tildelt en ramme og de øvrige nitten byene må søke.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at andelen barn og unge som blir utsatt for dårlige oppvekst- og levekår er høyere i storbyene enn på landsbasis.

Flertallet er svært fornøyd med at tilskuddsordningen til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, i alt 23 bykommuner og sju prioriterte bydeler i Oslo, videreføres også i 2009 med en økning på 15 mill. kroner. Flertallet viser til at det som en del av ordningen vil bli styrket og bedret oppvekstvilkår for barn og unge blant annet gjennom oppfølging av Groruddalssatsinga.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har videre merket seg at en vesentlig del av økningen skal gå til en flerbrukshall på Grorud. Dette finner disse medlemmer noe underlig, da flerbrukshaller vanligvis går under kommunebudsjettet, men med støtte fra tippeoverskuddet. Det betyr, slik disse medlemmer ser det, at man åpner opp for en ny praksis der alle storbyer kan søke om flerbrukshaller over dette budsjettet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det er store utfordringer knyttet til grupper av barn og unge i større bysamfunn, og at flere av de virkemidler som hittil har vært tatt i bruk kanskje ikke har hatt ønsket effekt. I en del tilfeller viser det seg at ungdom, og noen ganger barn, har behov for å bryte med et miljø som virker destruktivt på egen utvikling og hvor de ikke finner seg til rette. For mange kan denne situasjonen oppstå i skolesammenheng. Store deler av hverdagen tilbringes i skole sammen med andre man ikke kommer overens med og i deltakelse i aktiviteter man ikke finner glede i eller mestrer. Det er i dag få muligheter til å få et kvalitativt godt tilbud for de som i realiteten ikke har noe utbytte av skoledagen. I noen kommuner ser vi nå at det etableres alternative tilbud for barn og unge som ikke finner seg til rette i skolen og som åpenbart er på vei inn i en problematisk tilværelse preget av destruktive aktiviteter i lite gunstige miljøer. Eksempelvis kan nevnes Elverhøy Kultursenter AS i Re kommune som har gitt og gir mange unge en mulighet til å komme ut av en negativ spiral. Disse medlemmer ser at flere privatpersoner og ildsjeler prøver å etablere tilsvarende private tilbud. Mange gjør dette etter å ha arbeidet i flere år med denne gruppen i offentlig regi. Disse medlemmer verdsetter høyt slikt privat initiativ og engasjement.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor det bevilges 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag til dette arbeidet.

2.19 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til proposisjonen som beskriver at en omfattende prosess med å utvikle og forankre strategier for arbeidet til Bufetat er gjennomført. Videre at Bufdir har utviklet styringsdialogen med regionene og at det skal utvikles et helhetlig styringssystem for hele Bufetat for å forbedre framtidig oppfølging og styring av budsjett og virksom-

hetsområder. Flertallet er tilfreds med at arbeidet er startet og skal implementeres tidlig i 2009, og forventer at dette arbeidet i løpet av 2009 vil vise de forbedringer som er nødvendig for å tilfredsstille de svakheter som er påpekt i dagens styringssystemer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ser at direktoratet fungerer etter intensjonene når det gjelder å tilpasse seg de statlige oppgavene innen barnevernet. Disse medlemmer viser til at Bufdir er enhetsleder for Bufetat. Det betyr at Bufdir er ansvarlig for de mangler som fremkommer i Riksrevisjonens årsrevisjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at Bufetat i Riksrevisjonens årsrevisjon får en rekke kritiske merknader både på kjøp av private plasser, kjøp av større anskaffelser og kjøp av konsulenttjenester, for ikke å glemme brudd på etiske retningslinjer i staten. Dette er ikke i samsvar med hva budsjettproposisjonen sier, hvor det kan synes som om man har god økonomistyring og faglig kvalitet. Dette er svært bekymringsfullt og disse medlemmer forventer nå at det blir orden på både økonomi og innkjøp.

Komiteen har merket seg at direktoratet bestreber seg på å få ned saksbehandlingstiden, når det gjelder billighetserstatningsordningen for barn i barnehjem og spesialskoler. Likevel mener komiteen at saksbehandlingen rundt disse sakene tar for lang tid, og gir en unødig ekstrabelastning for dem det gjelder.

Komiteen har også merket seg at delmålene til direktoratet er å få en god faglig og økonomisk styring, og ha høy rettssikkerhet og god kvalitet på saksbehandlingen. Dette er en forutsetning for at menneskene som er involvert føler at de blir tatt på alvor. Komiteen har merket seg at en av de viktige oppgavene til Bufetat er å sørge for at barns interesser ved innenlandsk og utenlandsk adopsjon blir ivare tatt, noe komiteen ser på som svært viktig. Komiteen håper også at Regjeringen vil sette i gang en undersøkelse på hvordan utenlandsadopterte barn har det som unge og som voksne i Norge. Undersøkelser fra Sverige viser høyere tall på psykiske problemer blant disse barna, i forhold til svenske barn, etter hvert som de vokser opp.

2.20 Kap. 859 EUs ungdomsprogram

Komiteen viser til at hovedmålsettingen med EUs ungdomsprogram Aktiv ungdom har vært å fremme en bredere forståelse av europeisk medborgerskap, demokrati, felles verdier og kulturelt mangfold blant barn og unge. Komiteen merker seg at

det i 2007 var en nedgang i antall søkere sammenlignet med tidligere år.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er kjent med at programmet kom sent i gang på grunn av sen integrering i EØS-avtalen, og målgruppen trenger tid på å bli kjent med programmet. Barne- ungdoms- og familiedirektoratet har prioritert søknader fra ungdom med spesielle behov. Flertallet er fornøyd med at en tredjedel av de godkjente prosjektene var for denne målgruppen i 2007.

Komiteen merker seg at også samarbeid med ikke-medlemsland har vært godt i 2007 og at prosjekter som involverer Sørøst-Europa har vært særlig populære. Komiteen ser positivt på at hovedtyngden av arbeidet vil rette seg mot ungdom og de som arbeider med ungdom, særlig utenfor de formelle utdanningsinstitusjonene.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at driften av det nasjonale kontoret for EU-programmet Aktiv Ungdom er foreslått styrket med 378 000 kroner. Komiteen støtter Regjeringens forslag.

2.21 Kap. 860 Forbrukerrådet

Komiteen mener Forbrukerrådet er det offentliges viktigste bidrag til at samfunnet har fokus på forbrukerhensyn. Det er svært viktig at man har en aktør som har en selvstendig stilling i forhold til både næringsliv, organisasjoner og politiske myndigheter.

Komiteen vil spesielt fremme den informasjon og veiledning som nå i økende grad er i bruk på Internett. Selv om nettbaserte løsninger i fremtiden vil ha en større og større bruk, er det viktig at man også fortsatt har fokus på telefoniske henvendelser og på utgivelse av Forbrukerrapporten.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det offentlige har en viktig oppgave i forhold til forbrukersaker. Det er helt sentralt at man legger til rette for at markedet skal fungere best mulig og at den enkelte forbrukers rettigheter ivaretas. Det vises også til at forbrukerhensyn er tatt inn som et sentralt premiss i konkurranseloven.

Disse medlemmer mener imidlertid at man også innenfor dette området må søke å utnytte ressursene mest mulig effektivt. En samordning/sammenslåing av alle de forbrukerpolitiske arbeidsområdene, bør etter disse medlemmers syn kunne åpne for en samlet effektivisering/rasjonaliseringsgevinst,

samtidig som kvaliteten på det arbeidet som gjøres bør kunne bedres. Det vises her til kap. 860, 862, 865, 866 og 867.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om vurdering av sammenslåing av en eller flere av virksomhetene og kapitlene innen forbrukerområdet, herunder kap. 860 Forbrukerrådet, kap. 862 Miljømerking, kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid, og kap. 866 Statens institutt for forbruksforskning."

2.22 Kap. 862 Positiv miljømerking

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 860.

Post 70 Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking

Komiteen viser til at budsjettposten omhandler tilskudd til administrasjon av den nordiske miljømerkeordningen og utgifter som følge av rollen som norsk ansvarlig organ for EUs miljøordning. Stiftelsen Miljømerking har betydelige inntekter. Hoveddelen av dette er knyttet til lisensiering av Svanemerket.

Komiteen ser Svanemerket og Blomsten (EU) som viktige bidragsytere til informasjon overfor forbrukere slik at disse kan foreta gode miljøvalg.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

2.23 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid

Komiteen merker seg at på dette feltet viderefører man et høyt aktivitetsnivå. Innenfor budsjettposten er det tenkt ivaretatt en rekke perspektiv i forholdet mellom norske forbrukerinteresser og særlig i forhold til det økende samarbeid man har med EU/EØS. Komiteen ser revisjon av markedsføringsloven som et viktig tiltak i denne sammenheng.

Komiteen har merket seg at man fra januar 2008 har hatt i drift en nettbasert portal for finansielle tjenester. Komiteen ser dette som et viktig forbrukerpolitisk tiltak.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 860.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre mener en aktiv forbrukerpolitikk skal ivareta forbrukernes rettigheter, interesser og sikkerhet, og mener forbrukerne har rett til beskyttelse mot urimelig adferd fra både offentlige og private leverandører av varer og tjenester. Samtidig er det avgjørende at forbrukerne får veiledning om hvordan de kan handle på en etisk forsvarlig måte.

Etisk forbruk

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er opptatt av at forbrukerrettet miljøinformasjon bør prioriteres, og viser i den forbindelse blant annet til det arbeidet etiskforbruk.no gjør på dette området.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, ber departementet vurdere å øke tilskuddet til etiskforbruk.no innenfor de rammene departementet disponerer til dette formål.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til drift av nettsiden etiskforbruk.no.

2.24 Kap. 866 Statens institutt for forbruksforskning

Komiteen vil vise til at Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) er et viktig redskap for å kartlegge befolkningens forbruksvaner og kontrollere kvaliteten og sikkerheten på en del viktige produkter.

Komiteen har merket seg at SIFO har utarbeidet en indeks over hvor tilfredse norske forbrukere er med ulike bransjer som ble presentert sommeren 2008.

Komiteen mener det er av stor betydning, arbeidet SIFO gjør med å registrere hvor stor del av befolkningen som har gjeldsproblemer og studier av offentlige tiltak mot gjeldsproblem.

Komiteen er kjent med at instituttet er involvert i studier om forholdet mellom mat og helse i Young Food-prosjektet. Dette prosjektet har blant annet overvektspørsmål blant ungdom som tema. Funnene i prosjektet vil ha betydning for det forebyggende helsearbeid.

Komiteen har merket seg at instituttet i arbeidet for 2009 vil gjennomføre undersøkelser om miljøbelastningen ved fritidsaktiviteter og energiforbruket i husholdningen.

Komiteen vil vise til at SIFO vil gå i gang med et arbeid som skal kartlegge, systematisere og sammenfatte kunnskap instituttet har om kjønn og forbruk. Komiteen ser frem til å få bedre innsikt i forskjellen i forbruksmønstre mellom kjønnene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 860.

2.25 Kap. 867 Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet

Komiteen vil understreke at Forbrukertvistutvalget er et viktig tvisteorgan som tilbyr en kostnadsfri og forenklet tvisteløsning for forbrukerne. Dette bidrar til en bedre rettsikkerhet for enkeltindivid og grupper innenfor viktige deler av forbrukerretten.

2.26 Kap. 868 Forbrukerombudet

Komiteen vil peke på forbrukerombudets viktige rolle med å ivareta forbrukernes interesser både gjennom å overvåke markedsføring og avtalevilkårene til næringsdrivende.

Komiteen har merket seg at forbrukerombudet har gått inn i flere saker som også har vært reist politisk. Det gjelder blant annet spørsmålet om såkalte sammensatte spareprodukter hvor ombudet tok initiativ til gransking av slike produkter. En rapport fra Kredittilsynet viste at mange forbrukere hadde blitt villedet til å lånefinansiere produkter med lite potensial for avkastning, noe som resulterte i at forbrukerombudet fikk grunnlag for å stanse markedsføringen.

Komiteen vil vise til at handel på nett fortsetter å øke kraftig spesielt knyttet til kjøp av digitalt innhold. Spesielt barn og unge kjøper musikk, film, spill, ringetoner og annet mobilt innhold. Komiteen er derfor tilfreds med at forbrukerombudet også for 2009 prioriterer arbeid mot urimelige avtalevilkår, produktlåsning og lignende og at ombudet vil følge opp arbeidet for trygg mobilbruk for barn.

2.27 Kap. 2530 Foreldrepenger

Post 70 Foreldrepenger ved fødsel

Komiteen viser til at foreldrepenger gir foreldre mulighet til å kombinere yrkesaktivitet og barneomsorg. Komiteen viser til at den nye stønaden, arbeidsavklaringspenger, som skal erstatte dagens atferdsspenger, rehabiliteringspenger og tidsavgrenset uførestønad, vil bli foreslått likestilt med yrkesaktivitet og gi opptjeningsrett til foreldrepenger. Komiteen vil peke på at det vil gi flere mødre

og fedre rett til foreldrepenge enn i dag og legge bedre til rette for familier der en av foreldrene er ute av arbeidslivet på grunn av helseproblemer. Komiteen støtter dette.

Komiteen mener likestilling forutsetter at kvinner og menn har like rettigheter og muligheter til å delta i og påvirke samfunnsutviklingen. Likestilling forutsetter også at både kvinner og menn deltar i omsorgsarbeidet i hjemmet. Komiteen mener det er viktig for hele familien at alle fedre får mulighet til å ta en del av foreldrepermisjonen. Det er viktig at fedre tidlig tar ansvar for barneomsorgen, både for å styrke rollen til fedre som omsorgspersoner og av likestillingshensyn. Dette vil også gjøre unge kvinner og menns tilknytning til arbeidslivet mer lik. Komiteen har merket seg departementets målsetting om å få flere menn til å ta ut mer permisjon, både når det gjelder uttak av fedrekvoten og uttak utover fedrekvoten. Komiteen deler denne målsettingen.

Komiteen viser til at statistikken for 2008 vil vise den fulle effekten av at fedrekvoten ble utvidet fra fem til seks uker for barn født 1. juli 2006 eller senere, men at statistikken for 2007 gir klare indikasjon på god effekt av regelendringen. Utviklingen på området går relativt sakte, men i riktig retning. Komiteen viser til at Regjeringen foreslår å øke fedrekvoten fra seks til ti uker med virkning for fødsler og omsorgsovertakelser fra og med 1. juli 2009. Av utvidelsen foreslås to uker gjennomført som utvidelse av den samlede perioden med lønnet permisjon. I tillegg foreslås det at fedrekvoten utvides med to uker innenfor gjeldende stønadperiode. Stønadperioden som er til valgfri fordeling mellom foreldrene i dag, vil dermed bli to uker kortere. Komiteen viser til at forslaget om utvidet fedrekvote gjelder fedre som har rett til fedrekvote. Komiteen vil understreke betydningen av at alle fedre får rett til fedrekvote uavhengig av mors yrkesdeltakelse før fødsel.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet er imot å bruke midler på å utvide fødselspermisjonen nå, og er uenige i en øremerking av utvidelser til pappa. Det vises til spørsmål til Barne- og likestillingsdepartementet med svar datert 4. desember 2008. En utvidelse av permisjonstiden vil ha en helårs proveny på 290 til 320 mill. kroner. Dette er penger som med fordel kan prioriteres til andre formål. Disse medlemmer mener at det bør være opp til det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg.

Disse medlemmer vil derfor foreslå:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om endring av lover og regelverk slik at det blir opptil det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg."

Komiteens medlem fra Høyre er fornøyd med en utvidelse av foreldrepengeperioden med 2 uker øremerket far. Dette medlem mener at øvrige uker som i dag foreldrene fritt kan disponere tilpasset den enkeltes familiesituasjon og økonomi, skal forbli uker som far og mor fordeler mellom seg etter hva som passer best i det enkelte tilfelle. Med Regjeringens opplegg, hvor 2 av de ukene som begge har rett til å ta ut foreldrepenge vil bli forbeholdt far, uten at man samtidig gir far selvstendig opptjeningsrett for fedrekvoten, vil en rekke fedre komme dårligere ut enn om de fikk beholde muligheten til å ta ut disse ukene etter opptjening på selvstendig grunnlag.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener også at det er på tide at man retter opp den betydelige skjevhet og urettferdighet som ligger i at fedre ikke har hatt en selvstendig opptjeningsrett til permisjon, men at denne har vært knyttet til mors opptjening. Disse medlemmer merker seg at den sittende regjering, så langt, ikke har vist vilje til å gjøre noe på dette felt.

Disse medlemmer vil derfor foreslå:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om at far på selvstendig grunnlag opparbeider seg rett til pappapermisjon."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås at alle fedre skal få rett til fedrekvote uavhengig av mors yrkesdeltakelse før fødsel, og at fedrekvoten økes med fire nye uker til ti uker f.o.m. 1. juli 2009. Dette medlem mener alle fedre bør ha anledning til å være hjemme de to første ukene med lønn etter at barnet er født.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen på egnet måte legge frem en sak om rett for alle fedre til to uker lønnet permisjon i forbindelse med fødsel."

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett, hvor Venstre vil at far bør gis selvstendig rett til foreldrepenge, inkludert fedrekvoten, og foreslår å innføre en rett til foreldrepenge for fedre med barn født etter 1. juli 2009 som omfattes av slike tilfeller. Det er et mål for Venstre med reell likebehandling av mor og far i regelverket om foreldrepenge, og foreslår derfor å bevilge 15 mill. kroner til dette. Dette medlem mener videre det er viktig at fedre får tilbrakt like mye tid sammen med nyfødte barn som mødrene, og foreslår å øke fedrekvoten med to uker for fedre med barn født etter 1. januar 2009.

Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Komiteen viser til at engangsstønaden ved fødsel og adopsjon ytes til kvinner som ikke har opptjent rett til foreldrepenger. Komiteen viser videre til at Regjeringen foreslår å prisjustere beløpet i 2009. Komiteen understreker betydningen av å gi foreldre som ikke har opptjent rettigheter til foreldrepenger økonomisk mulighet til å bruke tid sammen med barnet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at engangsstønaden ved fødsel og adopsjon ytes til kvinner som ikke har opptjent rett til foreldrepenger. Dette medlem viser til at en lav engangsstønad rammer familier der mor for eksempel har vært student eller hjemmearbeidende før fødsel. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å øke engangsstønaden til 1 G fra 1. juli 2009, for å gi foreldre som ikke har opptjent rettigheter til foreldrepenger bedre mulighet til å bruke tid sammen med barnet.

3. OVERSIKT OVER KAPITLER OG POSTER – RAMMEOMRÅDE 3

Nedenfor følger en oversikt over Regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 3 (Kultur) slik de fremkommer i St.prp. nr. 1 (2008–2009) og Tillegg nr. 3 (2008–2009).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3
Utgifter i hele kroner			
<i>Kultur- og kirke departementet</i>			
300		Kultur- og kirke departementet	116 484 000
	1	Driftsutgifter	116 484 000
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet	62 146 000
	1	Driftsutgifter	61 330 000
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000
314		Kultur og samfunn	25 940 000
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500 000
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000
	76	Den kulturelle spaserstokken	10 440 000
315		Frivillighetsformål	345 271 000
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	90 584 000
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	35 000 000
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	1 132 000
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000
320		Allmenne kulturformål	596 426 000
	1	Driftsutgifter	53 322 000
	51	Fond for lyd og bilde	27 222 000
	52	Norges forskningsråd	4 476 000
	53	Samiske kulturformål	61 993 000
	55	Norsk kulturfond	39 901 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	141 767 000
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	177 125 000
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000
	78	Ymse faste tiltak	29 794 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	27 417 000
	82	Nobels fredssenter	24 353 000
321		Kunstnerformål	363 862 000
	1	Driftsutgifter	16 210 000
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	14 891 000
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	107 244 000
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	101 787 000
	75	Vederlagsordninger	123 730 000
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	378 892 000
	1	Driftsutgifter	13 003 000
	50	Kunst i offentlige rom	15 739 000
	55	Norsk kulturfond	19 829 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589 000
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	28 969 000
	78	Ymse faste tiltak	63 018 000
323		Musikkformål	807 070 000
	1	Driftsutgifter	156 942 000
	55	Norsk kulturfond	114 969 000
	70	Nasjonale institusjoner	199 394 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	16 163 000
	78	Ymse faste tiltak	83 815 000
324		Scenekunstformål	1 358 133 000
	1	Driftsutgifter	58 430 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 624 000
	55	Norsk kulturfond	61 485 000
	70	Nasjonale institusjoner	749 154 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	278 175 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000
	73	Region- og distriktsopera	43 640 000
	75	Dans	43 491 000
	78	Ymse faste tiltak	61 472 000
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer	130 193 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	26 902 000
	78	Ymse tiltak	3 000 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	705 594 000
	1	Driftsutgifter	405 080 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3
	21	Spesielle driftsutgifter	887 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 548 000
	55	Norsk kulturfond	139 114 000
	73	Noregs Mållag	3 017 000
	74	Det Norske Samlaget	13 090 000
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996 000
	76	Ibsenpris m.m.	4 767 000
	78	Ymse faste tiltak	102 095 000
328		Museums- og andre kulturvernformål	807 853 000
	55	Norsk kulturfond	11 227 000
	70	Det nasjonale museumsnettverket	742 191 000
	78	Ymse faste tiltak	54 435 000
329		Arkivformål	265 811 000
	1	Driftsutgifter	244 571 000
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 729 000
	78	Ymse faste tiltak	7 370 000
334		Film- og medieformål	603 150 000
	1	Driftsutgifter	134 554 000
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308 000
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	327 381 000
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956 000
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	19 346 000
	73	Regional filmsatsing	37 296 000
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	21 851 000
	78	Ymse faste tiltak	24 458 000
	79	Til disposisjon	2 000 000
335		Pressestøtte	301 895 000
	71	Produksjonstilskudd	264 452 000
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 086 000
	75	Tilskudd til samiske aviser	21 627 000
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743 000
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk	37 910 000
	70	Kompensasjon	37 910 000
		Sum utgifter rammeområde 3	6 906 630 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3300		Kultur- og kirkedepartementet	63 000
	1	Ymse inntekter	63 000
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	881 639 000
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000
	2	Gebyr – lotterier	4 485 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3
	3	Refusjon	42 842 000
	4	Gebyr – stiftelser	163 000
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000
3320		Allmenne kulturformål	98 000
	1	Ymse inntekter	98 000
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	100 000
	1	Ymse inntekter	100 000
3323		Musikkformål	32 404 000
	1	Ymse inntekter	32 404 000
3324		Scenekunstformål	20 000 000
	1	Ymse inntekter	100 000
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer	36 670 000
	1	Ymse inntekter	1 670 000
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	7 986 000
	1	Ymse inntekter	7 099 000
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000
3329		Arkivformål	8 700 000
	1	Ymse inntekter	1 559 000
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000
3334		Film- og medieformål	34 584 000
	1	Ymse inntekter	11 776 000
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000
	70	Gebyr	15 500 000
		Sum inntekter rammeområde 3	1 022 244 000
		Netto rammeområde 3	5 884 386 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.

3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.
4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2009 skal:

1. Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg skal være 0,60 kroner. Kultur- og kirke departementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. Avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond skal være 3,50 kroner.
3. Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere skal være 2 162 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

4. STORTINGETS VEDTAK OM RAMMESUM FOR RAMMEOMRÅDE 3

Ved Stortingets vedtak 27. november 2008 er netto utgiftsramme 3 endelig fastsatt til kr 5 892 386 000, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 3 er i samsvarende med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 19.

4.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3

Sammenlignende oversikt over partienes forslag innenfor rammen for rammeområde 3 Kultur.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	A, SV, Sp	FrP	H	V
Utgifter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)							
300		Kultur- og kirkedepartementet					
	1	Driftsutgifter	116 484	116 484 (0)	102 484 (-14 000)	116 484 (0)	116 484 (0)
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet					
	1	Driftsutgifter	61 330	61 330 (0)	59 330 (-2 000)	61 330 (0)	61 330 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	816	816 (0)	816 (0)	816 (0)	816 (0)
314		Kultur og samfunn					
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500	5 500 (0)	5 500 (0)	8 500 (+3 000)	5 500 (0)
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000	5 000 (0)	5 000 (0)	5 000 (0)	5 000 (0)
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000	5 000 (0)	5 000 (0)	5 000 (0)	5 000 (0)
	76	Den kulturelle spaserstokken	10 440	10 440 (0)	10 440 (0)	5 440 (-5 000)	10 440 (0)
315		Frivillighetsformål					
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345	196 345 (0)	196 345 (0)	196 345 (0)	196 345 (0)
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	90 584	90 584 (0)	90 584 (0)	90 584 (0)	90 584 (0)
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	35 000	43 000 (+8 000)	43 000 (+8 000)	35 000 (0)	43 000 (+8 000)
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424	3 424 (0)	3 424 (0)	3 424 (0)	3 424 (0)
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister	1 132	1 132 (0)	1 132 (0)	1 132 (0)	1 132 (0)
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000	4 000 (0)	4 000 (0)	4 000 (0)	4 000 (0)
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654	4 654 (0)	4 654 (0)	4 654 (0)	4 654 (0)
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132	10 132 (0)	10 132 (0)	10 132 (0)	10 132 (0)
320		Allmenne kulturformål					
	1	Driftsutgifter	53 322	53 322 (0)	43 322 (-10 000)	53 322 (0)	53 322 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	A, SV, Sp	FrP	H	V
	51	Fond for lyd og bilde	27 222	27 222 (0)	21 222 (-6 000)	27 222 (0)	27 222 (0)
	52	Norges forskningsråd	4 476	4 476 (0)	0 (-4 476)	4 476 (0)	4 476 (0)
	53	Samiske kulturformål	61 993	61 993 (0)	11 993 (-50 000)	61 993 (0)	61 993 (0)
	55	Norsk kulturfond	39 901	39 901 (0)	19 901 (-20 000)	39 901 (0)	39 901 (0)
	73	Nasjonale kulturbygg	141 767	141 767 (0)	131 267 (-10 500)	141 767 (0)	141 767 (0)
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd	177 125	178 375 (+1 250)	107 125 (-70 000)	184 125 (+7 000)	180 625 (+3 500)
	75	Kulturprogram	9 056	9 056 (0)	9 056 (0)	9 056 (0)	9 056 (0)
	78	Ymse faste tiltak	29 794	29 794 (0)	19 794 (-10 000)	34 794 (+5 000)	29 794 (0)
	79	Til disposisjon	27 417	24 667 (-2 750)	7 417 (-20 000)	27 417 (0)	6 417 (-21 000)
	82	Nobels fredssenter	24 353	24 353 (0)	24 353 (0)	24 353 (0)	24 353 (0)
	83	Fond for frivillige og deltagende kulturaktiviteter	0	0 (0)	479 760 (+479 760)	0 (0)	0 (0)
	84	Fond for samarbeid mellom kul- turvirksomheter og privat næringsliv	0	0 (0)	479 760 (+479 760)	0 (0)	0 (0)
321		Kunstnerformål					
	1	Driftsutgifter	16 210	16 210 (0)	14 610 (-1 600)	16 210 (0)	16 210 (0)
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning	14 891	14 891 (0)	0 (-14 891)	14 891 (0)	14 891 (0)
	73	Kunstnerstipend m.m.	107 244	107 244 (0)	47 244 (-60 000)	107 244 (0)	107 244 (0)
	74	Garantiinntekter	101 787	101 787 (0)	94 787 (-7 000)	101 787 (0)	101 787 (0)
	75	Vederlagsordninger	123 730	123 730 (0)	123 730 (0)	123 730 (0)	123 730 (0)
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom					
	1	Driftsutgifter	13 003	13 003 (0)	8 003 (-5 000)	13 003 (0)	13 003 (0)
	50	Kunst i offentlige rom	15 739	15 739 (0)	9 739 (-6 000)	15 739 (0)	15 739 (0)
	55	Norsk kulturfond	19 829	19 829 (0)	12 829 (-7 000)	19 829 (0)	19 829 (0)
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745	4 745 (0)	4 745 (0)	4 745 (0)	4 745 (0)
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589	233 589 (0)	233 589 (0)	233 589 (0)	233 589 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	A, SV, Sp	FrP	H	V
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	28 969	28 969 (0)	22 969 (-6 000)	28 969 (0)	28 969 (0)
	78	Ymse faste tiltak	63 018	63 018 (0)	43 018 (-20 000)	63 018 (0)	63 018 (0)
323		Musikkformål					
	1	Driftsutgifter	156 942	156 942 (0)	131 942 (-25 000)	156 942 (0)	156 942 (0)
	55	Norsk kulturfond	114 969	114 969 (0)	84 969 (-30 000)	117 969 (+3 000)	114 969 (0)
	70	Nasjonale institusjoner	199 394	199 394 (0)	201 394 (+2 000)	199 394 (0)	199 394 (0)
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992	174 992 (0)	174 992 (0)	174 992 (0)	174 992 (0)
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795	60 795 (0)	60 795 (0)	60 795 (0)	60 795 (0)
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	16 163	16 163 (0)	12 163 (-4 000)	16 163 (0)	16 163 (0)
	78	Ymse faste tiltak	83 815	83 815 (0)	63 815 (-20 000)	90 815 (+7 000)	87 315 (+3 500)
324		Scenekunstformål					
	1	Driftsutgifter	58 430	58 430 (0)	51 430 (-7 000)	58 430 (0)	58 430 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	59 624	59 624 (0)	52 624 (-7 000)	59 624 (0)	59 624 (0)
	55	Norsk kulturfond	61 485	61 485 (0)	56 485 (-5 000)	66 985 (+5 500)	61 485 (0)
	70	Nasjonale institusjoner	749 154	749 154 (0)	689 844 (-59 310)	749 154 (0)	749 154 (0)
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	278 175	278 175 (0)	255 175 (-23 000)	278 175 (0)	278 175 (0)
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662	2 662 (0)	2 662 (0)	2 662 (0)	2 662 (0)
	73	Region- og distriktsopera	43 640	43 640 (0)	43 640 (0)	43 640 (0)	47 640 (+4 000)
	75	Dans	43 491	43 491 (0)	36 923 (-6 568)	43 491 (0)	43 491 (0)
	78	Ymse faste tiltak	61 472	61 472 (0)	36 472 (-25 000)	61 472 (0)	61 472 (0)
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer					
	1	Driftsutgifter	65 291	65 291 (0)	65 291 (0)	65 291 (0)	65 291 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000	35 000 (0)	35 000 (0)	35 000 (0)	35 000 (0)
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak	26 902	26 902 (0)	26 902 (0)	26 902 (0)	26 902 (0)
	78	Ymse tiltak	3 000	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	A, SV, Sp	FrP	H	V
326		Språk-, litteratur- og bibliotek- formål					
	1	Driftsutgifter	405 080	405 080 (0)	365 080 (-40 000)	407 080 (+2 000)	407 080 (+2 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	887	887 (0)	887 (0)	887 (0)	887 (0)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	20 548	20 548 (0)	20 548 (0)	20 548 (0)	20 548 (0)
	55	Norsk kulturfond	139 114	139 114 (0)	114 114 (-25 000)	139 114 (0)	139 114 (0)
	73	Noregs Mållag	3 017	3 017 (0)	0 (-3 017)	3 017 (0)	3 017 (0)
	74	Det Norske Samlaget	13 090	13 090 (0)	0 (-13 090)	13 090 (0)	13 090 (0)
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996	16 996 (0)	16 996 (0)	16 996 (0)	16 996 (0)
	76	Ibsenpris m.m.	4 767	4 767 (0)	4 767 (0)	4 767 (0)	4 767 (0)
	78	Ymse faste tiltak	102 095	102 095 (0)	103 095 (+1 000)	102 095 (0)	102 095 (0)
328		Museums- og andre kulturvern- formål					
	55	Norsk kulturfond	11 227	11 227 (0)	11 227 (0)	11 227 (0)	11 227 (0)
	70	Det nasjonale museumsnettverket	742 191	743 691 (+1 500)	742 691 (+500)	742 191 (0)	743 191 (+1 000)
	78	Ymse faste tiltak	54 435	54 435 (0)	54 435 (0)	55 435 (+1 000)	55 435 (+1 000)
329		Arkivformål					
	1	Driftsutgifter	244 571	244 571 (0)	244 571 (0)	244 571 (0)	244 571 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141	7 141 (0)	7 141 (0)	7 141 (0)	7 141 (0)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	6 729	6 729 (0)	531 (-6 198)	6 729 (0)	6 729 (0)
	78	Ymse faste tiltak	7 370	7 370 (0)	7 370 (0)	10 370 (+3 000)	10 370 (+3 000)
334		Film- og medieformål					
	1	Driftsutgifter	134 554	134 554 (0)	120 554 (-14 000)	134 554 (0)	134 554 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308	7 308 (0)	7 308 (0)	7 308 (0)	7 308 (0)
	50	Norsk filmfond	327 381	327 381 (0)	247 381 (-80 000)	327 381 (0)	327 381 (0)
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956	28 956 (0)	28 956 (0)	28 956 (0)	28 956 (0)
	71	Filmtiltak m.m.	19 346	19 346 (0)	19 346 (0)	19 346 (0)	19 346 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	A, SV, Sp	FrP	H	V
	73	Regional filmsatsing	37 296	37 296 (0)	39 296 (+2 000)	40 296 (+3 000)	40 296 (+3 000)
	75	Medieprogram	21 851	21 851 (0)	21 851 (0)	21 851 (0)	21 851 (0)
	78	Ymse faste tiltak	24 458	24 458 (0)	22 458 (-2 000)	24 458 (0)	24 458 (0)
	79	Til disposisjon	2 000	2 000 (0)	0 (-2 000)	2 000 (0)	2 000 (0)
335		Pressestøtte					
	71	Produksjonstilskudd	264 452	264 452 (0)	64 452 (-200 000)	237 952 (-26 500)	264 452 (0)
	73	Anvendt medieforskning og etter- utdanning	13 086	13 086 (0)	13 086 (0)	13 086 (0)	13 086 (0)
	75	Tilskudd til samiske aviser	21 627	21 627 (0)	0 (-21 627)	21 627 (0)	21 627 (0)
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987	987 (0)	987 (0)	987 (0)	987 (0)
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743	1 743 (0)	0 (-1 743)	1 743 (0)	1 743 (0)
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk					
	70	Kompensasjon	37 910	37 910 (0)	37 910 (0)	37 910 (0)	37 910 (0)
		Sum utgifter rammeområde 3	6 906 630	6 914 630 (+8 000)	6 914 630 (+8 000)	6 914 630 (+8 000)	6 914 630 (+8 000)

Inntekter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)

3300 Kultur- og kirkedepartementet

1	Ymse inntekter	63	63 (0)	63 (0)	63 (0)	63 (0)
---	----------------	----	-----------	-----------	-----------	-----------

3305 Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser

1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333	833 333 (0)	833 333 (0)	833 333 (0)	833 333 (0)
2	Gebyr – lotterier	4 485	4 485 (0)	4 485 (0)	4 485 (0)	4 485 (0)
3	Refusjon	42 842	42 842 (0)	42 842 (0)	42 842 (0)	42 842 (0)
4	Gebyr – stiftelser	163	163 (0)	163 (0)	163 (0)	163 (0)
7	Inntekter ved oppdrag	816	816 (0)	816 (0)	816 (0)	816 (0)

3320 Allmenne kulturformål

1	Ymse inntekter	98	98 (0)	98 (0)	98 (0)	98 (0)
---	----------------	----	-----------	-----------	-----------	-----------

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	A, SV, Sp	FrP	H	V
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom					
	1	Ymse inntekter	100	100 (0)	100 (0)	100 (0)	100 (0)
3323		Musikkformål					
	1	Ymse inntekter	32 404	32 404 (0)	32 404 (0)	32 404 (0)	32 404 (0)
3324		Scenekunstformål					
	1	Ymse inntekter	100	100 (0)	100 (0)	100 (0)	100 (0)
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900	19 900 (0)	19 900 (0)	19 900 (0)	19 900 (0)
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer					
	1	Ymse inntekter	1 670	1 670 (0)	1 670 (0)	1 670 (0)	1 670 (0)
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000	35 000 (0)	35 000 (0)	35 000 (0)	35 000 (0)
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål					
	1	Ymse inntekter	7 099	7 099 (0)	7 099 (0)	7 099 (0)	7 099 (0)
	2	Inntekter ved oppdrag	887	887 (0)	887 (0)	887 (0)	887 (0)
3329		Arkivformål					
	1	Ymse inntekter	1 559	1 559 (0)	1 559 (0)	1 559 (0)	1 559 (0)
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141	7 141 (0)	7 141 (0)	7 141 (0)	7 141 (0)
3334		Film- og medieformål					
	1	Ymse inntekter	11 776	11 776 (0)	11 776 (0)	11 776 (0)	11 776 (0)
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308	7 308 (0)	7 308 (0)	7 308 (0)	7 308 (0)
	70	Gebyr	15 500	15 500 (0)	15 500 (0)	15 500 (0)	15 500 (0)
Sum inntekter rammeområde 3			1 022 244	1 022 244 (0)	1 022 244 (0)	1 022 244 (0)	1 022 244 (0)
Sum netto rammeområde 3			5 884 386	5 892 386 (+8 000)	5 892 386 (+8 000)	5 892 386 (+8 000)	5 892 386 (+8 000)

4.1.1 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til proposisjonen der Regjeringen fremmer et historisk budsjettforslag for 2009. Kultur- og kirke departementets totale budsjett økes med hele 786,5 mill. kroner. Flertallet

vil her få poengtere at 748,3 mill. kroner går til oppfølging av Kulturloftet, og gleder seg over at opptrapningen av kulturbudsjettet er i rute. Flertallet merker seg at forslaget til kulturbudsjett for 2009 med dette innebærer en økning på hele 10,2 pst., sammenlignet med 2008.

Flertallet viser til at denne regjeringen i løpet av årene 2006–2009 har økt kulturbudsjettet med

nærmere 1,9 mrd. kroner. Flertallet viser til at det i tillegg påbeholder sentrale kulturmidler som kanaliseres utenfor Kultur- og kirkedepartementets budsjett, bl.a. gjennom overføring fra Norsk Tipping og Fond for utøvende kunstnere. Flertallet kan dermed med tilfredshet vise til at den samlede økningen i den sentrale kulturinnsatsen siden Regjeringen tiltrådte er på mellom 1,9 og 2 mrd. kroner.

Flertallet merker seg at økningene er kanalisert gjennom store satsinger innenfor et bredt spekter av kulturfeltet, og til glede for kulturlivet over hele landet.

Flertallet viser til at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet allerede ved behandlingen av kulturmeldingen i 2004 lanserte Kulturloftet, der det ble definert en ambisiøs målsetting om at én prosent av statsbudsjettet skal gå til kulturformål innen 2014. Flertallet understreker at visjonen bak Kulturloftet er å heve kulturens status som samfunns- og politikkområde, og med det utvikle Norge til en ledende kulturnasjon som legger vekt på kultur i alle deler av samfunnslivet. Flertallet legger til grunn at kunst og kultur har stor egenverdi. Samtidig har satsing på kultur stor betydning for andre samfunnsområder som næringsutvikling og arbeidsplasser, integrering og inkludering, helse, læring og kreativitet.

Flertallet kan konkludere med at Regjeringen i denne stortingsperioden har iverksatt et historisk taktskifte i satsingen på kunst, kultur og frivillighet, både gjennom de sakene som er fremmet for Stortinget, og – ikke minst – gjennom å følge dette opp med en historisk økning av de statlige bevilgningene på kulturfeltet.

Flertallet viser til at hovedsatsinger i Regjeringens kulturbudsjett for 2009 er som følger:

SPRÅK, LITTERATUR OG BIBLIOTEK

Flertallet viser til at budsjettforslaget følger opp tiltak fremmet i St.meld. nr. 35 (2007–2008) Mål og mening med til sammen 12 mill. kroner. Flertallet merker seg videre at budsjettet i tillegg innebærer en kraftig styrking av støtteordningene for produksjon og innkjøp av litteratur på 14 mill. kroner, samt at Sakprosaordningen gjøres permanent og økes med 3,5 mill. kroner. Regjeringen foreslår et tilskudd til Nasjonalbiblioteket på 332,7 mill. kroner, en økning på over 28 mill. fra 2008. Flertallet viser til at budsjettforslaget innebærer til sammen 73,5 mill. kroner mer til språk, litteratur og bibliotek i 2009.

KUNST OG ARKITEKTUR

Flertallet viser til en økning på 27,7 mill. kroner til kunst og arkitektur, der økningene skal bidra til

å styrke kjernevirksomheten ved flere institusjoner og gi et løft for arkitekturen. Flertallet merker seg at det også iverksettes tiltak som skal stimulere næringslivet til å kjøpe inn mer kunst av samtidskunstnere og slik bidra til utviklingen av samtidskunstfeltet, samt bedre kunstnerens arbeids- og levekår. Det bevilges også en økning på 5 mill. kroner til Kunst i offentlig rom (KORO).

FRIVILLIGHET

Flertallet viser til at Regjeringen foreslår å øke tilskudd til frivillighetstiltak over Kultur- og kirkedepartementets budsjett med til sammen 56,5 mill. kroner neste år. Blant annet skal økningen gå til å etablere 25 nye frivillighetssentraler og å øke tilskuddet til de eksisterende sentralene. I tillegg økes tilskuddet til frivillighetstiltak med 8 mill. kroner gjennom vedtak i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009). Flertallet viser særlig til at budsjettforslaget og vedtak i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009) innebærer at Frifond-ordningen blir tilført en økning på 13 mill. kroner i 2009. Flertallet følger dermed opp viktige tiltak som er varslet i Frivillighetsmeldingen. Flertallet viser til Kulturkommisjonen som la fram sin utredning (NOU 2008:7) 26. februar i år. Omlegging av merverdiavgiftsregelverket på kultur- og idrettsområdet krever grundig vurdering, og flere spørsmål knyttet til forslaget må avklares nærmere. Det gjelder både økonomiske konsekvenser for ulike aktører og den tekniske utformingen av nye regler. Flertallet har merket seg at Regjeringen ikke fremmer forslag nå, men tar sikte på å komme tilbake til saken i statsbudsjettet for 2010. Flertallet er glad for at Regjeringen varsler økt satsing på frivillig sektor i årene framover, og at en ønsker å trappe opp støtten til frivillig sektor med opp mot 1 mrd. kroner over noen år.

Flertallet er også fornøyd med at i forbindelse med opptrappingen av støtten i de enkelte statsbudsjetter, vil Regjeringen også ta stilling til hvordan støtten skal fordeles mellom ulike virkemidler innenfor statsbudsjettet. Et alternativ er å omgjøre dagens kompensasjonsordning for frivillige organisasjoner til en varig, generell og rammestyrte ordning som kan trappes opp gjennom gradvise bevilgningsøkninger.

MUSIKK

Flertallet viser til proposisjonen der Regjeringen ønsker å satse på flere musikkjangre, og øker i den forbindelse tilskuddene på musikkfeltet med hele 120 mill. kroner for 2009. Flertallet er glad for at økningen innebærer at viktige tiltak som ble fremmet i Stortingsmeldingen om rytmisk musikk, "Samspill", med dette følges opp i 2009. Flertallet vil påpeke at den samlede bevilgning til musikkfeltet blir på 1,1 mrd. kroner.

MUSEER OG KULTURVERN

Flertallet viser til at museer og kulturverntiltak over hele landet styrkes og utvikles ytterligere i 2009 gjennom å tilføres 120 mill. kroner i økte bevilgninger. I tråd med vedtatte planer, merker flertallet seg at Regjeringen følger opp med å foreslå 39 mill. kroner i økning til konsolidering av museer i det nasjonale museumsnettverket. I tillegg viser flertallet til at det foreslås 15 mill. kroner til andre kulturverntiltak, herunder nær 11 mill. kroner til tiltak i tilknytning til Kulturminneåret 2009.

NORSK FILM

Flertallet har med glede merket seg at 2008 har vært et svært godt år for norsk film. I tråd med Regjeringens prioriterte arbeid på feltet, fortsetter satsingen i 2009 gjennom å styrke filmfeltet med 50 mill. kroner. Flertallet viser til at til sammen 603 mill. kroner vil bli bevilget til norsk film i 2009.

SCENEKUNST (TEATER, OPERA OG DANS)

Flertallet viser til at scenekunstheltet samlet sett er økt med formidable 450 mill. kroner under denne regjeringen. Flertallet er glad for at dette har gitt et tiltrengt både for institusjonene innen feltet både nasjonalt, regionalt og på landsdelsnivå, og ikke minst – et løft for frie scenekunstgrupper. Flertallet viser til at budsjettforslaget for 2009 innebærer at tilskuddet til de nasjonale teatrene øker med 19 mill. kroner, herunder 2 mill. kroner til Ibsenfestivalen og Samtidsfestivalen. Flertallet viser til at støtten til scenekunst øker med 142,4 mill. kroner i budsjettframlegget for 2009.

Flertallet er svært tilfreds med den begeistring som er å registrere for det nye operahuset i Bjørvika. Den Norske Opera & Ballett har hatt stor suksess siden åpningen i april 2008, og flertallet viser til at budsjettforslaget innebærer en økning i tilskuddet med 40 mill. kroner til 386 mill. kroner. Flertallet er i denne forbindelse tilfreds med at Regjeringen i tillegg styrker region- og distriktsopera med 8,8 mill. kroner til 43,6 mill. kroner.

Flertallet viser òg til at budsjettframlegget for 2009 innebærer en økt støtte til dans med 10 mill. kroner. Blant annet får tilskuddsordningen for dans under Norsk kulturfond 2 mill. kroner mer.

NASJONALE KULTURBYGG

Flertallet viser til at bevilgningsnivået for nasjonale kulturbygg denne perioden har fått et formidabelt løft, ved at budsjetttrammen for investeringstiltak er økt fra 4,3 mill. kroner i regjeringen Bondevik IIs budsjettforslag for 2006, til 141,7 mill. kroner i Regjeringens budsjettforslag for 2009. Flertallet viser til proposisjonen og oversikten

over planlagt investeringer som viser et stort udekket behov for kulturbygg, og er derfor svært glad for at Regjeringen så tydelig prioriterer realisering av kulturbygg. Flertallet viser til at innenfor denne økningen vil Rockheim, Nasjonalt senter for pop og rock, bli tildelt 55 mill. kroner neste år. Prosjektet skal ferdigstilles i 2009. Flertallet viser til at budsjettforslaget også innebærer en oppstart av byggingen av Kilden, Teater- og konserthus for Sørlandet gjennom en bevilgning i 2009 på 25 mill. kroner. I tillegg vil nytt konserthus i Stavanger få 20 mill. kroner.

MER MANGFOLD

Flertallet viser til at Mangfoldsåret 2008 har ført til økt bevissthet om hvor viktig det er at alle blir inkludert og regnet med. Flertallet viser til proposisjonen der Regjeringen varsler at de midlene som er brukt for å bidra til dette arbeidet, blir videreført også etter at det offisielle Mangfoldsåret er over. I tillegg øker bevilgningene med 22,1 mill. kroner neste år.

IDRETT

Flertallet viser til at idretten representerer viktige verdier og er landets største folkelige bevegelse. Flertallet er oppmerksomme på at en hovedutfordring i den statlige idrettspolitikken i dag er å stimulere til økt aktivitet, både innen topp- og breddeidrett. Flertallet viser til at Regjeringen er opptatt av økt inkludering og deltakelse og å motvirke alle former for diskriminering i samfunnet, også innenfor idretten. Flertallet viser til proposisjonen der det legges til grunn en videreføring av det anleggspolitiske programmet med satsing på anleggsutbygging i pressområder, ekstra tilskudd til kostnadskrevenne anlegg og tilskudd til utstyr. Flertallet merker seg også at departementet legger opp til å videreføre tilskuddet til aktivitetsutvikling og sosial integrering i idrettslag. Flertallet er svært fornøyd med at Grasrotandelen innføres i 2009, og har store forventninger til at denne ordningen vil tilføre lokale lag sårt tiltrengte midler som vil muliggjøre realisering av økt aktivitet og prioriterte prosjekter lokalt.

Flertallet viser til at kulturbudsjettet behandles med utgangspunkt i den rammen som er lagt i Regjeringens budsjettforslag, med de endringer som følger av behandlingen i finansinnstillingen der Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet sikrer flertall for denne satsingen. Flertallet viser til at kulturbudsjettet ble ytterligere økt gjennom Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009) som følge av flertallets prioriteringer. Flertallet minner i denne forbindelse om at opposisjonspartiene ikke har tilsluttet seg Kulturløftet, men snarere valgt å prioritere skattelette framfor en offensiv sat-

sing på kunst, kultur og frivillighet i samme målestokk som Regjeringen. Flertallet vil derfor påpeke at opposisjonens merknader i denne innstillingen ikke kan oppfattes som et reelt uttrykk for opposisjonens prioritering av kulturpolitikk.

Flertallet viser til at flertallet, gjennom en tydelig prioritering og en ambisiøs politikk, så langt har oppfylt de lovnader og den opptrappingen som ble nedfelt i Kulturløftet. Samtidig har de tre regjeringspartiene fortsatt store ambisjoner for norsk kulturliv og frivillig virksomhet, og vil derfor offensivt videreføre dette arbeidet framover.

4.1.2 Hovedprioriteringer fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Knut Gjerde og Karin S. Woldseth, er av den oppfatning at kultur er et begrep som uttrykker de verdier og kvaliteter som enkeltmennesker tillegger høy egenverdi. Disse medlemmer vil påpeke at det som er god kultur for én, slett ikke trenger å være god kultur for en annen. Av den grunn mener disse medlemmer at kulturen i utgangspunktet skal være fri og uavhengig av politisk styring, og at den må være basert på frivillighet og personlig engasjement. Disse medlemmer er av den oppfatning at politikerstyrte kulturgoeder ødelegger kulturens vesen og fremmer ensretting. Man har sett eksempler på dette i andre land, blant annet i kommunisttiden i Øst-Europa og i dagens Nord-Korea.

Fordi kulturens egenverdi eksisterer i samspillet mellom mennesker mener disse medlemmer at arenaen kulturen eksisterer på er viktig. En kulturaarena er rommet som forener folk. Uten en arena er kunstnerisk uttrykk meningsløst. Kun ved en utvidelse av arenaen kan flere ta del i både den skapende og den opplevende delen av kunsten. Disse medlemmer ønsker at kulturlivet skal utvide kulturarenaen og innlemme flere for økt verdi og opplevelse. Disse medlemmer mener at en utvidelse av kulturarenaen ikke nødvendigvis dreier seg om flere bygg. Arenaen er et bilde på de rammer som utøvere og opplevende møtes innen. Disse medlemmer mener at vi alle bør ønske å utvide disse rammene, slik at flere får kulturelle gleder.

Disse medlemmer ønsker ikke et sterkt subsidiert kulturliv, eller at en snever elite skal forvalte fellesskapets kulturmidler kun til glede for egen snever krets. Regjeringens betydelige økning av bruk av skattebetalernes penger fører ikke til at det blir kultur som folk flest ønsker. Folk skal i størst mulig grad selv ha råderett over kulturmidlene. Disse medlemmer mener dette vil sikre at kulturen blir deltaende, engasjerende og treffer flest mulig.

Disse medlemmer mener at kulturmidler i størst mulig grad bør kanaliseres i samsvar med det

smaks- og meningsmangfold som eksisterer. Det betyr at disse medlemmer er imot alle modeller som innebærer at oppnevnte komiteer fordeler penger, etter eget forgodtbefinnende, på vegne av fellesskapet.

Disse medlemmer ønsker også at kulturlivet i større grad skal rette seg mot publikum og alternative inntekstskilder i større grad enn offentlige budsjettprosesser og -midler. Hensikten med dette er todelt; for det første sikre økte inntekter til kulturlivet uten at dette går over offentlige budsjetter, for det annet å sørge for at kulturtilbudet når ut til flest mulig.

Disse medlemmer ønsker å finne flere ordninger som kan gi offentlige kulturinstitusjoner et bredere publikum, publikum et mer innholdsrikt kulturtilbud og samfunnet en bedre utnyttelse av de offentlige og private kulturmidler.

Disse medlemmer har også erkjent at man må sikre vår kulturarv for etterslekten. Dette betyr at disse medlemmer mener at pengene det offentlige skal bruke på kulturtiltak i første rekke bør sikre at viktige historiske og tradisjonsrike elementer innen kultursektoren ikke går tapt, og at det kommer flest mulig til gode.

Disse medlemmer vil vise til at Fremskrittspartiet i sin kulturpolitikk vektlegger de tiltak som aktiviserer barn og unge, og de frivillige lag og organisasjoner som fanger opp breddeaktiviteter, som for eksempel idrett. Disse medlemmer vil vise til stortingsvedtaket i juni 2003 om en ny fordeling av tippeskjelen, etter forslag fra Fremskrittspartiet, hvor kultur og idrett nå alene skal dele midlene mellom seg. Disse medlemmer vil påpeke at det ble sagt som en forutsetning at man ikke på bakgrunn av dette vedtaket skulle korte inn på midlene til disse i statsbudsjettet. Det kan synes som det er gjort, blant annet når det gjelder tilskudd til frivillige lag og organisasjoner m.m. Disse medlemmer mener at dette er svært uheldige signaler å gi til dem som nå hadde forventet en vesentlig økning til sin virksomhet.

Disse medlemmer vil ta avstand fra kulturpolitikk hvor store summer blir brukt til prestisjeprosjekter hvor målgruppen er et relativt begrenset antall mennesker, som for eksempel den nye operaen i Bjørvika.

Disse medlemmer ønsker ikke at politikernes skal bestemme hva som er god eller dårlig kultur. Vi vil la folk bestemme selv. Derfor ønsker vi ikke et sterkt subsidiert kulturliv. Kulturlivet har best av å innrette seg etter folks ønsker. Om kulturlivet gjør dette vil behovet for store offentlige subsidier reduseres kraftig. Slik blir det mulig å nå flere med mer kultur. Folks valg av kultur vil til enhver tid være mer variert enn det offentlig subsidiert kultur kan tilby.

Disse medlemmer mener at det er nettopp folks valg som sikrer bredde.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen øker den offentlige subsidieringen av kulturen. Det ser ikke ut til å være noen planmessig eller klar profil på satsingen, men man har isteden lagt opp til å "Strø ut" større og mindre beløp til mange formål. Disse medlemmer oppfatter dette som at Regjeringen er ute av stand til å formulere en kulturpolitikk uten vesentlig nytenkning, og som utelukkende går ut på å belønne smale grupper i kulturlivet. Disse medlemmer er fornøyd med at Regjeringen foreslår økte bevilgninger til å opprettholde den norske kulturarven, ved å styrke museer og arkiv.

Disse medlemmer viser for øvrig til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett reduserer ramme 3 med 940 mill. kroner.

4.1.3 Hovedprioriteringer fra Høyre

Komiteens medlem fra Høyre, Ole-mic Thommessen, mener kunst og kultur har en egenverdi og er av avgjørende betydning for utviklingen av den enkeltes personlighet og livskvalitet. Mennesket har mer enn materielle behov. Kulturell utfoldelse gir innsikt, skaper trygghet og bryter ned fremmedfrykt og fordommer. Dette medlem mener tilværelsen er en kontinuerlig dannelsesprosess der stadig nye impulser gir støtet til fornyet innsikt og erkjennelse. Dette medlem mener et rikt kulturliv er en god og nødvendig ramme for den enkeltes muligheter til å realisere det beste i seg selv og gjennom dette yte sitt beste inn i fellesskapet.

Dette medlem mener kulturpolitikken opp-gave først og fremst er å åpne muligheter for utfoldelse og opplevelse for den enkelte. Kulturpolitikken skal ikke være en styringsmekanisme som gjør kultursatsing til et instrument for oppnåelse av politiske føringer og målsettinger. Dersom kulturens frie stilling skal være reell, er det avgjørende at et mangfold av finansieringsmuligheter og beslutningstagere sikrer at kulturlivets aktører ikke kommer inn i noen form for avhengighetsforhold. Dette medlem viser i denne sammenheng til at Norge nå er inne i en periode med sterk økonomisk vekst, noe som også har bidratt til betydelig opptrapping av de statlige bevilgningene til kulturlivet.

Dette medlem mener i lys av samfunnsutviklingen generelt at en oppbygging av kulturbudsjettet er riktig og nødvendig, og viser til behandlingen av kulturmeldingen i 2003, der Høyre gikk inn for fremtidige økninger av kulturbudsjettet. Dette medlem vil imidlertid peke på at de sterke økningene av budsjettet vi har sett i senere år aksentuerer spørsmålet om statens, og det offentliges, innflytelse over kulturlivet. Se også om dette nedenfor i forhold til frivillighet og statens stilling. Dette medlem mener

forutsetningen for et mangfoldig kulturliv er at kulturlivets aktører og beslutningstagere rekrutteres fra et reelt mangfold av miljøer. I denne sammenheng er det blant annet viktig hvordan staten organiserer sine bidrag, at markedet fungerer, at det sivile samfunn og frivilligheten har gode betingelser, og at frie grupper og ensembler får utvikle seg ut fra egne premisser. En god næringspolitikk for små bedrifter, som mange av kulturlivets aktører i realiteten er, er også viktig i denne sammenheng.

I lys av dette er det av vesentlig betydning hvordan de offentlige støtteordningene organiseres og hvordan midlene sluses ut til kulturlivet. Dette medlem viser til at Regjeringen har hatt et utvalg i arbeid, Løkenutvalget, som har avgitt sin innstilling om blant annet kulturrådets organisering. Dette medlem mener i oppfølgingen av dette at det er et viktig mål at endringer i statens organisering av bidrag til kulturlivet blir mest mulig rasjonelt innrettet slik at de ikke opparbeider unødige byråkrati. Samtidig er det viktig at organiseringen ikke gjøres på en måte som leder til maktkonsentrasjon og nære bånd til den politiske ledelsen av departementet.

Dette medlem mener at markedet er en viktig arena også for kulturlivets uttrykk. Kulturlivet representerer et ekspansivt markedsområde og er etter hvert en viktig økonomisk faktor i de vestlige samfunn. Høyre ønsker å bruke markedet optimalt og er opptatt av at gode konkurranseforhold også kommer kulturlivet til gode. Dette medlem mener imidlertid at markedet har sine klare begrensninger og at det ikke er tilstrekkelig til å sørge for den bredde, kvalitet og mulighet til deltagelse som etterspørres av borgere i et moderne vestlig samfunn. Dette medlem mener derfor det også er nødvendig med betydelige offentlige tilskudd til kulturlivet, ikke minst i et relativt lite marked som det norske.

Dette medlem mener at den sterke veksten i de offentlige tilskuddene til kulturlivet også aktualiserer spørsmålet om kulturlivets bindinger til staten. For å bidra til større uavhengighet og større bredde i tilfanget av beslutningstagere mener dette medlem staten bør oppnevne vesentlig færre styremedlemmer til kulturlivets virksomheter enn tilfellet er i dag. Dette medlem mener oppnevningene kunne begrense seg til noen relativt få store virksomheter der staten som følge av forvaltningsansvar for særlig store statlige verdier, eller som følge av særlig store statlige bevilgninger, må ta et overordnet ansvar. Eksempler på dette kan være institusjoner som Den Norske Opera eller Nasjonalmuseet for kunst.

Dette medlem mener statens sterke rolle i seg selv tilsier at det er nødvendig å finne frem til flere kilder til finansiering i tillegg til de offentlige. Dette medlem mener det i denne sammenheng er viktig å skape bedre relasjoner mellom næringslivet og kul-

tursektoren. Dette medlem har derfor foreslått å bevilge 3 mill. kroner ekstra til "Forum for kultur og næringsliv" med sikte på å bygge opp en bredt anlagt kultur- og næringslivsorganisasjon i Norge. Dette medlem vil også peke på betydningen av de uavhengige fond og stiftelser som i stadig sterkere grad gjør seg positivt gjeldende i kulturlivet. Dette medlem mener det fra statlig side bør stimuleres til å styrke disse gjennom katteinsentiver og avtaler knyttet til arveavgift.

Dette medlem vil særskilt legge vekt på de frivillige organisasjonenes arbeid. De frivillige organisasjonene er en svært viktig arena for enkeltmenneskers utfoldelse og gir mange mennesker en meningsfylt ramme for egenaktivitet. De frivillige organisasjonene utgjør en viktig del av det sivile samfunn. Som noe av "limet" i lokalsamfunnene, bidrar de frivillige organisasjonene til å utløse store ressurser som settes inn i en rekke samfunnsgavnlig virksomheter. Dette medlem mener Regjeringen har en instrumentell tilnærming i frivillighetspolitikken og viser i denne sammenheng til Frivillighetsmeldingen og behandlingen av denne. Dette medlem mener det er viktigere å finne frem til helhetlige og nøytrale grep for å stimulere frivillig arbeid fremfor tilskuddsordninger som honorerer innsats på ønskede politiske felt. Dette medlem viser i denne forbindelse til Høyres målsetting om å gi frivilligheten full momskompensasjon og forslag om at Regjeringen nå pålegges å fremme sak om hvordan dette kan gjennomføres.

Dette medlem er opptatt av å styrke ivaretagelsen og formidlingen av kulturarven i vårt land. Kunnskap og opplevelse av kulturelle røtter gir et godt fundament for egen utvikling og følelse av tilhørighet. Kulturarven er en viktig kulturell fellesnevner som gir et nødvendig referansegrunnlag for forståelsen av det samfunnet vi lever i. Dette medlem er derfor opptatt av at ABM-reformen gjennomføres. Dette medlem mener det er viktig å fullføre konsollideringen på museumsfeltet. Ikke bare økonomisk/administrativt, men også i forhold til å utvikle gode driftsformer, og ta ut de synergiene bedre samkjøring bør gi. Utvikling av felles løsninger innenfor datateknologi, kommunikasjon, arkiv og magasin er eksempler på dette. Dette medlem vil understreke at det fortsatt er betydelige satsinger som gjenstår før arkiv, bibliotek og museumsfeltet reelt sett er samkjørt. Dette medlem vil peke på at det nå er viktig å ta tak i bibliotek- og arkivfeltet. Dette medlem mener at arkivområdet ikke har blitt fulgt opp som forutsatt i ABM-meldingen. Viktige deler av vår felles hukommelse er i ferd med å forvitne, og det må settes ressurser inn ikke minst i forhold til mange mindre, ofte private, arkiver. Dette medlem foreslår derfor en ekstra satsing på arkiv, i første

omgang gjennom ekstra bevilgninger til Landslaget for private arkiv og Rffs arkiv for folkemusikk og folkedans.

Dette medlem er også opptatt av den immaterielle kulturarven og vil i denne sammenheng vise til at Norge i 2007 tiltrådte UNESCOs konvensjon om immateriell kulturarv. Dette medlem finner det påfallende at Regjeringen i en periode da kulturbudsjettet gjennomgår en generell oppjustering ikke finner rom for å styrke folkekulturuttrykkene mer. Dette medlem foreslår derfor også en økning på disse områdene. Særlig er det grunn til å hjelpe Riksscenen for folkemusikk og folkedans i Oslo i gang, Høyres alternative budsjett foreslår her 3 mill. kroner. Dette medlem vil også understreke betydningen av å ta vare på håndverkstradisjonene, ganske særlig innenfor de små og verneverdige håndverksfagene. Dette medlem mener det er svært viktig at denne ordningen bygges ut og gjøres permanent.

Dette medlem viser til at vi nå har vært gjennom Regjeringen utropte kulturelle mangfoldsår. Dette medlem har notert seg at Regjeringen gjennom klare føringer i tildelingsbrevene påla de statlig finansierte institusjonene deltagelse i dette. Dette medlem mener dette er en instrumentell tilnærming som på en uheldig måte griper inn i forhold til institusjonenes frie stilling. Dette medlem viser også til at "Mangfoldsåret" først og fremst har vært relatert til kulturuttrykk fra innvandrer miljøene, og at prosjektet slik sett først og fremst har spilt en rolle i forhold til integrering. Dette medlem mener dette er en for snever tilnærming. Dette medlem mener mangfold i kulturlivet først og fremst oppnås dersom man bidrar til at vi i Norge opparbeider et tolerant samfunn med et generelt klima for mangfold i sin alminnelighet. Dette krever først og fremst kunnskap og mangfold i forhold til ressurser, kilder til økonomi og stor bredde blant beslutningstagere.

Dette medlem mener det er viktig å ta inn over seg at Norge er et flerkulturelt samfunn. Dette medlem mener de kulturelle bidragene nye landsmenn bidrar med er en viktig berikelse for norsk kulturliv. Dette medlem mener derfor det er viktig å stimulere de initiativer som kommer fra innvandrer miljøene selv og bidra til at disse får utviklingsmuligheter og blir synliggjort i det offentlige rom. Dette medlem har derfor foreslått ekstra bevilgninger til institusjoner som Nordic Black Theatre og Stiftelsen Cosmopolite.

Dette medlem mener det er særlig viktig å åpne opp for veksten og stimulere initiativene innenfor det frie profesjonelle feltet innenfor musikk, teater og dans. Dette medlem vil derfor styrke en rekke frie grupper samt institusjoner og ordninger med særlig betydning for dette feltet. Dette medlem har derfor foreslått å styrke basisfinansieringen

for frie scenegrupper og instanser som arbeider med utvikling av ny norsk dramatikk så som Det Åpne Teater og Norsk dramatikfestival.

Dette medlem er opptatt av at litteratur gis god formidling. Høyre har derfor i sitt alternative budsjett gått inn for å bygge ut innkjøpsordningen for skjønn- og faglitteratur med to nye satsinger henholdsvis innenfor lettlest litteratur og med sikte på læresteder i utlandet som underviser i norsk.

Dette medlem viser til at gjennomføringen av opprettelsen av det nye filminstituttet nå i all hovedsak er gjennomført. Dette medlem vil minne om at Høyre da saken ble behandlet la betydelig vekt på den regionale utviklingen på filmområdet ut fra behovet for maktpredning innenfor norsk film. Dette medlem mener det fortsatt er langt igjen før dette behovet er imøtekommet.

Dette medlem mener det er på høy tid med en grunnleggende gjennomgang av virkemidlene innen-

for mediepolitikken. Dagens virkemiddelapparat ble utviklet i en tid svært forskjellig fra vår virkelighet. Eksempelvis før Internett ble tilgjengelig. Dette medlem mener produksjonstilskuddet i pressestøtten gradvis bør trappes ned. Dette medlem mener et nytt virkemiddelapparat bør støtte opp under nye initiativer og bidra til et mer dynamisk mediefelt. Viktige elementer i dette bør være stor grad av tilgang for brukere og innholdsleverandører. Like vilkår mot brukerne og gode fungerende konkurranseforhold aktørene imellom. Dette medlem mener det er særlig maktpåliggende at aktørene i markedet får klare signaler om at det fra politisk hold vil bli stilt store krav til "åpenhet" i løsningene etter hvert som den tekniske utviklingen gjør det faktisk mulig. Dette medlem viser til Høyres krav om at åpne løsninger innenfor TV-distribusjon nå blir utredet.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	Høyre
Utgifter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)				
300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Driftsutgifter	116 484	106 484 (-10 000)
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500	8 500 (+3 000)
315		Frivillighetsformål		
	80	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	0	3 000 (+3 000)
320		Allmenne kulturformål		
	55	Norsk kulturfond	39 901	53 901 (+14 000)
323		Musikkformål		
	78	Ymse faste tiltak	83 815	86 815 (+3 000)
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	70	Det nasjonale museumsnettverket	742 191	749 191 (+7 000)
329		Arkivformål		
	78	Ymse faste tiltak	7 370	10 370 (+3 000)
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	264 452	104 452 (-160 000)
Sum utgifter rammeområde 3			6 906 630	6 769 630 (-137 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	Høyre
Inntekter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)				
Sum inntekter rammeområde 3			1 022 244	1 022 244 (0)
Sum netto rammeområde 3			5 884 386	5 747 386 (-137 000)

4.1.4 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, May-Helen Mølvær Grimstad, viser til Kristelig Folkepartis budsjettalternativ, samt Budsjett-innst. S. nr. 1(2008–2009) der satsinger under ramme 3 ble foreslått økt med 18 mill. kroner ut over Regjeringens forslag.

Dette medlem mener kunst og kultur har en egenverdi og er viktig for den enkeltes livskvalitet. Dette medlem vil ha et kulturliv som gir nye impulser og stimulerer til kreativitet og nyskaping, og mener den offentlige kulturinnsatsen skal bidra til et mangfoldig tilbud som er tilgjengelig over hele landet. Dette medlem vil føre en kulturpolitikk som styrker våre kulturelle røtter, samtidig som vi stimulerer til nye kulturelle impulser. Dette medlem mener kulturpolitikken må bidra til å styrke både det profesjonelle og det frivillige kulturlivet.

Dette medlem viser til at det er en sterk sammenheng mellom det frivillige kulturlivet og det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Dette medlem viser til at deltakelse i frivillig kulturliv er av stor verdi både for den enkelte og for samfunnet. Dette medlem mener den offentlige kulturpolitikken må bidra til økt kvalitet, vekst og utvikling på alle nivå i norsk kulturliv.

Dette medlem viser til den sterke sammenhengen vi har mellom kirke og kultur i Norge, og at det i mange kommuner er et nært samarbeid mellom frivillige organisasjoner, lokale kulturarbeidere og kirken. Dette medlem viser til betydningen av å stimulere til økt samarbeid mellom kommuner, lokale lag og kirken. I flere hundre år har kirken vært en viktig forvalter av vår felles kulturarv, og det blir utviklet stadig nye uttrykk, ikke minst innen kirke- og musikk. Dette medlem vil gi et løft for kirkens kulturarbeid og viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 7,5 mill. kroner til dette formålet. Dette medlem understreker betydningen av å sikre videre drift av Kulturkirken Jacob.

Dette medlem vil understreke at frivillige organisasjoner og lag gjør en stor samfunnsinnsats og betyr mye for livskvaliteten til mange mennesker. Dette medlem vil også peke på at frivillige organisasjoner og lag er svært viktige for rekrutteringen

til det profesjonelle kulturlivet. Dette medlem ønsker å styrke frivillig kulturliv, og viser til Kristelig Folkepartis budsjettalternativ der det foreslås å bevilge ytterligere 12 mill. kroner til frivillig barne- og ungdomsarbeid, samt å doble aktivitetsstøtten til kor.

Dette medlem viser til frivillige organisasjoners arbeid for å ta i bruk nye muligheter i det digitale bakkenettet, og viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til Frikanalen utover Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at Regjeringens løfter om avklaringer vedrørende momsregelverket for frivillige organisasjoner, er erstattet med upresise løfter om en generell opptrapping av tilskudd til frivilligheten. Dette medlem mener det er nødvendig med avklaringer i denne saken, og at det nå må komme på plass et system som fritar frivillige organisasjoner for den belastningen de påføres som følge av moms på varer og tjenester. Dette medlem mener Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 må legge fram et opplegg som kan etableres fra og med 2010. Dette medlem viser til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009) der regjeringspartiene nok en gang går imot forslag som har til hensikt å sørge for fortgang og avklaring i saken om frivillige organisasjoners utgifter til merverdiavgift.

Dette medlem viser til at de kommunale kulturskolene er svært viktige for å styrke kulturkompetansen hos barn og unge, for deres opplevelse av kunst og kultur, samt for rekruttering av kulturutøvere både til amatørfeltet og til det profesjonelle nivå. Dette medlem mener barn og unge skal ha mulighet til å gå på kulturskole uavhengig av foreldrenes økonomi. Dette medlem foreslår derfor at det opprettes en ny tilskuddsordning som skal bidra til flere gratisplasser i de kommunale kulturskolene. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 10 mill. kroner til dette formålet.

Dette medlem vil peke på det økende engasjementet for opera i hele landet, og at det har ligget inne som en forutsetning i Bjørvikavedtaket at distriktsoperaene skal styrkes parallelt med satsingen på Den Norske Opera og Ballett. Dette medlem viser til at bevilgningene til distriktsoperaene ikke står i forhold til forventningene og mener distrikts-

operaene trenger et løft. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 4 mill. kroner til distriktsoperaene.

Dette medlem mener det er kritikkverdig at det ennå ikke er etablert en støtteordning for privatarkiv, og Dette medlem viser derfor til Kristelig

Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å bevilges 2 mill. kroner til dette.

Dette medlem har gjennom kapitler og poster vist til hva Kristelig Folkeparti foreslo i finansinnstillingen. Dersom Kristelig Folkepartis forslag hadde blitt vedtatt, ville følgende områder blitt styrket utover Regjeringens forslag:

			mill. kroner
Kap. 315	Post 75	Friplasser i kulturskolene	10,0
Kap. 315	Post 72	Frivillig arbeid blant barn og unge (Frifond)	11,0
Kap. 315	Post 74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister	1,0
Kap. 315	Post 75	Inkluderings- og fattigdomstiltak i frivillige organisasjoner	2,0
Kap. 315	Post 79	Frikanalen	1,0
Kap. 320	Post 74	Orkestertilbud for barn og unge	1,0
Kap. 320	Post 1	Kulturaktiviteter i kirken	4,0
Kap. 320	Post 74	Aktivitetsmidler for kor	1,0
Kap. 320	Post 74	Musikk i fengsel og frihet	0,5
Kap. 323	Post 55	Festivalstøtte	1,5
Kap. 323	Post 78	Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival	1,0
Kap. 323	Post 78	Dissimilis	1,0
Kap. 324	Post 73	Region- og distriktsopera	4,0
Kap. 326	Post 78	Støtteordning for privatarkiv	2,0
Kap. 329	Post 78	Landslaget for lokal- og privatarkiv	0,5
Kap. 334	Post 78	Barnevakten	1,0
Kap. 326	Post 78	Kristent arbeid blant blinde (KABB)	1,5
Kap. 320	Post 74	Kulturkirken Jacob	1,0

Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis budsjettalternativ ble nedstemt ved Stortingets behandling 27. november 2008. Kristelig Folkepartis

prioriteringer fremgår av Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009), samt tabellen nedenfor.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	KrF
Utgifter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)				
315		Frivillighetsformål		
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	35 000	46 000 (+11 000)
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister	1 132	3 132 (+2 000)
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000	16 000 (+12 000)
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132	11 132 (+1 000)
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	53 322	57 322 (+4 000)
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd	177 125	179 625 (+2 500)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	KrF
	79	Til disposisjon	27 417	417 (-27 000)
323		Musikkformål		
	55	Norsk kulturfond	114 969	116 469 (+1 500)
	78	Ymse faste tiltak	83 815	85 815 (+2 000)
324		Scenekunstformål		
	73	Region- og distriktsopera	43 640	47 640 (+4 000)
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	78	Ymse faste tiltak	102 095	103 595 (+1 500)
329		Arkivformål		
	78	Ymse faste tiltak	7 370	9 870 (+2 500)
334		Film- og medieformål		
	78	Ymse faste tiltak	24 458	25 458 (+1 000)
Sum utgifter rammeområde 3			6 906 630	6 924 630 (+18 000)
Inntekter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)				
Sum inntekter rammeområde 3			1 022 244	1 022 244 (0)
Sum netto rammeområde 3			5 884 386	5 902 386 (+18 000)

4.1.5 Hovedprioriteringer fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 6 022 586 000 kroner under rammeområde 3, som er 138 200 000 kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem vil understreke betydningen av en sterkt og velfungerende kulturliv. Kunst og kultur er selve grunnlaget for vår utvikling som mennesker og som samfunn. Venstre vil ha en kulturpolitikk som ivaretar det særegne i norsk kultur samtidig som vi tar opp i oss at vi gradvis får et mer flerkulturelt samfunn. En slik kulturpolitikk kan bare utvikles i et nært samspill mellom politiske myndigheter, kunstnere og andre kulturarbeidere og borgerne. Derfor må kulturpolitikken være åpen, preget av demokratiske prosesser og basert på respekt for alle kulturytringer.

Dette medlem mener at det offentlige har en viktig rolle å spille i utviklingen av kunst og kultur – først og fremst ved å sørge for rammevilkår som gjør at kunst og kultur kan utvikle seg i mangfold og fri-

het. Staten må ta et spesielt ansvar for "kulturlivets infrastruktur", bl.a. ved å sikre tilfredsstillende kunstnerutdannelser, ved å sørge for faste støtteordninger og ved å sikre det økonomiske grunnlaget for nasjonale kulturinstitusjoner. Den offentlige kulturpolitikken må også legge vekt på å stimulere lokale og regionale kulturaktiviteter, og stimulere til aktivt samspill mellom profesjonelle kunstnere og amatører.

Norsk kulturliv skal ikke bare finansieres av det offentlige, og Venstre er positiv til alternative måter for hvordan man kan øke privat finansiering av norsk kultur. Særlig er dette viktig i økonomiske nedgangstider.

Dette medlem vil peke på nødvendigheten av en sterkere satsing på kunst og kultur i det offentlige rom, i skolen og på arbeidsplassen. Det er viktig at interessen og engasjementet for kunst og kultur stimuleres lokalt og vokser nedenfra. Dette medlem vil spesielt peke på at Den kulturelle skolesekken og kulturskolene har en viktig plass i norske skoleelevers hverdag. Kulturskolene skal være tilgjengelige

over hele landet, og må tilpasses det lokale kulturlivet.

Dette medlem vil også påpeke viktigheten av at man i et flerkulturelt samfunn har respekt for kulturelle og språklige minoriteter, og at alle må ha muligheten til å kunne ta vare på sine språk som en viktig del av sin identitet. Videre er det viktig at forholdene legges til rette for at ulike minoriteter får uttrykt sine kulturer, og samtidig får ta del i den tradisjonelt norske.

Dette medlem viser til at Norge har to skriftspråk som er formelt likestilt, likevel er nynorsk under stadig press som bruksspråk og fagspråk på viktige samfunnsområder. Dette medlem mener det er viktig at arbeidet med nynorsk språk, litteratur og kultur styrkes. Dette medlem vil understreke språkets betydning for kultur og identitet.

Dette medlem vil understreke viktigheten av arbeidet med å bedre forholdene for frivilligheten ved å samordne den statlige politikken med hensyn til frivillig sektor, samtidig som frivilligheten skal gis frihet og ikke benyttes som et instrument for det offentlige. Dette medlem har merket seg at Regjeringen fortsatt ikke har kommet med noen avklaringer vedrørende momsregelverket for frivillig sektor, og mener at Regjeringen må komme tilbake med et helhetlig opplegg for dette i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Dette medlem vil ytterligere understreke viktigheten av å ivareta vår kulturarv. Kulturminner – både i immateriell og materiell form – er sporene av våre forfedres liv og virke som fortsatt kan sees og oppleves i dagens samfunn. Vi har en forpliktelse til å bringe kunnskapen om vår fortid videre. Staten er en stor eier av kulturminner, og har et spesielt ansvar for å ta vare på disse. Dette medlem viser i denne forbindelse bl.a. til Venstres alternative statsbudsjett hvor det under rammeområde 13 foreslås å tilføre Norsk kulturminnefond 200 mill. kroner.

Museumssektoren er også svært viktig i denne sammenheng. Dette medlem viser til at museene gjennom flere år har vært gjennom et omfattende reformarbeid, og at en av utfordringene i tiden som kommer er å styrke den faglige delen av museumsreformen. Dette medlem mener også det er svært viktig å komme i gang med utviklingen av en plan for samlingsforvaltning og formidling innenfor museumssektoren, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem vil videre fremheve betydningen av å holde folkemusikken og -dansen i hevd. Det er viktig at miljøer som holder dans som tradert kulturuttrykk i hevd gis økonomisk rom for aktivitet, og i Venstres alternative statsbudsjett foreslås det derfor å bevilge 2 mill. kroner til organisasjonenes arbeid på

feltet, samt Riksscenen. I budsjettalternativet foreslås det også 1 mill. kroner til en utvidelse av prosjektet Bygda Dansar. Videre vil dette medlem påpeke at det pr. i dag finnes store ressurser i form av arkivmateriale, særlig i forhold til folkemusikk. Mye av dette står i fare for å bli ødelagt på grunn av alder og annet, og det er derfor nødvendig å sette fart i digitaliseringsprosessen. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett der det foreslås å styrke arbeidet ved Rådet for folkemusikk og folkedans sitt senter med 0,5 mill. kroner til konserverings- og sikringsarbeid knyttet til senterets arkiv. Samlet satsingen på folkemusikk og -dans i Venstres alternative statsbudsjett vil innebære en styrking av feltet med 3,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival siden oppstarten i 2003 har utviklet seg i positiv retning både musikalsk og organisatorisk, og i dag fremstår som ledende i sitt slag i landet. Likevel har denne festivalen et langt mindre budsjett enn festivaler det er naturlig å sammenligne seg med, og således har begrensede økonomiske rammer. Etter dette medlems mening er det behov for at festivalen skal få større økonomisk forutsigbarhet, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til festivalen over kap. 323 post 78.

Etter dette medlems mening er det av stor betydning å ha et velfungerende bibliotektilbud. Bibliotekene er en viktig kilde for leseglede for både barn, ungdom og voksen. Bibliotekene har en nøkkelrolle i både å formidle litteratur og annen kunst og samtidig være et opplevelsessenter og samlingspunkt for kunnskap og informasjon. Dette medlem viser til at det i påvente av den varslede stortingsmeldingen om bibliotek foreslås å bevilge 18,2 mill. kroner til ulike tiltak på bibliotekfeltet i Venstres alternative statsbudsjett. Summen skal blant annet fordeles på følgende tiltak: Styrking av flerkulturelle bibliotek (3,2 mill. kroner), investeringsprogram for biblioteklokaler (5 mill. kroner) og kompetanseutvikling for ansatte (10 mill. kroner).

Dette medlem ønsker på generelt grunnlag å styrke skolebibliotekene, fordi et velutstyrt og bemannet skolebibliotek er en ideell arena for differensiert undervisning, og for å lære seg å lære. Dette medlem har med interesse merket seg at Regjeringen i St. prp. nr. 1 (2008–2009) varsler igangsettelsen av et eget program for skolebibliotekutvikling. Dette medlem er imidlertid også oppatt av å sikre skolebibliotekene har et godt og oppdatert bokutvalg, noe som ikke er tilfellet pr. i dag.

Innkjøpsordningen for skjønnlitteratur garanterer pr. i dag innkjøp av 1 550 eksemplarer av hver innkjøpte tittel av barne- og ungdomsbøker. Av de totalt 1 550 eksemplarene blir pr. i dag 1 000 eksemplarer

fordelt til folkebibliotekene og 550 til skolebibliotekene i grunnskolen. Ifølge SSB eksisterer det om lag 3 100 barne- og ungdomsskoler i Norge. Av disse har enkelte bibliotek en fellesløsning med folkebiblioteket. Dersom ordningen skal utvides til å omfatte alle skolebibliotekene, vil det måtte kjøpes inn om lag 2 500 flere eksemplarer pr. tittel enn i dag, noe som forutsetter en økt bevilgning på 39 mill. kroner pr. år.

Innkjøpsordningen for skjønnlitteratur for voksne garanterer tilsvarende for innkjøp av 1 000 bøker, og disse blir fordelt til de 807 folkebibliotekene. De resterende bøkene blir fordelt blant annet til høyskoler med norsk- og lærerutdanning, nordiske bibliotek og universiteter i utlandet med norskundervisning. Videregående skoler har også anledning til å søke om bøker fra denne ordningen, og de får innvilget søknadene i stor utstrekning. Det er pr. i dag totalt om lag 453 videregående skoler. Om lag 55 av disse får allerede pr. i dag bøker fra innkjøpsordningene etter søknad. Totalt vil en utvidelse av innkjøpsordningen for skjønnlitteratur/voksne til videregående skoler koste om lag 16 mill. kroner pr. år.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 55 mill. kroner for å utvide innkjøpsordningen for litteratur til å omfatte alle skolebibliotek i grunn- og videregående skole.

Tilsvarende ønsker dette medlem å øke bevilgningen til innkjøpsordningen for sakprosa. Innkjøpsordning for sakprosa ble opprettet i 2005 og skal sikre utgivelser av ny norsk sakprosa og gi et godt tilbud til lånerne i folkebibliotekene. Ordningen er sjangerorientert og omfatter først og fremst essays, biografier, reiseskildringer og dokumentarlitteratur. I henhold til Regjeringens forslag vil det kunne kjøpes inn inntil 67 titler i 2009, jf. svar på spørsmål nr. 190 fra finanskomiteen/Venstres fraksjon av 30. oktober 2008, noe dette medlem mener er for lite. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 6,8 mill. kroner, noe som muliggjør at det kan bli kjøpt inn inntil 100 sakprosaititler i 2009.

Dette medlem mener det er viktig å ha gode stipendordninger for kunstnere, for på denne måten å legge til rette for at kunstnere kan konsentrere seg fullt og helt om sitt virke, særlig i etableringsfasen. I økonomiske nedgangstider er dette spesielt viktig. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 10,6 mill. kroner til 50 nye arbeidstipend.

Dette medlem viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett også foreslås å bevilge 5 mill. kroner til fri scenekunst for å styrke de frie gruppene og de varierte kulturuttrykkene disse representerer.

Dette medlem merker seg at Regjeringen i budsjettproposisjonen for Kultur- og kirkedeparte-

mentet varsler at de vil gjennomgå forskriften om stipend basert på gjennomført kunstutdanning, bl.a. med sikte på å vurdere og inkludere kunstutdanninger som i dag ikke omfattes av forskriften. Det tas ifølge budsjettproposisjonen sikte på at en ny forskrift får virkning for studenter som uteksamineres våren 2009. Dette medlem er kjent med at scenografistudentene ved Kunsthøyskolen i Oslo (KHiO) ikke omfattes av gjeldende forskrift, til tross for at tilsvarende utdanninger omfattes av denne, jf. Dokument nr. 15:974 (2007–2008). Dette har som konsekvens at avgangstudentene ved scenografiutdanningen ved KHiO våren 2008 ikke fikk stipend basert på gjennomført kunstutdanning, noe dette medlem finner urimelig all den tid de ville mottatt et slikt stipend dersom de var studenter ved for eksempel scenografiutdanningen ved Høgskolen i Østfold. Dette medlem viser til at det på den bakgrunn er foreslått å bevilge 0,3 mill. kroner i Venstres alternative statsbudsjett slik at også disse studentene vil kunne få stipend basert på gjennomført kunstutdanning.

Dette medlem mener det er svært viktig å øke kunnskapen rundt frivillighetens rolle og betydning i samfunnet. Det er således et behov for styrket forskning knyttet til frivillighet. Dette medlem har merket seg at det i budsjettproposisjonen for Kultur- og kirkedepartementet er avsatt en relativt beskjeden bevilgning knyttet til dette forskningsprogrammet, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til dette programmet med 3,5 mill. kroner, noe som også er i tråd med Venstres øvrige satsing på forskning og kunnskap.

Dette medlem viser videre til arbeidet mange frivillige organisasjoner gjør i forbindelse med friluftsmål og -tiltak rettet mot barn og unge. Både sett i forhold til bredde- og folkehelseperspektivet er dette svært viktig. Etter dette medlems mening er friluftsmål ikke blitt tilstrekkelig prioritert i de senere års budsjettprosesser, og vil vise til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til friluftaktivitet i regi av frivillige organisasjoner med 20 mill. kroner. Dette medlem viser i denne forbindelse til at det også foreslås en økning til friluftstiltak og -formål over rammeområde 13 i Venstres alternative statsbudsjett, slik at samlet bevilgning til friluftstiltak og -formål utover Regjeringens forslag utgjør 60 mill. kroner.

Dette medlem vil påpeke viktigheten av at man i et flerkulturelt samfunn har respekt for kulturelle og språklige minoriteter, og at alle må ha muligheten til å kunne ta vare på sine språk som en viktig del av sin identitet. Videre er det viktig at forholdene legges til rette for at ulike minoriteter får uttrykt sine kulturer, og samtidig får ta del i den tradisjonelt norske. Dette medlem vil derfor styrke de flerkulturelle institusjonene, og viser til Venstres alternative

statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til disse med 6 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Dette vil blant annet komme Center for Afrikansk Kulturformidling, Du Store Verden!, Mela – Stiftelsen Horisont og Nordic Black Theater til gode.

Dette medlem viser til Regjeringens gjentatte argumentasjon om at kommunesektoren har blitt tilført økte midler i løpet av de to siste budsjettperiodene, og mener på denne bakgrunn at det er noe underlig å bevilge 10 mill. kroner til Den kulturelle spaserstokken over Kultur- og kirke departementets budsjett – all den tid den såkalte styrkede kommuneøkonomien bør være tilstrekkelig for å finansiere målrettede kulturtiltak for eldre. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å fjerne denne bevilgningen, noe som for øvrig må sees i sammenheng med forslaget i samme budsjettalternativ om å bevilge 5 mill. kroner til kulturtiltak rettet mot eldre i regi av frivillige organisasjoner, herunder Norsk Pensjonistforbund.

Venstre ønsker et kraftig og forpliktende nasjonalt kulturløft. Dette medlem merker seg at Regjeringen følger opp sin uttalte satsing på kulturfeltet, men viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det i tillegg til ovenstående foreslås en styrking av følgende tiltak utover Regjeringens forslag:

- Sikre videre fremdrift i forbindelse med planene om et eget teaterbygg for Beavivás Sámi Teáhter: 3 mill. kroner.
- Oppstartsbevilgning knyttet til Samisk kunstmuseum i Karasjok: 3 mill. kroner.
- Sikre kammerorkesteret Oslo Camerata driftstilskudd og fast plass på statsbudsjettet: 0,8 mill. kroner.
- Forberedelse til 150-årsmarkeringen for Knut Hamsuns fødsel i 2009: 0,5 mill. kroner.
- Forberedelse til markering av Bjørnson-året 2010: 0,5 mill. kroner.

Dette medlem vil peke på at allmennkringkasterne skal tjene de demokratiske verdiene i et samfunn, de skal ta vare på og utvikle nasjonal kultur og identitet, og de skal sikre kulturelt mangfold. Dette medlem mener det er viktig å opprettholde allmennkringkasterne med klare kulturforpliktelser overfor norsk språk og identitet. NRK har som stats-eid og reklamefri kringkaster et særlig ansvar for et variert programtilbud. Dette medlem vil understreke at det er viktig å opprettholde dagens ordning med NRK som allmennkringkaster, men at ordningen med lisensfinansiering er foreldet og gammel-

dags, og tilpasset en helt annen medievirkelighet enn den vi har i dag. Videre mener dette medlem at dagens ordning med lisensavgift er grunnleggende usosial, blant annet fordi den ikke tar hensyn til inntekten i den enkelte husstand, og ønsker andre og mer tidsriktige måter å finansiere en allmennkringkaster på enn dagens lisens.

Dette medlem støtter ordningen med produksjonstilskudd til aviser. Det er viktig for å opprettholde et mangfold i Presse-Norge. Venstre ønsker imidlertid på sikt en omlegging og endring av dagens pressestøtte, slik at ingen enkeltaviser får uforholdsmessig mye støtte og slik at støtten vrir i retning av lokalaviser og nye medier.

Forslaget fra Venstre om rammene for statsbudsjettet 2009 ble nedstemt under finansdebatten 27. november 2008. Venstre foreslo at rammeområde 3 ble satt til 6 022 586 000 kroner, noe som innebar en økning på 138 200 000 kroner i forhold til Regjeringens forslag, jf. tabell og merknader under.

På denne bakgrunn velger dette medlem å synliggjøre hvordan Venstre ønsker å prioritere, innenfor den ramme som er vedtatt på rammeområde 3. Dette medlem ønsker innenfor vedtatt ramme å redusere statsrådets disposisjonskonto på kap. 320 post 79 med 21 mill. kroner, og tilsvarende å bevilge ytterligere til følgende formål, jf. tabell og merknader under:

- 1 mill. kroner for å styrke forutsigbarheten for kammerorkesteret Oslo Camerata.
- 1 mill. kroner til utvikling av ny norsk dramatikk ved Det Åpne Teater.
- 1 mill. kroner for å sikre drift av Kulturkirken Jacob.
- 0,5 mill. kroner til etablering av Ungdomsfabrikken som permanent kulturtilbud for unge i Oslo.
- 3,0 mill. kroner til diverse tiltak ved Riksscenen.
- 0,5 mill. kroner for å forbedre rammevilkårene for Kulturentusiastene.
- 4 mill. kroner til styrking av region- og distriktsoperaene.
- 2 mill. kroner til restaurering av Aulestad i forbindelse med Bjørnson-året 2010.
- 1 mill. kroner for å bedre driftssituasjonen ved Sjøfartsmuseet i Bergen.
- 1 mill. kroner til kartlegging av rehabiliteringsbehovet ift. kulturminner.
- 3 mill. kroner til styrket innsats mht. lokale og private arkiver.
- 3 mill. kroner til styrket regional filmsatsing, bl.a. Film 3, Fuzz, Filmcamp.

Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 3

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	A, SV, Sp	Venstres alterna- tive budsjett	Venstre justert ift. ramme
Utgifter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)						
315		Frivillighetsformål				
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	35 000	43 000 (+8 000)	35 000 (0)	43 000 (+8 000)
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132	10 132 (0)	33 632 (+23 500)	10 132 (0)
320		Allmenne kulturformål				
	53	Samiske kulturformål	61 993	61 993 (0)	67 993 (+6 000)	61 993 (0)
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kultur- råd	177 125	178 375 (+1 250)	183 925 (+6 800)	180 625 (+3 500)
	78	Ymse faste tiltak	29 794	29 794 (0)	25 794 (-4 000)	29 794 (0)
	79	Til disposisjon	27 417	24 667 (-2 750)	27 417 (0)	6 417 (-21 000)
321		Kunstnerformål				
	72	Stipend basert på gjennomført kunst- utdanning	14 891	14 891 (0)	15 191 (+300)	14 891 (0)
	73	Kunstnerstipend m.m.	107 244	107 244 (0)	117 844 (+10 600)	107 244 (0)
323		Musikkformål				
	78	Ymse faste tiltak	83 815	83 815 (0)	88 815 (+5 000)	87 315 (+3 500)
324		Scenekunstformål				
	55	Norsk kulturfond	61 485	61 485 (0)	66 485 (+5 000)	61 485 (0)
	73	Region- og distriktsopera	43 640	43 640 (0)	43 640 (0)	47 640 (+4 000)
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer				
	1	Driftsutgifter	65 291	65 291 (0)	70 291 (+5 000)	65 291 (0)
326		Språk-, litteratur- og bibliotek- formål				
	1	Driftsutgifter	405 080	405 080 (0)	405 080 (0)	407 080 (+2 000)
	55	Norsk kulturfond	139 114	139 114 (0)	200 914 (+61 800)	139 114 (0)
	78	Ymse faste tiltak	102 095	102 095 (0)	120 295 (+18 200)	102 095 (0)
328		Museums- og andre kultur- vernformål				
	70	Det nasjonale museumsnettverket	742 191	743 691 (+1 500)	742 191 (0)	743 191 (+1 000)
	78	Ymse faste tiltak	54 435	54 435 (0)	54 435 (0)	55 435 (+1 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 3	A, SV, Sp	Venstres alterna- tive budsjett	Venstre justert ift. ramme
329		Arkivformål				
	78	Ymse faste tiltak	7 370	7 370 (0)	7 370 (0)	10 370 (+3 000)
334		Film- og medieformål				
	73	Regional filmsatsing	37 296	37 296 (0)	37 296 (0)	40 296 (+3 000)
		Sum utgifter rammeområde 3	6 906 630	6 914 630 (+8 000)	7 044 830 (+138 200)	6 914 630 (+8 000)
Inntekter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)						
		Sum inntekter rammeområde 3	1 022 244	1 022 244 (0)	1 022 244 (0)	1 022 244 (0)
		Sum netto rammeområde 3	5 884 386	5 892 386 (+8 000)	6 022 586 (+138 200)	5 892 386 (+8 000)

4.2 Kap. 300 Kultur- og kirkedepartementet (jf. kap. 3300)

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, har ingen merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at med en effektivisering av departementet ville det være mulig å redusere utgiftene. Disse medlemmer mener at denne reduksjonen er mulig ved å få en mer rasjonell og effektiv organisering. Dette kan gjøres ved færre ansatte og heller kjøpe tjenester fra private, i den grad det er mulig, samt å sette oppgaver ut på anbud. Som følge av Fremskrittspartiets øvrige forslag vil departementet også få færre oppgaver – hvilket er grunnlag for reduserte budsjetter.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der Kultur- og kirkedepartementets driftsutgifter reduseres med 10 mill. kroner.

4.3 Kap. 305 Lotteri- og stiftelsestilsynet (jf. kap. 3305)

Komiteen vil understreke viktigheten av at Regjeringen fører en streng og kontrollert statlig spillpolitikk. Spill i regi av Norsk Tipping AS skal følges nøye, og spill som står i fare for å utløse spilleavhengighet, skal ikke igangsettes eller skal alternativt stoppes. Med utgangspunkt i Handlingsplanen mot pengespillproblemer, som ble vedtatt i 2005, er det gjennomført en befolkningsundersøkelse av spilleadferd og spilleproblemer. Denne undersøkelsen ble utført av SINTEF Helse på oppdrag av Lotteritil-

synet. Undersøkelsen ble utformet slik at resultatene var sammenliknbare med resultatene fra befolkningsundersøkelsen utført av SIRUS i 2002. Resultatet viser at det ikke var endringer i spilleavhengigheten i befolkningen. En informasjonskampanje mot gambling, spesielt rettet mot ungdom og yngre voksne, ble også igangsatt i 2006. Lotteri- og stiftelsestilsynet har også etablert nettstedet www.spillansvarlig.no. Hjelpelinjen for spilleavhengige har vært et permanent tilbud siden 1. januar 2005.

Komiteen vil understreke at spilleavhengighet fortsatt er et betydelig problem i Norge. Det er viktig at undersøkelser, kampanjer og tilbud til spilleavhengige opprettholdes og i stor grad finansieres fra Norsk Tippings spilleoverskudd, som nedfelt i Handlingsplanen mot pengespillproblemer. Komiteen mener at det i forbindelse med utplassering av nye spilleautomater bør føres et spesielt tilsyn med disse for å kartlegge om de fungerer etter intensjonene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å påpeke viktigheten av at tilsynet er et fritt og uavhengig tilsyn, uten påvirkning fra verken store aktører i markedet eller fra politisk ledelse. Tilsynet bør advares mot å ensidig tro at enhver begrensning i spillmarkedet er et effektivt virkemiddel for å bekjempe spilleavhengighet. Noen virkemidler er slett ikke effektive mot avhengighet, selv om de reduserer omfanget av spill. Det er viktig å inngå nærmere samarbeid med de ledende og internasjonale fagmiljøene, slik at forståelsen av hva som er effektive, og hva som ikke er effektive virkemidler økes. Det er viktig at troverdigheten til Lotteritilsynet ikke blir svekket som følge av ubalansert motstand mot spill. Tilsynet skal bekjempe spilleavhengighet, ikke stoppe spill som rekreasjon og glede for de som ikke er avhengige, eller i faresonen for å bli det.

Disse medlemmer vil presisere at bærebjelkene i spillpolitikken bør være størst mulig overskudd til de ideelle lag og organisasjoner, en reduksjon av spilleavhengighet og et virksomt marked for spilltjenester.

Disse medlemmer merker seg også at det i dag er langt færre tilsynsobjekter for tilsynet å følge med på. Det bør derfor settes ressurser inn på de aktører som nå kontrollerer det meste av spillmarkedet.

Disse medlemmer viser til spørsmål nr. 202 fra Stortingets finanskomité til statsbudsjettet 2009, datert 8. oktober 2008, med svar fra Finansdepartementet. Det har vært en offentlig debatt rundt pengepill på Internett. Noen mener at slikt spill i større grad enn andre spill er avhengighetsskapende, uten at det har blitt fremlagt dokumentasjon på dette. Det har heller ikke blitt dokumentert at nettspill er mer avhengighetsskapende avhengig av hvem som tilbyr spillene. Disse medlemmer mener at det er rimelig at de organisasjoner som ikke ønsker å motta midler fra nett- og mobilspill i regi av Norsk Tipping tilbys en ordning hvor alle tilskudd reduseres med 10 pst.. Disse medlemmer vil anbefale Organisasjonen for amatørteatrene, Norsk musikkråd, Norsk skuespillerforbund og Organisasjonen for bildende kunstnere å gjøre ordningen kjent for sine medlemmer.

Disse medlemmer foreslår derfor:

"Stortinget ber Regjeringen legge opp til en ordning hvor tiltak som får tippemidler kan få redusert tilskuddet med en andel som tilsvarer Norsk Tippings inntekt fra nettspill."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre vil understreke at det i et åpent samfunn skal være størst mulig frihet for den enkelte borger innenfor grenser som fellesskapet setter. Disse medlemmer har som utgangspunkt at det er forskjell på det man ikke liker og det man vil forby, og er motstandere av en generell forbudslinje overfor aktiviteter som er uønsket eller mindre ønsket av samfunnsfellesskapet. Dette vil etter disse medlemmers mening ofte kunne føre til større skader for både individ og fellesskap enn om det offentlige fastsetter en fornuftig balanse mellom kontroll og frihet for borgerne. Dette er også et bærende prinsipp for disse medlemmers tilnærming til spillpolitikken.

Disse medlemmer mener at et av hovedproblemene med dagens spillpolitikk er mangelen på helhetlig tenkning. Mange av elementene i spillpolitikken sees på som løsrevet fra en større sammenheng og blir behandlet deretter, parallelt med at det skjer en kontinuerlig utvikling innenfor spillmarkedene som aktualiserer viktigheten av politisk debatt og det

å anlegge et bredt og helhetlig perspektiv mht. dette feltet. Disse medlemmer ønsker derfor en helhetlig gjennomgang av spillpolitikken som også bør drøfte Norsk Tippings rolle, oppgaver og fremtidige innretning. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig gjennomgang av norsk spillpolitikk og fremtidige utfordringer knyttet til denne."

Disse medlemmer vil videre uttrykke sin skepsis til at staten skal styre for mye av pengestrømmen til frivillig sektor, og mener at frivilligheten i størst mulig grad skal styre seg selv og at staten må legge til rette for at frivilligheten kan skape sine egne inntekter. Disse medlemmer vil ha en sterk frivillig sektor, og vil sikre frivilligheten en reell mulighet til å hente inntekter fra andre ting enn spill. Blant annet må det bli lettere for frivillige organisasjoner, spesielt små lag og foreninger, å arrangere mindre lotterier.

Disse medlemmer viser til at det er behov for å forenkle og gjøre spill og lotterier mer konkurransedyktig for en rekke andre aktører enn Norsk Tipping AS. Tilgjengelighet til kommisjonærnettverket er i den sammenheng av betydning. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med sak om å åpne kommisjonærnettverket for andre aktører enn Norsk Tipping AS."

"Stortinget ber Regjeringen om en full gjennomgang av rammevilkårene for drift av lotterier og fremme forslag om endringer i lotteriloven for å sikre bedre utnyttelse av det potensialet som ligger i lotterivirksomheten."

Disse medlemmer mener videre at et lisenssystem for pengespill på Internett er bedre egnet til å forebygge spilleavhengighet og kriminalitet enn ulike varianter av forbud. Disse medlemmer er imidlertid åpne for å prøve ut en kombinasjon av lisenssystem og andre typer reguleringer, jf. Innst. O. nr. 19 (2008–2009).

Disse medlemmer vil samtidig understreke at regulering av nettspill ikke bare kan skje i en nasjonal sammenheng, men at Norge bør ta initiativ for å få til et bredt internasjonalt samarbeid med hensyn til dette.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ser med uro på utviklingen der det den siste

tiden har vært en kraftig økning i internettspill, blant annet nettpoker.

Dette er særlig urovekkende fordi mange barn og unge har lett tilgang til slike spill. Selv om regulering av internettspill er krevende, all den tid mange gamblingsselskaper opererer fra utlandet, mener dette medlem det er nødvendig med tiltak for å redusere bransjens innpass i det norske markedet. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti allerede i 2006 lanserte muligheten for å forby kortselskapene å formidle transaksjoner til nettgamblingselskaper, jf. Dokument nr. 8:91 (2005–2006). Dette medlem er positiv til at Regjeringen nå har fulgt opp dette forslaget, jf. Ot.prp. nr. 80 (2007–2008).

Dette medlem mener imidlertid at dette tiltaket ikke er nok alene, all den tid regelverket knyttet til betalingsrestriksjoner kan omgå blant annet ved at betaling kan skje via utenlandske konti. Dette medlem mener derfor myndighetene også må vurdere andre tiltak for å hindre de sosialpolitiske konsekvensene av pengespill på Internett. Dette medlem viser til Innst. O. nr. 19 (2008–2009) der dette medlem, med henvisning til andre lands praksis, tar til orde for at en også i Norge bør få en vurdering av eventuell filtrering av utenlandske nettspillselskaper. Dette medlem mener dette kan gjøre det vanskeligere for spillsselskapene å komme inn på det norske spillmarkedet.

Dette medlem mener videre det er svært uheldig at gamblingsselskaper fritt kan reklamere for pengespill på norske TV-skjermer. Det norske markedsføringsforbudet uthules gjennom omfattende reklame fra TV-kanaler som fra utlandet retter seg mot Norge. Et viktig tiltak for å svekke bransjens markedsandeler, samt å hindre rekruttering av nye spillere, vil være å fjerne denne reklamen. Dette medlem mener Regjeringen må arbeide aktivt overfor myndighetene i avsenderland, med formål å fjerne reklame for internettgambling i sendinger som er rettet mot Norge. Dette medlem viser i den forbindelse til at det er etablert prosedyrer i EU/EØS-området nettopp med det formål å avdekke, og eventuelt fjerne, innhold som er uønsket av et annet medlemsland og som er direkte rettet mot dette landet.

Dette medlem er kjent med at departementet har forlenget oppstillingstillatelsene for bingoautomater. Dette medlem er svært overrasket over dette og mener det er kritikkverdig at oppstillingstillatelsene forlenges. Flere fagmiljø og pårørendeorganisasjoner anser bingoautomatene for å være svært aggressive, og dette medlem mener bingoautomatene må fjernes fra markedet. Dette medlem mener videre det er helt uakseptabelt at enkelte politiske parti har betydelige inntekter fra bingoautomater.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at bingoautomatene fjernes fra markedet."

4.4 Kap. 314 Kultur og samfunn

Komiteen er fornøyd med at Regjeringen bevilger nesten 26 mill. kroner til kulturtiltak som knyttes opp mot definerte samfunns mål. I strategien som skisseres i statsbudsjettet skal bevilgningen blant annet gå til en rekke tiltak som er beskrevet i handlingsplan for kultur og næring fra 2007. Viktige samarbeidstiltak mellom Norge og Russland får også tilskudd fra dette kapitlet, i likhet med kulturprosjekter som skal fremme helse og trivsel på arbeidsplassen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, er fornøyd med at Regjeringen viderefører satsingen på Den kulturelle spaserstokken med kulturtiltak for eldre.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til disse partiers merknader vedr. Den kulturelle spaserstokken under kap. 314 post 76 og kap. 320 post 78.

Post 71 Kultur og næringsprosjekter

Komiteen er tilfreds med at det i 2007 ble lagt fram en handlingsplan med flere tiltak for å utvikle den næringsmessige siden av kulturfeltet. Komiteen er fornøyd med at det forslås en økning på Kultur- og kirke departementets budsjett for 2009 til dette formål. Komiteen har merket seg at det også er satt av midler til kultur- og næringsformål over andre departementers budsjetter.

Komiteens medlem fra Høyre mener det er svært viktig å bygge opp en sterk kultur- og næringslivsorganisasjon i Norge. Dette medlem mener "Forum for kultur og næringsliv" kan tjene som grunnlag for dette. Dette medlem viser til Høyres budsjettforslag der det bevilges 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag til dette formålet.

POST 72 NORSK-RUSSISK KULTURSTRATEGI M.M.

Komiteen er glad for at Regjeringen har satt av midler fra flere departementers budsjetter spesielt innrettet på kultursamarbeid i nord mellom Russland og Norge. Komiteen vil peke på at slikt samarbeid har lange tradisjoner i nordområdene, og at både institusjoner og frilanskunstnere har deltatt i dette. Komiteen vil imidlertid understreke at samarbeid på tvers av landegrenser i nord ofte inkluderer kunstnere og kulturaktører også i andre land på Nordkalotten, og legger til grunn at dette hensynet ivaretas i tildelingene fra denne posten. Komiteen er fornøyd

med de prosjektene som er kommet med på budsjettet for 2009, og vil spesielt peke på det banebrytende arbeidet som kunst- og kulturutviklingselskapet Pikene på broen i Kirkenes står for, både bilateralt mellom Norge og Russland og i en bredere internasjonal kontekst.

Post 75 Kultur i inkluderende arbeidsliv

Komiteen er fornøyd med at det er satt av midler på Kultur- og kirkedepartementets budsjett til et samarbeid mellom Kultur- og kirkedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet med tanke på å fremme en dialog mellom kulturliv og arbeidsliv. Komiteen ser positivt på at det legges opp til å konkretisere tiltak som kulturlivet kan løfte fram i et samspill med arbeidslivet, spesielt knyttet til målene for et inkluderende arbeidsliv (IA).

Post 76 Den kulturelle spaserstokken

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, støtter Regjeringens videreføring av Den kulturelle spaserstokken. Flertallet ser det som viktig at eldre mennesker får tilgang til kulturopplevelser på linje med andre. Den kulturelle spaserstokken er etter flertallets mening et målrettet tiltak som kan realisere dette, særlig i forhold til grupper av eldre som ikke så lett har tilgang til ordinære kulturtilbud. Flertallet vil understreke at det også må være et mål å legge til rette for at både eldre og andre grupper kan benytte seg av de generelle kulturtilbudene som finnes.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser i denne forbindelse til disse partiers alternative statsbudsjett hvor det tas til orde for å fjerne denne bevilgningen, noe som for øvrig må sees i sammenheng med forslaget i samme budsjettalternativ, om å bevilge 5 mill. kroner til kulturtiltak rettet mot eldre i regi av frivillige organisasjoner, herunder Norsk pensjonistforbund, over kap. 320 post 78.

4.5 Kap. 315 Frivillighetsformål

Post 70 Merverdikompensasjon til frivillige organisasjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Finansdepartementets omtale i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, der det bl.a. heter:

"Regjeringen vil øke satsingen på frivillig sektor i årene framover. Frivillighet Norge har antydnet at

deres forslag vil medføre om lag 1 mrd. kroner i økt støtte til frivillig sektor.

Regjeringen ønsker å trappe opp støtten med opp mot 1 mrd. kroner over noen år. I forbindelse med opptrappingen av støtten til frivillig sektor i de enkelte statsbudsjettene, vil Regjeringen også ta stilling til hvordan støtten skal fordeles mellom ulike virkemidler innenfor statsbudsjettet."

Flertallet støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre minner om at utgangspunktet for kompensasjonsordningen er Stortingets vedtak om at de frivillige organisasjonene skal kompenseres fullt ut for merkostnadene som følge av merverdiavgiftsreformen.

Disse medlemmer er kjent med at en samlet frivillig sektor framholder innføring av fullt momsfritak for frivillige organisasjoner som ett av de viktigste spørsmålene for å bedre sektorens økonomiske rammebetingelser framover. Disse medlemmer er oppmerksom på at enkelte organisasjoner anfører at dagens regime pålegger dem å betale merverdiavgift for varer og tjenester i en størrelsesorden som medfører at en stor andel av det organisasjonene mottar i offentlige tilskudd, i realiteten tilbakeføres til staten i form av merverdiavgift. Disse medlemmer vil også påpeke at dagens regelverk innebærer at oppføring av ellers tilsvarende hus og anlegg skattelegges ulikt etter hvorvidt oppføringen skjer i regi av en frivillig organisasjon eller en kommune.

Disse medlemmer viser til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009) der regjeringspartiene nok en gang gikk imot forslag som har til hensikt å sørge for fortgang og avklaring i saken om frivillige organisasjoners utgifter til merverdiavgift.

Disse medlemmer viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) hvor disse partier fremmet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 legge fram et opplegg for å frita frivillige organisasjoner for momsbelastningen knyttet til innkjøp, som kan etableres fra og med 2010."

Disse medlemmer mener at kap. 315 post 70 bør omgjøres til en overslagsbevilgning, slik at de frivillige organisasjonene kompenseres fullt ut for merkostnadene som følge av merverdiavgiftsreformen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å legge frem en egen sak om momsfritak for frivillige lag og organisasjoner."

Post 71 Tilskudd til frivillighetssentraler

Komiteen merker seg at Regjeringen i bevilgningsforslaget for 2009 legger opp til en ytterligere økning i antallet frivillighetssentraler, i tråd med St.meld. nr. 39 (2006–2007) Frivillighet for alle, samt en økning i tilskuddet til den enkelte frivillighetssentral. Komiteen støtter dette.

Komiteen viser til at frivillighetssentralene har gjort det enklere for flere å delta i frivillig arbeid. Sentralene engasjerer mange til lokal frivillig innsats, og representerer en aktiv og engasjerende holdning kombinert med konkrete oppgaver knyttet til frivilliges ønsker og interesser.

Komiteen viser til utredningen "Sivile eierformer" fra Institutt for Samfunnsforskning. Komiteen registrerer de funn som framkommer i rapporten, og som på en del punkter peker på utfordringer knyttet til ulike eierstrukturer i frivillighetssentralene og varierende grad av måloppnåelsen blant frivillighetssentralene. Komiteen vil understreke at frivillighetssentralene ikke må intervensjon i driften av frivillige organisasjoner, eller forsøke å overta aktivitetene til lag og organisasjoner lokalt. Komiteen viser til retningslinjene for frivillighetssentraler, der samspill mellom det offentlige og frivillige aktører lokalt er vektlagt.

Komiteen mener på denne bakgrunn det kan være grunn til å videreføre arbeidet med å sikre et positivt samarbeid og samvirke mellom de respektive frivillighetssentralene og de frivillige lag og organisasjoner lokalt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til det treårige prosjektet NaKuHel-møteplasser. Flertallet mener dette er et godt prosjekt og i tråd med intensjonene om å etablere møteplasser lokalt, der ulike kulturaktiviteter er instrumentet i et helsefremmende og forebyggende arbeid.

Post 72 Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge

Komiteen viser til behandlingen av St. meld. nr. 14 (2006–2007), Frivillighet for alle, Innst. S. nr. 104 (2007–2008) der en samlet komité understreker betydningen av å øke grunnstøtten til frivillige organisasjoner. Komiteen mener økt grunnstøtte vil gi organisasjonene større handlingsrom til å iverksette aktiviteter i tråd med egne prioriteringer og vedtatte planer, og en nødvendig grad av forutsigbarhet.

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) og foreslår å øke bevilgningen over kap. 315 post 72 med 8 mill. kroner utover bevilgningsforslaget i proposisjonen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ønsker å støtte opp om frivillig barne- og ungdomsarbeid på lokalt nivå og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjettopplegg der Frifond foreslås økt med 11 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Komiteen mener Frifond er en meget godt fungerende ordning. Gjennom Frifond tilføres de lokale lagene, og uavhengige grupper, midler direkte til aktivitet uten innholdsmessige føringer utover det som følger av dagens deling mellom paraplyorganisasjonene og at midlene er rettet inn mot barn og unge. Komiteen mener denne friheten er en viktig kvalitet det er riktig å videreføre.

Komiteen vil også påpeke at det er viktig at Frifond fremdeles forvaltes av organisasjonene selv, gjennom de nasjonale paraplyorganisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser for øvrig til disse partiers merknad vedrørende Frifond i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 39 (2006–2007).

Disse medlemmer viser videre til at Frifond får omfattende tilskudd fra spillemidlene, og således er sårbar mht. endringer i spillemidlenøkkel og variasjoner i Norsk Tippings overskudd. Etter det disse medlemmer kjenner til vil overskuddet fra de nye automatene i 2010 være betydelig mindre enn tidligere antatt, noe som også vil få konsekvenser for overføringene til Frifond-ordningen. For at Frifond-ordningen ikke skal tape på endringer i tipperegimet legger disse medlemmer til grunn at bevilgningen over statsbudsjettet vil øke tilsvarende, og ber Regjeringen på egnet måte komme tilbake til Stortinget vedrørende dette.

Post 74 Tilskudd til etablering av frivillighetsregister

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at registeret åpnes for innregistrering 2. desember 2008 og settes i ordinær drift 2. januar 2009. Flertallet vil understreke at etablering av et register ikke representerer en gevinst i seg selv. Flertallet viser til merknader i Innst. O. nr. 93 (2006–2007) der dette flertallet understreker at etableringen av registeret i praksis må innebære en forenklet rapportering og mindre byråkrati. Dette vil, etter flertallets mening, gi de frivillige organisasjonene mulighet til å bruke mer av sine ressurser til å drive aktivitet lokalt, og sikre et mer effektivt og smidig forhold mellom offentlige myndigheter og frivillig sektor. Flertallet viser til

Innst. S. nr. 104 (2007–2008) der dette flertallet uttaler følgende:

"Flertallet vil peke på at frivillighetsregisteret vil være et nyttig redskap i håndteringen av en ny merverdiavgiftsordning."

Flertallet støtter dette.

Flertallet mener det må være mulig på noe sikt for nasjonale organisasjoner i størst mulig grad å forestå vedlikeholdet av informasjonen om sine lokale lag i registeret, innenfor rammen av de juridiske rammer som følger av tilknytningen til enhetsregisteret.

Flertallet viser til Innst. O. nr. 93 (2006–2007), der flertallet uttrykte:

"(...) at storleiken på registreringsgebyret og avgifta ikkje må vere til hinder for opplutning om registeret."

Flertallet er kjent med at nivået på de foreslåtte avgiftene/gebyrene oppfattes som høyt og vil representere en stor utgift for organisasjonenes sentrallødd. Flertallet viser til proposisjonen og omtalen av en insentivordning for å stimulere organisasjonene til å registrere seg. Flertallet registrerer at det er inngått avtale med Norsk Tipping som innebærer at frivillige organisasjoner som har rett til å motta grasrotmidler fra 2. desember og ut 2009, kan melde seg gratis inn i Frivillighetsregisteret. Flertallet mener dette vil være et godt insitament for å få organisasjonene til å registrere sin virksomhet, og slutter seg til tiltaket.

Komiteen vil påpeke at dersom Frivillighetsregisteret skal kunne fylle funksjonene i henhold til intensjonen, er det viktig at kategoriseringen reflekterer norske forhold. Komiteen ber i den forbindelse om at departementet fortsetter dialogen med sektoren om utbygging med ytterligere ICNPO-kategorier, slik at funksjonaliteten ivaretar sektorens behov.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har ved Stortingets behandling av frivillighetsregisteret pekt på svakheter knyttet til organiseringen av registeret, jf. Innst. O. nr. 93 (2006–2007).

Disse medlemmer har ved Stortingets behandling av saken vært særlig bekymret for at frivillighetsregisteret, slik det var foreslått, ville bli for byråkratisk for små organisasjoner. Disse medlemmer tar til etterretning at frivillighetsregisteret ble vedtatt opprettet på grunnlag av den da foreliggende saksfremstilling. Disse medlemmer mener registeret må favne bredt, at det ikke skal

representere stor administrativ belastning for brukerne, og at det må være klare besparelser i forhold til søknadsrutiner, rapporteringer m.m. Selv om registrering er frivillig for organisasjonene, mener disse medlemmer at det i realiteten kan oppleves som en nødvendighet for organisasjonene å være registrert, all den tid det knyttes rettigheter til dette registeret. Disse medlemmer mener dette ytterligere aktualiserer behovet for at registeret må favne svært bredt og at kostnadene knyttet til registeret holdes på et minimumsnivå for medlemmene. Disse medlemmer er kjent med at paraplyorganisasjonen Frivillighet Norge hevder at Frivillighetsregisteret er i ferd med å iverksettes uten at vesentlige funksjonaliteter er på plass. Disse medlemmer forutsetter at departementet har tett dialog med frivillig sektor og at det sørges for nødvendige tilpasninger. Disse medlemmer peker spesielt på at det må være mulig for organisasjonene å registrere relasjon mellom lokale lag og moderorganisasjonen, og det må være mulig for nasjonale organisasjoner å registrere sine lokale lag under ett. Disse medlemmer mener primært at innmelding i registeret burde være gratis for brukerne. Når dette ikke er tilfellet forutsetter disse medlemmer at nasjonale organisasjoner som registrerer sine lokale lag under ett må få en betydelig rabatt på gebyret. Disse medlemmer forutsetter at Frivillighetsregisteret utformes slik at det reflekterer norske forhold og kan brukes som nyttig verktøy for de frivillige organisasjonene.

Disse medlemmer viser til at det er inngått avtale med Norsk Tipping som innebærer at frivillige organisasjoner som har rett til å motta grasrotmidler, fra 1. desember og ut 2009 kan melde seg gratis inn i Frivillighetsregisteret. Disse medlemmer mener ordningen med fri innmelding ikke burde begrense seg til de organisasjonene som har rett til grasrotmidler, men burde gjelde for alle organisasjoner som har rett til å registrere seg i frivillighetsregisteret.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser for øvrig til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å bevilge ytterligere 1 mill. kroner til insentivordningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er enig i at et godt utformet frivillighetsregister vil være et tjenlig redskap for en rekke ordninger som kan bedre rammevilkårene for de frivillige organisasjonene. Målsettingen må være at registeret favner svært bredt, at det ikke representerer stor administrativ belastning for brukerne og at det er klare besparelser i forhold til søknadsrutiner, rapporteringer osv. Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av saken om frivillighetsre-

gisteret i juni 2007 der Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mente saken var dårlig utredet og ønsket saken sendt tilbake til Regjeringen. Disse partiene var da særlig bekymret for at frivillighetsregisteret slik det var foreslått ville bli for byråkratisk for små organisasjoner, dessuten ble det ikke godtgjort at registeret ville føre til administrative besparelser.

Disse medlemmer tar til etterretning at frivillighetsregisteret ble vedtatt opprettet på grunnlag av den da foreliggende saksfremstilling, og noterer seg at Regjeringen nå viderefører arbeidet med sikte på en etablering av registeret f.o.m. januar 2009. Disse medlemmer kan ikke se at Regjeringen følger opp sine forsikringer om at registeret også vil ivareta de små organisasjonene og at det vil være administrativt besparende for frivilligheten. Disse medlemmer vil understreke at registeret, slik det er tenkt innrettet, vil føre til store omkostninger for deler av frivilligheten – spesielt barne- og ungdomsorganisasjoner som har mange lokallag og mye aktivitet, men begrensede økonomiske ressurser.

Disse medlemmer noterer seg også at den såkalte "grasrotandelen" i Norsk Tipping er tenkt knyttet til frivillighetsregisteret, noe disse medlemmer er svært kritisk til, jf. behandlingen av Ot.prp. nr. 11 (2008–2009) og Innst. O. nr. 24 (2008–2009).

Post 75 Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak

Komiteen viser til at det er dokumentert store forskjeller i befolkningen når det gjelder deltakelse i kulturlivet. Komiteen har merket seg at organisasjonssamfunnet heller ikke i like stor grad rekrutterer fra alle grupper i befolkningen. Komiteen støtter derfor forslaget i proposisjonen om at Frivillighet Norge tilstås prosjektmidler for å styrke inkluderingsarbeidet i de tradisjonelle, norske organisasjonene. Komiteen merker seg også at Regjeringen totalt foreslår 4 mill. kroner for å styrke arbeidet med inkludering og fattigdom, og støtter dette.

Komiteen vil i denne sammenheng vise til at proposisjonen også inneholder forslag om støtte til pilotprosjekter med formål å bedre tilretteleggingen av frivillig aktivitet for mennesker med utviklingshemninger, jf. post 79.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for ramme 2 der det er lagt inn 10 mill. kroner øremerket det formål å sikre at barn fra vanskeligstilte hjem gis tilbud om fritidsaktiviteter. Tiltakene er særlig rettet mot deltagelse i aktivitet i frivillige organisasjoner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er viktig at alle grupper i samfunnet har like muligheter til aktiv deltakelse i kulturlivet, blant annet gjennom de etablerte organisasjonene. Dette medlem mener et inkluderingsprosjekt i regi av Frivillighet Norge er et godt tiltak, og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til dette formålet ut over Regjeringens forslag.

KOMMUNALE KULTURSKOLER

Komiteen vil understreke viktigheten av at musikk- og kulturskoler utvikler seg i takt med det lokale musikk- og kulturlivet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at de kommunale kulturskolene er svært viktige for å styrke kulturkompetansen hos barn og unge, for deres opplevelse av kunst og kultur, og for rekruttering av kulturutøvere både til amatørfeltet og til det profesjonelle nivå. Dette medlem mener alle barn og unge skal ha mulighet til å gå på kulturskole uavhengig av foreldrenes økonomi. Dette medlem foreslår derfor at det opprettes en ny tilskuddsordning som skal bidra til flere gratis plasser i de kommunale kulturskolene. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås 10 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det i 2006 ble gjennomført en evaluering av tilskuddsordningen for utvikling av musikk- og kulturskoler, og at evalueringen viste at ordningen har ført til økt kulturell og musikalsk aktivitet i kommunene. Dette medlem mener at dette er en viktig ordning som det bør satses ytterligere på. Dette medlem viser til Vestres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke satsingen på musikk- og kulturskoler over kap. 225 post 71 (rammeområde 16) med 2,5 mill. kroner.

Post 77 Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor

Komiteen viser til proposisjonen og er tilfreds med at budsjettforslaget innebærer en økning i forskningsinnsatsen på frivillighetsområdet, i tråd med ønskene fra en samlet frivillighetssektor.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er også kjent med at Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet vil supplere forsknings-

programmet med inntil 2 mill. kroner pr. år i en 3-årsperiode (2008–2010).

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, viser til omtalen i proposisjonen og støtter bevilgningsforslaget.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke forskningen knyttet til frivillighet med 3,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 315 post 79.

Post 79 Ymse frivillighetsformål

Komiteen viser til proposisjonen der Regjeringen følger opp og igangsetter sentrale tiltak varslet i Frivillighetsmeldingen. Komiteen mener at de tiltak som foreslås igangsatt i 2009 på ulike måter vil lette samhandlingen mellom frivillige organisasjoner lokalt, synliggjøre verdien og kompetansen som sektoren representerer, samt føre til økt tilrettelegging for frivillig arbeid lokalt.

Komiteen er svært tilfreds med at det nå igangsettes et arbeid med å utvikle satellittregnskap for å belyse den samfunnsmessige betydningen av det arbeidet som utføres av frivillig sektor.

Komiteen vil i tillegg trekke fram arbeidet med å utvikle frivillighetsbevis, der frivillige kan få dokumentert den verdifulle realkompetansen som den enkelte tilegner seg gjennom deltakelse i frivillig arbeid.

Komiteen viser til foreslått støtte til pilotprosjekter for å finne fram til ulike lokale strategier for å bedre samarbeidet mellom kommunene og frivillig sektor. Komiteen er positiv til dette og vil understreke at målet må være å formidle gode eksempler på hvordan kontaktpunkter mellom frivillige organisasjoner og kommunene kan etableres og vedlikeholdes. Komiteen mener etablering av frivillighetsråd er et godt eksempel på slike prosjekter, der en kan høste nyttige erfaringer fra enkeltkommuner med sikte på muligheten for en eventuell generell innføring av en slik ordning. Komiteen vil videre understreke at det er viktig at kommunene bruker frivillig sektor aktivt i forbindelse med planarbeid.

HERRELØS ARV

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at disse partier i forbindelse med behandlingen av skatte- og avgiftsopplegget for 2009 foreslo at såkalt herreløs arv skal tilfalle frivillige og/eller ideelle organisasjoner i stedet for statskassen, jf. Innst. O. nr. 1 (2008–2009). For 2009 er det anslått at dette vil bidra med om lag 3 mill. kroner til frivillige og/eller ideelle organisasjoner.

FRIKANALEN

Komiteens medlem fra Høyre viser til at "Frikanalen" nå er klar for åpning. Dette medlem viser til fjorårets budsjett der Høyre foreslo at herreløs arv skulle tilfalle driften av denne. Dette medlem mener fortsatt dette ville ha vært en god ordning og bemerker at dette i inneværende år hadde bidratt med anslagsvis 3 mill. kroner utover den faste bevilgningen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til etableringen av Frikanalen, som skal være et ikke-kommersielt fjernsynstilbud i det digitale bakkenettet. Disse medlemmer deler målsettingen om at frivillige organisasjoner skal få sendetid på rimelige vilkår, men mener Regjeringens satsing ikke står i forhold til ambisjonene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å styrke bevilgningen til Frikanalen med ytterligere 1 mill. kroner.

FRILUFTSFORMÅL OG -AKTIVITET

Komiteen viser til arbeidet mange frivillige organisasjoner gjør i forbindelse med friluftformsformål og tiltak rettet mot barn og unge. Både sett i forhold til bredde- og folkehelseperspektivet er dette svært viktig.

Komiteen viser til St.meld. nr. 39 (2006–2007) der det understrekes at bl.a. friluftslivsorganisasjonene:

"har en sentral og naturlig plass i floraen av frivillige organisasjoner. Disse organisasjonene bidrar gjennom sitt arbeid til å nå viktige samfunns mål. Komiteen er oppmerksom på at disse organisasjonene bidrar med viktig informasjon og kunnskapsoppbygging i befolkningen, i tillegg til å tilby aktiviteter som engasjerer og mobiliserer et stort antall mennesker."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til St.meld. nr. 39 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 104 (2007–2008) der flertallet viser til at friluftsliv også er viktig i forhold til barns motorikk, mestringsevne, sanseopplevelse og fysiske aktivitet, samt forståelse for natur og miljø.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det i Frivillighetsmeldingen presenteres et folkehelseprosjekt. Friluftslivsorganisasjonene sitter på mye kompetanse og skal involveres i det videre arbeidet med dette.

Komiteen mener friluftsansisasjonene har stor betydning for den enkeltes muligheter til fysisk aktivitet og forståelse for natur og miljø. Ikke minst gjelder dette i forhold til barn og unge. Komiteen mener friluftsansisasjonene viderefører tilknytningen til naturen som en viktig side med norsk kultur.

Etter komiteens medlem fra Venstres mening er friluftsansformål ikke blitt tilstrekkelig prioritert i de senere års budsjettprosesser, og viser i denne forbindelse til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å øke bevilgningen til friluftsansaktivitet i regi av frivillige organisasjoner med 20 mill. kroner over kap. 315 post 79.

Dette medlem viser for øvrig til at det i Venstres alternative statsbudsjett foreslås å øke bevilgningen til friluftsansformål med ytterligere 40 mill. kroner under rammeområde 13, slik at Venstres samlede bevilgning til friluftsansformål ut over Regjeringens forslag utgjør 60 mill. kroner.

KULTURAKTIVITETER I KIRKEN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til proposisjonen og departementets omtale av Den norske kirkes kulturarbeid. Disse medlemmer mener det er svært underlig at Regjeringen ikke synes å prioritere kirkes kulturarbeid i budsjettforslaget. Disse medlemmer konstaterer nok en gang at kirken ikke er en del av det mye omtalte "kulturløftet".

Komiteen viser til at Regjeringen foreslår å bevilge 5 mill. kroner for å styrke kompetansen i bispedømmene og Kirkerådet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti støtter bevilgningen, men mener der er uheldig at midlene bindes opp slik departementet legger opp til. Disse medlemmer viser til Kirkerådets initiativ med å videreutvikle kirkes kulturarbeid blant annet gjennom Den norske kirkes kulturmelding "Kunsten å være Kirke", samt vedtak i kirkes egne organer om opprettelse av et nettverk for kunst og kultur. Disse medlemmer ber Regjeringen sørge for at bevilgningen kan benyttes i henhold til kirkes egne planer og vedtak.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser for øvrig til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås 4 mill. kroner til dette formålet, ut over Regjeringens forslag.

FORSKNING KNYTTET TIL FRIVILLIGHET

Komiteens medlem fra Venstre mener det er svært viktig å øke kunnskapen rundt frivillighetens rolle og betydning i samfunnet. Det er således et behov for styrket forskning knyttet til frivillighet. Dette medlem har merket seg at det i budsjettproposisjonen for Kultur- og kirke departementet er avsatt en relativt beskjeden bevilgning knyttet til dette forskningsprogrammet, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det – i tråd med Venstres øvrige satsing på forskning og kunnskap – foreslås å øke bevilgningen til dette programmet med 3,5 mill. kroner over kap. 315 post 79.

4.6 Kap. 320 Allmenne kulturformål (jf. kap. 3320)

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, konstaterer med tilfredshet at opptrappingen til allmenne kulturformål øker i samsvar med Kulturløftet.

Flertallet slutter seg til de målene departementet legger til grunn for 2009, og at en i tillegg legger vekt på tiltak rettet mot barn og unge, ivaretagelse av likestilling og mangfoldsperspektivet. Flertallet legger vekt på at disse verdiene blir ivare tatt av kulturinstitusjonene.

Komiteen har merket seg departementets arbeid med endringer av tilskuddsforvaltningen og det departementsnedsatte utvalget ledet av direktør Lene Løken.

Komiteen viser til at det til sammen er bevilget 386,5 mill. kroner til kulturfondet og at mottakere fra kulturfondet i 2008 fra 2009 vil motta et samlet tilskuddsbeløp fra Kultur- og kirke departementet under annet kap. og post. Komiteen viser til at dette vil innebære at Norsk kulturråds handlingsrom under de enkelte kapitler øker.

Kulturproduksjonssenteret

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg arbeidet med utvikling av Kulturproduksjonssenteret i Volda, der aktører fra ulike steder i landet får utviklet og prøvd ut produksjoner for å fremme kvalitet på kunstproduksjoner for barn og unge. Tiltaket er et samarbeid mellom miljø med barnefaglig og kunstfaglig kompetanse.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at de reformene som man henviser til er av politisk karakter, og man derfor bør vise måtehold i forhold til å påføre ytterligere kostnader i byråkratiet. Disse medlemmer mener derfor at man her kan man redusere betydelig i utgifter påført av den politiske ledelsen.

POST 51 FOND FOR LYD OG BILDE

Komiteen tar til etterretning at departementet har utsatt fastsettelsen av ny forskrift om Fond for lyd og bilde, slik at en kan foreta en helhetlig vurdering av alle adekvate forhold som enkeltvis er til behandling i departementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å redusere denne posten, og mener at det resterende beløpet i størst mulig grad skal øremerkes barn og ungdom for å stimulere og rekruttere til en levende barne- og ungdomskultur. Disse medlemmer er av den oppfatning at dette fondet bør samordnes med Norsk Kulturfond, og at lyd og bilde bør kommersialiseres i en større utstrekning enn det som gjøres i dag.

POST 52 NORGES FORSKNINGSRÅD

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har intet å bemerke.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker primært å fjerne denne posten. Disse medlemmer mener at forskning bør finansieres over forskningsfondet, og ikke spres over mange kapitler i statsbudsjettet. En rekke poster er plassert ulike steder i budsjettet, og dette gjør det vanskelig å få oversikt over hvor mye ressurser de ulike tiltakene får.

POST 53 SAMISKE KULTURFORMÅL

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, deler departementets syn om at det er viktig å styrke samisk kultur, og har i likhet med departementet merket seg at Sametinget har varslet særskilte behov på museumsfeltet. Flertallet har med tilfredshet merket seg at Riddu Riddu-festivalen er blitt gitt knutepunktstatus.

Flertallet viser til at bevilgningen til samiske kulturformål økes med 8,5 mill. kroner i dette budsjettet.

Flertallet vil understreke at styrking av samisk språk er viktig for å ivareta samisk kultur og samfunnsliv, og er glad for at St. meld. nr. 35 (2007–2008) Mål og mening påpeker det samme. Flertallet er kjent med at Lavangen kommune, som ligger i et tradisjonsrikt sjøsamisk område i Sør-Troms,

søker om å bli definert som samisk språkområde. Flertallet mener dette vil bidra til å holde samisk språk og kultur i hevd i regionen, og ser positivt på kommunens initiativ.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at samene ikke trenger særtiltak, men bør søke på lik linje med andre kulturformål. Disse medlemmer er av den oppfatning at minoritetsgrupper ikke er tjent med å få slik særbehandling. Disse medlemmer mener at de forpliktelser Norge har etter Den europeiske pakt om regions- eller minoritetsspråk kan følges opp på annen måte enn ved en egen budsjettpost. Disse medlemmer foreslår derfor å redusere denne posten vesentlig.

Samisk kunstmuseum

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at det i en årrekke har blitt arbeidet iherdig for å få etablert et samisk kunstmuseum i Karasjok. Til tross for stor innsats både fra kunstnerorganisasjoner og Sametinget, er et slikt museum fremdeles ikke en realitet.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Venstre, merker seg at Samisk kunstmuseum er tatt med i prioriterte kulturbygg i departementets oversikt. Dette flertallet vil understreke at det må være Sametingets vedtatte prioriteringer som blir lagt til grunn ved vurdering av samiske kulturbygg i kommende år.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at pr. i dag står samiske kunstsatter stuet vekk og er i ferd med å råtne bort i dårlige kjellerlokaler. Etter dette medlems mening haster det med å få på plass et samisk kunstmuseum slik at kunsten blir ivaretatt for ettertida og slik at offentligheten kan få sett den. Dette medlem viser i denne forbindelse til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til videre planlegging og etablering av et samisk kunstmuseum i Karasjok over kap. 320.53.

Beaivváš Sámi Teáhter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, vil understreke viktigheten av at Beaivváš Sámi Teáhter opprettholdes som et nasjonalt teater for samene i hele Norge.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at som en opp-

følgning av St.meld. nr. 61 (1991–1992) Kultur i tiden og Innst. S. nr. 115 (1992–1993) fikk Den Norske Opera, Nationaltheatret, Det Norske Teatret, Den Nationale Scene og Beaivváš Sámi Teáhter fra 1995 hele det offentlige tilskuddet fra staten. Tilskuddene ble bevilget under kap. 324 Teater- og operaformål, post 70 Nasjonale institusjoner. Som oppfølging av St.meld. nr. 55 (2000–2001) Om Samepolitikken, ble midler til samiske tiltak under Kulturdepartementets budsjett fra 2002 samlet under én post, post 53 Samiske kulturformål, under kap. 320 Allmenne kulturformål. Som følge av dette ble det forvaltningsmessige ansvaret for en rekke formål, herunder Beaivváš Sámi Teáhter overført til Sametinget. Det er derfor kun flyttingen av tilskuddet fra budsjettpost 70 til budsjettpost 53 som gjør at Beaivváš Sámi Teáhter ikke lenger er ført opp under budsjettbetegnelsen "Nasjonale institusjoner".

Dette flertallet viser videre til at i St.meld. nr. 32 (2007–2008) Bak kulissene foreslås det at Beaivváš Sámi Teáhters oppnådde resultater skal presenteres sammen med rapporteringen fra de øvrige teatrene slik at Beaivváš Sámi Teáhter blir sett i sammenheng med resultater fra de øvrige teaterinstitusjonene med fast årlig støtte. Departementet vil også invitere til at samisk scenekunst skal omfattes av den systematiske kvalitative evalueringen som skal initieres for de øvrige institusjonene.

Dette flertallet vil imidlertid peke på at det vil være viktig å følge Sametingets vedtatte prioriteringer for realisering av samiske kulturbygg.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det i denne forbindelse er svært viktig å sikre videre fremdrift i forbindelse med planene om et eget teaterbygg for Beaivváš Sámi Teáhter i Kautokeino.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener Beaivváš Sámi Teáhter må sees på linje med de øvrige nasjonale teaterinstitusjonene, og at institusjonen således fortsatt burde vært å finne under post 70. Disse medlemmer mener Beaivváš Sámi Teáhter ikke bare er et teater for samene, men like mye et teater som med sitt samiske utspring og forankring bidrar med forestillinger av allmenn interesse. Ikke minst gjelder dette som formidler av samtidstrykk innenfor teater.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til dette formål over kap. 320.53.

POST 55 NORSK KULTURFOND

Komiteen viser til at det fra 2008 er bevilget midler til Norsk kulturfond under de relevante fagkapitlene på post 55 Norsk kulturfond. Disse midlene omfatter i hovedsak definerte tilskuddsordninger innenfor de respektive fagområdene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at departementet legger til grunn at institusjoner og virksomheter som mottar årlige statstilskudd selv tar ansvar for å skape rom innenfor sine budsjetter for tiltak som kan fremme forsøk og utvikling i egen virksomhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at å stimulere skapende åndsliv innenfor litteratur og kunst, samt skape ny og eksperimenterende arkitektur, kan gjøres med mindre midler, uten at dette går utover produksjon eller kvalitet. Disse medlemmer ser nødvendigheten av nye og kreative kunstformer, men mener at bruken av midler skal være kritisk og nyanisert. Det bør fortsatt ikke være mulig å få støtte til prosjekter som kun gjentar eller kopierer tidligere verk, og disse medlemmer mener at det fortsatt er mange søknader som er slik. Utfordringen er at man hele tiden må holde et friskt blikk på problemstillingen og ikke gradvis la seg blende av fagsjargong og kulturlivets egen selvhøytidelighet.

Disse medlemmer mener at kunst og kulturliv også kan stimuleres med andre virkemidler enn penger fra staten. Her kan nevnes at det for tiden pågår flere spennende prosjekter der kunst, kultur og næringslivet er i dialog. Disse medlemmer ønsker å redusere denne posten, slik at man blir tvunget til å få andre aktører inn på banen, hvis man ønsker å opprettholde dagens nivå. Derfor bør denne posten reduseres.

POST 73 NASJONALE KULTURBYGG

Komiteen viser til at tilskudd til investerings tiltak i perioden etter 2009 vil avhenge av bl.a. status i planleggingen og finansieringen, realiserbarhet, tilskuddsbehov og størrelsen på bevilgningene i det enkelte år.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, støtter departementets forslag til bevilgning på 141,7 mill. kroner i 2009, samt forslag til tilsagnsramme på 647,8 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser her til sine merknader under post 53. Det bør ikke være en nasjonal oppgave å

bidra til kulturbygg for særgrupper. Disse medlemmer vil derfor redusere bevilgningene til Østsmisk museum samt Aja Samisk Senter.

Norsk vasskraft- og industrimuseum

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Smelteverket i Odda og Kraftverket i Tyssedal (nå Norsk Vasskraft- og Industristadsmuseum) har hatt en stor rolle i framveksten av det moderne Velstands-Norge. Disse to institusjonene henger nøye sammen som kulturminner av nasjonal og internasjonal verdi. Disse medlemmer har merket seg at det eksisterer detaljerte planer for utvikling av disse stedene. Etter disse medlemmers mening vil det nasjonale Kulturminneåret 2009 være et godt tidspunkt å markere industri- og kulturhistorien til det moderne Norge. Industrivirksomheten er nå borte og det gir grunnlag for å skape ny virksomhet mellom kultur og næring. Disse medlemmer viser til det unike prosjektet og ber departementet vurdere hvordan det kan bistå i utviklingen av dette.

Agder naturmuseum og botaniske hage

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre merker seg orienteringen om utbyggingen av Agder naturmuseum og botaniske hage i budsjettproposisjonen. Disse medlemmer er kjent med at museets styre har vedtatt konsolidering i tråd med signalene fra departementet.

Disse medlemmer viser videre til at de to første byggetrinnene i prosjektet i hovedsak ble finansiert av Kristiansand kommune. Byggetrinn 3 vil omfatte magasiner, undervisningsrom med auditorium og elevverksted, rom for temporære utstillinger og en ny driftsavdeling med produksjonsveksthus og tilhørende arbeidsrom, lager, kontorer og personalrom. Av dette skal 29,6 mill. kroner dekkes av Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune. Det er søkt om 49,1 mill. kroner i tilskudd fra Kultur- og kirke departementet. Disse medlemmer legger til grunn at departementet vil imøtekomme denne søknaden, og snarest mulig sikre igangsettelse av tredje byggetrinn.

Science Center Østfold

Komiteen har merket seg at Science Center Østfold har søkt om 40 mill. kroner i bidrag til realisering av prosjektet innenfor en kostnadsramme på 225 mill. kroner. Selskapet dokumenterer å ha kommet langt i arbeidet med å planlegge innholdet i senteret, og å sikre nødvendig lokal forankring og samarbeid rundt realiseringen.

Komiteen ser kombinasjonen av læresenter/vitensenter, opplevelsessenter for barn og unge, utstillingsvindu og møteplass for næringsliv og utdanningsinstitusjoner som spennende.

Komiteen synes det er positivt at det legges opp til et bredt samarbeid med museene i Østfold, og at det søkes samarbeid med kunst- og kultursektoren for å styrke formidlingen og opplevelsen av teknologi og vitenskap for brukerne/publikum.

Ut fra prosjektets målsetting om et spleiselag mellom privat og offentlig kapital som finansieringsmodell, og den mobilisering som nå skjer lokalt rundt prosjektet, ser komiteen det som viktig at Regjeringen tar stilling til deltagelse i prosjektet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser her til merknad til statsbudsjett for Utdanningsdepartementet:

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjett hvor det er lagt inn en bevilgning på 40 mill. kroner fordelt over tre år til Science Center Østfold og hvor det foreslås å gi senteret status som regionalt vitensenter (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2008–2009))."

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett under ramme 12 der det er foreslått bevilget 13,3 mill. kroner til prosjektet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener Science Center Østfold må få status som regionalt vitensenter med driftsvilkår på linje med andre regionale vitensentere. Disse medlemmer har merket seg at Science Center Østfold har søkt Regjeringen om 40 mill. kroner i statlig bidrag, fordelt på tre år, til realisering av prosjektet innenfor en kostnadsramme på 225 mill. kroner. Disse medlemmer har merket seg at næringslivet så langt har bevilget 38,5 mill. kroner. Disse medlemmer viser også til at selskapet dokumenterer å ha kommet langt i arbeidet med å planlegge innholdet i senteret, og å sikre nødvendig lokal forankring og samarbeid rundt realiseringen. Disse medlemmer viser til at vitensentrene er gode bidragsytere til å øke lærelysten blant barn og unge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til disse partiers merknader og bevilgning av driftsmidler til Science Center i Østfold i Innst. S. nr. 12 (2008–2009).

Gulatinget

Komiteen viser til at gjennom Gulatinget fikk landet sin første lovsamling; gulatingen. Dette er

den eldste nordiske lovsamlingen vi kjenner. Gulatinget har også vært modell og inspirasjon for andre land, blant annet for etableringen av Alltinget på Island.

Komiteen viser til at Gulatinget er Sogn og Fjordane sitt tusenårssted, og er av stor regional, nasjonal og internasjonal betydning. Komiteen vil peke på at det i vår tid er all grunn for å verne om og videreutvikle den demokratiske arven Gulatinget representerer. Komiteen mener stedet bør løftes fram som en viktig del av vår felles nasjonale historie. Komiteen mener det er naturlig at feiringen av grunnlovsjubileet i 2014 inkluderer markering av Gulatinget i sine planer.

Aust-Agder kulturhistoriske senter

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er kjent med planene for utbygging av Aust-Agder kulturhistoriske senter på Langsæ i Arendal. Dette prosjektet er gjennomarbeidet med vedtak i alle kommuner og i fylkeskommunen, og arkitektkonkurranse er gjennomført. Regional finansiering er på plass og det er igangsatt arbeid for 25 mill. kroner med sikte på å ha forprosjekt og nødvendig analysearbeid gjennomført pr. august 2009. Disse medlemmer mener det er viktig at prosjektet ikke stopper opp, og ber Regjeringen vurdere statlig bidrag slik at prosjektet kan realiseres.

POST 74 TILSKUDD TIL TILTAK UNDER NORSK KULTURRÅD.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at departementet vil slå sammen tilskuddene til Norgesnett og musikkverkstedsordningen i en stor ordning for øvingslokaler og utstyr til både scener og øvingslokaler for rytmisk musikk. Flertallet har merket seg at den endelige utformingen av tilskuddordningen vil bli utformet i et samarbeid med de berørte parter.

Flertallet har videre merket seg at det er foreslått en avsetning på 3 mill. kroner til drift av etablerte regionale kompetansesentra for rytmisk musikk fra 2. halvår 2009 og at disse midlene vil bli fordelt etter søknad til departementet.

Flertallet støtter planene om å etablere et Dramatikkens hus og en bevilgning på 2 mill. kroner til dette og at dette er lagt til Det Åpne teater.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til Regjeringens forslag og foreslår denne posten økt med kr 1 250 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at tildelinger fra Kulturrådet er tilfeldige og i stor grad favoriserer smale kulturuttrykk som ikke er verken nyskapende, interessante for folk flest eller har potensial til å stå på egne ben etter oppstartsfasen. Disse medlemmer ønsker å redusere denne posten kraftig.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er svært viktig å stimulere til utvikling innenfor frie grupper og ensembler.

Komiteens medlem fra Høyre mener Tilskuddsordningen for basisfinansieringen av etablerte scenegrupper bør styrkes ytterligere og viser til Høyres alternative budsjett der ordningen styrkes med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Norsk kulturhåndverk

Komiteen viser til det arbeidet som gjøres for å fremme utviklingen av norsk kulturhåndverk. Komiteen viser til betydningen av at de ulike aktører innenfor fagfeltet samarbeider om å utvikle feltet. Komiteen er kjent med dialogen mellom Birka og Norges Husflidslag om å lage et verdiskapningsprogram for norsk kulturhåndverk, og om å få en felles kvalitetsmerking for norske håndverksfag.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, ser positivt på denne utviklingen og foreslår derfor å øke bevilgningen til Birka med 250 000 kroner over kap. 320 post 74 sammenlignet med forslaget i proposisjonen.

Studium Actoris

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at bevilgningen til Studium Actoris ikke er en bevilgning til Folk i gata-festivalen, men en bevilgning til den frie teatergruppen Studium Actoris. Folk i gata er en ny og spennende festival i Norge med et nytt uttrykk. Flertallet vil påpeke at denne festivalen må få søke støtte på lik linje med andre festivaler. Den frie teatergruppen Studium Actoris er et spennende og viktig teatertilbud i Østfold.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår derfor å øke bevilgningen til Studium Actoris over kap. 320 post 74 med 250 000 kroner utover forslaget i proposisjonen.

Aktivitetstilbud til kor

Komiteen har merket seg at Aktivitetstilbud til kor fungerer etter intensjonen og bidrar til å muliggjøre konsertprosjekter der profesjonelle og amatører samarbeider. Ordningen er brukernær og effektiv og gir mye kultur for pengene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til disse partiers alternative budsjetter der det foreslås å bevilge ytterligere 1 mill. kroner til dette formålet, som er en dobling i forhold til Regjeringens forslag.

Tilskudd til landsomfattende musikkorganisasjoner

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at Norsk Musikkråd er foreslått som forvaltningsorgan for tilskudd til landsomfattende musikkorganisasjoner. Disse medlemmer legger til grunn at det utarbeides en fordelingsmekanisme som i større grad reflekterer organisasjonenes aktivitetsnivå og samfunnsansvar i fordelingen av midler, ved hjelp av objektive kriterier uten bruk av skjønn.

*De unges orkesterforbund**Sommerskolene*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at UNOF driver 10 landsomfattende somtermusikkskoler som er åpne for alle unge musikere uansett nivå. Somtermusikkskolene er en viktig arena for ungdom med like interesser både musikalsk og sosialt. Disse medlemmer vil peke på det viktige arbeidet UNOF gjør med å inkludere og være et lavterskeltilbud.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil øremerke 1,5 mill. kroner av posten til dette.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til dette formålet ut over Regjeringens forslag.

Musikkinstrumenter til skolekorps

Komiteen viser til ordningen for tilskudd til kjøp av musikkinstrumenter til skolekorps. Komiteen viser til at skolekorpsene har store utgifter til musikkinstrumenter og er tilfreds med at Regjeringen støtter opp om skolekorpsene gjennom å øke bevilgningen til instrumentfondet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre imøteser en videre opptrapping av ordningen og peker på at også skoleorkestre har store utgifter knyttet til instrumentkjøp. Disse medlemmer ber Regjeringen bygge videre på erfaringene fra instrumentfondet for skolekorps og etablere en egen ordning for skoleorkestre. Disse medlemmer mener De Unges Orkesterforbund kan være en naturlig forvalter av en slik ordning. Disse medlemmer ber Regjeringen komme tilbake til dette senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning for tilskudd til musikkinstrumenter for skole- og amatørorkestre, etter modell fra ordningen med tilskudd til innkjøp av instrumenter for skolekorps, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til instrumentordningen som ble innført i 2006, hvor skolekorps kan søke om å få kjøpte instrumenter. Ordningen gjelder i dag bare skolekorps, og administreres av Norges Musikkorps Forbund. Disse medlemmer er av den oppfatning at ordningen også bør gjelde skoleorkestrene, som har 125 orkestre over hele landet. Disse medlemmer vil øremerke 1 mill. kroner av posten til dette.

Disse medlemmer forslår derfor følgende:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at inntil 5 pst. av midlene til instrumentinnkjøpsordningen benyttes til barne- og ungdomsorkestrene."

Flerkulturelle institusjoner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil påpeke viktigheten av at man i et flerkulturelt samfunn har respekt for kulturelle og språklige minoriteter, og at alle må ha muligheten til å kunne ta vare på sine språk som en viktig del av sin identitet. Videre er det viktig at forholdene legges til rette for at ulike minoriteter får uttrykt sine kulturer, og samtidig får ta del i den tradisjonelt norske.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der Nordic Black Theatre og Stiftelsen Cosmopolite begge er lagt inn med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke de flerkulturelle institusjonene med 6 mill. kroner ut over Regjeringens forslag. Dette vil blant

annet komme Center for Afrikansk Kulturformidling, Du Store Verden!, Mela-Stiftelsen Horisont og Nordic Black Theater til gode. Beløpet skal fordeles slik:

- Du Store Verden!: 1 mill. kroner
- Center for Afrikansk Kulturformidling: 1 mill. kroner
- Stiftelsen Horisont – Mela: 1 mill. kroner
- Nordic Black Theatre: 1,5 mill. kroner
- Cosmopolite: 1,5 mill. kroner

I tillegg viser dette medlem til omtale og forslag vedrørende styrking av flerkulturelle bibliotek under kap. 326 post 78.

Kulturtiltak i fengsler

Komiteen viser til at det er stort behov for kulturtiltak i norske fengsler, og at kulturaktiviteter er et godt virkemiddel i sosialisering- og rehabiliteringsprosessen. Komiteen viser til at Musikkens studieforbund har gode erfaringer med prosjektet Musikk i fengsel og frihet og at prosjektet bør videreutvikles.

Komiteen er fornøyd med at Regjeringen viderefører satsingen på kulturtiltak i fengslene. Komiteen vil videre peke på at bevilgningen til bibliotektiltak i fengslene beløper seg til 12,4 mill. kroner over tre år, og at målet om full dekning nesten er oppnådd.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener en styrket samfinansiering fra flere nasjonale og regionale støtteordninger kan være tjenlig for å styrke prosjektet Musikk i fengsel.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der Musikk i fengsel og frihet foreslås økt med 0,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Oslo Camerata

Komiteen viser til at kammerorkesteret Oslo Camerata er veletablert og holder høy kunstnerisk kvalitet. Orkesteret har sitt opphav i miljøet rundt Barratt Due Musikk institutt. Siden Oslo Camerata ble grunnlagt i 1998, har orkesteret gjort seg bemerket.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at Oslo Camerata i dag mottar støtte via Norsk kulturråd, noe som fører til liten forutsigbarhet i forbindelse med tildeling av støtte. Disse medlemmer mener Oslo Camerata bør komme inn som fast post på statsbudsjettet, for på

denne måten å sikre større forutsigbarhet for orkesteret.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn ble foreslått bevilget 0,8 mill. kroner til Oslo Camerata, jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009). Dette medlem konstaterer at dette forslaget ikke fikk flertall, men foreslår på nytt å bevilge 1 mill. kroner til Oslo Camerata, jf. omtale under kap. 320 post 79.

Det Åpne Teater

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til det svært viktige arbeidet Det Åpne Teater står for i utviklingen av ny norsk dramatik. Teateret er som et nav der nye dramatikere og institusjonene på scenekunstheltet finner et effektivt møtepunkt.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der det foreslås en ekstra bevilgning på 1 mill. kroner utover Regjeringens budsjett.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår en bevilgning på 1 mill. kroner til Det Åpne Teater for å styrke utviklingen av ny norsk dramatik.

Kulturkirken Jacob

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, er kjent med at Kulturkirken Jacob er i en vanskelig økonomisk driftssituasjon. For å bidra til videre drift foreslår flertallet at det statlige driftstilskuddet for 2009 økes med 0,750 mill. kroner over kap. 320 post 74.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Kulturkirken Jacob har blitt et viktig visnings- og produksjonssted for det frie feltet. Disse medlemmer mener dette er en unik arena som gir særlige muligheter for uttrykk relatert til kirkerommet.

Disse medlemmer viser til følgende merknad i Budsjett-innst. S. nr. 2 (2007–2008):

"Komiteen viser til at Kulturkirken Jacob fyller en viktig kulturpolitisk funksjon, og at det er viktig å støtte opp under Kulturkirkens drift."

Disse medlemmer er kjent med at Kulturkirken Jacob ser seg nødt til å avvikle driften fra 1. januar 2009 dersom den ikke tilføres mer midler. Disse medlemmer ber Regjeringen sørge for at Kulturkirken Jacob kan sikres stabil drift.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine partiers alternative budsjetter der det er foreslått en ekstra bevilgning på 1 mill. kroner utover Regjeringens budsjett.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår på denne bakgrunn å bevilge 1 mill. kroner til Kulturkirken Jacob.

Brannsikring av Bryggen i Bergen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til de siste måneders hendelser, med flere branner på Bryggen i Bergen. Bryggen står på UNESCOs verdensarvliste, og det er derfor et nasjonalt kulturminne. Disse medlemmer viser til at det i tillegg til Bryggen som sådan, ligger flere museer som ville bli berørt av en storbrann. Dette ville være en tragedie, ikke bare for byen Bergen, men også for Norge som nasjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil øremerke fem mill. kroner av posten til brannsikring av Bryggen i Bergen, under den forutsetning at Bergen Kommune går inn med tilsvarende beløp.

St. Hallvardspillet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til medieoppslag knyttet til fremtiden for St. Hallvardspillet i Buskerud. Første gang spillet ble arrangert i profesjonell forstand var i 2000, og ble senere overtatt av Brageteatret som arrangerte forestillinger i 2002 og 2004. I 2008 ble det satt opp et nytt stykke i regi av en nystartet forening, og nær 2000 tilskuere overvar de fire forestillingene. Det er planlagt at dette stykket også skal settes opp i 2009.

Disse medlemmer mener det bør vurderes å se på støtten som slike spill får i Norge i dag, ut fra at det bør skapes større økonomisk forutsigbarhet for arrangører, og legger til grunn at det vil bli satt av midler til oppsetningen i 2009 gjennom tilskuddordningen for historiske spill/friluftsspill under kap. 320 post 74, gitt at formelle krav knyttet til søknad mv. innfris.

Kunsten å være kirke

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til målsettingene som er trukket opp i dokumentet "Kunsten å være kirke", som bl.a. Kirkemøtet har sluttet seg til. Disse medlemmer er kjent med at kirkelige institusjoner

og menigheter i liten grad har mulighet til å søke på kulturmidler fra Kulturrådet og andre kulturtiltak i skjæringspunktet kultur – kirke. Disse medlemmer vil understreke at det bør være en mulighet for kirkelige institusjoner og menigheter å søke på slike midler.

Ungdomsfabrikken

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg de spennende planene knyttet til etableringen av Ungdomsfabrikken som et permanent kulturtilbud for unge i Oslo. Ungdomsfabrikken ble startet i 2007, er ungdomsstyrt, og har skapt engasjement og fellesskap blant unge artister, kunstnere og unge ledere. Målet er å gi et langsiktig kulturtilbud på unges premisser.

Komiteens medlem fra Venstre er kjent med at Ungdomsfabrikken har behov for å styrke arbeidet med planlegging og oppfølging, og foreslår å bevilge 0,5 mill. kroner til dette formål.

Snelda

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til følgende merknad fra Budsjett-innst. S. nr. 2 (2006–2007):

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at kultur- og utdanningskomiteen i Oslo kommune i sin innstilling i forbindelse med ny kulturstrategi for Oslo gir støtte til prosjektet "Snelda". Prosjektet er et initiativ fra blant annet Cosmopolite, Nordic Black Theatre og Stiftelsen Horisont, og dreier seg om å utvikle et område ytterst på Bjørvika-utstikkeren i Oslo som kulturøy/kulturell base. Flertallet merker seg også at Norsk kulturråd støtter prosjektet. Flertallet er positive til initiativet."

Snelda-partnerskapet består av seks partnere, som alle har til felles at de presenterer og/eller produserer kunst med en sterk ung multikulturell forankring: Dancing Youth, FloorKnight, Didá, Global Oslo Music, Ungdomsfabrikken, Minoritet!, Horisont, Cosmopolite og Nordic Black Theatre.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ber Regjeringen bidra til at prosjektet blir realisert, blant annet ved å gå i dialog med Snelda-partnerene og å ta positive initiativ i forhold til Oslo kommune.

Sandbeck-stiftelsen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er kjent med at Sandbeck-stif-

telsen på Rena arbeider med å ivareta kulturarven etter multikunstneren Vidar Sandbeck. Stiftelsen driver med kulturformidling, og visjonen bak stiftelsen er å lage opplevelser/formidle Vidar Sandbecks totale kunstproduksjon regionalt og nasjonalt. Disse medlemmer mener dette er et viktig tiltak, særlig i en nasjonal sammenheng, og legger til grunn at departementet vil vurdere på hvilken måte man kan bidra med statlig støtte til dette formålet.

Kristiansund Kirke Kultur Festival

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Kristiansund Kirke Kultur Festival gjennom ni år har utviklet seg til en festival på høyt profesjonelt nivå. Disse medlemmer er kjent med at festivalen mottar støtte fra Norsk kulturråd, men at støtten ikke står i forhold til festivalens virksomhet. Disse medlemmer ber Regjeringen bidra til en god utvikling for Kristiansund Kirke Kultur Festival.

POST 75 KULTURPROGRAM

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har intet å bemerke.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at gjennom Norges bidrag til samarbeid med EU gjennom EØS-bidraget, også skulle dekke Norges deltagelse i de ulike kulturprogrammene gjennom EU.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det i budsjettet for 2008 ble gitt en tilsagnsfullmakt på 8 mill. kroner med sikte på bevilgning i 2009 til en internasjonal biennal samtidskunstfestival i Oslo. Flertallet viser til at forutsetningen for tilskudd til festivalen var en kostnadsfordeling mellom kommune og stat på 40–60 pst. Flertallet viser til manglende forankring i de offentlig støttede kunstinstusjonene i Oslo, og at den kommunale andelen fortsatt mangler. Flertallet viser imidlertid til at departementet er innstilt på å komme tilbake til Stortinget dersom forutsetningene ligger til grunn på et senere tidspunkt. Flertallet har merket seg at departementet på denne bakgrunn i 2009 har valgt å styrke samtidsfestivalen ved Nationaltheateret og Ultima-festivalen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at "ymse poster" i et budsjett er en uting. De ulike tiltakene bør finnes i andre poster og dele med de allerede eksisterende tiltakene der.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til disse partiers alternative statsbudsjett hvor denne bevilgningen fjernes, noe som for øvrig må sees i sammenheng med forslaget om å bevilge 5 mill. kroner til kulturtiltak rettet mot eldre i regi av frivillige organisasjoner, herunder Norsk Pensjonistforbund, over kap. 320 post 78.

150-årsmarkering for Knut Hamsuns fødsel

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til disse partiers alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge ytterligere 0,5 mill. kroner til forberedelse til 150-årsmarkeringen for Knut Hamsuns fødsel i 2009.

Bjørnson-året

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det i 2010 er hundre år siden Norges nasjonaldikter og første nobelprisvinner, Bjørnstjerne Bjørnson, døde. Disse medlemmer mener en bør markere Bjørnson-året 2010 som en viktig nasjonal begivenhet. Disse medlemmer mener Bjørnsons innsats best kan markeres ved å vektlegge ikke bare hans litterære kvaliteter, men også hans kamp for menneskerettighetene, for de små og forfulgte folk og nasjoner, og hans engasjement og forsvar for undertrykte enkeltindivider og grupper. Disse medlemmer mener det er viktig at Bjørnson-året 2010 blir en synlig markering for hele landet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til disse partiers alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge ytterligere 0,5 mill. kroner til forberedelse til markering av Bjørnson-året 2010.

Petter Dass-senteret

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til den økede virksomheten ved Peter Dass-senteret på Alstahaug, og de driftsmessige utfordringer og muligheter det nye anlegget gir.

Komiteens medlem fra Høyre viser i tråd med dette til Høyres forslag til budsjett der det er bevilget 1 mill. kroner til drift.

POST 79 TIL DISPOSISJON

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår å redusere kap. 320 post 79 med

2 750 000 kroner sammenlignet med forslaget i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er meget overrasket over at statsråden finner det nødvendig med en tredobling av posten. At en slik formidabel økning på en post som er til disposisjon for statsråden, kommer akkurat i et valgår, er påtakelig. Disse medlemmer kan ikke se at budsjettforslaget inneholder noe som helst forklaring på økningen og vil derfor gå mot denne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at bevilningene på Kultur- og kirkedepartementets budsjett utenom denne posten i sin helhet er bundet til bestemte tilskuddsmottakere eller tilskuddsordninger, jf. de enkelte kapitlene og fordelingen av foreslått bevilgning under postene, herunder vedleggene 1 og 2 til proposisjonen. Det er derfor nødvendig for departementet å kunne disponere midler på en disposisjonspost for å kunne dekke opp uforutsette behov av særskilt karakter som oppstår i løpet av budsjettåret. Flertallet viser videre til at det i løpet av det siste året er lagt frem en rekke stortingsmeldinger på kulturområdet, ytterligere meldinger vil bli lagt frem i første halvår 2009. Det er satt i gang en rekke reformer og endringsprosesser, bl.a. Løkenutvalgets gjennomgang av kulturfeltet og det partssammensatte utvalget i orkestersektoren. Gjennomføringen av disse endringsprosessene vil kreve frie midler for å imøtekomme uforutsette behov underveis.

Den foreslåtte bevilgningen i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Tillegg nr. 3 på 27,4 mill. kroner utgjør 0,3 pst. av samlet foreslått bevilgning under Kultur- og kirkedepartementet på 8 473,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at dette medlem innenfor vedtatt ramme foreslår å omdisponere 21 mill. kroner fra kap. 320 post 79 til følgende formål, jf. omtale under 4.1.5 og de respektive poster:

- 1 mill. kroner for å styrke forutsigbarheten for kammerorkesteret Oslo Camerata (kap. 320 post 74)
- 1 mill. kroner til utvikling av ny norsk dramatik ved Det Åpne Teater (kap. 320 post 74)
- 1 mill. kroner for å sikre drift av Kulturkirken Jacob (kap. 320 post 74)
- 0,5 mill. kroner til etablering av Ungdomsfabrikken som permanent kulturtilbud for unge i Oslo (kap. 320 post 74)
- 3 mill. kroner til diverse tiltak ved Riksscenen (kap. 323 post 78)
- 0,5 mill. kroner for å forbedre rammevilkårene for Kulturentusiastene (kap. 323 post 78)
- 4 mill. kroner til styrking av region- og distriktsoperaene (kap. 324 post 73)
- 2 mill. kroner til restaurering av Aulestad i forbindelse med Bjørnsonåret 2010 (kap. 326 post 1)
- 1 mill. kroner for å bedre driftssituasjonen ved Sjøfartsmuseet i Bergen (kap. 328 post 70)
- 1 mill. kroner til kartlegging av rehabiliteringsbehovet ift. kulturminner (kap. 328 post 78)
- 3 mill. kroner til styrket innsats mht. lokale og private arkiver (kap. 329 post 78)
- 3 mill. kroner til styrket regional filmsatsing, bl.a. Film 3, Fuzz og Filmcamp (kap. 334 post 73)

POST 82 NOBELS FREDSSENTER

Komiteen støtter departementets forslag om å øke bevilgningen til Fredssenteret med 3 mill. kroner.

POST 83 FOND FOR FRIVILLIGE OG DELTAGENDE KULTURAKTIVITETER (NY)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det er det rike og varierte folkelige kulturliv med appell til brede lag av befolkningen som bør få bedre kår. Det er ikke nødvendigvis profesjonell kultur for små målgrupper som gir et rikt kulturliv, men deltagende kultur som favner folk flest. Disse medlemmer jobber for at en rik flora skal nå flere og gi mer til landets innbyggere. Kulturen bør være deltagende, engasjerende og treffe flest mulig.

Disse medlemmer mener at de frivillige og deltagende kulturaktiviteter i sum gir mest glede og opplevelse til både tilskuere og deltagende. For å sikre en stabil grad av støtte for slike aktiviteter mener disse medlemmer at det bør opprettes et fond. Fondets avkastning skal gå til prosjektstøtte blant organisasjoner som driver med frivillig og deltagende kulturaktiviteter. Det bør prioriteres å gi støtte til aktiviteter som retter seg spesielt mot barn og unge, eller mot familier. Eksempler på gode formål som kan få støtte er musikk- og amatørteatervirksomhet, kurs i skapende kunst, etc.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et fond for tilskudd til frivillig og deltagende kulturvirksomheter, med spesiell oppmerksomhet om de virksomheter som inkluderer eller retter seg mot barn og ungdom."

POST 84 FOND FOR SAMARBEID MELLOM KULTUR-
VIRKSOMHETER OG PRIVAT NÆRINGS LIV
(NY)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at samtidig kan kulturlivet lære hvordan kulturen i større grad kan spille på lag med sitt publikum.

Disse medlemmer vil foreslå et fond for samarbeid mellom kulturvirksomheter og privat næringsliv. Allerede i dag jobber Forum for Kultur og Næringsliv med å skape møteplasser og bygge nettverk. Slik kan de fremme samarbeid mellom de to sektorer. Både dette forum og andre virksomheter bør kunne få tilskudd til prosjekter som fremmer samarbeid mellom kultursektoren og næringslivet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et fond for tilskudd til samarbeid mellom kulturvirksomheter og privat næringsliv."

4.7 Kap. 321 Kunstnerformål

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, konstaterer at politikken på dette området i all hovedsak videreføres. Flertallet har merket seg at departementet arbeider med forskriften om stipend basert på gjennomført kunstutdanning, blant annet med sikte på å vurdere, og inkludere, kunstutdanninger som i dag ikke omfattes av forskriften. Flertallet støtter dette. Flertallet merker seg videre at arbeidet med en dreining fra garantiinntektsordningen over mot flere arbeidsstipender fortsetter. Flertallet støtter dette, men mener departementet på egnet måte senere bør gjøre en vurdering av hvor balansepunktet mellom disse to ordningene bør ligge.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Venstre, er tilfreds med at de kollektive kulturpolitiske baserte vederlagsordningene er styrket, og at departementet framholder at et hovedmål for kunstnerpolitikken skal være å sikre opphavsmenn vederlag for offentlig bruk av åndsverk.

Dette flertallet legger til grunn at kunstnerundersøkelsen som departementet har gjennomført og som nå har vært på høring, vil danne utgangspunkt for departementets videre arbeid med å styrke kunstnerens kår.

Dette flertallet legger videre til grunn at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en vurdering av spørsmålet om videreføring av garantiinntekten og vurdering av ulike typer stipend under kap. 321 post 73 i egnet sammenheng.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det foreslås å øke bevilgningene over dette kap. med 10,9 mill. kroner i Venstres alternative statsbudsjett, jf. merknader under postene 72 og 73.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å avvikle ordningen med statsstipendiater. Disse medlemmer kan ikke se at det er en offentlig oppgave å betale lønnen for kunstnere som burde kunne leve av å selge sin kunst i et kommersielt marked.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen avvikle ordningen med statsstipendiater."

Post 72 Stipend basert på gjennomført kunstutdanning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser ingen grunn til å gi kunstfagstudenter, som er berettiget til studiefinansiering fra Lånekassen, særrettigheter i forhold til andre studenter som omfattes av Lånekassens studiefinansiering. Disse medlemmer viser ellers til merknad og forslag i kap. 321 post 73 om avvikling av kunstnerstipend.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at departementet i budsjettproposisjonen varsler at de vil gjennomgå forskriften om stipend basert på gjennomført kunstutdanning, bl.a. med sikte på å vurdere og inkludere kunstutdanninger som i dag ikke omfattes av forskriften. Det tas ifølge budsjettproposisjonen sikte på at en ny forskrift får virkning for studenter som uteksamineres våren 2009.

Flertallet er kjent med at scenografistudentene ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) ikke omfattes av gjeldende forskrift, til tross for at tilsvarende utdanninger omfattes av denne, jf. Dokument nr. 15:974 (2007–2008). Dette har som konsekvens at avgangsstudentene ved scenografiutdanningen ved KHiO våren 2008 ikke fikk stipend basert på gjennomført kunstutdanning, noe flertallet finner urimelig all den tid de ville mottatt et slikt stipend der-

som de var studenter ved for eksempel scenografiutdanningen ved Høgskolen i Østfold.

Komiteens medlemmer fra Venstre viser i denne forbindelse til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 0,3 mill. kroner slik at også disse studentene vil kunne få stipend basert på gjennomført kunstutdanning, med tilbakevirkende kraft.

Post 73 Kunstnerstipend

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å avvikle ordningen med kunstnerstipend, men beholder noe av posten for å kunne gi de som allerede mottar stipender en mulighet til å skaffe seg annen inntekt.

Disse medlemmer viser til eget representantforslag (Dokument nr. 8:119 (2007–2008)) om å avvikle ordningen med stipend til kunstnere.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er viktig å ha gode stipendordninger for kunstnere, for på denne måten å legge til rette for at kunstnere kan konsentrere seg fullt og helt om sitt virke, særlig i etableringsfasen. I økonomiske nedgangstider er dette spesielt viktig. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 10,6 mill. kroner til 50 nye arbeidsstipend.

Post 74 Garantiinntekter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å avvikle ordningen, men beholder noe av posten for å kunne gi de som allerede mottar garantiinntekter en mulighet til å skaffe seg annen inntekt.

På denne bakgrunn fremmer derfor disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å avvikle ordningen med garantiinntekter."

4.8 Kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 3322)

Komiteen er opptatt av at forskning, innsamling og bevaring er nødvendig og viktig for at kunst-

museene skal skape grunnlag for, kunnskap om, forståelse for og opplevelse av billedkunst, kunsthåndverk, design og arkitektur av god kvalitet.

Komiteen merker seg at den statlige virksomheten under kapitlet omfatter blant annet KORO – Kunst i det offentlige rom, stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design og knutepunktinstitusjonen Nordnorsk kunstnersenter. Komiteen vil understreke kunstens sentrale betydning i vårt samfunn. Billedkunst, kunsthåndverk, design og arkitektur spiller viktige roller i vårt samfunn med et bredt spekter av virkemidler og uttrykk.

Komiteen viser til at dette er et av områdene på kulturområdet som må styrkes slik at flest mulig får tilgang til, forståelse for og opplevelse av billedkunst, kunsthåndverk, design og arkitektur av høy kvalitet. Komiteen mener det er svært viktig at institusjonene har barn og unge som en prioritert målgruppe i sine formidlingstilbud. Det er viktig for barn og unge å få tilrettelagt tilgang til og opplevelse av dette viktige området på kulturområdet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener det er viktig at Regjeringen foreslår økte bevilgninger til ulike gode tiltak for formidling av billedkunst og kunsthåndverk.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker primært å redusere driftsutgifter i det offentlige. Dette gjøres gjennom en rasjonell og effektiv driftsform.

Post 50 Kunst i offentlige rom

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at Regjeringen øker bevilgningen til kunstproduksjon i kommunale og fylkeskommunale bygg, herunder offentlige uterom, samt til innkjøpsordningen for leiebygg og eldre statsbygg.

Flertallet viser til at Fornyings- og administrasjonsdepartementet tildeler i tillegg til rammen under post 50 midler til kunstproduksjon gjennom Statsbygg. Dette er et godt og nødvendig virkemiddel for å sikre tilgang til kunst i offentlige rom. Det er lagt inn en økning på 3 mill. kroner til generell styrking av ordningene. Flertallet viser til at KORO (Kunst i offentlige rom) får fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd til kunstnerisk utsmykking for inntil 13 mill. kroner utover bevilgningen i 2009.

Komiteen vil understreke viktigheten av at innkjøpsordningen også omfatter kunst fra funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede. Kunstnerne skaper kunst av høy kvalitet. Komite-

teen vil i den forbindelse vise til det arbeidet som gjøres på Trastad gård.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker primært å redusere statens innkjøp av kunst betydelig. Staten er allerede eier av store mengder kunst som kan brukes til utsmykning av offentlige bygg.

Disse medlemmer viser til at et samlet storting i Dokument nr. 8:98 (2002–2003) om ordning for utleie av kunst- og kulturgjenstander, vedtok:

"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ overfor institusjoner på kunst- og kulturområdet med sikte på at samlingene i større grad kan bli tilgjengelig for allmennheten, privatpersoner, næringsliv og offentlige virksomheter, for eksempel gjennom utlån/utleie av kunst- og kulturgjenstander."

Disse medlemmer mener at med en ordning for utlån/utleie fra offentlig på plass bør også offentlige virksomheter i større grad basere seg på lån/leie, enn dyrebare innkjøp slik som i dag.

På bakgrunn av dette fremmer derfor disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i større grad enn tidligere bruke kunst som allerede er i statens eie til å utsmykke offentlige bygg."

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at posten blir økt med 3,75 mill. kroner. Flertallet mener at det er bra at 1 mill. kroner til prosjekter i forbindelse med mangfoldsåret blir videreført i 2009.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, mener det er viktig at det blir prioritert prosjektstøtte til billedkunst og kunsthåndverk med en mangfoldsdimensjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at å stimulere skapende åndsliv innenfor kulturen, samt skape ny og eksperimenterende kunst, kan gjøres med mindre midler, uten at dette går utover produksjon eller kvalitet. Disse medlemmer ser nødvendigheten av nye og kreative kunstformer, men mener at bruken av midler skal være kritisk og nyansert. Det bør fortsatt ikke være mulig å få støtte til prosjekter som kun gjentar eller kopierer tidligere verk, og disse medlemmer mener at det fortsatt er mange søknader som er slik. Utfordringen er at man hele tiden må holde et friskt blikk på problemstillingen og ikke

gradvis la seg blende av fagsjargong og kulturlivets egen selvhøytidelighet.

Disse medlemmer mener at kunst og kulturliv også kan stimuleres med andre virkemidler enn penger fra staten. Her kan nevnes at det for tiden pågår flere spennende prosjekter der kunst, kultur og næringslivet er i dialog. Disse medlemmer ønsker å redusere denne posten, slik at man blir tvunget til å få andre aktører inn på banen, hvis man ønsker å opprettholde dagens nivå. Derfor bør denne posten reduseres.

Post 73 Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Komiteen vil understreke at Nasjonalmuseets kjerneansvar består i å være en nasjonal kunnskapsbank og en serviceinstitusjon for de visuelle kunstarene i hele landet med ansvar for landsdekkende formidlingsprogrammer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene Fremskrittspartiet, mener at det neste nasjonale byggeprosjektet i hovedstaden, når operasjonen nå er ferdigstilt, skal være et nytt nasjonalmuseum. Flertallet viser til at Regjeringen arbeider med å forberede en arkitektkonkurranse. Samtidig er det viktig at Nasjonalmuseet sikres gode og forsvarlige forhold i årene før et nybygg er på plass.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, merker seg departementets formuleringer om at Nasjonalmuseet har en forpliktelse overfor regionene når det gjelder samarbeid om visning og formidling av kunst.

Et tredje flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil vise til debatten som har gått i media, med fokus på at institusjonen ikke har løftet denne forpliktelsen i tilstrekkelig grad. Dette flertallet viser spesielt til at Samorganisasjonen for kunstformidling i Nord-Norge (SKINN) og andre regionale aktører har tatt på seg en viktig formidlingsoppgave. Dette flertallet legger til grunn at departementet vil se på de totale bevilgningene til kunstformidling.

Post 75 Offentlige rom, arkitektur og design.

Komiteen mener det er positivt at Norsk Form og Norsk Designråd nå er samlokalisert i Norsk Design og Arkitektursenter, slik at de sammen kan skape en arena for formidling av og debatt om design, samtidsarkitektur, byplanlegging og byutvikling. Det er positivt at man har arbeidet videre med å utvide samspillet mellom kultur og næring og skape flere muligheter for økt aktivitetsnivå på feltene arkitektur og design.

Komiteen mener det bør være en visjon fram mot grunnlovsjubileet i 2014 å skape et vakrere og mer spennende Norge. Både med hensyn til omfang, kvalitet og vedlikehold må utsmykking i fellesrommene sammen med en økt satsing på kvalitet i design og arkitektur være et hovedmål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er svært viktig at det sattes på norsk design, men er av den oppfatning av at det bør være et samarbeid mellom kultur- og næringslivet. Derfor mener disse medlemmer at det ikke er økonomisk rom til en økning på denne posten.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at en rekke av de ulike faste tiltak på denne posten i større grad bør markedsrette seg og finne andre finansieringskilder enn offentlige budsjett.

4.9 Kap. 323 Musikkformål (jf. kap. 3323)

Komiteen er fornøyd med at musikkfeltet har fått en økning på nesten 100 mill. kroner over musikkapitlet, i tillegg til at det gis økte bevilgninger til musikk også over kap. 320 Allmenne kulturformål og post 74 Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd.

Komiteen støtter de overordnede målene for musikkfeltet; å gjøre musikk av høy kvalitet tilgjengelig for flest mulig, samt fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse. Komiteen er tilfreds med at Regjeringen har fokusert på de rytmiske sjangrene gjennom St.meld. nr. 21 (2007–2008) Samspill – Et løft for rytmisk musikk.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er tilfreds med den økte bevilgningen til Rikskonsertene, som er en viktig aktør for produksjon og formidling av kvalitetskonserter innen ulike sjangere over hele landet. Flertallet vil særlig peke på betydningen av at barn og unge får møte profesjonelle musikere gjennom skolekonserter og konserter tilrettelagt for barnehagene. Flertallet merker seg at den betydelige økningen til Rikskonsertene blant annet henger sammen med at skolekonsertordningen skal fases ut fra spillemiddeloverskuddet fra Norsk Tipping og i sin helhet tas over statsbudsjettet, i tråd St.meld. nr. 8 (2007–2008) Kul-

turell skulesekk for framtida. Flertallet støtter dette.

Flertallet merker seg at 60 pst. av Rikskonsertenes skolekonserter produseres regionalt. Flertallet ser positivt på dette.

Flertallet vil peke på satsingen "Hele Norge synger" som startet som et 3-årig prosjekt i 2007. Flertallet er fornøyd med den omfattende aktiviteten som dette initiativet har utløst, og legger til grunn at Rikskonsertene i 2009 vil søke å nå de deler av landet som så langt ikke har vært involvert i konsertvirksomheten knyttet til prosjektet.

Flertallet ser positivt på Rikskonsertenes mangeårige internasjonale og flerkulturelle arbeid, og legger til grunn at Rikskonsertene vil være en viktig aktør med tanke på å løfte intensjonene i Mangfoldsåret 2008 videre.

Flertallet merker seg at departementet skal ha en gjennomgang av Rikskonsertenes virksomhet som et ledd i arbeidet med å sikre et godt musikktilbud over hele landet. Det statlig støttede profileringsarbeidet for norsk musikk i utlandet skal også gjennomgås, og flertallet noterer seg at dette også vil omfatte Rikskonsertenes bidrag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker primært å redusere driftsutgifter i det offentlige, og viser til de generelle merknadene til kulturbudsjettet.

Disse medlemmer mener at Rikskonsertene bør kunne drives mer lønnsomt enn i dag. Rikskonsertene bør også redusere sitt internasjonale engasjement i den grad dette ikke oppveies av inntekter.

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at det er opprettet tre sjangerovergripende ordninger for rytmisk musikk; tilskuddsordning for arrangører, tilskuddsordning for musikere og tilskuddsordning for utstyr, jf. St.meld. nr. 21 (2007–2008) Samspill – Et løft for rytmisk musikk. De to første ordningene tas over Norsk kulturfond, den siste er foreslått under kap. 320 post 74. Flertallet er enig i at dette er en god organisering av støtten til musikkfeltet, og er fornøyd med at ordningene er styrket økonomisk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at å stimulere skapende åndsliv innenfor kulturen, samt skape ny og eksperimenterende musikk, kan gjøres med mindre midler, uten at dette går utover produksjon eller kvalitet. Disse medlemmer ser nødvendigheten av nye og kreative kunstformer, men mener at bruken av midler skal være kritisk og nyansert. Det bør fortsatt ikke være mulig å få støtte til prosjekter som kun

gjentar eller kopierer tidligere verk og disse medlemmer mener at det fortsatt er mange søknader som er slik. Utfordringen er at man hele tiden må holde et friskt blikk på problemstillingen og ikke gradvis la seg blende av fagsjargong og kulturlivets egen selvhøytidelighet.

Disse medlemmer mener at musikk og kulturliv også kan stimuleres med andre virkemidler enn penger fra staten. Her kan nevnes at det for tiden pågår flere spennende prosjekter der kunst, kultur og næringslivet er i dialog. Disse medlemmer ønsker å redusere denne posten, slik at man blir tvunget til å få andre aktører inn på banen, hvis man ønsker å opprettholde dagens nivå. Derfor bør denne posten reduseres.

Disse medlemmer presiserer betydningen av at kor og vokalensembler vurderes på lik linje med instrumentalensembler under ordningen.

Komiteens medlem fra Høyre legger særlig vekt på utviklingen innenfor det frie feltet. Dette medlem viser til høyres budsjett der Tilskuddsordningen for musikkensembler økes med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

KOR

Komiteen er fornøyd med at flere av de beste korene i landet har fått økt støtte fra ensemblestøtten de to siste årene. Komiteen legger til grunn at det gjennom tildeling fra ensemblestøtten fortsatt vil være en prioritert oppgave å likestille kor/vokalensembler med instrumentalister, og spesielt løfte de korene/vokalgruppene som holder svært høy kvalitet.

Komiteen er fornøyd med at støtten til profesjonalisering av korfeltet ble videreført i 2008, og merker seg at det tas sikte på å videreføre tiltaket med 2 mill. kroner også for 2009, slik at det totalt blir bevilget 4 mill. kroner til prosjektet. Komiteen legger til grunn at Norsk kulturråd har god dialog og tett samarbeid med relevante aktører knyttet til kor/korbevegelsen i dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er viktig at det foretas en grundig evaluering av forsøksordningen for profesjonalisering av kor.

Disse medlemmer viser til at korbevegelsen har vært en sentral faktor gjennom hele vår musikkhistorie. Til tross for dette har kormusikk ikke hatt samme status som kunstnerisk uttrykksmiddel som andre musikkensembler i vårt samfunn. Disse medlemmer mener en av årsakene til dette er at en ikke har hatt et profesjonelt korliv som kunne bidra til å løfte korsangen opp på et høyt internasjonalt nivå, slik en for eksempel har erfart med den symfoniske musikkutøvelsen.

Disse medlemmer mener tiden nå er moden for et nasjonalt løft for et profesjonelt kor. Et nyetablert ensemble som har institusjonelle forutsetninger til å drive stabil kunstnerisk virksomhet på linje med de profesjonelle orkestrene, bør i den sammenheng vurderes.

Et profesjonelt kor vil bidra sterkt til å bevare og videreutvikle den nasjonale verdien som ligger i kor-kunsten, samtidig som det vil være en spydspiss inn i et meget stort internasjonalt marked. Disse medlemmer mener et nytt profesjonelt kor ikke vil stå i konkurranse med eksisterende kor, men tvert i mot bidra til å vitalisere hele kor- og musikklivet i Norge.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede modeller for etablering og drift av et profesjonelt kor. Det legges til grunn at et slikt kor skal ha institusjonelle forutsetninger til å drive stabil kunstnerisk virksomhet på linje med de profesjonelle orkestrene."

Post 70 Nasjonale institusjoner

Komiteen merker seg at de to nasjonale orkestrene, Oslo-filharmonien og Stiftelsen Harmonien, har fått økte tilskudd. Komiteen noterer seg videre at bevilgningene for utvekslingskonserter under post 78 er flyttet og fordelt mellom tre orkestre, hvor Stiftelsen Harmonien er det ene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til tidligere vedtak gjort i Stortinget, vedrørende å løfte de nasjonale institusjonene, Oslo Filharmonikerne og Harmonien i Bergen.

Det synes heller ikke som om det finnes noen visjoner for disse to nasjonale orkestrene, disse medlemmer etterlyser derfor en plan på hvor man vil med orkestrene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at Harmonien ved to budsjettår har blitt hengende etter Filharmonien, til tross for løftene om en mer likeverdig behandling av de to orkestrene, fra både regjering og storting. Disse medlemmer konstaterer at man også har fordelt utvekslingsmidler som opprinnelig var tiltenkt de to nasjonale institusjonene, mellom ytterligere 5 regionale institusjoner.

Disse medlemmer ønsker å bidra til større likhet mellom de to nasjonale orkestrene og øker med 2 mill. kroner til Harmonien i Bergen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til den viktige funksjonen

Oslo-Filharmonien har som et orkester av internasjonal standard. Disse medlemmer har merket seg den vanskelige driftssituasjonen for orkesteret, og legger til grunn at departementet vil følge situasjonen nøye.

Post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er fornøyd med at flere av de regionale orkestrene og ensemblene har fått et løft. Flertallet er også tilfreds med at departementet har bevilget et betydelig beløp, 6,5 mill. kroner, til et orkestersamarbeid i Nord-Norge. Flertallet kommenterer dette tiltaket nærmere under post 78.

Flertallet vil peke på betydningen av at alle regioner kan ha velfungerende orkestre. Kvalitativt gode orkestre og ensembler vil etter flertallets mening blant annet være særlig viktige samarbeidspartnere for de mange livskraftige regionale og lokale operamiljøene. Flertallet vil spesielt understreke viktigheten av at operaen i Bjørvika ivaretar samarbeidet med operamiljøene lokalt og regionalt, og slik bidrar til å utløse det kunstneriske og publikumsmessige potensial som finnes på dette feltet.

Post 72 Knutepunktinstitusjoner

Komiteen viser til St.meld. nr. 10 (2007–2008) Knutepunkt, hvor man har en gjennomgang av knutepunktens oppdrag og kriterier for dette. Komiteen er enig i at meldingen trekker opp viktige retningslinjer for knutepunktene, og understreker at dette vil kunne være viktig og avklarende både for den enkelte institusjon og for knutepunktens plass i det kulturelle landskap.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det er svært bekymringsfullt at Olavsfestdagene i Trondheim har et stort underskudd etter årets festival. Flertallet er imidlertid kjent med at festivalen har inngått avtaler med regionale og lokale tilskuddsparter og med kreditorene om en betalingsordning, og at man således har sikret videre drift. Flertallet forutsetter at tilskuddet som er foreslått bevilget over statsbudsjettet for 2009 blir benyttet til kunstneriske formål, og ikke til å dekke gjeld.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til den vanskelige situasjonen Olavsfestdagene er kommet i som følge av et stort underskudd etter sommerens festivalarrangementer. Disse medlemmer har imidlertid med tilfredshet merket seg at festivalen er sikret videre drift idet lokale og regionale myndigheter har gått inn med

støtte og garantier og muliggjort en frivillig akkord som også er godkjent av departementet.

Disse medlemmer har merket seg at Olavsfestdagene har hatt en betydelig vekst de senere årene og imøteser at alt nå blir gjort for å sikre fremtiden for den viktige knutepunktfestivalen knyttet til Olavsarven og vår nasjonalhelligdom.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er glad for at den viktige urfolksfestivalen Riddu Riddu i Kåfjord i Troms er blitt knutepunktfestival fra 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at en rekke av knutepunktinstitusjonene når frem til et vidt publikum, og gleder og underholder mange.

Post 74 Landsdelsmusikere i Nord-Norge

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, ser Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge som en betydelig institusjon for produksjon og formidling av profesjonell musikk til hele landsdelen og som en viktig aktør for å fremme både rytmisk og klassisk musikk. Landsmusikerne er også en aktiv partner i mange ulike sammenhenger i et musikksamarbeid på tvers av grensene i nordområdene. Flertallet merker seg at landsdelsmusikerne er tiltenkt en rolle i et orkestersamarbeid på det klassiske musikkfeltet i Nord-Norge. Flertallet noterer seg at ulike former for samarbeid i nord er en viktig oppgave for Landsdelsmusikerordningen og i tråd med ordningens uttalte strategiske mål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det i utgangspunktet ikke bør være en offentlig oppgave å støtte denne typen ordninger, og musikerne bør derfor i større grad rette seg mot private finansieringskilder og betalende publikum. Ordningen bør avvikles over en periode på noen år, noe som vil gi en kraftig stimulans til å utvikle en markedsbasert finansiering av musikere i Nord-Norge. Dette igjen vil kunne brukes som en modell for hvordan også andre regioner kan bevege seg bort fra offentlig til privat finansiering av noe som i utgangspunktet ikke bør være offentlig. Disse medlemmer mener at det ikke er økonomisk rom til en økning på denne posten.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at departementet bevilger ekstra midler til oppstart av et nordnorsk symfoniorkester, bygd på et samarbeid mellom flere klassiske musikkmiljøer i Nord-Norge.

Flertallet er fornøyd med at det nå er kommet en startbevilgning til et slikt orkester.

Flertallet viser til St.prp. nr. 1 (2008–2009) og omtalen av planene for et nordnorsk symfoniorkester, her kalt Arctic Orchestra. Flertallet støtter initiativet til et løft for orkestermusikken i Nord-Norge, og mener at de kunstneriske ambisjonene for et symfoniorkester i nord må være på nivå med orkestrene i andre deler av Norge, og at det legges økonomisk til rette for dette.

Flertallet har merket seg at det har kommet positive signaler spesielt fra Bodø og Tromsø om at Bodø Sinfonietta og Tromsø Symfoniorkester kan inngå i en organisatorisk enhet som grunnstamme i et nordnorsk symfoniorkester. Flertallet legger til grunn at det settes i verk nødvendige prosesser for å etablere en ny orkesterorganisasjon som vil omfatte virksomheten i Bodø Sinfonietta og Tromsø Symfoniorkester, med felles styre og administrativ ledelse. Flertallet forutsetter at dette kommer på plass tidlig i 2009. Det flertallets mening at Landsdelsmusikerordningen ikke bør inngå i den nye orkesterorganisasjonen, men at symfoniorkesteret kan gjøre avtaler med ordningen om samarbeid ut fra behov, slik tilfelle er med andre musikkenheter/ressurser.

Flertallet legger også til grunn at Arctic Orchestra inngår faste avtaler om samarbeid med Forsvarets musikk Nord-Norge, samt hensiktsmessige samarbeidsavtaler med andre relevante musikkmiljøer og frilansmusikere. Flertallet mener at en ny orkesterorganisasjon i nord bør sees i sammenheng med Musikkteateret i Bodø og Opera Nord i Tromsø, etter mønster av det samarbeidet som er etablert i Bergen og Trondheim. Flertallet legger til grunn at departementet sammen med aktørene vil arbeide videre med dette.

Det er likevel etter flertallets mening viktig at et betydelig antall av musikerne i det nye symfoniorkesteret har fast tilknytning til ensemblene i Tromsø og Bodø. Av de 6,5 mill. kroner som er avsatt for 2009 til orkesteret overføres derfor 1,5 mill. kroner til en ytterligere styrking av besetningen i Tromsø Symfoniorkester. Det forutsettes at oppbemanningen i Tromsø og Bodø ikke skjer før en ny organisasjonsstruktur er på plass. Flertallet legger til grunn at Arctic Orchestra har en offentlig finansiering med prosentvis fordeling 70–30 mellom stat og regionale tilskuddsparter.

Flertallet legger til grunn at enhetene som inngår i symfoniorkesteret skal videreføre og videreutvikle virksomheten i sine respektive orkestre i de periodene man ikke medvirker i Arctic Orchestra, og at de kunstneriske ambisjonene for dette arbeidet må ligge på et høyt nivå. Flertallet forutsetter at økningen i tilskudd for 2009 til Tromsø Symfoniorkester, Bodø Sinfonietta og Landsdelsmusikerne i

Nord-Norge, med henholdsvis 1 mill. kroner, 1,5 mill. kroner og 2 mill. kroner, ligger fast.

Komiteen er fornøyd med at flere gode tiltak innen ulike musikksjangre blir styrket gjennom denne posten. Komiteen er glad for at Rock City får økte driftsmidler i tråd med St.meld. nr. 21 (2007–2008) Samspill – et løft for rytmisk musikk.

DISSIMILIS KULTUR- OG KOMPETANSESENTER

Komiteen merker seg det gode arbeidet som Dissimilis gjennom mange år har gjort. Gjennom sine mange prosjekter har Dissimilis gitt livsglede til utallige deltagere og publikummere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Dissimilis har som visjon å sikre mennesker med sammensatte lærevansker, og andre med bistandsbehov, tilrettelagte undervisningstilbud innen kreative aktiviteter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil øremerke 1 mill. kroner av posten til dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener Dissimilis gjør et svært viktig arbeid og viser til disse partiers alternative budsjett der det foreslås å øke bevilgningen til Dissimilis med 1 mill. kroner.

KULTURENTUSIASTENE

Komiteen merker seg den jobben den ideelle organisasjonen Kulturentusiastene gjør for å bringe klassisk musikk, dans, teater, litteratur og kunst ut til unge mennesker. Organisasjonen styrker interessen for utøvende og skapende scenekunst samt får barn, ungdom og unge voksne mer interessert i den klassiske kulturarv. Arbeidet kjennetegnes av stor grad av frivillig og deltagende engasjement. Kulturentusiastene har et betydelig potensial i å trekke ungdom med i frivillig og deltagende kultur.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil øremerke 0,5 mill. kroner av posten til dette.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår å bevilge 0,5 mill. kroner for å forbedre rammevilkårene for Kulturentusiastene.

OSLO INTERNASJONALE KIRKEMUSIKKFESTIVAL

Komiteen vil holde fram virksomheten til Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival, som i løpet

av sine åtte år har utviklet en kunstnerisk profil som kjennetegnes av stor bredde og høy kvalitet. Arrangementet har utviklet seg til å bli en fast begivenhet i hovedstadens kulturkalender, og et møtested for nasjonale og internasjonale utøvere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at festivalen søker og får støtte fra Norsk kulturråds festivalavsetning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival bør sikres forutsigbar finansiering på et nivå som tillater videreutvikling og en mer langsiktig planlegging. Disse medlemmer mener Regjeringen bør vurdere tiltak som sikrer en tydeligere nasjonal forankring av Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival, samt økning av tilskuddet. Disse medlemmer er kjent med at Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival mottar støtte fra Norsk Kulturråd, men at støtten ikke er tilstrekkelig for å sikre og videreutvikle driften.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at festivalen bør få støtte innenfor eksisterende rammer.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der Oslo Kirkemusikkfestival er foreslått med 0,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag til budsjett.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å bevilge 1 mill. kroner ekstra til Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival over kap. 323 post 78.

Komiteens medlem fra Venstre viser derfor til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til festivalen over kap. 323 post 78.

FOLKEMUSIKK OG -DANS

Komiteens medlem fra Venstre vil fremheve betydningen av å holde folkemusikken og -dansen i hevd. Det er viktig at miljøer som holder dans som tradert kulturuttrykk i hevd gis økonomisk rom for aktivitet, og dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til organisasjonenes arbeid på feltet, samt Riksscenen. Dette medlem viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett også foreslås 1

mill. kroner til en utvidelse av prosjektet Bygda Dansar. Videre vil dette medlem påpeke at det pr. i dag finnes store ressurser i form av arkivmateriale, særlig i forhold til folkemusikk. Mye av dette står i fare for å bli ødelagt på grunn av alder og annet, og det er derfor nødvendig å sette fart i digitaliseringsprosessen. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke arbeidet ved Rådet for folkemusikk og folkedans sitt senter med 0,5 mill. kroner til konserverings- og sikringsarbeid knyttet til senterets arkiv.

Dette medlem vil understreke at den samlede satsingen mht. folkemusikk- og dans i Venstres alternative statsbudsjett innebærer en styrking av feltet med 3,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

RIKSSCENEN – SCENE FOR NASJONAL OG INTERNASJONAL FOLKEMUSIKK, JOIK OG FOLKEDANS

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, merker seg at Riksscenen - scene for nasjonal og internasjonal folkemusikk, joik og folkedans har fått en økning på 2 mill. kroner, til totalt 4.5 mill. kroner.

Flertallet vil peke på at det i det pågående prosjekteringsarbeidet nå er avklart ytterligere kostnader for Riksscenen i 2009. Flertallet er kjent med at departementet vurderer ytterligere tilskudd nødvendige for å realisere prosjektet.

Komiteen vil framholde folkemusikken og folkedansens betydning i norsk musikkliv, både som tradisjonsbærer og med tanke på fornyelse, og legger til grunn at folkemusikk/folkedans vil styrkes både gjennom etablering av folkemusikkscenen i Schouskvartalet i Oslo og gjennom satsing på regionale aktører innen folkekulturen.

Komiteen er positiv til at Regjeringen over kap. 320 post 74 har bevilget 3 mill. kroner til drift av etablerte regionale kompetansesentra for rytmisk musikk. Ordningen trer i kraft siste halvdel 2009, og blir fordelt etter søknad. Komiteen ser positivt på mulighetene for utvikling av det rytmiske musikkfeltet, med samarbeid mellom de nasjonale og regionale sentrene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er svært viktig at Riksscenen får en god start. Dette er et krevende prosjekt der mange interesser skal forenes og der de involverte organisasjonene har gjort et grundig innledende arbeid for å få det hele i gang. Disse medlemmer viser til at Riksscenen nå har betydelige økonomiske utfordringer ved oppstart.

Disse medlemmer merker seg orienteringen fra Riksscenen, jf. høring i komiteen 6. november d.å. og brev til departementet 21. november d.å., om behov for en tilskuddøkning for 2009 for å dekke kostnader bl.a. knyttet til lånefinansiering, personalbehov og kunstnerisk produksjon. Disse medlemmer vil understreke at Riksscenen er en viktig etablering for alle tilknyttede miljøene, og for å realisere sentrale kulturpolitiske mål som det er bred politisk enighet om. Disse medlemmer legger til grunn at departementet bidrar til tilfredsstillende finansiering av institusjonen.

Disse medlemmer har merket seg omstrukturingsprosessen Landslaget for Spelemenn (LFS) og Norsk Folkemusikk- og Danselag (NFD) har satt i gang på folkemusikkfeltet. Organisasjonene forvalter et svært viktig felt på kulturområdet. Disse medlemmer vil derfor understreke at det er viktig at initiativet og prosessen med å få etablert en ny felles organisasjon for folkemusikk og folkedans i Norge følges opp med tilfredsstillende bevilgninger og støtte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at en rekke av de ulike faste tiltakene på denne posten i større grad bør markedsrette seg og finne andre finansieringskilder enn offentlige budsjett.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der det foreslås en ekstra bevilgning utover Regjeringens forslag på 3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår på denne bakgrunn å bevilge 3 mill. kroner til diverse tiltak ved Riksscenen.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett og forslag om en styrket satsing på folkemusikk/-dans og Riksscenen ut over Regjeringens forslag, jf. omtale over.

NASJONALT SENTER FOR COUNTRYMUSIKK

Komiteen er kjent med at det planlegges et nasjonalt senter for Countrymusikk i Gloppen kommune. Senteret skal være både et kompetanse- og opplevelsessenter, og inneholde funksjoner som multimediasstudio, mediatek og verksted og scene for countrymusikk.

4.10 Kap. 324 Scenekunstformål (jf. kap. 3324)

Komiteen viser til at kapitlet bl.a. omfatter den statlige virksomheten til Riksteatret, avsetning til scenekunst under Norsk kulturfond, fire nasjonale institusjoner, tretten region-/landsdelsinstitusjoner,

en knutepunktinstitusjon, ti region- og distriktsoperatiltak, Dansens Hus og en rekke andre faste tiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at mange av institusjonene har et behov for vedlikehold av og investeringer i bygninger og sceneteknisk utstyr, og flertallet vil se nærmere på dette i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 32 (2007–2008) Bak kulissene der vedlikehold og fornyelse av scenekunstens spillesteder er gitt en bred omtale.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at mange av institusjonene har et behov for vedlikehold av og investeringer i bygninger og sceneteknisk utstyr, og at det er viktig at departementet følger opp dette.

Komiteen imøteser forøvrig en evaluering av markeringsåret som helhet, herunder hvilke varige effekter markeringsåret for kulturelt mangfold synes å få for scenekunstinstitusjonene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg planene om opprettelsene av en DanserAllianse og en SkuespillerAllianse i Norge etter svensk modell. Slike allianser er en ansettelsesform som minsker skillet mellom fast ansatte og frilansansatte, og på denne måten bidrar til økt grad av sysselsetting av dansere og skuespillere. Disse medlemmer er positive til dette, og ber departementet vurdere på hvilken måte de ytterligere kan bidra til å realisere opprettelsen av slike allianser.

Disse medlemmer imøteser for øvrig den varslede saken om kunstneres levekår.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at Riksteatret fortsatt opprettholder et bredt repertoar med 10–12 oppsetninger årlig på 70 faste spillesteder over hele landet. Flertallet vil ytterligere understreke behovet for et bredt samarbeid – formelt og uformelt – mellom Riksteatret, andre teatre og frie grupper. Flertallet mener for øvrig at det er svært viktig å se helhetlig på tiltakene i det frie feltet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker i sitt alternative budsjett å redusere driftsutgifter i offentlige virksomheter. Det bør la seg gjøre, gjennom effektivisering, uten at det går nevneverdig ut over kvalitet eller kvantitet.

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at midler som ble lagt inn i forbindelse med Mangfoldsåret 2008 foreslås videreført for 2009, og at flere av tilskuddsordningene under posten foreslås styrket. Videre merker flertallet seg at tilskuddsordningen for historiske spill/friluftspill er overført til kap. 320 Allmenne kulturformål, post 74 Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at å stimulere skapende åndsliv innenfor kulturen, samt skape ny og eksperimenterende scenekunst, kan gjøres med mindre midler, uten at dette går utover produksjon eller kvalitet. Disse medlemmer ser nødvendigheten av nye og kreative kunstformer, men mener at bruken av midler skal være kritisk og nyansert. Det bør fortsatt ikke være mulig å få støtte til prosjekter som kun gjentar eller kopierer tidligere verk, og disse medlemmer mener at det fortsatt er mange søknader som er slik. Utfordringen er at man hele tiden må holde et friskt blikk på problemstillingen og ikke gradvis la seg blende av fagsjargong og kulturlivets egen selvhøytidelighet.

Disse medlemmer mener at scenekunsten og kulturlivet også kan stimuleres med andre virkemidler enn penger fra staten. Her kan nevnes at det for tiden pågår flere spennende prosjekter der kunst, kultur og næringslivet er i dialog. Disse medlemmer ønsker å redusere denne posten, slik at man blir tvunget til å få andre aktører inn på banen, hvis man ønsker å opprettholde dagens nivå. Derfor bør denne posten reduseres.

Komiteens medlem fra Høyre legger særlig vekt på utviklingen innenfor det frie feltet. Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett der Tilskuddsordningen for fri Scenekunst økes med 3 mill. kroner, tilskuddsordningen for dans økes med 2,5 mill. kroner. Dette medlem viser også i denne forbindelse til at Tilskuddsordningen for basisfinansiering av etablerte scenekunstgrupper, kap. 320 post 74, i Høyres alternative budsjett, økes med 3 mill. kroner, alle utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge ytterligere 5 mill. kroner til fri scenekunst for å styrke de frie gruppene og de varierte kulturuttrykkene disse representerer.

Post 70 Nasjonale institusjoner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at Den Nor-

ske Opera & Ballett foreslås å få et økt tilskudd på 40,2 mill. kroner til styrking av kunstnerisk virksomhet og forvaltning, drift og vedlikehold.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter den økte bevilgningen til Operaen og legger til grunn at denne fører til ytterligere nyskaping og utvikling av ny opera.

Videre merker komiteen seg at Nationaltheatret, Det Norske Teateret og Den Nationale Scene har dokumentert ekstraordinære og langsiktige investerings- og vedlikeholdsbehov i teaterbygg og teknisk utstyr. Komiteen viser i denne forbindelse til redogjørelsen i St.meld. nr. 32 (2007–2008) Bak kulisene. Komiteen merker seg forøvrig de enkelte omdisponeringene som er foreslått på denne posten, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet utfordrer de nasjonale institusjonene på å finansiere større deler av sin drift gjennom økte billettinntekter. En prosentvis fordeling av reduksjonen vil kunne la seg gjennomføre, uten betydelig svekkelse av kvalitet eller drift.

Disse medlemmer mener at den foreslåtte økning i midler til Den Norske Opera virker sterkt overdrevet. Operaen bør kunne klare seg uten en slik sterk økning i driftsmidlene som er til fortregning for kulturuttrykk som flere får glede av.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om revurdering av fremtidige driftsplaner for operaen – med sikte på kraftig reduksjon av det offentlige bidrag."

Disse medlemmer ønsker primært å redusere utgiftene til nasjonale institusjoner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til den store suksessen åpningen av det nye operabygget i Oslo har vært. Disse medlemmer mener det nå er svært viktig at Den Norske Opera settes i stand til å fylle de forventinger et nytt hus gir hos publikum. Det nye Operahuset gir store kunstneriske muligheter som vil bety et stort løft for et samlet kulturliv i Norge. Det er av kunstneriske årsaker således viktig at bygningens kapasitet blir tatt i full bruk. Disse medlemmer har merket seg at det er et gap på anslagsvis 40 mill. kroner på det som er Regjeringens bevilgning og det som har vært anslått som behov fra operaens side. Disse medlemmer mener Regjeringen nå må ta en full gjennomgang av Den Norske

Operas økonomiske behov slik at bevilgningene kan stabiliseres på et nivå som gir god uttelling for den bygningsmessige investering som er gjort. Disse medlemmer mener Regjeringen bør komme tilbake til dette i forbindelse med revidert budsjett våren 2009.

Post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at tilskuddene til alle region- og landsdelsinstitusjonene i varierende grad er foreslått styrket for 2009. Flertallet merker seg at Teatret Vårt og Molde International Jazz Festival skal flytte inn i nye lokaler og at det planlegges å åpne det nye bygget for publikum sommeren 2010. Flertallet legger til grunn at Stortinget vil bli orientert på egnet måte om progresjonen i prosjektet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil i likhet med i posten over utfordre region- og landsdelsinstitusjoner på å få økte inntekter gjennom økte billettinntekter.

Disse medlemmer ønsker å redusere statens utgifter til region- og landsdelsinstitusjoner. En moderat reduksjon bør være mulig, uten at det går nevneverdig ut over aktiviteten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til de sonderingene som nå gjøres i forhold til etableringen av Teater Innlandet der Hedmark teater er forutsatt å inngå. Disse medlemmer har notert seg at den foreliggende modellen er gjenstand for sterk debatt og at betydelige deler av scenekunstmiljøet i Oppland mener en annen modell ville være mer i tråd med Opplands forutsetninger. Disse medlemmer er kjent med at det arbeides med alternative modeller for et teater i Oppland bygget på en nettverksmodell sterkt inspirert av Figurteateret i Nordland. Disse medlemmer viser til at Oppland er det eneste fylket i landet som ikke har noen profesjonelt basert teaterinstitusjon som mottar statsstøtte utover den virksomheten Peer Gynt stevnet på Vinstra representerer. Disse medlemmer mener det er viktig at miljøene i Oppland selv må kunne initiere de løsningene de selv mener er best i sitt fylke og at de under forutsetning av gode profesjonelle løsninger må kunne forvente den samme forholdsmessige statlige støtte som landsdelsinstitusjonene andre steder. Disse medlemmer mener på generelt grunnlag det er positivt at det også arbeides med andre modeller enn de tradisjonelle regionteatermodellene som ellers er godt kjent i vårt land. Disse medlemmer mener således ikke at det er noen forutsetning

for statlig deltagelse at Oppland og Hedmark velger å gå sammen om en institusjon på teaterområdet.

Post 72 Knutepunktinstitusjoner

Komiteen merker seg at foreslått et tilskudd på 2,6 mill. kroner til Peer Gynt-stemnet for 2009. Komiteen viser for øvrig til behandlingen av St.meld. nr. 10 (2007–2008), jf. Innst. S. nr. 168 (2007–2008).

Post 73 Region- og distriktsopera

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg konsolideringsplanene mellom Musikkteatret i Trondheim og Trondheim Symfoniorkester.

Flertallet merker seg videre at departementet legger som forutsetning for det statlige driftstilskuddet til operatiltakene at det ordinære offentlige driftstilskuddet fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det ikke er økonomisk rom til en økning på denne posten.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre peker på det økende engasjementet for opera i hele landet, og at det har ligget inne som en forutsetning i Bjørvika-vedtaket at distriktsoperaene skal styrkes parallelt med satsingen på Den Norske Opera og Ballett. Disse medlemmer viser til at bevilgningene til distriktsoperaene ikke står i forhold til forventningene, og mener distriktsoperaene trenger et løft. Disse medlemmer vil særlig understreke det spennende arbeidet som gjøres med å utvikle et profesjonelt utøvende ensemble tilknyttet Operaen i Kristiansund og ber departementet bidra til en god utvikling i saken.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser for øvrig til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge ytterligere 4 mill. kroner til region- og distriktsoperaene.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår på denne bakgrunn å bevilge 4 mill. kroner til region- og distriktsoperaene.

Post 75 Dans

Komiteen merker seg at det er foreslått en økning på 2 mill. kroner til Dansens Hus. Komiteen mener at Dansens Hus er et svært viktig tilskudd til dansescenen og for dans som kulturuttrykk

i Norge. Komiteen understreker at støtten, så langt som mulig, skal brukes til kunstnerisk aktivitet. Komiteen merker seg også at tilskuddet til Stellaris DansTeater er styrket for 2009, noe som er viktig for funksjonen som nordnorsk landsdelsscene for dans, og at det er foreslått satt av midler til Rom for Dans, Danseinformasjonen og PRODA i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at behovene på dansefeltet er omfattende, og at satsingen på dans bør trappes opp i de kommende årene. Disse medlemmer vil understreke at det er viktig å sikre tilfredsstillende ressurser til Dansens Hus slik at Dansens Hus i større grad kan innta en koordinerende rolle i forhold til utviklingen av dans ved ulike miljøer rundt omkring i Norge. Etter disse medlemmers mening er også bedre produksjonsvilkår for koreografer en viktig betingelse for dansens videre utvikling i Norge.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at en rekke enkelttiltak under posten styrkes, og støtter dette. Flertallet vil i denne sammenheng påpeke at det er viktig å fremme bredden i kulturlivet, samtidig som man også "spisser" den offentlige innsatsen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at en rekke av tiltakene på denne posten i større grad bør markedsrette seg og finne andre finansieringskilder enn offentlige budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ber departementet vurdere hvorvidt det skal være mulig for faste tiltak på denne posten å søke bevilgninger fra andre ordninger, for eksempel fra Norsk kulturråd, inntil de har nådd et tilfredsstillende økonomisk nivå.

DEN STORE NORSKE HUMORFESTIVALEN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Den Store Norske Humorfestivalen er Norges største og eldste festival for komisk scenekunst. Festivalen har imidlertid ikke lyktes med å få festivalstøtte gjennom Norsk kulturråd. Dagens regelverk gjør at festivaler for scenekunst av denne art ikke vurderes som støtteberettiget. Regelverket framstår som for dårlig tilpasset nytenkning og bredden i scenekunsten. Det synes derfor å være et åpenbart behov for å endre regelverket slik at

det bedre kan fange opp søkere som faller mellom ulike "stoler". Disse medlemmer legger til grunn at Regjeringen vil vurdere endring og oppdatering av dagens regelverk for scenekunststøtte, for dermed å bidra til økt anerkjennelse av scenekunst og det komiske som kunstform.

4.11 Kap. 325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer (jf. kap. 3325)

Komiteen registrerer at dette kapitlet har fått en vesentlig økning i sine rammer. Komiteen slutter seg til de mål som er satt for 2009, og som er følgende:

- Bidra til at arkiv, bibliotek og museum blir styrket som aktive og aktuelle samfunnsinstitusjoner.
- Fremme læring, kunnskap- og kulturformidling.
- Fremme utvikling av digitalt innhold og tjenester.
- Fremme samhandling og nytenkning innfor organisasjons- og nettverksbygging.

Komiteen vil understreke at det over hele landet finnes ulike arkiv som svært mange ville hatt glede av, men som er svært utilgjengelige. Det er derfor viktig at man får digitalisert deler av dette. Komiteen understreker viktigheten av at man også her bør tenke nytt, særlig med tanke på formidlingen av gammel lokal historie til nye generasjoner.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil ytterligere understreke viktigheten av å ivareta vår kulturarv. Kulturminner – både i immateriell og materiell form – er sporene av våre forfedres liv og virke som fortsatt kan sees og oppleves i dagens samfunn. Vi har en forpliktelse til å bringe kunnskapen om vår fortid videre. Staten er en stor eier av kulturminner, og har et spesielt ansvar for å ta vare på disse.

Komiteens medlem fra Venstre viser i denne forbindelse bl.a. til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å tilføre Norsk kulturminnefond ytterligere 200 mill. kroner (rammeområde 13).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at museumssektoren er også svært viktig i denne sammenheng. Disse

medlemmer viser til at museene gjennom flere år har vært gjennom et omfattende reformarbeid, og at en av utfordringene i tiden som kommer er å styrke den faglige delen av museumsreformen.

Komiteens medlem fra Venstre mener også det er svært viktig å komme i gang med utviklingen av en plan for samlingsforvaltning- og formidling innenfor museumssektoren, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til dette.

4.12 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)

Komiteen slutter seg til de overordnede målene for 2009, og vil særlig understreke at bibliotekene spiller en viktig rolle både som lokale ikke-kommersielle kulturinstitusjoner, som en del av kunnskapssamfunnet og som en del av demokratiet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at i de store byene har bibliotekene mulighet til å spille en viktig rolle som arenaer for integrasjon av minoriteter, og som viktige kilder for innvandrere for tilgang til litteratur og informasjon om og fra deres respektive hjemland og kulturer.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen mener at Nasjonalbiblioteket er en av de viktigste kildene til kunnskap om Norge, nordmenn og norske forhold, her og i utlandet. Komiteen vil understreke at Nasjonalbibliotekets arbeid med å digitalisere samlingene er svært viktig for å sikre informasjon for ettertiden og gjøre denne mer tilgjengelig. Komiteen merker seg at det av bevilgningen til digitaliseringsformål settes av 3 mill. kroner til oppbygging av et pop- og rockarkiv. Komiteen merker seg også at det er satt av midler til Nasjonalbibliotekets arbeid med markeringer og jubileer, herunder 150-årsmarkeringen for Knut Hamsuns fødsel i 2009 og forberedelser til Bjørnsonmarkeringen i 2010, jf. også St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2008–2009).

Komiteen viser til komiteens merknader i budsjettet for 2007–2008 vedrørende Wergeland-jubileet og Bjørnsonåret 2010:

"Komiteen viser til at det i 2010 er hundre år siden Norges nasjonaldikter og første nobelprisvinner, Bjørnstjerne Bjørnson døde. Komiteen mener en bør markere Bjørnsonåret 2010 som en viktig nasjonal begivenhet. Komiteen mener Bjørnsons innsats best kan markeres ved å vektlegge ikke bare hans litterære kvaliteter, men også hans kamp for menneskerettighetene, for de små og forfulgte folk og nasjoner,

og hans engasjement og forsvar for de undertrykte enkeltindivider og grupper.

Komiteen legger til grunn at eiendommen Aulestad i Gausdal vil stå sentralt i forbindelse med markeringen av 100 års-minnet for Bjørnstjerne Bjørnsons død i 2010. Komiteen forutsetter at de løpende vedlikeholdsarbeidene i regi av Maihaugen videreføres og ber departementet vurdere hva som for øvrig er nødvendig for at bygningene skal framstå i god stand i markeringsåret."

Komiteen viser til igangsetting av restaureringen av Aulestad-anlegget gjennom bevilgningen på 17,5 mill. kroner over to år (2009–2010) til istandsetting av hovedhuset. Komiteen viser videre til at garden Aulestad vil spille en sentral rolle i forbindelse med jubileet og at hele anlegget må klargjøres for jubileumsmarkering innen april 2010.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke viktigheten av at restaureringsarbeidene på Aulestad blir gjennomført på en faglig god måte. Noen gjennomgripende restaurering har aldri vært gjort av anlegget og det er til dels betydelige skader som nå må utbedres. Restende kostnader etter tilskuddene i årets budsjett er beregnet til 17 mill. kroner. Disse medlemmer mener det av åpenbare grunner er viktig at Aulestad er presentabelt og operativt i markeringsåret for Bjørnstjerne Bjørnson i 2010.

Disse medlemmer viser til at ytterligere forfall av bygningene vil komme dersom arbeidene ikke gjennomføres hurtig og med god kontinuitet og oppfølging. Disse medlemmer mener derfor Regjeringen må arbeide videre med saken og komme tilbake til en fullfinansiering i forbindelse med revidert budsjett våren 2009.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjetter der det er lagt inn 2 mill. kroner til restaureringen utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår på denne bakgrunn å bevilge ytterligere 2 mill. kroner til restaureringsarbeidet på Aulestad gård.

Komiteen merker seg at bevilgningen til Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) økes med 4,5 mill. kroner både for å øke tilgjengeligheten til allmenn litteratur og for å styrke studenttjenesten

Komiteen vil peke på at Norge er et lite språkområde, og at det norske språket er under konstant press. Det er behov for en offensiv språkpolitikk, slik at norsk også i fremtiden blir det naturlige språkvalget i alle deler av norsk samfunnsliv. Komiteen vil

understreke at skriftkulturen er en bærebjelke i norsk samfunns- og kulturliv.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil videre peke på det verdifulle mangfoldet som ligger i det å ha to norske skriftkulturer. Nynorsk og bokmål er formelt likestilte, men reelt har nynorsk likevel vanskeligere kår. Det er derfor særlig viktig å sikre nynorsk gode utviklingsmuligheter. Flertallet mener videre at det er nødvendig med en målrettet utvikling av litteraturpolitikken som sikrer nyskaping, mangfold og geografisk spredning innenfor både fag- og skjønnlitteratur.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er glad for at Regjeringen har startet arbeidet med språkbanken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre merker seg at det ikke har vært mulig å fremme et endelig forslag om etablering av språkbanken i dette budsjettforslaget, og viser for øvrig til den forestående behandlingen av St.meld. nr. 35 (2007-2008) Mål og mening – Ein heilskapleg norsk språkpolitikk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å redusere driftsutgifter i det offentlige. Det bør la seg gjøre gjennom effektivisering, uten at det går nevneverdig ut over kvalitet eller kvantitet. Disse medlemmer viser til sine generelle merknader til kulturbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at det i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 22 (2006–2007) ble besluttet å legge arkivering og restaureringsansvaret for film til Nasjonalbiblioteket, mens formidling og forskningsoppgavene i det nye filminstituttet ble styrket. I forbindelse med behandlingen av ovennevnte melding ble det fra flere hold uttrykt skepsis i forhold til om Nasjonalbiblioteket innehar den kompetansen og den teknologien som kreves for å bevare og arkivere film. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til følgende merknad fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre i Innst. S. nr. 277 (2006–2007):

"Disse medlemmer er kritiske til å flytte ansvaret for arkiv, bevaring og restaurering mv. av den norske filmarven fra Norsk filminstitutt (NFI) til Nasjonalbiblioteket (NB). Disse medlemmer kan ikke se at konsekvensene av en eventuell flytting av disse funksjonene er godt nok utredet i meldingen, og frykter at forholdet og ansvarsfordelingen mellom NB og NFI kan bli mer uklart som en følge av dette, samt at for-

midlingsfunksjonen ved det nye filminstituttet svekkes. Disse medlemmer vil understreke at formidling som er en av oppgavene til det nye filminstituttet, i stor grad forutsetter et filmarkiv ved instituttet samt filmarkivfaglig kompetanse.

Disse medlemmer vil understreke at NFI pr. i dag har bygget seg opp filmarkivfaglig og restaureringsfaglig kompetanse og har et utstrakt kontaktnett i forhold til analog og digital restaurering. Det er ikke uten videre gitt at NB kan overta en slik funksjon over natten. Disse medlemmer mener det er viktig at bestillerfunksjon knyttet til restaurering og digitalisering ligger ved det nye filminstituttet.

Videre viser disse medlemmer til komiteens åpne høring 14. mai 2007, hvor det også ble uttrykt bekymring for at mottaksfunksjonen for pliktavlevering av levende bilder foreslås flyttet fra NFI til NB, blant annet med hensyn til potensielt tap av synergieffekt mellom NFI og Filmfondet, og NFI og bransjen. Videre ble det anført at NFI i dag er mottaker av donasjoner og deponeringer av samlinger som ikke er pliktavlevert, og at meldingen ikke tar opp dette forholdet. Det er et poeng at man mangler en nasjonal plan for forvaltning av slike samlinger. Disse medlemmer forutsetter at departementet kommer tilbake med en klargjøring av omtalte forhold ved et senere tidspunkt."

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at det i varierende grad foreslås økninger i de ulike innkjøpsordningene, og at det legges til grunn at økningene skaper rom for et prøveprosjekt med innkjøp av et utvalg e-bøker under hver av innkjøpsordningene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets merknader under kap. 320 post 55. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet primært ønsker å avvikle innkjøpsordninger, og mener derfor denne posten ikke bør økes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er viktig å støtte opp under virksomheten ved de lærestedene i utlandet som underviser i norsk. Disse medlemmer vil derfor foreslå å opprette en egen innkjøpsordning med dette for øyet. Ordningen bør være koblet til de eksisterende innkjøpsordningene og sees som en utvidelse av de innkjøp disse representerer.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres budsjettforslag der det er lagt inn 1 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker på generelt grunnlag å styrke skolebibliotekene, fordi et velutstyrt og

bemannet skolebibliotek er en ideell arena for differensiert undervisning, og for å lære seg å lære. Disse medlemmer har med interesse merket seg at Regjeringen i St.prp. nr. 1 (2008–2009) varsler igangsettelsen av et eget program for skolebibliotekutvikling. Disse medlemmer er imidlertid også opptatt av å sikre at skolebibliotekene har et godt og oppdatert bokutvalg, noe som ikke er tilfelle pr. i dag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at innkjøpsordningen for skjønnlitteratur garanterer pr. i dag innkjøp av 1 550 eksemplarer av hver innkjøpte tittel av barne- og ungdomsbøker. Av de totalt 1 550 eksemplarene blir 1 000 eksemplarer fordelt til folkebibliotekene og 550 til skolebibliotekene i grunnskolen. I følge SSB eksisterer det om lag 3 100 barne- og ungdomsskoler i Norge. Av disse har enkelte bibliotek en fellesløsning med folkebiblioteket. Dersom ordningen skal utvides til å omfatte alle skolebibliotekene, vil det måtte kjøpes inn om lag 2 500 flere eksemplarer pr. tittel enn i dag, noe som forutsetter en økt bevilgning på 39 mill. kroner pr. år.

Innkjøpsordningen for skjønnlitteratur for voksne garanterer tilsvarende for innkjøp av 1 000 bøker, og disse blir fordelt til de 807 folkebibliotekene. De resterende bøkene blir fordelt blant annet til høyskoler med norsk- og lærerutdanning, nordiske bibliotek og universiteter i utlandet med norskundervisning. Videregående skoler har også anledning til å søke om bøker fra denne ordningen, og de får innvilget søknadene i stor utstrekning. Det er i dag totalt om lag 453 videregående skoler, og om lag 55 av disse får allerede bøker fra innkjøpsordningene etter søknad. Totalt vil en utvidelse av innkjøpsordningen for skjønnlitteratur/voksne til videregående skoler koste om lag 16 mill. kroner pr. år.

Dette medlem viser i denne forbindelse til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 55 mill. kroner for å utvide innkjøpsordningen for litteratur til å omfatte alle skolebibliotek i grunn- og videregående skole.

SAKPROSA

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er viktig å øke bevilgningen til innkjøpsordningen for sakprosa. Innkjøpsordningen for sakprosa ble opprettet i 2005, og skal sikre utgivelser av ny norsk sakprosa og gi et godt tilbud til lånerne i folkebibliotekene. Ordningen er sjangerorientert og omfatter først og fremst essays, biografier, reiseskildringer og dokumentarlitteratur. I henhold til Regjeringens forslag vil det kunne kjøpes inn inntil 67 titler i 2009, noe disse medlemmer mener er for lite.

Komiteens medlem fra Venstre viser i denne forbindelse til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge ytterligere 6,8 mill. kroner, noe som muliggjør at det kan bli kjøpt inn inntil 100 sakprosatitler i 2009.

Post 73 Noregs Mållag

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at bevilgningen under denne posten går til å styrke Noregs Mållags arbeid med å styrke nynorsk skriftkultur på alle samfunnsfelt, og at tilskuddet for 2009 foreslås økt med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at Noregs mållag bør finansiere seg på andre måter enn å belaste offentlige budsjetter. Det kan ikke være noen prioritert oppgave å gi driftstilskudd til Noregs mållag for å styrke nynorsk skriftkultur. Mållaget kan søke om støtte på ordinær måte, i forhold til sitt antall medlemmer og de gjeldende regler for driftstilskudd.

Post 74 Det Norske Samlaget

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til det viktige arbeidet Det Norske Samlaget gjør for å styrke nynorsk språk, litteratur og kultur, og opprettholde et bredt boktilbud på nynorsk. Flertallet viser til at det er bred enighet om å styrke innsatsen innenfor disse områdene i tiden som kommer. Flertallet merker seg at departementet legger til grunn at Samlaget selv skaper rom for produksjonsstøtte innenfor sine budsjetter, og fra 2009 ikke skal kunne søke Norsk kulturråd om midler fra denne avsetningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at Det Norske Samlaget bør finansiere seg på andre måter enn gjennom å belaste offentlige budsjetter. Det kan ikke være noen prioritert oppgave å gi driftstilskudd til Det Norske Samlaget for å styrke nynorsk skriftkultur.

Post 75 Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.

Komiteen viser til tidligere års merknader om Norsk Ordbok 2014 og vil understreke viktigheten av at det settes av tilstrekkelige bevilgninger for at prosjektet kan gjennomføres på en faglig forsvarlig måte innen jubileumsåret 2014. Komiteen viser for øvrig til den forestående behandlingen av St.meld. nr. 35 (2007–2008) Mål og mening – Ein heilskapleg norsk språkpolitikk.

Post 76 Ibsenpris m.m.

Komiteen viser til at Den internasjonale Ibsenprisen skal stimulere til kritisk debatt om vesentlige samfunnsmessige og eksistensielle tema, og skal utdeles årlig for å honorere en enkeltperson, organisasjon eller institusjon innenfor kunst og kultur som har gjort en ekstraordinær innsats i Ibsens ånd. Komiteen vil understreke den betydningen Ibsen og hans forfatterskap har for Norge som kulturnasjon. Komiteen merker seg omtalen av prisen i budsjettproposisjonen, samt St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2008–2009).

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at en rekke enkelttiltak under posten styrkes, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker primært å redusere utgiftene til Ymse faste tiltak. Det bør la seg gjøre, gjennom effektivisering, men også ved en kritisk gjennomgang av denne posten. Disse medlemmer er av den oppfatning at en del av de tiltak det bevilges penger, og som fremkommer under denne posten er utgått på dato, og skulle vært fjernet fra denne posten for lenge siden.

Komiteen mener det er av stor betydning å ha et velfungerende bibliotektilbud. Bibliotekene er en viktig kilde for leseglede for både barn, ungdom og voksne. Bibliotekene har en nøkkelrolle i både å formidle litteratur og annen kunst, og samtidig være et opplevelsessenter og samlingspunkt for kunnskap og informasjon.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett hvor det – i påvente av den varslede stortingsmeldingen om bibliotek – foreslås å bevilge 18,2 mill. kroner til ulike tiltak på bibliotekfeltet. Summen skal blant annet fordeles på følgende tiltak: Styrking av flerkulturelle bibliotek (3,2 mill. kroner), investeringsprogram for biblioteklokaler (5 mill. kroner) og kompetanseutvikling for ansatte (10 mill. kroner).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at Riksmålsforbundet gjør et viktig arbeid for ivaretagelsen av det norske språk. Forbundet drives i all hovedsak på frivillig basis. Disse medlemmer mener en den årlige bevilgning til forbundet ikke på noen måte står i forhold til viktigheten og omfanget av det arbeidet som gjøres. Disse medlemmer viser til disse partiers alternative budsjett der Riksmålsforbundets

bevilgning foreslås løftet med 1 mill. kroner utover Regjeringens budsjett.

KRISTENT ARBEID BLANT BLINDE OG SVAKSYNTE

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til det viktige arbeidet som gjøres av Kristent arbeid blant blinde og svaksynte (KABB). Disse medlemmer peker på at KABB, ved siden av lyd-biblioteket, også utgir lydavisert rettet mot barn, unge og voksne, arrangerer leirer for medlemmer i alle aldre, tilbyr samtaler, egne skriftlige publikasjoner og er en sentral partner for den norske kirke i saker som omhandler funksjonshemmedes situasjon i kirke og samfunn.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der KABB foreslås styrket med ytterligere 1,5 mill. kroner ut over Regjeringens forslag.

NASJONALT GARBORG-SENTER

Komiteen viser i denne forbindelse til følgende merknad i Budsjett-innst. S. nr. 2 (2006–2007):

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er gjort kjent med at det i Time kommune på Jæren, Arne Garborgs fødested, er under planlegging et nasjonalt Garborg-senter. Senteret skal dokumentere og formidle Garborgs verk og liv, og være et moderne og aktuelt litterært formidlingssenter. Senteret skal lokaliseres sammen med nytt bibliotek i kommunen, som skal stå klart i 2009. Prosjektet "Nasjonalt Garborg-senter" bygger på erfaringene fra det vellykkede Garborg-året i 2001, som ble planlagt og gjennomført i samarbeid mellom Garborg-regionene Jæren, Nord-Østerdalen, Asker og Oslo. I forbindelse med prosjektet "Nasjonalt Garborg-senter" deltar blant annet Rogaland fylkeskommune, Universitetet i Stavanger, Jærmuseet, Time mållag og lokalt næringsliv i planarbeidet."

Komiteen vil understreke at senteret skal fremme Hulda og Arne Garborgs visjoner som handler om langt mer enn litteratur. Senteret skal skape engasjement og debatt mellom nye generasjoner for å sikre at unge mennesker ser demokrati- og samfunnsprosesser som viktige arenaer å ta del i. Senteret skal fremme det norske og det nasjonale, og samtidig være søkende og åpent for ideer og utviklingstrekk i Europa og i verden for øvrig.

JON FOSSE-ROMMET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at "Jon Fosse-rommet" er tenkt som et internasjonalt dokumentasjonspro-

sjekt knyttet til Jon Fosses forfatterskap, samlet i et fysisk arkiv og formidlet på flere språk i digital form på internett. Disse medlemmer viser til at Det Norske Samlaget, Det Norske Teatret og Nynorsk kultursentrum har samarbeidet om et forprosjekt bl.a. med midler fra Norsk kulturråd, og nå vil drive prosjektet videre. Disse medlemmer mener dette er et svært spennende tiltak, og legger til grunn at departementet vil bidra på egnet måte.

NORSK BARNEBOKINSTITUTT

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Norsk Barnebokinstituttets prøveprosjekt med forfatterutdanning. Disse medlemmer er kjent med at Norsk Barnebokinstitutt har søkt om midler til permanent drift av en forfatterutdanning i barne- og ungdomslitteratur. Disse medlemmer mener dette er et godt tiltak og viser til at erfaringene så langt er svært gode. Disse medlemmer ber Regjeringen prioritere dette viktige arbeidet.

4.13 Kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328)

Komiteen viser til at det de siste årene har pågått en større museumsreform. Komiteen har merket seg at fremdeles er ikke alle fylker i mål med konsolideringsarbeidet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter det konsolideringsarbeidet som er beskrevet gjennom museumsreformen, og er fornøyd med at det er satt av ekstra midler til de institusjonene som konsolideres i løpet av 2009. Flertallet vil også fremheve det som er uttalt om det videre reformarbeidet etter 2009. Flertallet vil peke på at det også foregår et konsolideringsarbeid mellom andre institusjoner enn de som er oppført på listen, blant annet i form av å samle flere museer som pr. i dag sorterer under ulike departementer i et Nordområdemuseum. Flertallet ser positivt på dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre støtter ikke de sanksjoner som er foreslått av Regjeringen, da det må være rom for individuelle løsninger.

Disse medlemmer viser til en rekke oppslag i regionale medier i den senere tid knyttet til konsolideringsprosessene ved ulike museer rundt omkring i landet. En rekke museer har valgt å konsolidere seg, i tråd med signaler fra Storting og departement. De

som derimot har valgt å stå utenfor konsolideringsprosessen – senest eksemplifisert av bl.a. Orkla Industrimuseum – står nå i fare for å miste fylkeskommunal støtte, og dermed også statlig støtte.

Disse medlemmer vil understreke at konsolideringsprosessene i landet generelt i stor grad har vært ønskelig, men vil samtidig understreke at det aldri har vært meningen å straffe museer som velger å stå utenfor ved at man skal fjerne statlige tilskudd slik som i tilfellet skissert ovenfor. Etter disse medlemmers mening er sistnevnte eksempel på et svært uheldig utslag av intensjonen bak konsolideringsprinsippet i museumsreformen. Det bør, etter disse medlemmers mening, fortsatt være rom for ulike løsninger i museumssektoren, uten at departementet skal "straffe" enkelte museer.

Reiselivsmuseet i Balestrand

Komiteen har merket seg at reiselivsmuseet i Balestrand har ført drøftelser med Statsbygg om oppføring av nytt museumsbygg. Denne gjennomføringsmodellen innebærer at prosjektet kan realiseres raskt.

Sandbeck-stiftelsen

Komiteen viser til at Sandbeck-stiftelsen er en stiftelse for kreativ formidling av multikunstneren Vidar Sandbecks totale kunstproduksjon regionalt og nasjonalt. Stiftelsen er lokalisert i Kulturhuset på Rena. Komiteen merker seg at Sandbeck-stiftelsen har vært gjennom en god utviklingsperiode siden etableringen i 2003, men at stiftelsens fremtidige eksistens og videre utvikling vil være avhengig av statlig medfinansiering for å kunne opprettholde en aktiv drift/administrasjon som initierer og gjennomfører arbeid i tråd med formålet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, legger imidlertid til grunn at eventuelt statlig driftstilskudd forutsetter at tiltaket knyttes til et konsolidert museum.

Sogn og Fjordane kunstmuseum

Komiteen viser til at planene for nybygg for Sogn og Fjordane kunstmuseum er klare, og at lokal og regional finansiering er på plass.

Komiteen legger til grunn at statlige midler til nybygg for Sogn og Fjordane kunstmuseum prioriteres høyt, og ber departementet se på muligheten for bevilgning fra departementets spillemiddelpott til "regionale møteplasser og formidlingsarenaer for kultur" med tanke på tilsagn om støtte.

Nasjonalt senter for nynorsk barnekultur og -litteratur i Suldal

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er kjent med at det planlegges et nasjonalt senter for nynorsk barnekultur og -litteratur i Suldal kommune. Senteret er en langsiktig del av markeringen av at det i 2011 vil være 150 år siden barnebokforfatteren Rasmus Løland ble født. Det vil være naturlig at utvikling og drift av senteret blir organisert som en avdeling ved Ryfylkemuseet.

Flertallet er også kjent med at det er gjort positive vedtak i saken i Suldal kommune, Rogaland fylkeskommune og Ryfylkemuseet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er gjort kjent med at det i Suldal kommune er under planlegging et nasjonalt senter for barnekultur og litteratur. Det vil være naturlig at utvikling og drift av senteret blir organisert som en avdeling ved Ryfylkemuseet. Disse medlemmer mener at senteret bør inkludere norsk barnekultur og litteratur i alle målformer.

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteen slutter seg til økningen på denne posten, og vil nok en gang understreke betydningen av å ta vare på kulturminnene, gjennom økt satsing på vern.

Post 70 Det nasjonale museumsnettverket

Komiteen er enig i at Regjeringens understreking av at det videre museumsarbeidet må ha fokus på flere forhold, blant annet formidling og samlingsforvaltning. Komiteen vil understreke viktigheten av at museene utvikler institusjonene både i forhold til organisasjon, innhold og publikumskontakt. Komiteen vil spesielt peke på betydningen av å finne bedre og mer treffsikre metoder for å nå et stort publikum, og legger til grunn at institusjonene særlig vil fokusere på det viktige formidlingsarbeidet.

Komiteen merker seg at departementet understreker viktigheten av at institusjonene har planer for en god samlingsforvaltning, med oversikt over samlingenes omfang, tiltak og kvalitet. Komiteen merker seg at i 2007 ble ca. 6.5 mill. kroner fordelt til sikringstiltak ved museene, og at 73 pst. av museene har oppgitt å ha vedtatte planer for sikring. Komiteen merker seg videre at 55 pst. av museene oppgir i rapporteringen at de har vedtatte planer for bevaring. Komiteen legger til grunn at departementet vil følge utviklingen nøye, med tanke på at de museene som ikke har tilfredsstillende forvaltningsplaner for samlingene må intensivere sitt arbeid på dette punktet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil peke på at ABM-utvikling har gjennomført en landsdekkende tilstandsvurdering av museumssamlingene. I den kommende stortingsmeldingen om museumsreformen vil dette bli nærmere drøftet med utgangspunkt i den foreliggende tilstandsvurderingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil likevel etterlyse den nasjonale planen for samlingsforvaltning som Regjeringen har i Soria Moria-erklæringen. Disse medlemmer vil peke på at dette er et svært viktig og nødvendig arbeid som bør settes i gang snarest.

HAMSUN-SENTERET

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er svært fornøyd med at Hamsun-senteret på Hamarøy i Nordland åpner i august 2009, samtidig med en storstilt feiring av 150-årsjubileet for Knut Hamsuns fødsel. Knut Hamsun er en av våre internasjonalt mest kjente kunstnere, og flertallet har merket seg at åpningen av senteret vil involvere mennesker og miljøer, nasjonalt og internasjonalt, som forsker på og arbeider med Knut Hamsuns forfatterskap, liv og virke.

Flertallet noterer seg at Hamsun-senteret er konsolidert med Salten-museene og at den konsoliderte enheten totalt har fått en økning på 1,9 mill. kroner på neste års budsjett.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil derfor styrke det statlige tilskuddet til Salten-museene, øremerket drift av Hamsun-senteret, med 500 000 kroner over kap. 328 post 70

PUNKT Ø

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Punkt Ø, som består av Galleri F15 og Momentum, er store og viktige aktører på samtidskunst i Norge med internasjonal anerkjennelse. Flertallet vil understreke viktigheten av at Punkt Ø får økonomisk mulighet til å videreutvikle den viktige kunstformidlingen de står for.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår derfor å øke bevilgningen til Punkt Ø med 500 000 kroner utover forslaget i proposisjonen over kap. 328 post 70.

JÆRMUSEET

Komiteen viser til den vellykkede konsolideringen i regi av Jærmuseet og den gode utviklingen som museet er inne i med bl.a. etableringen av Viten-senteret i Sandnes.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, foreslår på denne bakgrunn at Jærmuseet styrkes med 500 000 kroner utover forslaget i proposisjonen over kap. 328 post 70.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknader som gjelder Hamsun-senteret, Punkt Ø og Jærmuseet, og foreslår på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 328 post 70 med totalt 1 500 000 kroner utover forslaget i proposisjonen.

LOFOTR

Komiteen er kjent med at Lofotr-Vikingmuseet på Borg har søkt investeringsmidler til utvidelse av museet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at dersom det skal vurderes statlig medvirkning, legges det til grunn at Lofotr konsolideres med Museum Nord. Flertallet er enig i dette.

MAIHAUGEN

Komiteen merker seg at Kultur- og kirkedepartementet ved brev av 1. desember 2008 har opplyst følgende:

"Departementet mottok 25. oktober 2008 en oppdatert rapport fra Maihaugen om den bygningsmessige tilstanden samt en tiltaksplan for alle bygningene – hovedbygningen, låven, drengestua, folkestua, vognskjulet og staburet. Det er åpenbart at man står overfor en krevende vedlikeholdssituasjon, og departementet er i løpende dialog med Maihaugen om nødvendige oppfølgingstiltak.

Vedrørende hovedhuset viser vi til omtale i St.prp. nr. 1 (2008-2009). Utbedringsarbeid er igangsatt, og det legges til grunn at bygningen skal være fullt rehabilitert innen våren 2010.

Situasjonen har imidlertid vist seg å være akutt også for folkestua, der Maihaugen har måttet gjennomføre pæling og annen refundamentering for å forebygge ytterligere alvorlige råteskader. På bakgrunn av oppdatert informasjon fra museet, vil Kultur- og kirkedepartementet allerede i 2008 stille til disposisjon 3,5 mill. kroner til arbeidene på folkestua. Midlene tas fra avsetningen av spillemidler til kulturbygg.

Av det ordinære driftstilskuddet til Maihaugen for 2009 vil ca. 5,6 mill. kroner være øremerket drift og vedlikehold av Aulestad og Bjerkebæk. Innenfor denne rammen vil noen midler kunne anvendes til presserende utbedringstiltak på Aulestad.

Det er et statlig økonomisk ansvar å sørge for at bygningene på Aulestad blir tilfredsstillende vedlikeholdt. I tillegg bør det gjøres investeringer for å legge til rette for ulike kulturaktiviteter i flere av bygningene, og til slike tiltak legger departementet til grunn at også kommunen, fylkeskommunen o.a. vil medvirke økonomisk."

Komiteen viser til dette, og er enig i at det er et statlig ansvar å sikre at bygningene ikke forfaller og settes i god stand. Komiteen er også enig i at regionen må kunne forventes å medvirke økonomisk i tilretteleggelsen av Aulestad som formidlingsarena.

MUSEENE I SØR-TRØNDELAG

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, konstaterer med tilfredshet at museumskonsolideringen i Sør-Trøndelag ser ut til å komme i mål. Dette vil styrke museenes forskning, forvaltning og formidling og bidra til å utløse et stort økonomisk løft for museene.

Flertallet registrerer at de museene som ikke inngår i konsolideringen står i fare for å miste sitt direkte regionale tilskudd. Flertallet understreker at regionalt tilskudd er en forutsetning for statstilskudd.

Flertallet forutsetter at det statlige helfinansierte Nordenfjelske Kunstindustrimuseum også finner sin plass i en konsolidert enhet, og ber om at det redegjøres for dette i revidert budsjett.

Flertallet legger til grunn en samlet regional andel på 30 pst. for museene i Sør-Trøndelag med statstilskudd, med unntak av Nordenfjelske Kunstindustrimuseum. En konsolidering av Nordenfjelske Kunstindustrimuseum forutsettes ikke å kreve økt regional medfinansiering.

Flertallet forutsetter at alle parter opprettholder finansieringen minst på dagens nivå.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til sine merknader ovenfor vedrørende konsolidering av museer.

KULTURMOMS

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at kulturmommsutvalgets utredning (NOU 2008:7 "Kulturmommsutvalget – utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget på kultur- og idrettsområdet") hvor det blir anbefalt en modell for utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget.

Utredningen har vært på høring, og Finansdepartementet har mottatt et stort antall høringsuttalelser. Flertallet vil imidlertid peke på at en eventuell omlegging av merverdiavgiftsregelverket vil kreve en større gjennomgang, særlig for å vurdere nærmere de økonomiske konsekvensene for ulike aktører og den mer tekniske utformingen av nye regler. Flertallet viser til at Regjeringen tar sikte på å komme tilbake til saken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil også etterlyse momsordningen for museene som har vært diskutert i forbindelse med Kulturomsutvalgets innstilling. Det er nødvendig for museene at man snart får en avklaring på dette spørsmålet.

Disse medlemmer vil derfor fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, med en orientering om den faglige videreføringen av museumsreformen."

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med et forslag til momsordning for museene."

SJØFARTSMUSEET I BERGEN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Sjøfartsmuseet i Bergen i flere år har søkt om å få økte midler. Sjøfartsmuseet har en svært viktig historie å fortelle til den oppvoksende generasjon på Vestlandet, nettopp fordi Norge var en stor sjøfartsnasjon og fordi svært mange barn og unge har foreldre, besteforeldre og oldeforeldre som er en del av denne historien.

Disse medlemmer viser til at dette museet, har måttet redusere sine tilbud, på grunn av manglende offentlig støtte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet forslår derfor å bevilge 1 mill. kroner for å igangsette en del rehabilitering av museet, under forutsetning av at fylket og kommunen gjør det samme.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår å bevilge 1 mill. kroner for å bedre driftssituasjonen ved Sjøfartsmuseet.

MIDT-TROMS MUSEUM

Komiteen merker seg det gode arbeidet Midt-Troms museum har gjort og at de har fått pris for effektiv og innovativ drift. At lokale museer kan

jobbe effektivt og få mye ut av midlene bør det oppmuntres til.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil derfor øremerke 0,5 mill. kroner til dette.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

KULTURMINNEÅR

Komiteen vil minne om at Regjeringen har utpekt 2009 som kulturminneår, og at det er bevilget 10 mill. kroner til gjennomføring av året. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Miljøverndepartementet og Kultur- og kirke departementet.

Komiteen forventer stor aktivitet rundt omkring i landet med mange aktører der Norges kulturvernforbund er hovedansvarlig for gjennomføringen.

Komiteen ser fram til statens sektorvise markeringer, der de skal vise resultat av arbeidet med verneplaner knyttet til prosjektet Statens kulturhistoriske eiendommer.

KULTURMINNER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at man også i kulturbudsjettet har funnet rom i budsjettet for kulturminneåret 2009. Kulturminner er vår arv, og svært viktig for kommende generasjoner, hvilket betyr at man også forplikter seg til å ivareta disse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil derfor peke på spesielt ett kirkebygg, Moster gamle kirke, som er den eldste steinkirken i landet. Denne har blitt forsømt i en årrekke, og man finner ikke penger til å sette den i stand. Siden Moster Kirke er en svært viktig del av vår historie, både den religiøse og sosiale, ber disse medlemmer om at man øremerker 1 mill. kroner av post 78 til denne kirken som var den første i kristningen av Norge.

Disse medlemmer vil også peke på at middelalderkirken Maria-kirken i Bergen er en svært viktig historieforteller. Disse medlemmer ønsker å sikre også denne kirken for etterkommerne våre, og vil derfor foreslå å øremerke 1 mill. kroner til kartlegging av omfanget for behov av rehabilitering. Disse medlemmer vil peke på at dette er viktige nasjonale kulturminner som må settes i stand.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det er et behov for en omfattende kartlegging av rehabiliteringsbehovet ved mange kulturminner, og foreslår å bevilge 1 mill. kroner til en slik kartlegging.

Komiteen er svært fornøyd med at det er satt av 11 mill. kroner til Kulturminneåret 2009. Komiteen vil peke på den verdi kulturminnene våre har for de neste generasjoner og at en del av kulturminnene har stort behov for sikrings- og vedlikeholdstiltak. Komiteen er svært glad for at de tre skværrigerne Statsraad Lehmkuhl, Christian Radich og Sørlandet har fått økt sine faste driftstilskudd.

Komiteen merker seg også at verdens eldste seilende skonnert Anna Rogde har fått en engangsbevilgning i forbindelse med Kulturminneåret 2009, og legger til grunn at man finner en langsiktig løsning for skipet.

NORGES HUSFLIDLAG

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er kjent med at Norges Husflidslag har økonomiske problemer. Disse medlemmer vil følge organisasjonen nøye, for å sikre at vi beholder en organisasjon som ivaretar våre håndverkstradisjoner på en utmerket måte.

Skulle det vise seg at organisasjonen ikke finner en løsning på problemene, vil komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre komme tilbake til saken i revidert budsjett.

4.14 Kap. 329 Arkivformål (jf. kap. 3329)

Komiteen vil peke på arkivenes store betydning for kulturminnevernet i vårt samfunn.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at forslaget til budsjett for 2009 innebærer en økning på 25 mill. kroner til arkivformål. Denne økningen skal blant annet gå til økte driftskostnader og husleie i det nye Riksarkivet /Statsarkivet som er innflyttingsklart 1. mai 2009, nytt samisk arkiv i samisk vitenskapsbygg i Kautokeino og midlertidige lokaler ved statsarkivet i Bergen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det gjennom de siste årene er gjort en betydelig oppgradering innenfor de to andre områdene innenfor ABM-området, nemlig museum og bibliotek, disse medlemmer mener

det nå er viktig også å vise arkivfeltet økt oppmerksomhet. Disse medlemmer mener i denne sammenheng det er viktig at Arkivverkets institusjoner holdes godt rustet for å ivareta sine oppgaver. Disse medlemmer vil her peke på at Arkivverket, ved siden av rene offentlige oppgaver, også skal bidra til å ivareta private arkiver.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker ikke å støtte arbeiderbevegelsen. Det bør ikke være en statlig oppgave å sikre driften for arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, like lite som andre partier får støtte til slikt. At arbeiderbevegelsen etter over hundre års aktivitet ennå ikke har klart å sikre sitt arkiv og sitt bibliotek, er kun et tegn på lite fremsynthet, ikke en grunn til at det offentlige skal yte støtte.

Disse medlemmer mener også at drift av Misjonsselskapets arkiv heller ikke er en statlig oppgave.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er maktpåliggende å styrke arbeidet med ivaretagelsen av de mange mindre arkivene rundt om i landet. Disse medlemmer mener Landslaget for lokal og privat arkiv her spiller en viktig rolle.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der det bevilges 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag til dette formålet. Midlene tenkes fordelt med 1 mill. kroner til drift av organisasjonen og 2 mill. kroner til konkrete prosjekter.

Komiteens medlem fra Venstre vil styrke arbeidet med å ta vare på mindre lokale og private arkiv, og foreslår å bevilge 3 mill. kroner til dette formål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til ABM-meldingen, St.meld. nr. 22 (1999–2000) (Kjelder til kunnskap og oppleving) der det står:

"Departementet vil dessutan skipa til ei statleg støtteordning for vern og formidling av privatarkiv. Dette må sjåast i samanheng med at det er naudsynt med ei noko sterkare satsing på privatarkiv for å unngå at vi vert sitjande att med eit skeivt kjeldegrunnlag for innsikt i norsk samfunnsliv."

Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 46 (2000–2001) der det står:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at Regjeringen foreslår en statlig støtteordning for vern og formidling av privatarkiv. Flertallet finner det riktig at staten tar et større ansvar for og medvirker til at arkivmateriale fra private virksomheter, organisasjoner m.v. i større grad blir tatt hånd om og støtter opprettelsen av en slik ordning."

Disse medlemmer viser til at det finnes en rekke private arkiv i Norge, og noen av dem står i fare for å gå tapt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det arbeides med et stort interkommunalt arkiv i Møre og Romsdal, som skal utvides til å gjelde private arkiv også, men at en venter på at staten skal komme i gang med støtteordninger. Disse medlemmer mener det er viktig å få på plass støtteordninger til private arkiv for å samle og registrere viktig historisk dokumentasjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti går inn for å øremerke 500 000 kroner til IKA Møre og Romsdal, under forutsetning av at fylket, kommunen og næringslivet også bidrar.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener arkivområdet ikke har blitt tilstrekkelig fulgt opp slik det var forutsatt i ABM-meldingen. Disse medlemmer mener mange mindre arkiver, som blant annet eies av private, er av stor verdi for samfunnet. Disse medlemmer frykter at verdifull kunnskap og historie forvitrer på grunn av manglende ressurser til bevaring. Disse medlemmer mener det trengs sterkere satsing på feltet, både ved å styrke Landslaget for lokal- og privatarkiv, og ved å opprette en støtteordning for privatarkiv. Disse medlemmer mener det er kritikkverdig at en støtteordning for privatarkiv enda ikke er opprettet, slik det ble varslet i ABM-meldingen. Disse medlemmer mener det nå er på høy tid at en slik ordning kommer på plass.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås en startbevilling på 2 mill. kroner til støtteordning for privatarkiv, samt en styrking av Landslaget for lokal- og privatarkiv på 0,5 mill. kroner.

4.15 Kap. 334 Film- og medieformål (jf. kap. 3334)

Komiteen vil peke på at overgang til digital teknologi er et fellestrekk både for medie- og filmsektoren. Den raske teknologiske utviklingen har

blant annet medført at skillene mellom de ulike mediebransjene er i ferd med å viskes ut. Selskapene innen mediebransjen er ikke lenger rendyrkede aktører innenfor én medienisje, men opererer gjerne innenfor flere distribusjonsplattformer, som for eksempel papiravis, nettavis, nett-tv og radio på samme tid.

Komiteen konstaterer at i stedet for å erstatte de tradisjonelle mediene ser det ut til at det økte tilbudet fører til økt samlet medieforbruk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, er av den oppfatning at den raske teknologiske utviklingen innenfor mediebransjen stiller nye krav til regulering av medieeierskap, og mener tiden er inne for en ny gjennomgang av medieeierskapsloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener det er behov for en grunnleggende gjennomgang av mediepoltikken. Dagens ordninger er stort sett utformet på bakgrunn av en medievirkelighet som ikke lenger eksisterer, og har således i betydelig grad gått ut på dato. Disse medlemmer vil særlig peke på at de tradisjonelle mediene alle utfordres av den teknologiske utviklingen, og nye muligheter til formidling og utvikling av nye produkter er i sterk fremvekst. Disse medlemmer mener det er av så vel mediepoltisk som kulturpolitisk interesse at norske medier gis de best mulige rammevilkår for utvikling. Dagens eierskapslov og utformingen av produksjonsstøtten til avisene virker snarere hemmende og konserverende enn drivende på utviklingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er særlig viktig å videreføre våre nasjonale publisistiske tradisjoner inn i en digital hverdag. Et viktig moment i denne sammenheng er at norske innholdsleverandører gjør seg mest mulig gjeldene. Disse medlemmer mener dette blant annet forutsetter en mediepoltikk som legger til rette for at innholdsleverandørene og publikum har en størst mulig, og mest mulig dynamisk, kontaktflate. Dette tilsier mest mulig åpne løsninger i alle digitale kommunikasjonsledd. Disse medlemmer viser til at det særlig innenfor TV-formidling har utviklet seg en sfære basert på lukkede løsninger. Disse medlemmer mener dette er uheldig og at ny politikk på området må utredes snarest. Disse medlemmer understreker viktigheten av å finne frem til gode løsninger som gir klare signaler til markedsaktørene. Store investeringer basert på lukkede løsninger som premiss vil senere kunne

skape betydelige problemer i forhold til forbrukernes valgfrihet og tilgjengeligheten for norske innholdsleverandører. Disse medlemmer vil særlig påpeke de prinsipielle ytringspolitiske hensyn som her gjør seg gjeldende.

Disse medlemmer henviser for øvrig til sine merknader om produksjonstilskudd for aviser under kap. 335 post 71.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil vise til at Regjeringen gjennom kulturløftet har lagt til rette for de siste års norske filmsuksess, og at dette følges opp også i årets budsjett. Flertallet har merket seg at siden regjeringsskiftet høsten 2005 er budsjetttrammen for film- og medieformål økt med 157 mill. kroner, hvorav økningen til produksjon alene utgjør 113,5 mill. kroner. Dette har resultert i at flere av målsettingene for norsk film er i ferd med å nås. 23 norske langfilmer hadde premiere på kino i 2007 og publikumsopplutningen om norske filmer fortsetter å øke og for 2008 har over 2 millioner allerede sett norsk film. I tillegg har det vært en svært positiv utvikling i utenlandssalget av norsk film.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til at det ikke er Regjeringens kulturløft som har hovedæren for de siste års norske filmsuksess. Det er først og fremst at støtteordningene til filmbransjen har blitt endret, slik at filmproduksjonen i større grad skal rette seg mot publikum, som har æren. Endringen i støtteordningene, sammen med en profesjonalisering og internasjonalisering av bransjen, har ført til at norske filmer i langt større grad lages på en slik kunstnerisk måte at de finner et stort og villig publikum. Norsk filmbransje er helt i forkant i en ny tenkning om offentlig støttet kultur, hvor det er om å gjøre å maksimalisere det kulturelle utbyttet man kan produsere for fellesskapets penger. Disse medlemmer vil gi en honnør til bransjen, som i stadig større grad finner brede og smale publikumsgrupper, og klarer å produsere gode filmer innenfor hensiktsmessig økonomiske rammer som treffer disse publikumsgruppene. Samtidig har bransjen vist at de kan tiltrekke seg kompetanse og kapital til nye produksjoner. Disse medlemmer mener at utviklingen i filmbransjen viser at markedsmessig tenkning fungerer meget godt innenfor kulturfeltet.

Komiteen vil understreke at mange viktige filmer det siste året er blitt produsert i regionene. Dette er etter komiteens mening gledelig, og viser at kompetanse og kunnskap på filmfeltet for alvor er tilgjengelig og tilstede over hele landet. Komiteen

ønsker å bidra til fortsatt vekst for regional filmproduksjon, og forutsetter at tilskuddet til regionale filmformål blir fordelt så raskt som mulig.

For hørselshemmede

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil sikre hørselshemmede like muligheter til å se norske TV-programmer som den øvrige befolkningen. Disse medlemmer viser til at 14,5 pst. av befolkningen, over 600 000 mennesker i Norge, er hørselshemmet. Disse medlemmer mener det er viktig å satse på utvikling av talegjenkjenningsteknologi, og ber Regjeringen bidra til at teknologien blir av en slik kvalitet at det blir attraktivt for TV-selskapene å ta teknologien i bruk.

Disse medlemmer mener det er viktig at både forhåndsproduserte og direktesendte programtekstes for hørselshemmede.

Åndsverkloven

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre merker seg omtalen i proposisjonen vedrørende det igangsatte arbeidet med en revisjon av åndsverkloven. Ifølge departementet skal åndsverkloven gjennomgås og gjøres enklere tilgjengelig for alle brukere av loven. Både språkbruk og oppbyggingen av loven skal vurderes på nytt. Det skal også vurderes enkelte endringer av regelverket på bakgrunn av utviklingen siden 2005 – den siste større lovrevisjonen da opphavsrettsdirektivet ble gjennomført. Disse medlemmer er av den klare oppfatning at en revisjon av åndsverkloven er nødvendig, men vil understreke at det er av avgjørende betydning at man utreder ulike problemstillinger knyttet til dette arbeidet på en tilfredsstillende måte.

Komiteens medlem fra Venstre imøteser lovens fremleggelse i 2009, og legger til grunn at det vil igangsettes en egen NOU som grunnlag for fremleggelsen, for å sikre en tilfredsstillende og helhetlig utredning av de ulike problemstillingene knyttet til loven.

Komiteen vil særlig påpeke at dagens åndsverklov ikke er utformet i en tid da digitalt baserte kunstneriske uttrykk var vanlig. Loven tar således ikke naturlig høyde for de utfordringer disse avstedkommer. Komiteen viser til at enkelte områder knyttet til produksjon, lagring og sletting ikke er godt nok dekket av loven. Komiteen mener det er viktig at disse spørsmålene tas med i det videre arbeidet med en revisjon av åndsverkloven.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å redusere driftsutgifter i det offentlige. Dette bør kunne gjøres ved generell effektivisering. I tillegg mener disse medlemmer at Filminstituttet bør slankes da filmproduksjon foregår andre steder.

Post 50 Norsk filmfond

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at andre tiltak kan virke like målrettet til filmproduksjon, som en ytterligere offentlig innsats, slik som skatteinsentiver med mer. Disse medlemmer ønsker å redusere denne posten noe.

Post 73 Regional filmsatsing

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener det er svært viktig å bygge opp den regionale filmsatsingen. Disse medlemmer mener de regionale filmfondene i dag har for mange restriksjoner på hvordan statlige midler kan brukes. Disse medlemmer er uenig i den arbeidsdelingen som implisitt ligger fra Regjeringens side der finansiering av spillefilm i realiteten skal være forbeholdt Norsk filminstitutt i Oslo.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der det foreslås økning i bevilgningene til Film 3, Fuzz og Filmcamp filmfond med 1 mill. kroner til hver.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er viktig å styrke de regionale filmsatsingene, og foreslår å bevilge 3 mill. kroner til dette formål.

INTERNASJONALISERING AV NORSK FILMINDUSTRI

Komiteen viser til at den rød-grønne regjeringen i sin filmmelding lanserte forslaget om 15 pst. skatterefusjon for utenlandske filmproduksjoner i Norge. Komiteen konstaterer at den kraftige

økningen i filminstituttets rammer for 2009 gir rom for en slik ordning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av internasjonaliseringen av norsk filmindustri og utvikling av film som næring. Det var rettet klare forventninger til at dette området skulle få en sentral plass i virksomheten til det nye Norsk filminstitutt. Det er gått flere år siden det var et klart flertall i Stortinget for å innføre 15 prosentregelen. I filmmeldingen (St.meld. nr. 22 (2006–2007)) var det foreslått å sette av 10 mill. kroner slik at ordningen kunne iverksettes. Disse medlemmer forventer at Norsk filminstitutt iverksetter ordningen i 2009.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det er rom for å redusere bevilgningene fra denne posten. Flere av formålene får til dels store beløp. Dette bør kunne reduseres.

BARNEVAKTEN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å bidra til trygg mediebruk hos barn og unge, og viser i den forbindelse til det viktige arbeidet som gjøres av BarneVakten. Organisasjonen har hatt en god utvikling siden starten i 2000. Med sitt brede verdigrunnlag har BarneVakten maktet å samle foreldre over hele landet til temakvelder omkring barn og medier, det er laget avtaler og inngått samarbeid med en rekke statlige organer på ulike områder, og det jobbes kontinuerlig med bevisstgjøring overfor kommersielle aktører og medier. Disse medlemmer viser til at digital mobbing, ulike utfordringer knyttet til internett og mobilbruk og krenkelse av barns privatliv og rettigheter er prioriterte områder for BarneVakten.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til BarneVakten over kap. 334 post 78.

ANIMASJONSFESTIVALEN I FREDRIKSTAD

Komiteen vil understreke betydningen av Animasjonsfestivalen i Fredrikstad. Animasjonsfestivalen i Fredrikstad er en festival med høy kvalitet og

kunstnerisk mangfold. Den er unik i norsk og nordisk sammenheng. Norsk Filminstitutt har tidligere bidratt økonomisk til festivalen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at filmkulturelle tiltak, herunder støtte til filmfestivaler, ble lagt til "Film og kino" i forbindelse med omleggingene som førte frem til opprettelsen av Norsk filminstitutt. Disse medlemmer mener det vil være riktig å evaluere denne ordningen, ikke minst i forhold til de små filmfestivalenes stilling og behov. Disse medlemmer mener en slik evaluering bør se nærmere på kriteriene for tildeling og hvordan disse slår ut for de respektive festivalers vedkommende.

TROMSØ INTERNASJONALE FILMFESTIVAL

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg det arbeidet Tromsø Internasjonale Filmfestival (TIFF) gjør. Festivalen har fått ry som en nyskapende visningsarena for nasjonal og internasjonal film, med et program av høy kunstnerisk kvalitet. Samtidig har festivalen utmerket seg som et viktig møtested for media, bransjefolk og et stort publikum. Sammen med de øvrige filmmiljøene i byen og regionen; FilmCamp, Målselv, Filmhuset, Verdensteatret og Cinemateket, utgjør TIFF et viktig grunnlag for profesjonell filmsatsing i nord. Flertallet vil peke på at tilskudd til filmfestivaler nå ivaretas av et eget filmfestivalutvalg, jf. St.meld. nr. 22 (2006–2007) Veiviseren.

Post 79 Til disposisjon

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at statsråden har en generell disposisjonskonto på 10 mill. kroner, og at det ikke bør være nødvendig med en ytterligere disposisjonskonto.

4.16 Kap. 335 Pressestøtte

Komiteen viser til at det offentlige har et ansvar for å legge til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale som speiler et mangfold av verdiforankring, geografi og innhold.

Post 71 Produksjonstilskudd

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker i utgangspunktet at aviser skal være selvfinansierende. Men disse medlemmer erkjenner at dette vil kunne få dramatiske konsekvenser for distriktene hvis man fjerner all produksjonsstøtte umiddelbart. Disse medlemmer har gjennom et kutt i støtten signalisert at disse medlemmer mener at de riksdekkende såkalte "meningsbærende aviser" bør kunne drifte seg selv, gjennom salg av annonser – og støtte fra de politiske grupperinger som står bak dem. Den gjenstående halvpart av produksjonsstøtten skal i hovedsak sikre videre drift av nr. 2- og nr. 3-aviser.

Komiteens medlem fra Høyre mener produksjonsstøtten bør trappes ned. Dette medlem mener ordningen er foreldet og bør gjennomgås med tanke på en gjennomgripende omlegging. Dette medlem mener eksempelvis en etableringsstøtte for nye aviser bør vurderes. Dette medlem viser til Høyres alternative budsjett der denne posten reduseres med 160 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre støtter ordningen med produksjonstilskudd til aviser. Det er viktig for å opprettholde et mangfold i presse-Norge. Venstre ønsker imidlertid på sikt en omlegging og endring av dagens pressestøtte, slik at ingen enkeltaviser får uforholdsmessig mye støtte og slik at støtten vris i retning av lokalaviser og nye medier.

Post 73 Anvendt medieforskning og etterutdanning

Komiteen viser til proposisjonen og slutter seg til at lokalavisene er en sentral informasjonskilde for å opprettholde framtidig engasjement for lokal politikk og lokalt samfunnsliv. Komiteen viser til at det er en særlig utfordring at avislesning går ned blant barn og unge. Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 1 mill. kroner i støtte til prosjektet "Ung og engasjert" som landslaget for lokalaviser har igangsatt.

Post 75 Tilskudd til samiske aviser

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at de samiske avisene spiller en uvurderlig rolle for demokratisk debatt og språklig utvikling i det samiske samfunnet. Flertallet viser til Regjeringens ønske om å sikre eksistensgrunnlaget for samiske dagsaviser og støtter forslaget om å styrke tilskuddet til de samiske avisene med 3 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker primært å fjerne denne posten. Bakgrunnen for det er at den produksjonsstøtten som skal gis, bør inkludere alle aviser. Disse med-

lemmer er av den oppfatning at samiske aviser ikke skal ha noen særordninger.

Post 76 Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det ikke er hensiktsmessig med slike særordninger.

Post 77 Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å fjerne denne posten fordi disse medlemmer finner særordninger uheldige.

4.17 Kringkasting

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Norsk Rikskringkasting (NRK) i mange år hadde monopol på kringkasting av TV og radio. Dette monopolet har gradvis blitt brutt opp, og i dag finnes en flora av lokale og nasjonale radiostasjoner og flere riksdekkende kommersielle TV-kanaler. Konkurransen innen radio- og fjernsynsbransjen hemmes imidlertid av at markedet i stor grad domineres av det tidligere statsmonopolet. Med en inntektsside som i stor grad er skjermet fra svingninger, og en særstilling i forhold til det politiske miljø, har NRK flere store konkurransefortrinn fremfor sine rent kommersielle konkurrenter.

Disse medlemmer mener at for å opprettholde konkurranse og mangfold i mediene bør det sikres størst mulig grad av etableringsfrihet i medienæringen. Disse medlemmer ønsker derfor å redusere og på sikt fjerne lisensavgiften NRK innkrever og selge seg ut av mediekonsernet NRK.

Disse medlemmer vil derfor foreslå følgende:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om oppsplitting og nedsalg av NRK på en slik måte at virksom konkurranse oppnås og kulturpolitiske mål ivaretas."

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om gradvis avvikling av ordningen med fjernsynslisens."

"Stortinget ber Regjeringen forhandle frem avtaler med kringkastingsselskapene som gir myndighe-

tene råderett til å bruke etermediene i spesielle krisesituasjoner."

Disse medlemmer mener at det er urimelig at NRK avkrever lisensavgiften for et halvt år på forskudd. De fleste andre leverandører av medietjenester har kortere abonnementsperiode, og i de få tilfeller hvor perioden er lang medfører det en rabatt (f.eks. Aftenposten). Kabel-TV-leverandører, Internettleverandører og telefontjenesteleverandører har alle i gjennomsnitt kortere abonnementsperiode. Det hører også med til dette bildet at en del leverandører fakturerer etter at halve abonnementsperioden er over eller i etterkant.

Disse medlemmer merker seg at selv med moderne systemer for betaling, er det høyst urimelig å ikke ha et slingringsmonn i forhold til betalingsfrist for lisensavgift. De fleste private tjenesteytere opererer med en frist på minimum 14 dager. Men dette er i all hovedsak leverandører som ikke har et monopol og som derfor er i konkurranse og er avhengige av et godt forhold til sine kunder. At NRK skal ha mer stivbente rutiner, bør ikke godtas.

Disse medlemmer mener at NRK-lisensen reelt sett er en betaling for NRKs tilbud. Dette er også slik den oppfattes av folk flest. All den tid lisensen går uavkortet til NRKs drift er det høyst urimelig å hevde at lisensen ikke er en betaling for NRKs tilbud.

Disse medlemmer mener at i en tid da langt fra alle kan motta hele NRKs tilbud (NRK2) bør både NRKs ledelse og Stortinget være opptatt av lisensens legitimitet i befolkningen. Folk ser, i likhet med disse medlemmer, det urimelige i at lisensen øker år for år, ikke alle kan benytte seg av begge TV-kanaler eller alle radiokanaler, at NRK opprettholder urimelige innkrevingsrutiner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i neste års statsbudsjett fremme forslag om vanlige forretningsmessige innkrevingsrutiner for NRK-lisensen."

Komiteens medlem fra Venstre vil understreke at det er viktig å opprettholde dagens ordning med NRK som allmennkringkaster, men at ordningen med lisensfinansiering er foreldet og gammeldags, og tilpasset en helt annen medievirkelighet enn den vi har i dag. Videre mener dette medlem at dagens ordning med lisensavgift er grunnleggende usosial, blant annet fordi den ikke tar hensyn til inntekten i den enkelte husstand. Dette medlem ønsker andre og mer tidsriktige måter å finansiere en allmennkringkaster på enn dagens lisens, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med sak til Stortinget om andre og mer tidsriktige måter å finansiere en allmennkringkaster på enn dagens lisens."

Dette medlem viser for øvrig til Venstres utdypende merknader vedr. NRK i Innst. S. nr. 24 (2007–2008).

4.18 Kap. 336 Informasjonsberedskapskringkasting

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til proposisjonen og støtter denne. Flertallet viser til at midler til informasjonsberedskap er foreslått bevilget under kap. 334.

4.19 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk

Komiteen viser til at ordningen ble innført fra 2005, og at fordelingen av kompensasjonen skjer gjennom rettighetshaverorganisasjonen Norwaco. Komiteen merker seg at Norwaco gjennomførte en undersøkelse om faktisk kopiering høsten 2007, og at kopieringsomfanget ifølge denne var noe redusert i forhold til året før.

4.20 Kap. 3305 Inntekter fra spill og lotterier (jf. kap. 305)

Komiteen viser til at i forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 44 (2002–2003), jf. Innst. S. nr. 124 (2002–2003), forutsatte et flertall i komiteen, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, at Norsk Tipping skulle tilrettelegge for spillrelatert virksomhet på Fagernes. I samsvar med dette har departementet bedt Norsk Tipping AS starte opp

arbeidet med å etablere virksomhet på Fagernes. Norsk Tipping har i den forbindelse bl.a. inngått avtale med Valdres Næringshage AS om leie av lokaler.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, viser til brev fra Kulturdepartementet av 28. november 2008 der det vises til at Valdres Næringshage AS ønsker å disponere lokalene i næringshagen til virksomheter som gir bedre utvikling av næringshagen. Næringshagen har derfor overfor Norsk Tipping foreslått at det inngås avtale der forutsetningen om selskapets virksomhet på Fagernes bortfaller mot at Valdres Næringshage AS overtar alle rettigheter og forpliktelser i forbindelse med Norsk Tippings leieforhold i næringshagen. Vilkåret for avtalen er også at Norsk Tipping yter et bidrag til oppgradering av lokalene og eventuell annen kompensasjon. Flertallet mener dette er en god løsning for regionen, og gir Norsk Tipping myndighet til å inngå en slik avtale.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at et flertall i komiteen, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, forutsatte at Norsk Tipping skulle tilrettelegge for spillrelatert virksomhet på Fagernes, jf. Innst. S. nr. 124 (2002–2003) og Ot.prp. nr. 44 (2002–2003). Disse medlemmer viser i denne forbindelse til brev fra statsråden til komiteen datert 28. november 2008, hvor det fremkommer at Norsk Tipping etter all sannsynlighet likevel ikke vil etablere virksomhet ved Valdres Næringshage AS på Fagernes. Disse medlemmer konstaterer dermed at den nåværende regjering nok en gang ikke klarer å oppfylle intensjonen om å aktivt flytte offentlige arbeidsplasser ut i distriktene.

5. FORSLAG FRA MINDRETALL**Forslag fra Fremskrittspartiet:***Forslag 1***Rammeområde 2
(Familie og forbruker)****I**

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, <i>kan nyttes under post 51</i>	88 136 000	
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	7 065 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i>	18 120 880 000	
	61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	173 000 000	
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	829 674 000	
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	111 529 000	
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i> ..	33 000 000	
	65	Skjønnsmidler til barnehager	5 146 936 000	
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	101 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 960 000	
840		Krisetiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	25 319 000	
	60	Tilskudd til krisesentre, <i>overslagsbevilgning</i>	165 000 000	
	61	Tilskudd til incestsentre, <i>overslagsbevilgning</i>	57 272 000	
	70	Tilskudd til voldsførebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	12 502 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 118 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 049 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak	3 368 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	183 142 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 116 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	126 759 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 517 000 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	14 590 000 000	
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i>	3 765 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	7 900 000	
	71	Særlige familiepolitiske tiltak	1 020 000	
	73	Tilskudd til Kvinneuniversitetene	3 140 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	5 084 000	
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	28 574 000	
850		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	10 309 000	
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	20 045 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	1	Driftsutgifter - Fylkesnemndene for sosiale saker	81 577 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	38 093 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	13 294 000	
	64	Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	82 863 000	
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	208 910 000	
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 530 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i>	72 856 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	2 351 258 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	54 247 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 017 294 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	63 288 000	
	60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i>	164 678 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	378 930 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 220 000	
857		Barne- og ungdomstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 217 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	6 688 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	95 539 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	10 696 000	
	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	65 463 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	30 715 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	160 619 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 130 000	
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	28 292 000	
859		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 893 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	94 137 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	4 532 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 903 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 248 000	
866		Statens institutt for forbruksforskning		
	50	Basisbevilgning	25 660 000	
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet		
	1	Driftsutgifter	7 449 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	19 533 000	
2530		Foreldrepenge		
	70	Foreldrepenge ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	12 005 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	400 000 000	
	72	Feriepenge av foreldrepenge, <i>overslagsbevilgning</i>	345 000 000	
	73	Foreldrepenge ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
		Totale utgifter		<u>60 379 354 000</u>
Inntekter				
3842		Familievernet		
	1	Diverse inntekter	900 000	
3854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	35 623 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	40 570 000	
	2	Barnetrygd	3 267 000	
	3	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	70 795 000	
	60	Kommunale egenandeler	882 990 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	254 000 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	433 000	
3859		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	
		Totale inntekter		<u>1 290 878 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at fra 1. januar 2009 blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags

ordinært barnehagetilbud fastsatt til 2 330 kroner pr. måned og 25 630 kroner pr. år, jf. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2, 3 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 859 post 1	kap. 3859 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

IV

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner pr. barn pr. år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner pr. år. Dette tillegget gis pr. enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadsmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner pr. barn pr. år, det såkalte finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

For stønadsmottakere bosatt på Svalbard ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner pr. barn pr. år, det såkalte svalbardtillegget.

V

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre, kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosentandel av full sats	Kontantstøtte i kroner pr. år
Ikke bruk av barnehageplass	100	39 636
Til og med 8 timer	80	31 704
9–16 timer	60	23 784
17–24 timer	40	15 852
25–32 timer	20	7 932
33 timer eller mer	0	0

VI

Satser for engangsstonad ved fødsel og adopsjon og stønad ved fødsel utenfor institusjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kan utbetale:

Engangsstonad ved fødsel og adopsjon, lovens §§ 14-12 og 14-20	kr 35 263 pr. barn
Stønad ved fødsel utenfor institusjon, lovens § 5-13	kr 1 765 pr. fødsel

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om hvordan de vil sikre reell likebehandling av private og kommunale barnehager snarest, og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen vurdere om Senteret for seksuelt misbrukte menn burde få status som et nasjonalt kompetansesenter og dermed større sikkerhet og forutsigbarhet gjennom en nasjonal finansiering.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen utrede alle forhold ved vår lovgivning og de bakenforliggende årsaker til at barn som lider overlast, ikke blir fanget opp på et tidlig tidspunkt der det er behov for at offentlige myndigheter griper inn.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen sette ned et hurtigarbeidende utvalg som skal utrede og foreslå kortsiktige og langsiktige tiltak for å forebygge og håndtere vold i nære relasjoner.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en revisjon av Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner med et særlig fokus på vold mot barn.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om at far på selvstendig grunnlag opparbeider seg rett til pappapermisjon.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen om at loven om rett til barnehageplass ikke trer i kraft før full barnehagedekning er nådd.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen utforme nye forskrifter om likeverdig behandling, hvor det fastslås at kommunene skal følge enhetskostnadsprinsippet.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag som gir unge med tiltak etter barnevernloven rett til tiltak fram til fylte 23 år.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen komme med en sak til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 som innebærer at ansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere over 15 år overføres fra utlendingsmyndighetene til barnevernet fra 1. september 2009.

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om ensliges situasjon og levekår.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om barnetrygdens fremtid, slik at ordningen også i de kommende år kan bidra på en god måte til å nå målene uten en årviss forringelse.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om avvikling av Diskriminerings- og likestillingsombudet, og endring av likestillingsloven slik at andre instanser, herunder domstolene og Arbeidstilsynet, får i oppgave å håndheve de sentrale bestemmelser i loven.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå lovverket, med sikte på å revidere aktuelle lover, slik at man likestiller tvangsekteskap med voldtekt dersom ekteskapet "fullbyrdes". Forsøk på å arrangere ekteskap under tvang må følgelig bli å anse som medvirkning til voldtekt.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen styrke innsatsen i arbeidet mot bigami.

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om avvikling av fylkesnemndene og overføring av sakene i det ordinære domstolsapparatet.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om etablering av et statlig barnevernstilsyn.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om vurdering av sammenslåing av en eller flere av virksomhetene og kapitlene innen forbrukerområdet, herunder kap. 860 Forbrukerrådet, kap. 862 Miljømerking, kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid og kap. 866 Statens institutt for forbruksforskning.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om en endring av lover og regelverk slik at det blir opptil det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg.

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Venstre:*Forslag 21*

Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag som sikrer alle fosterforeldre som er ute av ordinært arbeid, rett til sykepenger og tjenestepensjon.

Forslag fra Fremskrittpartiet:*Forslag 27***Forslag fra Kristelig Folkeparti:***Forslag 22*

Stortinget ber Regjeringen orientere om personalsituasjonen i barnehagesektoren i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Forslag 23

Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak som gir barn over 3 år gratis kjernetid i barnehage hvis foreldrene mottar kontantstøtte for yngre søsken.

Forslag 24

Stortinget ber Regjeringen fremme en forpliktende plan for likelønn.

Forslag 25

Stortinget ber Regjeringen bidra med tiltak for kvinnedominerede utdanningsgrupper i offentlig sektor, i tråd med Likelønnskommisjonens anbefalinger.

Forslag 26

Stortinget ber Regjeringen på egnet måte legge frem en sak om rett for alle fedre til to uker lønnet permisjon i forbindelse med fødsel.

**Rammeområde 3
(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Driftsutgifter	102 484 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	59 330 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000	
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500 000	
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000	
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000	
	76	Den kulturelle spaserstokken	10 440 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000	
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	90 584 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	43 000 000	
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000	
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	1 132 000	
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000	
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000	
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	43 322 000	
	51	Fond for lyd og bilde	21 222 000	
	53	Samiske kulturformål	11 993 000	
	55	Norsk kulturfond	19 901 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	131 267 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	107 125 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000	
	78	Ymse faste tiltak	19 794 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 417 000	
	82	Nobels fredssenter	24 353 000	
	83	Fond for frivillige og deltagende kulturaktiviteter	479 760 000	
	84	Fond for samarbeid mellom kulturvirksomheter og privat næringsliv	479 760 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	14 610 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	47 244 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	94 787 000	
	75	Vederlagsordninger	123 730 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	8 003 000	
	50	Kunst i offentlige rom	9 739 000	
	55	Norsk kulturfond	12 829 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	22 969 000	
	78	Ymse faste tiltak	43 018 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	131 942 000	
	55	Norsk kulturfond	84 969 000	
	70	Nasjonale institusjoner	201 394 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	12 163 000	
	78	Ymse faste tiltak	63 815 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	51 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	52 624 000	
	55	Norsk kulturfond	56 485 000	
	70	Nasjonale institusjoner	689 844 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	255 175 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000	
	73	Region- og distriktsopera	43 640 000	
	75	Dans	36 923 000	
	78	Ymse faste tiltak	36 472 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i> ..	26 902 000	
	78	Ymse tiltak	3 000 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	365 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	887 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 548 000	
	55	Norsk kulturfond	114 114 000	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996 000	
	76	Ibsenpris m.m.	4 767 000	
	78	Ymse faste tiltak	103 095 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	11 227 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	742 691 000	
	78	Ymse faste tiltak	54 435 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	244 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	531 000	
	78	Ymse faste tiltak	7 370 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	120 554 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308 000	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	247 381 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956 000	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	19 346 000	
	73	Regional filmsatsing	39 296 000	
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	21 851 000	
	78	Ymse faste tiltak	22 458 000	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	64 452 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 086 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	37 910 000	
		Totale utgifter		<u>6 914 630 000</u>
Inntekter				
3300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Ymse inntekter	63 000	
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
	2	Gebyr - lotterier	4 485 000	
	3	Refusjon	42 842 000	
	4	Gebyr-stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	98 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	100 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	32 404 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	100 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000	
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Ymse inntekter	1 670 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	7 099 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	1 559 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	11 776 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000	
	70	Gebyr	15 500 000	
		Totale inntekter		<u>1 022 244 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. Overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner, og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.

3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.

4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2009 skal:

1. Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirkedepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. Avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 1 948 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Forslag fra Høyre:*Forslag 28***Rammeområde 3
(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Driftsutgifter	116 484 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	61 330 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000	
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	8 500 000	
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000	
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000	
	76	Den kulturelle spaserstokken	5 440 000	
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000	
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	90 584 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge ..	35 000 000	
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000	
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	1 132 000	
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000	
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000	
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	53 322 000	
	51	Fond for lyd og bilde	27 222 000	
	52	Norges forskningsråd	4 476 000	
	53	Samiske kulturformål	61 993 000	
	55	Norsk kulturfond	39 901 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	141 767 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	184 125 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000	
	78	Ymse faste tiltak	34 794 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	27 417 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	82	Nobels fredssenter	24 353 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	16 210 000	
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	14 891 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	107 244 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	101 787 000	
	75	Vederlagsordninger	123 730 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	13 003 000	
	50	Kunst i offentlige rom	15 739 000	
	55	Norsk kulturfond	19 829 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	28 969 000	
	78	Ymse faste tiltak	63 018 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	156 942 000	
	55	Norsk kulturfond	117 969 000	
	70	Nasjonale institusjoner	199 394 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	16 163 000	
	78	Ymse faste tiltak	90 815 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	58 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 624 000	
	55	Norsk kulturfond	66 985 000	
	70	Nasjonale institusjoner	749 154 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	278 175 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000	
	73	Region- og distriktsopera	43 640 000	
	75	Dans	43 491 000	
	78	Ymse faste tiltak	61 472 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	26 902 000	
	78	Ymse tiltak	3 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	407 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	887 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 548 000	
	55	Norsk kulturfond	139 114 000	
	73	Noregs Mållag	3 017 000	
	74	Det Norske Samlaget	13 090 000	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996 000	
	76	Ibsenpris m.m.	4 767 000	
	78	Ymse faste tiltak	102 095 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	11 227 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	742 191 000	
	78	Ymse faste tiltak	55 435 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	244 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 729 000	
	78	Ymse faste tiltak	10 370 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	134 554 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308 000	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	327 381 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956 000	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	19 346 000	
	73	Regional filmsatsing	40 296 000	
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	21 851 000	
	78	Ymse faste tiltak	24 458 000	
	79	Til disposisjon	2 000 000	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	237 952 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 086 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	21 627 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	37 910 000	
		Totale utgifter		6 914 630 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Ymse inntekter	63 000	
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
	2	Gebyr - lotterier	4 485 000	
	3	Refusjon	42 842 000	
	4	Gebyr-stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	98 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	100 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	32 404 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	100 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000	
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Ymse inntekter	1 670 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	7 099 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	1 559 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	11 776 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000	
	70	Gebyr	15 500 000	
		Totale inntekter		1 022 244 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. Overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner, og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72

Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.

3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.
4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2009 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirke departementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 162 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Forslag fra Venstre:*Forslag 29*

**Rammeområde 3
(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og kirke departementet		
	1	Driftsutgifter	116 484 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	61 330 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000	
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500 000	
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000	
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000	
	76	Den kulturelle spaserstokken	10 440 000	
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000	
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	90 584 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	43 000 000	
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000	
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, kan overføres	1 132 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000	
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000	
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	53 322 000	
	51	Fond for lyd og bilde	27 222 000	
	52	Norges forskningsråd	4 476 000	
	53	Samiske kulturformål	61 993 000	
	55	Norsk kulturfond	39 901 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	141 767 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	180 625 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000	
	78	Ymse faste tiltak	29 794 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	6 417 000	
	82	Nobels fredssenter	24 353 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	16 210 000	
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	14 891 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	107 244 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	101 787 000	
	75	Vederlagsordninger	123 730 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	13 003 000	
	50	Kunst i offentlige rom	15 739 000	
	55	Norsk kulturfond	19 829 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	28 969 000	
	78	Ymse faste tiltak	63 018 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	156 942 000	
	55	Norsk kulturfond	114 969 000	
	70	Nasjonale institusjoner	199 394 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	16 163 000	
	78	Ymse faste tiltak	87 315 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	58 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 624 000	
	55	Norsk kulturfond	61 485 000	
	70	Nasjonale institusjoner	749 154 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	278 175 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000	
	73	Region- og distriktsopera	47 640 000	
	75	Dans	43 491 000	
	78	Ymse faste tiltak	61 472 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000 000	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i> ...	26 902 000	
	78	Ymse tiltak	3 000 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	407 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	887 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 548 000	
	55	Norsk kulturfond	139 114 000	
	73	Noregs Mållag	3 017 000	
	74	Det Norske Samlaget	13 090 000	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	16 996 000	
	76	Ibsenpris m.m.	4 767 000	
	78	Ymse faste tiltak	102 095 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	11 227 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	743 191 000	
	78	Ymse faste tiltak	55 435 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	244 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 141 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 729 000	
	78	Ymse faste tiltak	10 370 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	134 554 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 308 000	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	327 381 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	51	Audiovisuelle produksjoner	28 956 000	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	19 346 000	
	73	Regional filmsatsing	40 296 000	
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	21 851 000	
	78	Ymse faste tiltak	24 458 000	
	79	Til disposisjon	2 000 000	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	264 452 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 086 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	21 627 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	37 910 000	
		Totale utgifter		<u>6 914 630 000</u>
Inntekter				
3300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Ymse inntekter	63 000	
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
	2	Gebyr - lotterier	4 485 000	
	3	Refusjon	42 842 000	
	4	Gebyr-stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	98 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	100 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	32 404 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	100 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000	
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Ymse inntekter	1 670 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	7 099 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	1 559 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	11 776 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000	
	70	Gebyr	15 500 000	
		Totale inntekter		<u>1 022 244 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. Overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner, og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.
4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2009 skal:

1. Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirkedepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. Avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 162 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Rammeuavhengige forslag**Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:***Forslag 30*

Stortinget ber Regjeringen om å legge frem en egen sak om momsfratak for frivillige lag og organisasjoner.

Forslag 31

Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning for tilskudd til musikkinstrumenter for skole- og amatørorkestre, etter modell fra ordningen med tilskudd til innkjøp av instrumenter for skolekorps, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 32

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, med en orientering om den faglige videreføringen av museumsreformen.

Forslag 33

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med et forslag til momsordning for museene.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:*Forslag 34*

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig gjennomgang av norsk spillpolitikk og fremtidige utfordringer knyttet til denne.

Forslag 35

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med sak om å åpne kommisjonærnettverket for andre aktører enn Norsk Tipping AS.

Forslag 36

Stortinget ber Regjeringen om en full gjennomgang av rammevilkårene for drift av lotterier og fremme forslag om endringer i lotteriloven for å sikre bedre utnyttelse av det potensialet som ligger i lotterivirksomheten.

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:*Forslag 37*

Stortinget ber Regjeringen utrede modeller for etablering og drift av et profesjonelt kor. Det legges til grunn at et slikt kor skal ha institusjonelle forutsetninger til å drive stabil kunstnerisk virksomhet på linje med de profesjonelle orkestrene.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 38*

Stortinget ber Regjeringen legge opp til en ordning hvor tiltak som får tippemidler, kan få redusert tilskuddet med en andel som tilsvarende Norsk Tippings inntekt fra nettpill.

Forslag 39

Stortinget ber Regjeringen sørge for at inntil 5 pst. av midlene til instrumentinnkjøpsordningen benyttes til barne- og ungdomsorkestrene.

Forslag 40

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et fond for tilskudd til frivillig og deltagende kulturvirksomheter, med spesiell oppmerksomhet om de virksomheter som inkluderer eller retter seg mot barn og ungdom.

Forslag 41

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et fond for tilskudd til samarbeid mellom kulturvirksomheter og privat næringsliv.

Forslag 42

Stortinget ber Regjeringen avvikle ordningen med statsstipendiater.

Forslag 43

Stortinget ber Regjeringen om å avvikle ordningen med garantiinntekter.

Forslag 44

Stortinget ber Regjeringen i større grad enn tidligere bruke kunst som allerede er i statens eie til å utsmykke offentlige bygginger.

Forslag 45

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om revurdering av fremtidige driftsplaner for operaen – med sikte på kraftig reduksjon av det offentliges bidrag.

Forslag 46

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om oppsplitting og nedsalg av NRK på en slik måte at virksom konkurranse oppnås og kulturpolitiske mål ivaretas.

Forslag 47

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om gradvis avvikling av ordningen med fjernsynslisens.

Forslag 48

Stortinget ber Regjeringen forhandle frem avtaler med kringkastingsselskapene som gir myndighetene råderett til å bruke etermediene i spesielle krisesituasjoner.

Forslag 49

Stortinget ber Regjeringen i neste års statsbudsjett fremme forslag om vanlige forretningsmessige innkrevingsrutiner for NRK-lisensen.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 50*

Stortinget ber Regjeringen sørge for at bingoautomatene fjernes fra markedet.

Forslag fra Venstre:*Forslag 51*

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med sak til Stortinget om andre og mer tidsriktige måter å finansiere en allmennkringkaster på enn dagens lisens.

6. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A
Rammeområde 2
(Familie og forbruker)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	88 136 000	
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	12 925 000	
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	7 065 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i>	18 120 880 000	
	61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	173 000 000	
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	829 674 000	
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	111 529 000	
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i>	33 000 000	
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 938 731 000	
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	111 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 960 000	
840		Krisetiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	25 319 000	
	60	Tilskudd til krisesentre, <i>overslagsbevilgning</i>	165 000 000	
	61	Tilskudd til incestsentre, <i>overslagsbevilgning</i>	57 272 000	
	70	Tilskudd til voldsførebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	12 502 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 118 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 049 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak	6 368 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	189 642 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 116 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	120 259 000	
843		Likestillings- og diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	2 247 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 472 000 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	14 590 000 000	
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i>	13 850 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	10 996 000	
	70	Tilskudd	15 609 000	
	71	Særlige familiepolitiske tiltak	1 020 000	
	72	Tiltak for lesbiske og homofile	7 743 000	
	73	Tilskudd til Kvinneuniversitetene	5 140 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	5 084 000	
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	48 574 000	
850		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	10 309 000	
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	20 045 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	1	Driftsutgifter - Fylkesnemndene for sosiale saker	111 577 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	38 093 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	13 294 000	
	64	Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	142 863 000	
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	268 910 000	
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 530 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i>	72 856 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	2 851 258 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	54 247 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 517 294 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	63 288 000	
	60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i>	164 678 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	378 930 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 220 000	
857		Barne- og ungdomstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 217 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	6 688 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	95 539 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	10 696 000	
	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	65 463 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	30 715 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	170 619 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 130 000	
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	28 292 000	
859		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 893 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	94 137 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	4 532 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 903 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 248 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
866		Statens institutt for forbruksforskning		
	50	Basisbevilgning	<u>25 660 000</u>	
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet		
	1	Driftsutgifter	<u>7 449 000</u>	
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	<u>19 533 000</u>	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>12 011 500 000</u>	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>400 000 000</u>	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i> ...	<u>345 000 000</u>	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>100 000 000</u>	
		Totale utgifter		<u>60 379 354 000</u>
Inntekter				
3842		Familievernet		
	1	Diverse inntekter	<u>900 000</u>	
3854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>35 623 000</u>	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	<u>40 570 000</u>	
	2	Barnetrygd	<u>3 267 000</u>	
	3	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	<u>70 795 000</u>	
	60	Kommunale egenandeler	<u>882 990 000</u>	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>254 000 000</u>	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	<u>433 000</u>	
3859		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	<u>2 300 000</u>	
		Totale inntekter		<u>1 290 878 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at fra 1. januar 2009 blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehagetilbud fastsatt til 2 330 kroner per måned og 25 630 kroner per år, jf. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2, 3 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 859 post 1	kap. 3859 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

IV

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger,

uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadsmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

For stønadsmottakere bosatt på Svalbard ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte svalbardtillegget.

V

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre, kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosentandel av full sats	Kontantstøtte i kroner per år
Ikke bruk av barnehageplass	100	39 636
Til og med 8 timer	80	31 704
9–16 timer	60	23 784
17–24 timer	40	15 852
25–32 timer	20	7 932
33 timer eller mer	0	0

VI

Satser for engangsstønad ved fødsel og adopsjon og stønad ved fødsel utenfor institusjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2009 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kan utbetale:

engangsstønad ved fødsel og adopsjon, lovens §§ 14-12 og 14-20	kr 35 263 per barn
stønad ved fødsel utenfor institusjon, lovens § 5-13	kr 1 765 per fødsel

B
Rammeområde 3
(Kultur)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Driftsutgifter	116 484 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	61 330 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	816 000	
314		Kultur og samfunn		
	71	Kultur og næringsprosjekter	5 500 000	
	72	Norsk-russisk kulturstrategi m.m.	5 000 000	
	75	Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 000 000	
	76	Den kulturelle spaserstokken	10 440 000	
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	196 345 000	
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	90 584 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	43 000 000	
	73	Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	3 424 000	
	74	Tilskudd til etablering av frivillighetsregister, kan overføres	1 132 000	
	75	Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak	4 000 000	
	77	Tilskudd til forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor	4 654 000	
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	53 322 000	
	51	Fond for lyd og bilde	27 222 000	
	52	Norges forskningsråd	4 476 000	
	53	Samiske kulturformål	61 993 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	55	Norsk kulturfond	39 901 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	141 767 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	178 375 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	9 056 000	
	78	Ymse faste tiltak	29 794 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	24 667 000	
	82	Nobels fredssenter	24 353 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	16 210 000	
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	14 891 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	107 244 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	101 787 000	
	75	Vederlagsordninger	123 730 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	13 003 000	
	50	Kunst i offentlige rom	15 739 000	
	55	Norsk kulturfond	19 829 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 745 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	233 589 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	28 969 000	
	78	Ymse faste tiltak	63 018 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	156 942 000	
	55	Norsk kulturfond	114 969 000	
	70	Nasjonale institusjoner	199 394 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	174 992 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	60 795 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	16 163 000	
	78	Ymse faste tiltak	83 815 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	58 430 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 624 000	
	55	Norsk kulturfond	61 485 000	
	70	Nasjonale institusjoner	749 154 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	278 175 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 662 000	
	73	Region- og distriktsopera	43 640 000	
	75	Dans	43 491 000	
	78	Ymse faste tiltak	61 472 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 73</i>	65 291 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	<u>35 000 000</u>	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	<u>26 902 000</u>	
	78	Ymse tiltak	<u>3 000 000</u>	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	405 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	<u>887 000</u>	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>20 548 000</u>	
	55	Norsk kulturfond	<u>139 114 000</u>	
	73	Noregs Mållag	<u>3 017 000</u>	
	74	Det Norske Samlaget	<u>13 090 000</u>	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	<u>16 996 000</u>	
	76	Ibsenpris m.m.	<u>4 767 000</u>	
	78	Ymse faste tiltak	<u>102 095 000</u>	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	11 227 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	<u>743 691 000</u>	
	78	Ymse faste tiltak	<u>54 435 000</u>	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	244 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	<u>7 141 000</u>	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>6 729 000</u>	
	78	Ymse faste tiltak	<u>7 370 000</u>	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	134 554 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	<u>7 308 000</u>	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	<u>327 381 000</u>	
	51	Audiovisuelle produksjoner	<u>28 956 000</u>	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	<u>19 346 000</u>	
	73	Regional filmsatsing	<u>37 296 000</u>	
	75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	<u>21 851 000</u>	
	78	Ymse faste tiltak	<u>24 458 000</u>	
	79	Til disposisjon	<u>2 000 000</u>	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	264 452 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	<u>13 086 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Tilskudd til samiske aviser	21 627 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	37 910 000	
		Totale utgifter		<u>6 914 630 000</u>
Inntekter				
3300		Kultur- og kirkedepartementet		
	1	Ymse inntekter	63 000	
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
	2	Gebyr - lotterier	4 485 000	
	3	Refusjon	42 842 000	
	4	Gebyr-stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	816 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	98 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	100 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	32 404 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	100 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	19 900 000	
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	1	Ymse inntekter	1 670 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	35 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	7 099 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	887 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	1 559 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 141 000	
3334		Film- og medieformål		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Ymse inntekter	11 776 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 308 000	
	70	Gebyr	15 500 000	
		Totale inntekter		1 022 244 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 305 post 1	kap. 3305 post 3
kap. 305 post 21	kap. 3305 post 7
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

2. Overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	647,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	13,0 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med

utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2009:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner, og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 334 Film- og medieformål, post 73 Regional filmsatsing.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk-

formål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.

4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2009 skal:

1. Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 0,60. Kultur- og kirke departementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. Avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 162 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 8. desember 2008

May-Helen Molvær Grimstad

leder og ordf. for kap. 300, 800, 830, 852, 2530, 3300, 3800 og 3830

Magnhild Eia

ordf. for kap. 315 og 844

Knut Gjerde

ordf. for kap. 336, 860, 862 og 865

Gunn Karin Gjul

ordf. for kap. 329, 334, 866, 867, 868 og 3334

Trine Skei Grande

ordf. for kap. 324, 326, 337, 846, 850, 859, 3324, 3326, 3850 og 3859

May Hansen

ordf. for kap. 231, 305, 322, 840, 3305 og 3322

Britt Hildeng

ordf. for kap. 320, 843, 849 og 3320

Synnøve Brenden Klemetrud

ordf. for kap. 335 og 845

Tove Karoline Knutsen

ordf. for kap. 323, 854, 855, 856, 3323, 3854 og 3855

Olemic Thommessen

ordf. for kap. 321, 329, 841, 842, 3329 og 3842

Karin S. Woldseth

ordf. for kap. 325, 328, 857, 858, 3325 og 3328

Vedlegg 1**Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 29. oktober 2008****Spørsmål ang. St.prp. nr. 1 (2008-2009) - Ang kap. 830 - Samlivstiltak - Indikasjon på utviklingen i antall kurs i 2008 sett i forhold til 2007**

Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen har stilt følgende spørsmål til departementet:

"Under kap. 830 *Samlivstiltak og foreldrerettleiing* omtales midlene til *Godt Samliv!*-kurs som fra 2008 ble fordelt gjennom kommunenes inntektssystem.

Kan det gis en indikasjon på utviklingen i antall kurs i 2008 i forhold til 2007?"

Svar

I 2007 ble det arrangert 335 Godt Samliv!-kurs i 249 kommuner. Utgiftene til kursene var på 5,6 mill. kroner ekskl. administrative utgifter.

Fra 2008 er driftstilskuddet til "Godt samliv!" innlemmet i kommunenes rammetilskudd. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har ansvar for å utvikle kursinnhold og utarbeide kursmaterieell. Bufdirs regionkontorer har ansvaret for at kommunene gis informasjon, materieell og nødvendig veiledning for gjennomføring av kurs.

På grunn av den endrede finansieringen har Bufdir ikke lenger systematisk oversikt over hvor mange kommuner som faktisk arrangerer Godt Samliv!-kurs eller utgiftene som knytter seg til disse kursene. Det er derfor vanskelig å gi en indikasjon på utviklingen i antall kurs i 2008 i forhold til 2007.

Vedlegg 2**Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 30. oktober 2008****Spørsmål ang. St.prp. nr. 1 (2008-2009) - Ang formulering på s. 99 i St.prp. om rammevilkår til statlige familie- og beredskapshjem**

Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen har stilt følgende spørsmål til departementet:

"På side 99 i St.prp. nr. 1 (2008-2009) står følgende:

"For å betre rammevilkåra til statlege familieheimar og beredskapsheimar skal Bufetat ta i bruk nye standardkontraktar. Revidert fosterheimsavtale for kommunale fosterheimar skal og takast i bruk."

Hva ligger i de nye standardkontraktene og på hvilken måte vil en følge opp de kommunale fosterhjemmene?"

Svar**STANDARDKONTRAKTENE**

En arbeidsgruppe med representanter fra NTL, FO, Fagforbundet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Barne- og likestillingsdepartementet har nå blitt enige om forslag til standardkontrakter

for statlige familie- og beredskapshjem som vil gi hjemmene gode rammevilkår.

Standardkontrakten skal inngås som en løpende avtale mellom statlig regional barnevernmyndighet og familiehemmet eller beredskapshjemmet. I tillegg skal det inngås en avtale mellom den kommunale barneverntjenesten og familiehemmet eller beredskapshjemmet ved plasseringen av det enkelte barn i hjemmet. Standardkontrakten har en varighet på 5 år dersom den ikke sies opp før det av en av partene.

Standardkontraktene regulerer oppdragsgivers og oppdragstakers forpliktelser. Sentrale forhold regulert i kontraktene er:

- forhold knyttet til fastsetting og justering av arbeidsgodtgjøringen – herunder en nedre grense for godtgjøringen
- forhold knyttet til fastsetting av utgiftsdekningen
- rett til kompensasjon ved sykdom
- rett til tjenestepensjon
- rett til refusjon av utgifter til yrkesskadeforsikring
- rett til frihelger og friperioder under plasseringer og frihelger mellom plasseringer

- opplæring og veiledning
- beredskap i nødsituasjoner
- vern i forhold til oppsigelse av kontrakten

Retten til pensjon forutsetter at det vedtas en egen lov om pensjonsordning for oppdragstakere i familie- og beredskapshjem. Arbeidet med utformingen av et forslag til en slik lov er igangsatt.

Departementet legger til grunn at familiehjem skal ha spesiell kompetanse på å ivareta barn med behov for særlig oppfølging og at beredskapshjem skal ha spesiell kompetanse på å ivareta barn i akutt krise. Videre skal den forelder i familie- eller beredskapshjemmet som er oppdragstaker ha ansvar for oppfølging av barnet på heltid.

Familiehjem og beredskapshjem skal være tilgjengelige for nye oppdrag i samsvar med standardkontrakten.

OPPFØLGINGEN AV DE KOMMUNALE FOSTERHJEMMENE

Barne- og likestillingsdepartementet nedsatte i vår en arbeidsgruppe med representanter fra bl.a. KS og Fosterhjemsforeningen. Denne arbeidsgruppen er i ferd med å revidere dagens fosterhjemsavtale, herunder å vurdere om fosterforeldrenes sosiale rettigheter bør fremgå av fosterhjemsavtalen i tillegg til av dagens "Retningslinjer for fosterhjem".

En ytterligere sikring av fosterhjemmenes sosiale rettigheter og rammevilkår må, som det fremgår av departementets svar til Familie- og kulturkomiteen i forbindelse med behandlingen av dok 8:14 (2007-2008), foretas i samarbeid og forståelse med blant andre Kommunenes Sentralforbund (KS).

I motsetning til familie- og beredskapshjem er det som en hovedregel ikke noe krav om at en av fosterforeldrene i et kommunalt fosterhjem skal ha ansvar for oppfølging av barnet på heltid. I kommunale fosterhjem er ofte begge fosterforeldrene i arbeid utenfor hjemmet.

Vedlegg 3

Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 28. november 2008

Stprp. nr. 1 (2008-2009) - Svar på spørsmål om timefordeling knyttet til mekling ved samlivsbrudd

Jeg viser til følgende spørsmål fra familie- og kulturkomiteen av 19. november i år:

"Kapittel 841 Samlivsbrudd og konfliktløsning

Er det gjort noen evalueringer eller kan det på annet grunnlag vises til erfaringer med endringen som ble innført når det gjelder timefordeling knyttet til obligatorisk og frivillig mekling?"

Svar

Fra 1. januar 2007 ble timetallet lagt om slik at det nå er én time obligatorisk mekling og tilbud om inntil sju timer mekling.

SSBs statistikk gir oversikt over hvor mange timer foreldre bruker på mekling. Tallene viser blant annet at i 2007 ble 62 prosent av alle meklinger avsluttet etter den obligatoriske timen. I meklinger før stevning til retten om foreldreansvar, bosted eller samvær ble 53 prosent avsluttet etter én time. Til sammenlikning ble i 2006 om lag 40 prosent av alle meklinger avsluttet etter én time. Barne- og likestillingsdepartementet har for øvrig ikke systematisert kunnskap om erfaringer med endringene som ble foretatt i 2007.

Departementet planlegger å sette i gang en evaluering av meklingsordningen i 2009. Her vil blant annet virkninger av omleggingen av timetallet i 2007 bli undersøkt.

Vedlegg 4**Brev fra Kultur- og kirkedepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 28. november 2008****St.prp. nr. 1 (2008-2009)**

Det vises til brev fra Stortinget 26.11.2008 vedrørende status for Norsk Tippings engasjement på Fagernes.

I forbindelse med behandlingen av Ot.prp.nr 44(2002-2003), jf. Innst. S nr 124 (2002-2003) forutsatte et flertall i komiteen, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, at Norsk Tipping skulle tilrettelegge for spillrelatert virksomhet på Fagernes. I samsvar med dette har departementet bedt Norsk Tipping A/S starte opp arbeidet med å etablere virksomhet på Fagernes. Norsk Tipping har i den forbindelse bl.a. inngått avtale med Valdres Næringshage AS om leie av lokaler.

Departementet er nå blitt kjent med at Valdres Næringshage AS ønsker å disponere lokalene i næringshagen til virksomheter som gir bedre utvikling av næringshagen. Næringshagen har derfor overfor Norsk Tipping foreslått at det inngås avtale der forutsetningen om selskapets virksomhet på Fagernes bortfaller mot at Valdres Næringshage AS overtar alle rettigheter og forpliktelser i forbindelse med Norsk Tippings leieforhold i næringshagen. Vilkåret for avtalen er også at Norsk Tipping yter et bidrag til oppgradering av lokalene og eventuell annen kompensasjon.

Skulle Stortinget finne en slik løsning tilfredsstillende, har jeg for min del ingen innvendinger mot at en avtale med dette innholdet inngås.

Vedlegg 5**Brev fra Kultur- og kirkedepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 1. desember 2008****Vedrørende Aulestad**

Den statlige eiendommen Aulestad – Bjørnstjerne og Karoline Bjørnsøns hjem i Gausdal kommune forvaltes av Maihaugen. Anlegget har vært museum siden 1935.

Departementet mottok 25. oktober 2008 en oppdatert rapport fra Maihaugen om den bygningsmessige tilstanden samt en tiltaksplan for alle bygningene – hovedbygningen, låven, drengestua, folkestua, vognskjulet og stabburet. Det er åpenbart at man står overfor en krevende vedlikeholdssituasjon, og departementet er i løpende dialog med Maihaugen om nødvendige oppfølgingstiltak.

Vedrørende hovedhuset viser vi til omtale i St.prp. nr. 1 (2008-2009). Utbedringsarbeid er igangsatt, og det legges til grunn at bygningen skal være fullt rehabilitert innen våren 2010.

Situasjonen har imidlertid vist seg å være akutt også for folkestua, der Maihaugen har måttet gjen-

nomføre pøling og annen refundamentering for å forebygge ytterligere alvorlige råteskader. På bakgrunn av oppdatert informasjon fra museet, vil Kultur- og kirkedepartementet allerede i 2008 stille til disposisjon 3,5 mill. kroner til arbeidene på folkestua. Midlene tas fra avsetningen av spillemidler til kulturbygg.

Av det ordinære driftstilskuddet til Maihaugen for 2009 vil ca. 5,6 mill. kroner være øremerket drift og vedlikehold av Aulestad og Bjerkebæk. Innenfor denne rammen vil noen midler kunne anvendes til presserende utbedringstiltak på Aulestad.

Det er et statlig økonomisk ansvar å sørge for at bygningene på Aulestad blir tilfredsstillende vedlikeholdt. I tillegg bør det gjøres investeringer for å legge til rette for ulike kulturaktiviteter i flere av bygningene, og til slike tiltak legger departementet til grunn at også kommunen, fylkeskommunen o.a. vil medvirke økonomisk.

Vedlegg 6

**Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert
4. desember 2008**

Svar på spørsmål av 4. desember 2008

Vi viser til omtale i Gul bok side 30, siste avsnitt.
Helårseffekten av en utvidelse av foreldrepermisjo-

nen, som foreslått i St.prp. nr. 1 (2008-2009) kapittel
2530 post 70 er 290 til 320 mill. kroner.

